دعا در کلام

امام صادق علیه السلام

برگرفته از مسند امام صادق علیه السلام

تالیف:
عالم محقق مرحوم شیخ عزیز الله عطاردی رحمه الله

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

دعا در کلام امام صادق علیه‌السلام

(برگرفته از مسند امام صادق علیه‌السلام)

تألیف:

مرحوم عزیزالله عطاردی

گزینش اولیهٔ روایات:

سید مجید نبوی

گزینش نهایی احادیث و تدوین:

دکتر سمیه خلیلی آشتیانی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی ـ واحد تهران غرب)

انتشارات نبأ

سرشناسه: عطاردی قوچانی، عزیزالله، ۱۳۰۷ - ۱۳۹۳.
عنوان و نام پدیدآور: دعا در کلام امام صادق ؑ: برگرفته از مسند امام صادق ؑ /تالیف عزیزالله عطاردی؛ گزینش اولیهٔ روایات: سید مجید نبوی؛ گزینش نهایی احادیث و تدوین: سمیه خلیلی‌آشتیانی
مشخصات نشر: تهران: موسسه فرهنگی نبا، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ۲۹۴ص.
شابک: ۶-۱۴۹-۲۶۴-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: جعفربن محمد (ع)، امام ششم، ۸۳ - ۱۴۸ ق. -- احادیث -- نقد و تفسیر
موضوع: Jafar ibn Muhammad, Imam VI -- Hadiths -- Criticism and interpretation
موضوع: دعا (اسلام) -- احادیث
موضوع: Prayer -- Islam -- Hadiths
شناسه افزوده: خلیلی‌آشتیانی، سمیه، ۱۳۶۰-
شناسه افزوده: طالعی، عبدالحسین، ۱۳۴۰ -
رده بندی کنگره: BP۴۵/۲
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۵۳
شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۴۳۰۰۳
وضعیت رکورد: فیپا

- عنوان کتاب: **دعا در کلام امام صادق ؑ**
- تألیف: **عالم محقّق مرحوم شیخ عزیزالله عطاردی**
- گزینش اولیه روایات: **سید مجید نبوی**
- گزینش نهایی احادیث و تدوین: **دکتر سمیه خلیلی آشتیانی (عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی ـ واحد تهران غرب)**
- ناشر: **انتشارات نبأ**
- چاپ: **فرا رنگ** صفحه آرا: **نادر برقی**

نوبت چاپ: **اول/۱۴۰۱** شمارگان: **۱۰۰۰** بها: **۷۰/۰۰۰ تومان**

ناشر: انتشارات نبأ / تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از خیابان بهار شیراز، کوچهٔ مقدّم، نبش خیابان ادیبی، شمارهٔ ۲۶
صندوق پستی: ۱۵۶۵۵/۳۷۷
تلفن: ۷۷۵۰۶۶۰۲ **فاکس:** ۷۷۵۰۴۶۸۳

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

9 786002 641496

انتشارات نبأ

فهرست مطالب

مقدمه

تاریخ بشر از توجه به مبدأ هستی و خالق خود خالی نبوده و به نحوی به ادب نیایش و ارتباط برخاسته و این همان حقیقت دعاست که از دورن آدمی به الفاظ کشیده شده است.

دعا از ریشهٔ «دعو» به معنای فراخواندن و دعوت کردن و در اصطلاح به معنای خواندن است. دعا و عرض نیاز به درگاه الهی است که از فضل بی‌انتهایش به نوید «ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ»[۱] درهای سعادت را به روی هر که او (بخواند) می‌گشاید. آرامش بخش دلهاست و روح را از حیرت و یأس بیرون آورده و به حرکت در می‌آورد. دعا به لحاظ معنا و مفهوم هم درخواست از وجود برتر برای رهایی از مشکلات و رسیدن به خواسته‌ها است.

به انسان انبساط و شادی درونی می‌بخشد و روح ایمان را در انسان زنده نگه می‌دارد. ارتباطش را با خدای خود مستحکم و از دیگران بی‌نیاز می‌کند. دعا به تعبیر رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله مغز عبادت است و به همین دلیل آثار تربیتی بسیاری برای انسان دارد.

---

۱. غافر، ۶۰.

می‌توان گفت زبان دعا از عناصری است که بین همه انسان‌ها مشترک بوده و تاریخ به وجود آمدن آن به هبوط حضرت آدم علیه‌السلام بر می‌گردد. خداوند مهربان به آدم علیه‌السلام آموخت با چه کلماتی احساس درونی خود را به زبان آورد و به سوی خدای خویش بازگردد «فَتَلَقَّى آدَمُ مِن رَّبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ».[۱]

در معارف اسلامی، به صورت چشمگیری در آیات و روایات به موضوع دعا پرداخته شده است، آیات بسیاری به دعای پیامبران و اولیای الهی اختصاص دارد که به عنوان ادعیه قرآنی شناخته می‌شود و بخش موسّع و گسترده ای از روایات هم به ادعیه تعلیمی از پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله و ائمه علیهم‌السلام و روایاتی دربارهٔ فضیلت، آداب و زمانهای استجابت دعا اختصاص دارد، پیامبر اسلام و ائمه معصومین علیهم‌السلام پیروان خود را به قرائت دعاهای گوناگون ترغیب می‌کردند؛ چنانچه از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله نقل شده است که فرمود: «أفضل عبادة أمتی بعد قراءة القرآن الدعاء: برترین عبادت امت من پس از قرائت قرآن، دعاست».[۲]

بسیاری از علمای شیعه و سنی نسبت به نگارش مجموعه‌های که حاوی ادعیه، اعمال مستحبی و ارتباط با خداست همت گماشته اند. تعداد نگارشهای شیعیان در موضوع دعا بیشتر از سنیان بوده است، برای نمونه تنها در رجال نجاشی عناوین ۶۴ کتاب از نویسندگان شیعی تا نیمهٔ اول قرن پنجم آمده است که همگی کتابهای حدیثی متنوعی گردآوری کرده اند.[۳] مانند کتاب مهج الدعوات، الدعوات، النجاة فی الدعاء، مصباح المتهجد، جمال الأسبوع و ...، سالهایی که شیعیان

---

۱. بقره، ۳۷.

۲. عیاشی، الدعوات، ص۱۹.

۳. نجاشی، رجال، ص۶۲۶.

در خفقان سیاسی بودند حتی ادعیه نگاری یکی از سبکهای تألیفی ایشان است. فزونی نگارش‌هایی با عنوان ادعیه نگاری نیز مرهون ترغیب معصومان علیهم‌السلام بر اعمال مستحبی است.

بیشترین ادعیه مأثوره از امام علی، امام سجاد و امام صادق علیهم‌السلام گزارش شده است. احادیثی که از امام صادق علیه‌السلام در بارهٔ فضیلت دعا و توصیه به دعا و اوقات دعا و شرایط اجابت دعا و ادعیه روایت شده از ایشان همچون دیگر روایات باقی مانده از آن امام در کتب حدیثی متعدد پراکندگی داشت که با همت محقق عطاردی رحمه‌الله در قالب مسند هریک از امامان امروزه در اختیار ما قرار گرفته است، مسند امام صادق علیه‌السلام توسط محقق عطاردی رحمه‌الله در ۲۲ مجلد به عربی نوشته و انتشار یافته و توسط حجت الاسلام و المسلمین آقای عطایی به فارسی برگردانده شده است. در ترجمه ایشان اسناد روایات حذف و روایات فقهی نقل نشده است.

این جلد از تلخیص مسند امام صادق علیه‌السلام به احادیثی که به دعا و شرایط و اوقات آن پرداخته است و همچنین ادعیه مأثور از آن امام همام، اختصاص دارد. گزینش اولیه احادیث از مسند را مثل سایر مجلدات، آقای سید مجید نبوی به عهده داشتند، و پس از بازنگری در احادیث منتخب، کار گزینش نهایی احادیث و عنوان دهی، چینش عناوین و کنار هم قرار دادن عبارات عربی ادعیه و ترجمه آن، تصحیح و تکمیل پاورقی‌ها را اینجانب برعهده داشتم.

هدف اصلی تدوین و نشر این کتاب دسترسی و آشنایی عموم با احادیثی با موضوعات مرتبط با دعا و ادعیه روایت شده از امام صادق علیه‌السلام است که به سفارش مؤسسهٔ فرهنگی نبأ و با همکاری مرکز فرهنگی خراسان

انجام شده و به زیور طبع درآمده است، تلاشهای آقای مهندس شهری مدیر محترم انتشارات نبأ در احیای معارف اهل بیت علیهم‌السلام قابل تقدیر و تشکر است و امیدوارم این اثر در بهره‌مندی از معارف برجای مانده از امام صادق علیه‌السلام مفید و راهگشا باشد.

والحمدلله ربّ العالمین
فروردین ماه ۱۴۰۱
پانزدهم رمضان المبارک ۱۴۴۳ مصادف با
میلاد حضرت امام حسن مجتبی علیه‌السلام
سمیه خلیلی آشتیانی

فضیلت دعا

با امید به اجابت دعا کن

۱- میسر بن عبدالعزیز می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام به من فرمود: «ای میسر! دعا کن، نگو این کار گذشته است! به راستی که در نزد خدای عزّوجلّ مقامی است که نمی‌توان به آن رسید مگر با درخواست اگر بنده‌ای دهان خود را ببندد و درخواست نکند چیزی به او ندهند. تو درخواست کن تا بدهند. ای میسر! هیچ دری را نکوبند مگر اینکه امید بازشدنش به روی کوبنده است!»[۱]

از فضل او

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکه از فضل خدا درخواست نکند به یقین نیازمند و تهی دست گردد».[۲]

دعا همان عبادت است

۳- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «دعا کن و نگو: کار از کار گذشته است زیرا دعا همان عبادت است، چرا که خداوند متعال می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۶۶.

۲. همان.

عِبَادَتِي سَيَدۡخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ»[1] و فرموده است: «ادۡعُونِي أَسۡتَجِبۡ لَكُمۡ[2]».[3]

دعا سبب تقرّب به خدا

۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «بر شما باد دعا! زیرا که شما با هیچ کاری بمانند آن به درگاه خدا تقرّب نیابید. و هیچ خواسته کوچکی را به خاطر آن‌که کوچك است وانگذارید که از خدا درخواست کنید، زیرا آن‌که درخواست کوچك دارد هموست که درخواستهای بزرگ دارد».[4]

سلاح مؤمن

۵- امام صادق علیه‌السلام نقل است که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: «دعا سلاح مؤمن و ستون دین و نور آسمانها و زمین است».[5]

کارگرتر از نیزه

۶-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «دعا از نیزه آهنین کارگرتر است».[6]

دعایشان مستجاب است...

۷-امام صادق از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است که فرمود: «چهار کس

---

۱. مؤمن (غافر)، ۶۰: «به راستی کسانی که از عبادت من تکبّرورزند، به زودی با ذلّت و خواری وارد دوزخ گردند».

۲. همان. مرا بخوانید تا برای شما استجابت کنم.

۳. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۴۶۷.

۴. همان، ص۴۶۸.

۵. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۴۶۹.

۶. همان.

است که دعای آنها رد نمی‌شود و درهای آسمان برای آن گشوده می‌شود و به سمت عرش می‌رسد: دعای پدر برای فرزندش و مظلوم بر ظالم خود و عمره گزار تا وقتی که برگردد و روزه دار تا افطار کند». [۱]

صدای آشنا

۸- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «جدّم همواره می‌گفت: در دعا پیشرو باشید، زیرا که بنده چون اهل دعا باشد، بلاء که نازل شود گویند: صدایی شناخته شده است و اگر اهل دعا نباشد و بلا نازل شود، گفته شود، پیش از امروز کجا بودی؟» [۲]

زمان استجابت

۹- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «در چهار زمان دعا مستجاب می‌شود: در نماز وتر و پس از طلوع فجر، بعد از ظهر و پس از مغرب». [۳]

برتری دعا

۱۰-معاویة بن عمار می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام دربارهٔ دو مرد پرسیدم که در یك زمان، هر دو نماز را شروع کرده‌اند، یکی قرآن زیاد خواند و تلاوت قرآنش بیشتر از دعایش بود و دیگری زیاد دعا کرد و دعایش بیشتر از تلاوت قرآن بود، هر دو در یك وقت فارغ شدند، کدام یك بالاترند؟ فرمود: «همگی فضیلت دارد و همه نیکوست».

---

۱. شیخ صدوق، معانی الاخبار، ص ۲۲۸.

۲. همان.

۳. شیخ مفید، الاختصاص، ص۲۲۳.

گفتم: می‌دانستم که همه نیکو و همه فضیلت دارد ولی کدام یك بالاتر است؟ فرمود: «دعا افضل است، مگر این قول خدای عزّوجلّ را نشنیده‌ای: «وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ»؟[1] به خدا که عبادت همان است، به خدا که آن افضل است به خدا که افضل است مگر آن عبادت نیست؟ به خدا که آن عبادت است، به خدا که آن عبادت است. مگر آن شدیدترین عبادات نیست؟ به خدا که آن شدیدترین است، به خدا که آن شدیدترین است به خدا که شدیدترین است».[2]

دعا و اصرار بر آن

۱۱-امام صادق علیه‌السلام از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: «خدا رحمت کند بنده‌ای را که حاجتی از خدای عزّوجلّ بخواهد و در آن باره اصرار ورزد چه اجابت شود و چه نشود! و این آیه را تلاوت کرد: «وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَى أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيّاً[3]».[4]

آداب دعا کننده

ستایشِ خداوند مقدمهٔ دعاست

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرگاه کسی از شما حاجتی خواهد، پروردگارش را مدح و ثنا گوید! زیرا که هرگاه کسی از پادشاهی درخواست دارد.

---

۱. مؤمن، ۶۰: «پروردگار شما گفته است: مرا بخوانید تا دعای شما را مستجاب کنم کسانی که از عبادت من تکبّر ورزند به زودی با ذلّت وارد دوزخ شوند».

۲. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، صص ۱۲، ۳۵، ۱۲۳.

۳. مریم، ۴۸: «و تنها پروردگارم را می‌خوانم و امید است که دعایم در پیشگاه خدا بی‌پاسخ نماند».

۴. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۸۹.

بهترین کلامی را می‌توان بگوید، آماده می‌کند! بنابراین، هرگاه حاجتی خواستید باید خدا را بزرگ شمارید و حمد و ثنای او را بگویید».[1]

پاکی قلب

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «مردی در بنی‌اسرائیل از خدا درخواست داشت که خداوند به او پسری بدهد؛ سه سال دعا می‌کرد وقتی که دید خداوند اجابت نمی‌کند، عرضه داشت: خدایا آیا تو از من دوری که نمی‌شنوی یا تو به من نزدیکی ولی جواب مرا نمی‌دهی؟ کسی در خوابش آمد و گفت: تو سه سال است با زبانت دعا می‌کنی ولی با قلبی تیره و ناپاك و نیّتی ناخالص، بنابراین از نارواگویی دور شو و دلت را برای خدا پاکیزه گردان و نیّتت را خوب کن، آن مرد چنان کرد سپس خدا را خواند، خداوند به او پسری مرحمت کرد».[2]

نیّت خالص

۳- هشام بن سالم می‌گوید: به امام صادق علیه‌السلام گفتم: یابن رسول الله! چرا مؤمن چون دعا کند چه‌بسا مستجاب شود و چه بسیار که مستجاب نشود؟ در حالی‌که خداوند متعال فرموده است: «وَقالَ رَبُّکُمُ ادْعونی اَسْتَجِبْ لَکُمْ.؟[3] فرمود: «بنده چون خدای تعالی را با نیّت درست و دلی پاك بخواند، پس از وفای به عهد خدای عزّوجّل برآورده سازد ولی اگر بدون نیّت خالص دعا کند، دعایش مستجاب نشود. مگر خداوند نمی‌فرماید: «اَوفُوا بِعَهْدی اَوفِ بِعَهْدِکُمْ».[4] بنابراین

---

۱. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۳۸۳.

۲. همان، ص۳۸۶.

۳. غافر، ۶۰: «پروردگار شما فرمود: مرا بخوانید تا (دعای) شما را اجابت کنم».

۴. بقره، ۴۰: «به پیمان من وفا کنید تا به عهد و پیمان شما وفا کنم!»

هرکه به عهد الهی وفا کند، برایش وفا (و اجابت دعا) شود». [۱]

توجه در هنگام دعا

۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «چون خدا را می‌خوانی پس با دل توجه کن!» [۲]

تضرّع در دعا

۵- فرمود: «از جمله وحی الهی به عیسی علیه‌السلام این بود که مرا جز با حال تضرّع به درگاه من و هم واحد نخوان، زیرا که هر طور مرا بخوانی همان طور می‌پذیرم!» [۳]

دعا به صورت جمعی

۶-امام صادق علیه‌السلام از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است، فرمود: «هرگاه یکی از شما دعا کند باید برای عموم باشد که برای اجابت دعا لازم‌تر است». [۴] (در برخی روایات نیز دعا به صورت دسته جمعی و چند نفر با هم، توصیه شده است).

اوقات دعا

درهای آسمان باز است

۱-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «دعا را در چهار وقت بجویید: موقع وزش بادها،

---

۱. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۳۷۸.
۲. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۱۲۳.
۳. همان، ص۱۶۸ و ۱۶۹.
۴. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۴۸۷.

هنگام زوال سایه‌ها (در ظهر)، وقت ریزش باران و هنگام ریختن اوّلین قطره خون مؤمنی که (در راه خدا) کشته می‌شود، زیرا که درهای آسمان در این مواقع گشوده می‌شود».[۱]

پنج زمان طلایی

۲-امام صادق از قول پدرش علیهما السلام آورده است، فرمود: «دعا را در پنج وقت غنیمت شمارید: وقت تلاوت قرآن، وقت اذان، موقع نزول باران و در هنگام برخورد دو سپاه برای شهادت و هنگام دعای مظلوم که آن را حجابی جزعرش وجود ندارد».[۲]

رقّت قلب

۳- امام صادق علیه السلام فرمود: «چون برای کسی از شما رقّت قلبی پیدا شد باید دعا کند زیرا دل تا پاك نشود رقّت نیابد».[۳]

دعا در سحرگاه

۴- امام صادق علیه السلام از قول رسول خدا صلی الله علیه و آله آورده است، فرمود: «بهترین وقت دعای شما به درگاه خدای عزّوجلّ هنگام سحرهاست و این آیه را در گفتار یعقوب تلاوت کرد: «سَوۡفَ أَسۡتَغۡفِرُ لَكُمۡ رَبِّيٓ»[۴] و فرمود: (دعای بر) آنها را تا وقت سحر تأخیر انداخت».[۵]

---

۱. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۷۶.

۲. شیخ صدوق، امالی، ص۱۵۹.

۳. همان.

۴. یوسف، ۹۸: «من به زودی برای شما از خداوند طلب مغفرت می‌کنم».

۵. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۷۷.

راهی مسجد می‌شد

۵- امام صادق علیه السلام فرمود: «پدرم چنان بود که چون حاجتی از خدا داشت آن را هنگام ظهر درخواست می‌کرد و چون آهنگ آن را می‌نمود، چیزی را قبلاً صدقه می‌داد و به مستحق می‌رساند و مقداری عطر مصرف می‌کرد و راهی مسجد می‌شد و برای حاجت خود، آن‌چه را که می‌خواست دعا می‌کرد».[1]

توجهی به توشده

۶- امام صادق علیه السلام فرمود: «چون پوست بدنت لرزید و چشمت گریان شد، مواظب باش! مواظب خود باش! (و منتظر باش) که قطعا توجهی به توشده است».[2]

ساعتی از شب

۷- امام صادق علیه السلام فرمود: «به راستی در شب ساعتی است که هیچ بنده مسلمانی موفّق به درك آن نشود تا نماز بخواند و به درگاه خدا دعا کند، جزاینکه خداوند همه شب از او اجابت کند» عرض کردم: خدا امر شما را اصلاح کند! آن کدام ساعت از شب است؟ فرمود: «نیمی از شب بگذرد، یك ششم اول، از اول نیمه شب است».[3]

درخواست حاجت در روز جمعه

۸- امام صادق علیه السلام فرمود: «سه وقت است که دعا در آن اوقات از طرف خدا رد نمی‌شود: دعایی که پس از نوشته‌ای انجام شود و در وقت نزول باران و

---

۱. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۷۷.

۲. همان، ص۴۷۵.

۳. همان.

موقع ظهور آیتی از معجزات الهی (مانند زلزله و سیل) در زمین» و فرمود: «گاهی بنده‌ای دعا می‌کند، حاجتش تا روز جمعه تأخیر می‌افتد». و فرمود: «جمعه سَرور روزهاست و از روز عید فطر و قربان در پیشگاه خدا بالاتر است و ساعتی در آن است که از پیشگاه خدای تعالی کسی چیزی را درخواست نمی‌کند مگر او را عطا کند تا وقتی که درخواستش حرام نباشد».[1]

دعا پس از نمازهای واجب

۹- امام صادق عليه‌السلام فرمود: «خداوند نماز را در بهترین اوقات بر شما واجب کرده است بنابراین حاجتهای خود را در پی نمازهای واجبتان از خدا بخواهید! و بر شما باد به دعا در تعقیب نمازها!»[2]

دعا بلا و قضا را بازمی‌گرداند

گناه مانع اجابت

۱- امام صادق عليه‌السلام فرمود: «دعا قضا را باز می‌گرداند و به راستی که مؤمن مرتکب گناهی می‌شود، در نتیجه از روزی محروم می‌گردد».[3]

بسیار دعا کن

۲- امام صادق عليه‌السلام فرمود: «دعا قضایی را که سخت ابرام یافته است برمی‌گرداند. بسیار دعا کن که کلید هر رحمت و کامیابی برای هر حاجت است و به آن‌چه نزد خدای عزّوجلّ است نتوان رسید مگر به وسیله دعا. و به راستی

---

۱. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۳۴۷.

۲. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۲۶۰.

۳. حمیری، قرب الاسناد، ص۱۶.

که هیچ دری نیست زیاد بکوبند جز اینکه زمینه برای کوبنده فراهم گردد تا گشوده شود».[۱]

دعا بلا را دور می‌سازد

۳- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «محققاً خدای عزّوجلّ به وسیله دعا بازگرداند هرآن‌چه را که می‌داند، اگر به درگاه خدا دعا شود اجابت خواهد کرد و اگر بنده موفّق بر دعا نشود و درخواست دفع آن را از درگاه خدا نکند، به او بلایی رسد که او را از زمین ریشه‌کن سازد».[۲]

درمان هر درد

۴- علاء بن کامل می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام به من فرمود: «متوسل به دعا شو که درمان هر دردی است».[۳]

پشتوانه اجابت

۵-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «دعا پشتوانه اجابت است همان طوری که ابر پشتوانه باران است».[۴]

دستها، خالی برنمی‌گردد

۶-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «بنده‌ای دستش را به درگاه خدا بلند نمی‌کند، مگر خدای عزّوجلّ حیا می‌کند که آن را خالی برگرداند تا از فضل رحمت خود

---

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص۱۶.

۲. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۶۹.

۳. همان، ص۴۷۰.

۴. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۳۱۴.

آن‌چه را بخواهد در آن قرار دهد، بنابراین هرگاه کسی از شما دعا کرد، دستش را برنگرداند تا به سروصورتش بکشد».[۱]

دعا زمان بلا را کاهش می‌دهد

۷-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «آیا طول بلا را از کوتاهی آن می‌شناسید؟» گفته شد: نه، فرمود: «چون کسی از شما را به هنگام بلا، دعا الهام شود بدانید که آن بلا کوتاه مدت است».[۲]

دعا در هنگام راحتی و آسایش

۸- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «خدای تعالی به داوود علیه‌السلام وحی کرد: مرا در وقت آسودگی یاد کن تا در گرفتاریت اجابت کنم».[۳]

دعای مظلوم و نفرین پدر

۹-امام صادق علیه‌السلام به نقل از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: «زنهار (بترسید) از دعای مظلوم که آن بالاتر از ابرها می‌رود تا اینکه خداوند به آن توجّه فرماید و بگوید: آن را بالا برید تا استجابت کنم و زنهار از نفرین پدر که بُرنده‌تر از شمشیر است».[۴]

استجابت دعا

امیدواری به پذیرش دعا

۱- امام صادق علیه‌السلام نقل کرده است، فرمود: «وقتی که دعا می‌کنی گمان کن

---

۱. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۳۱۴.

۲. همان.

۳. همان.

۴. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۱۲۱.

که حاجتت درِ خانه است».[۱]

دعای با حضور قلب

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «خدای عزّوجلّ دعای بدون توجه قلبی را اجابت نمی‌کند، چون دعا می‌کنی با قلبت توجه کن سپس یقین به اجابت داشته باش!»[۲]

دعا برای مردگان

۳- امام صادق علیه‌السلام از قول امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمود: «خداوند دعای دل غافل را نمی‌پذیرد و علی علیه‌السلام همواره می‌گفت: هرگاه یکی از شما برای مرده‌ای دعا کند نباید در حال دل مشغولی باشد بلکه باید از دل برآن بکوشد!»[۳]

حاجتت را نام ببر

۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «خدای متعال می‌داند که بنده هرگاه از او درخواست می‌کند چه می‌خواهد ولی او دوست دارد که حاجت‌ها به درگاه او شرح داده شود، بنابراین هرگاه به درگاه خدا دعا می‌کنی حاجتت را نام ببر! در حدیث دیگری فرمود: براستی که خداوند حاجت تو را می‌داند و آن‌چه را هم که درخواست می‌کنی آگاه است ولی دوست دارد که هر حاجتی را برای او مشروح بگویی!»[۴]

---

۱. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۸۱.
۲. همان، ص۴۸۲.
۳. همان، ص۴۸۳.
۴. همان، ص۴۹۰.

طولانی شدن اجابت دعا

۵- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «بین فرموده خدا: «قَد أُجِیبَتْ دَعْوَتُکُما»[1] تا نابودی فرعون چهل سال طول کشید».[2]

دعا برای مؤمنان دیگر

۶-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکه در آغاز چهل مؤمن را دعا کند آن‌گاه خود را، دعایش مستجاب گردد».[3]

سه دعای بی‌اجابت

۷-ولید بن صبیح می‌گوید: همراه امام صادق علیه‌السلام بین راه مکه و مدینه بودم، مستمندی آمد فرمان داد چیزی به او دادند سپس دیگری آمد، فرمان داد به او چیزی داده شود، باز دیگری آمد و امر کرد چیزی بدهند پس از او چهارمی آمد، امام علیه‌السلام فرمود: «خدا تورا سیر کند!» آن‌گاه رو به ما کرد و فرمود: «بدانید که نزد ما هست آن‌چه به او بدهیم ولی می‌ترسم یکی از آن سه نفری باشم که خداوند دعای آنها را اجابت نمی‌کند: کسی که خداوند به او مالی داده است، آن را در غیر مورد شایسته هزینه کند سپس بگوید: خدایا مرا روزی ده! دعای او مستجاب نگردد، مردی که به زن خود نفرین کند تا خدا او را از وی آسوده کند! با اینکه خداوند اختیار طلاق او را به وی داده است و مردی که به همسایه‌اش نفرین می‌کند با اینکه خداوند راهی برای او قرار داده؛ خانه‌اش را بفروشد و از همسایگی او برود».[4]

---

۱. یونس، ۸۹: «فرمود: دعای شما مستجاب شد».؛ در این آیه خداوند اجابت دعای حضرت موسی و هارون را برای نابودی فرعون بیان می‌کند.

۲. کلینی، الکافی، ج۲، ص۵۰۹.

۳. همان.

۴. همان.

شناخت خدا، مقدمه اجابت دعا

۸- حضرت موسی بن جعفر علیهما‌السلام نقل کرده است، می‌فرماید: گروهی به امام صادق علیه‌السلام گفتند: ما دعا می‌کنیم، مستجاب نمی‌شود؟ فرمود: «چون شما از کسی درخواست می‌کنید که او را نمی‌شناسید!»[۱]

شروط استجابت دعا

۹- مردی از اصحاب امام صادق علیه‌السلام می‌گوید: به امام عرض کردم: من در کتاب خدا (قرآن) دو آیه را پی گیرم ولی نمی‌یابم! فرمود: «کدام آیه‌ها؟» گفتم: «اُدْعونی اَسْتَجِبْ لَكُمْ»[۲] ما دعا می‌کنیم ولی اجابت را نمی‌بینیم. فرمود: «آیا به نظر تو خداوند وعده خلافی کرده است؟» گفتم: نه. فرمود: «پس چه؟» گفتم: نمی‌دانم. فرمود: «ولی من تو را از آن آگاه می‌سازم! هرکه خدا را در فرمانی که داده، اطاعت کند سپس از جهت دعا او را بخواند اجابت می‌کند» گفتم: جهت دعا چیست؟ فرمود: «ابتدا خدا را سپاس می‌گویی و او را با ذکر نعمتهایش بر تو، تمجید می‌کنی و تشکّر می‌کنی، سپس بر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله درود می‌فرستی و پس از آن گناهانت را یاد می‌کنی و به آنها اقرار می‌نمایی آن‌گاه از آنها طلب آمرزش می‌کنی، این جهت دعاست.

سپس فرمود: «آیه دیگر چیست؟» گفتم: قول خدای تعالی: «وَمَا أَنفَقْتُم مِن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ»[۳] من می‌بینم انفاق می‌کنم ولی جایگزین آن را نمی‌بینم! فرمود: «آیا به نظر تو خداوند وعده خلافی می‌کند؟» گفتم: نه. فرمود: «پس چرا؟» گفتم:

---

۱. شیخ صدوق، امالی، ج۱، ص۱۴۸.

۲. غافر، ۶۰: «مرا بخوانید تا دعای شما را مستجاب کنم!»

۳. سباء، ۳۹: «آن‌چه در راه خدا انفاق کنید خداوند جای آن را پر می‌کند».

نمی‌دانم. فرمود: «اگر یکی از شما مالی را از راه حلال به دست آورد و در راه درست آن را انفاق کند، درهمی انفاق نکند مگر خداوند جایگزین فرماید».[۱]

دعا در حرم امام حسین علیه‌السلام

۱۰- روایت شده که امام صادق علیه‌السلام را دردی عارض شد، دستور داد کسی را از طرف او اجیر کنند تا کنار قبر امام حسین علیه‌السلام برای او دعا کند! مردی از خدمتکارانش بیرون شد، دیگری را جلوی خانه دید، فرمان امام علیه‌السلام را برای او نقل کرد، آن مرد گفت: من می‌روم ولی امام حسین علیه‌السلام امام واجب الاطاعه است و او (امام صادق) نیز امام واجب‌الاطاعه است چگونه می‌شود! خدمتکار برگشت و سخن او را به عرض امام رساند. امام علیه‌السلام فرمود: «همان طور است که او گفته، ولی او نفهمیده است که خدا را مکانهایی است که در آنجا دعا مستجاب می‌شود و آن‌جا (حایر حسینی) از جملهٔ آن مواضع است».[۲]

اقرار به گناهان

۱۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «پیامبر اکرم وارد مسجد شد، دید مردی در حال سجده می‌گوید: «پروردگارا! چه می‌شود تو را که هر گناهی که من دارم از من راضی شوی و مرا با آن‌چه بین من و تو است بیامرزی و وارد بهشتم نمایی، زیرا که آمرزش تو برای ستمگران است و من از جمله ستمگرانم! پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله به آن مرد فرمود: سرت را بلند کن که خداوند دعای تو را مستجاب کرد، این دعایی است

---

۱. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص۳۲۲.

۲. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۱۲۱-۱۲۳.

که هیچ بنده مؤمنی این دعا را نکرده است، مگر خداوند اجابت فرموده است و آن دعای برادرم هود علیه‌السلام است».[۱]

دعای قبل از درخواست حاجت

۱۲- امام ابوالحسن علی بن محمّد صاحب العسکر (امام هادی) از قول پدرانش علیهم‌السلام آورده است فرمود: «هرکه این دعا را قبل از دعای خود بگوید دعایش مستجاب شود». و نیز از عاصم نبیل به نقل از امام صادق علیه‌السلام آورده است، فرمود: «هرکه دوست دارد دعایش رد نشود، این دعا را پیش از درخواست خود بخواند:

ماشاءَاللهُ تَوَجُّهاً اِلَی اللهِ ماشاءَاللهُ تَعبُّداً للهِ ماشاءَالله تَلَطُّفاً للهِ ماشاءَالله تَذَلّلاً للهِ ماشاءَالله اسْتِنصاراً بِالله، ماشاءَالله اِسْتِکانَةً لله ماشاءالله تَضَرُّعاً اِلَی اللهِ ماشاءالله اِسْتِعانَةً باللهِ ماشاءَ اللهِ اِسْتِغاثةً باللهِ ماشاءَاللهَ لاحَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ باللهِ الْعَلِیّ الْعَظیمِ».[۲]

ادعیه قبل از درخواست حاجت

۱- امام صادق علیه‌السلام از کعبه بیرون آمد در حالی که می‌گفت: «الله اکبر، الله اکبر، الله اکبر خدایا ما را با بلا و گرفتاری آزمایش نکن! و ما را گرفتار سرزنش دشمنانمان نگردان، زیرا که هم زیان رسانی و هم سودرسان!» سپس از پلّکان فرود آمد و دو رکعت نماز کنار دَر، سمت حجرالاسود خواند در حالی که بین او و بین کعبه کسی نبود.

سپس راهی منزلش شد و فرمود: «هرکس پیش از آنکه پاهایش را تا کند

---

۱. کفعمی، مصباح، ص ۲۹۸.

۲. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۵، ص۱۶۱.

بعد از فراغت از نماز صبح تسبیح فاطمه (علیها السلام) را بگوید، خداوند او را بیامرزد! البته در تسبیح باید با گفتن الله اکبر شروع کند». آنگاه به حمزة بن حمران فرمود: «یا حمزه! همین قدر تورا بس است و این از جمله ستایشهای اوست: «اَلْحَمْدُلله بِمَحامِدِهِ کُلِّها عَلی نِعَمِهِ کُلِّها حَتّی یَنْتَهِی الْحَمْدُ اِلی ما یُحِبُّ رَبّی وَ یَرْضی؛ سپاس خدا را با همه سپاسها به خاطر همه نعمتهایش تا انتهای سپاس که پروردگارم دوست می‌دارد و می‌پسندد».

و این هم از جمله شهادت اوست: «اللّهُمَّ اِنّی اَشْهَدُ اَنَّكَ کَما تَقُولُ وَ فَوقَ ما یَقُولُ الْقائِلُونَ وَ اَشْهَدُ اَنَّكَ کَما شَهِدْتَ لِنَفْسِكَ وَ شَهِدَتْ لَكَ مَلائِکَتُكَ وَ اُولُوالْعِلْمِ بِاَنَّكَ قائِمٌ بِالْقِسْطِ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ وَ کَما اَثْنَیْتَ عَلی نَفْسِكَ سُبْحانَكَ وَ بِحَمْدِكَ؛ خدایا من گواهی دهم که چنانی که خود می‌گویی، نه چنانکه گویندگان می‌گویند و گواهی می‌دهم که تو چنانی که خود بر خویشتن و فرشتگان تو و صاحبان دانش بر تو گواهی دهند که برپا دارنده قسطی، هیچ خدایی جز تو نیست و چنان که خود بر خویشتن ثنا گفتی، منزّهی تو و سپاس تورا سزاست».[1]

۲- امام صادق از پدرانش علیهم‌السلام آورده است که این یکی از دعاهای پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله است: «اللّهُمَّ ارْحَمْنی بِتَرْكِ مَعاصِیكَ اَبَداً ما اَبْقَیْتَنی وَ ارزُقْنی حُسْنَ النَّظَرِ فِیما یَرْضِیكَ عَنّی وَاکْرِمْ قَلْبی حِفْظَ کِتابِكَ کَما عَلَّمْتَنی وَ اجْعَلْنی اَتْلُوهُ عَلَی النَّحوِالَّذی یَرْضیكَ عَنّی اللّهُمَّ نَوِّرْبِکِتابِكَ بَصَری وَ اشرُحْ بِهِ صَدْری وَ افْرَحْ بِهِ قَلْبی وَ اَطْلِقْ بِهِ لِسانی وَ اسْتَعْمِلْ بِهِ بَدَنی وَ قَوِّنىعَلی ذالِكَ فَاِنَّهُ لاحَولَ وَلاقُوَّةَ اِلابِكَ؛[2] خدایا به وسیله ترك نافرمانیهایت تا وقتی که زنده‌ام به من رحم کن! و مرا در آنچه تو از من راضی

---

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص ۴.

۲. همان، ص ۵.

شوی خوش بینی نصیبم کن و قلبم را به حفظ کتابت قرآن کریم چنان که تعلیم داده‌ای وادارنما و چنان قرارم ده که آن را به گونه‌ای تلاوت کنم که تو از من راضی باشی! خداوندا چشم مرا به وسیله کتابت روشن و سینه‌ام را گشاده و قلبم را بدان وسیله شاد گردان! و زبانم را باز و بدنم را کارا و مرا توانایی بر آن مرحمت فرما! زیرا که هیچ نیرو و توانی جز وسیله تو نیست».

۳-فردی به امام صادق علیه‌السلام گفت: دعایی به من بیاموزید! فرمود: «با دعای الحاح (اصرار در دعا) چه وضعی داری؟» آن جوینده عرض کرد: دعای الحاح چیست؟ فرمود: «می‌گویی: «اللّهُمَّ رَبَّ السَّمواتِ السَّبْعِ وَ ما فِیهِنَّ و رَبَّ الْاَرَضِینَ السَّبْعِ وَ ما فِیهِنَّ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِیمِ وَ رَبِّ مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبیینَ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی بِهِ تَقُومُ السَّماءُ وَ بِهِ تَقُومُ الْاَرْضُ وَ بِهِ تَجْمَعُ التَّفَرُّقَ وَ بِهِ تَرْزُقُ الْاَحْیاءَ وَ بِهِ اَحْصَیْتَ عَدَدَ الثَّری وَ الرَّمْلَ وَ وَرَقَ الشَّجَرِوَ قَطَرَالْبحُوُرِ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ؛ خداوندا! ای پروردگار هفت آسمان و آنچه در آنهاست و پروردگار هفت طبقه زمین و آنچه در آنهاست و پروردگار عرش برین و پروردگار محمّد خاتم پیغمبران! تو را به آن نامت می‌خوانم که آسمان و زمین با آن سرپاست و بدان وسیله جمع را پراکنده می‌سازی و پراکنده را با آن جمع کنی و زندگان را به وسیله آن روزی می‌دهی و بدان وسیله ذرّات خاك، شن، برگ درختان و قطره‌های باران را برشمری! و اینکه بر محمّد و آلش درود فرستی!» حاجتت را بخواه و در درخواست خود پافشاری کن که خداوند پافشاری پافشاران از بندگان مؤمنش را دوست می‌دارد».[1]

۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «و این هم از جمله دعای الحاح است: «یا مَنْ

---

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص۵.

لايَحْجِبُهُ سَماءٌ عَن سَماءٍ وَ لا اَرْضٌ عَنْ اَرْضٍ وَ لا جَنْبٌ عَنْ قَلْبٍ وَ سَتْرٌ عَن كِنٍّ وَ لاجَبَلٌ عَمّا في اَصْلِهِ وَ لا بَحْرٌ عَمّا في قَعْرِهِ، يا مَنْ لا تشْتَبِهُ الْاَصْواتُ وَ لاتَغلِبُهُ كَثْرَةُ الْحاجاتِ وَلايُبْرِمُهُ اِلْحاحُ الْمُلِحِّيِّنَ وَ صَلَّى اللهُ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِ محمّدٍ؛ ای خدایی که آسمانی از آسمان دیگر و نه زمینی از زمین و نه پهلویی از قلب و پوششی از روی چیزی و نه کوهی از آنچه در دل اوست و نه دریایی از آنچه در قعر اوست چیزی مانع و حاجب او نیست! ای آنکه صداها بر او مشتبه نگردد و زیادی حاجات او را مغلوب نسازد و پافشاری پافشاران او را خسته نکند! و درود خدا بر محمّد و آل محمّد صلى الله عليه وآله». پس حاجت خود را بطلب!»[1]

۵- این دعا از جمله ستایشهای امام صادق عليه السلام به هنگام فراموشی از روزی است، در صورتی که دوباره بازیابد: «اَلْحَمْدُلله نِعْمَتُهُ تَغْدُو عَلَيْنا وَ تَرُوحُ و نَظِلُّ بِها نَهاراً وَ نَبيتُ فيها لَيْلَنا فَنُصْبِحَ فِيها بِرَحْمَتِهِ مُسْلِمِينَ وَ نُمْسى فيها بِمَنّهِ مُؤْمِنينَ مِنَ الْبَلْوى مُعافينَ. اَلْحَمْدُلله الْمُنْعِمِ الْمُفْضِلِ الْمُحْسِنِ الْمُجْمِلِ ذِى الْجَلالِ وَالْاِكْرامِ ذِى الْفَواضِلِ وَ النِّعَمِ وَ الْحَمْدُلله الَّذى لَمْ يَخْذُلنا عِنْدَ شِدَّةٍ وَ لَمْ يَفْضَحْنا عِنْدَ سَريرَةٍ وَ لَم يُسْلِمنا بِجَريرَةٍ؛ سپاس خدا را که نعمتش شبانه روز به ما می‌رسد و روز در سایه لطف او هستیم و شب به لطف او می‌خوابیم و به رحمت او صبح سالمیم و به لطف او شب درامانیم و از بلا معاف! سپاس خدا را که صاحب انعام و فضل و احسان و نیکی و جلال و اکرام و صاحب فضیلت‌ها و نعمتهاست و سپاس خدایی را که در سختی ما را خوار نمی‌کند و در پنهان کاری ما را رسوا نمی‌سازد و در وقت گناه ما را وا نمی‌گذارد».[2]

۶- و از جمله حمدهای امام صادق عليه السلام این حمد است: «اَلْحَمْدُلله عَلى عِلْمِهِ

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص۵.

۲. همان.

وَ الْحَمْدُلِلّٰهِ عَلی فَضْلِهِ عَلَیْنا وَ عَلی جَمیع خَلْقِهِ وَ کانَ بِهِ کَرَمُ الْفَضْلِ فی ذلکَ فَاِنَّ اللهَ بِهِ عَلیمٌ؛ سپاس خدا را به خاطر علم و فضلش برما و برتمام خلق، و او را فضل والایی در آن است و براستی که خدا برآن آگاه است». [1]

کسی که دعایش مستجاب نمی‌شود

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «مردی سی سال دعا می‌کرد، خداوند پسری به او دهد! چون دید خداوند اجابت نمی‌کند، عرض کرد: پروردگارا! آیا من از تو دورم که دعای مرا نمی‌شنوی یا نزدیکم جواب مرا نمی‌دهی؟ پس کسی در خواب به سراغ او آمد و گفت: تو سی سال است خدا را با زبان بد و با دلی سرکشِ ناپاك و نیّتی ناخالص می‌خوانی، بدزبانی را از خود دور کن و دلت را برای خدا پاك کن و نیّت خود را نیکوگردان! آن مرد یك سال چنان کرد، پسری برایش به دنیا آمد». [2]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر که شادمان می‌شود که دعایش مستجاب شود باید درآمدش را پاك و پاکیزه کند!» [3]

۳- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «ترك یك لقمه حرام نزد خدا محبوب‌تر از دو هزار رکعت نماز مستحبّی است» [4]

تضرّع در دعا

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر چیزی پیمانه و وزنی دارد جز گریه (از خوف

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص۵.
۲. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۱۲۸.
۳. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۱۲۹.
۴. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۷۹.

خدا) که یك قطره‌اش دریاهایی از آتش را خاموش می‌کند و چون چشم اشك آلود شود، صورت آدمی سیاهی و ذلّت نبیند و چون اشك جاری شود، خداوند او را بر آتش دوزخ حرام گرداند و براستی اگر در بین امتّی یك نفر گریان شود خداوند همه را مورد ترحّم قرار دهد».[۱]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «خداوند به موسی علیه‌السلام وحی کرد که بندگانم به من تقرب نجستند به چیزی که نزد من محبوبتر از سه خصلت باشد، موسی علیه‌السلام عرض کرد: پروردگارا آنها کدامند؟ فرمود: ای موسی: پارسایی در دنیا و پرهیز از نافرمانیها و گریه از خوف من. موسی گفت: پروردگارا هر که اینها را به جا آورد چه پاداشی دارد؟ خدای عزّوجّل وحی کرد: ای موسی! پارسایان در دنیا در بهشت باشند اما گریه کنندگان از خوف من در مقام بالاتر بدون شرکت احدی و اما آنها که از معاصی بپرهیزند، همه مردم را بازرسی کنم ولی آنها را معاف دارم»[۲]

۳- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکس ده مرتبه بگوید: یا رَبّ یا ربّ! پروردگارش بفرماید: لبّیك حاجتت را بخواه!»[۳]

ثناگویی و حضور قلب

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «تنها (ادب دعا) مدح و ستایش است، سپس اقرار به گناه و پس از آن درخواست. به خدا سوگند که هیچ بنده از گناه بیرون نشود، جز با اقرار به گناه».[۴]

---

۱. کلینی، الکافی، ج۲، ص۴۷۹.
۲. همان، ص۴۸۳.
۳. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص ۱۳۵.
۴. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۴۸۴ و ۴۸۵.

۲-امـام صـادق علیه‌السلام فرمـود: «هـر گاه یکـی از شـماها حاجتـی خواهـد بایـد پـروردگارش را ثنا و سـتایش گوید، زیـرا چون مردی حاجتی از سـلطان خواهد باید بهترین سـخنی را کـه می‌تواند آماده سـازد! بنابراین هرگاه خواسـتید خداوند عزیز جبّـار را مـدح و ثنا گوييد، می‌گوييد:«يـا اَجْوَدَ مَنْ اَعْطـی وَ يا خَيْرَمَنْ سُـئِلَ يا اَرْحَم مَـنْ اسـتُرحِمَ يـا اَحَدُ يـا صَمَدُ يا مَـنْ لَمْ يَلِـدْ وَ لَمْ يُولَـدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَـهُ كُفُواً اَحَدُ، يـا مَنْ لَمْ يَتَّخِـذْ صاحِبَـةً وَ لا وَلَـداً، يا مَـنْ يَفْعَلُ ما يَشـاءُ وَ يَحْكُمُ مـا يُريدُ وَ يَقْضى مـا اَحَبَّ يا مَـنْ يَحُـولُ بَـيْنَ الْمَـرْءِ وَ قَلْبِهِ يا مَنْ هـوَ بالْمَنْظَـرِالاَعْلى يا مَنْ لَيْـسَ كَمِثْلِهِ شَـيْئٌ يا سَميعُ يا بَصيرُ؛ ای بخشـنده‌ترین کسـی که عطا کند و بهترین کسـی که از او در خواسـت نماینـد! ای مهربان‌تریـن کـه از او ترّحـم جوینـد! ای یگانه! ای بی نیـاز مطلق! ای که نزاده و زاییده نشـده و همسـر و فرزندی ندارد! ای کسـی که هرچه خواهد انجام دهـد و هرچـه را اراده کند حکـم راند و هرچه را دوسـت بدارد اجرا نمایـد! ای آنکه بین شـخص و قلبش حایل اسـت و ای کسـی کـه در منظر اعلایـی! و ای خدایی کـه چیزی بمانند او نیسـت، ای شـنوا و ای بینا!»

زیاد نامهای خدای عزّوجّل را یاد کن زیرا که نامهای خدا زیاد است و بر محمّد و آلش درود فرست و بگو: «اللّهُمَّ اَوسِعْ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ الْحَلالِ ما اَكُفُّ بِهِ وَجْهی وَ اُؤَدّی بِهِ عَنْ اَمانَتی وَ اَصِلُ بِهِ رَحِمی وَيَكُونُ عَوناً لی فِی الْحَجِّ وَالْعُمرَةِ؛ خدایا از روزی حلالت مرا گشایش ده و به اندازه‌ای که آبرویم را نگهدارم و بدان وسیله امانتم را حق الله را بپردازم و با آن صله رحم کنم و برای حجّ و عمره یاریم نماید!»

فرمود: «مردی وارد مسجد شد و دو رکعت نماز خواند و از خدای عزّوجّل درخواست کرد، رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: این مرد با عجله در درگاه خدا رفت! و دیگری آمد، نماز خواند، سپس خدای عزّوجّل را ستایش کرد و بر پیامبر و آلش

درود فرستاد! رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: درخواست کن تا عطا کنند».[۱]

۳-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «روزی در آن میان که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله با اصحابش راه می‌رفت. ناگهان به ایشان فرمود: همگی نزد من بیایید! تا پروردگارم را ثنا گویم! سپس عرضه داشت: «**اللّهُمَّ لا مانعَ لما اَعْطَیْتَ و لا مُعْطِیَ لِما مَنَعْتَ وَ لا قابِضَ لِما بَسَطْتَ وَ لا باسِطَ لِما قَبَضْتَ وَ لا هادِیَ لِمَنْ اَضْلَلْتَ وَ لا مُضِلَّ لِمَنْ هَدَیْتَ. اللّهُمَّ اَنْتَ الْحَلیمُ فَلاتجهل وَ اَنْتَ الْجَوادُ فَلاتَبْخَلُ وَ اَنْتَ الْعَزیزُ فَلاتَسْتَذِلُّ وَ اَنْتَ الْمَنیعُ فَلاتَرامُ**؛ ای خدایی که چیزی مانع عطای تو نیست و آنچه را تو منع کنی کسی بخشنده نیست و آنچه را تو گشایش بخشی، تنگ کننده نیست و آنچه را تنگ سازی گشاینده ندارد. برای آنکه گمراه سازی او را راهنما نیست و آنکه را تو هدایت کنی کسی را یاری گمراه سازی نمی‌باشد، تو آن بردباری که ستم نمی‌کنی و آن بخشنده‌ای که بخل نمی‌ورزی و تو آن عزیزی که خوار نمی‌شود و آن استواری که سستی در تو راه ندارد!»[۲]

درود بر پیامبر و اهل بیت علیهم‌السلام

۱- جابر می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام شنیدم که گفت: «هرگاه کسی از شما نماز خواند و فراموش کرد که در نمازش از محمّد و آل محمّد یاد کند راهی را جز راه بهشت پیموده است و نمازی پذیرفته نمی‌شود مگر از محمّد و آل محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله در آن یاد شود».[۳]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «همواره دعا محجوب است تا به محمّد و آل

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۸۴.
۲. شیخ طوسی، امالی، ج۱، ص ۲۱۷.
۳. اصل حضرمی، ص ۷۲.

محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله صلوات فرستاده شود».[۱]

۳-عبدالسلام بن نعیم می‌گوید: به امام صادق علیه‌السلام گفتم: من وارد خانه (کعبه) شدم چیزی جز صلوات بر محمّد و آل محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله به خاطر نداشتم؟ فرمود: «بدان که کسی از آن خانه بیرون نشده است بهتر از آنچه تو بیرون شده‌ای!»[۲]

۴-امام صادق علیه‌السلام از پدر و نیاکانش علیهم‌السلام از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: «من در روز قیامت کنار میزانم هر که سیّئاتش از حسناتش بیشتر باشد صلواتی را بر من فرستاده باشد می‌آورم تا حسناتش با آن سنگین شود».[۳]

۵- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر کس بر پیامبر درود بفرستد، معنایش این است که من بر سر پیمان و وفای به عهدی هستم که در وقت قول خداوند: «**اَلَسْتُ بِرَبِّکُم قالُوا بَلی**»[۴] قبول کردم».[۵]

۶- امام صادق علیه‌السلام در حالی که کنار قبر رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله ایستاده بودم شنیدم که فرمود: «از خدایی که تو را برگزید و انتخاب کرد و ویژه خود گردانید و هدایت فرمود و دیگران را به وسیله تو هدایت کرد می‌خواهم تا بر تو درود فرستد: «**اِنَّ اللهَ وَ مَلائِکَتَهُ یُصَلُّونَ عَلَی النَّبِیِّ یا اَیُّهاَ الَّذینَ آمنُوا صَلّوا عَلَیهِ وَ سَلِّمُوا تَسلیماً**[۶]».[۷]

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۴۹۱.
۲. همان، ص۴۹۴.
۳. شیخ صدوق، ثواب الاعمال، ص ۱۷۸.
۴. اعراف، ۱۷۲: «آیا من پروردگار شما نیستم؟ همگی گفتند: آری گواهی می‌دهیم».
۵. شیخ صدوق، معانی الاخبار، ص ۱۱۵.
۶. احزاب، ۵۶: «خداوند و فرشتگانش بر پیامبر درود و رحمت می‌فرستند ای کسانی که ایمان آورده‌اید بر او درود و سلام فرستید و در برابر فرمان او تسلیم باشید».
۷. شیخ مفید، امالی، ص ۹۰.

۷- امام صادق علیه السلام آورده است، فرمود: «خداوند فرشته‌ای را به نام «ظِهلیل» بر قبر پیامبر صلی الله علیه و آله گمارده است هرگاه یکی از شما بر او صلوات فرستد، عرض کند: یا رسول الله! فلانی به شما سلام و صلوات فرستاد، پس پیامبر صلی الله علیه و آله جواب سلام او را باز دهد!»[1]

یاد خدا

۱- امام صادق علیه السلام فرمود: «خدای تعالی می‌فرماید: فرزند آدم! مرا در دل خود یاد کن تا تو را در نزد خود یاد کنم! مرا در خلوت یاد کن! تا تو را در خلوت یاد کنم! فرزند آدم! مرا در اجتماع یاد کن تا تو را در جمع خوبی از فرشتگان یاد کنم!» و فرمود: «هیچ بنده‌ای نیست که در جمع مردم خدا را یاد کند، مگر خداوند او را در جمعی از فرشتگان یاد می‌کند».[2]

۲- امام صادق علیه السلام فرمود: «خداوند به موسی علیه السلام وحی کرد: ای موسی! به زیادی مال شاد نشو! و بر خود مبال! و در هیچ حال یاد مرا وانگذار! زیرا که فزونی مال گناهان را از یاد می‌برد و واگذاردن یاد من، دلها را سخت و تیره می‌کند!»[3]

۳- امام صادق علیه السلام فرمود: «خدای تعالی به موسی علیه السلام فرمود: مرا در شبانه روز زیاد یاد کن و در وقت یاد من خاشع باش و چون تو را به بلایی مبتلا کنم صبور باش و در وقت یاد من آرام باش و مرا بپرست و چیزی را با من شریك قرار نده! سرانجام همه سوی من است.

---

۱. سید بن طاووس، جمال الأسبوع، ص ۱۶۰.
۲. برقی، المحاسن، ص ۳۹.
۳. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۲۰.

ای موسی! مرا ذخیره خود قرار ده و اندوخته پایدار و شایسته خود را به من بسپار!»[۱]

۴-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر چیزی حدّی دارد که پایان اوست جز یاد خدا که پایان ندارد، خدای عزّوجلّ واجباتی را مقرّر فرموده است، هر که آنها را انجام دهد همان حدّ و پایان آنهاست؛ ماه رمضان را هر که روزه بدارد همان حدّ و پایان آن است، حج را واجب کرده است، هر که حج را به جا آورد به پایان آن رسیده است جز یاد خدا، به راستی که خدای عزّوجّل به اندك آن راضی نشده و برای آن پایانی مقرّر نفرموده است سپس این آیه را تلاوت کرد: «یا اَیُّهَا اَلَّذِینَ آمَنُوا اُذْکُرُوا اللّه ذِکْراً کَثیراً وَسَبِّحُوهُ بُکْرَةً وَاَصیلاً».[۲]

سپس فرمود: «خداوند برای آن حدّی مقرر نکرده که در آن پایان یابد. فرمود: پدرم بسیار ذکر خدا را می‌گفت، من به همراه او می‌رفتم؛ او ذکر خدا را می‌گفت، با او غذا می‌خوردم، او ذکر خدا را می‌گفت. او با مردم در گفتگوبود ولی آنی از ذکر خدا باز نمی‌ماند و من می‌دیدم زبانش به کام چسبیده و می‌گوید: **لا اله الاّ الله** و شیوه‌اش این بود که ما را جمع می‌کرد و دستور می‌داد تا طلوع آفتاب ذکر خدا را بگوییم و هرکدام ما که می‌توانستیم قرآن بخوانیم دستور قرائت قرآن را می‌داد و هر کدام که خواندن قرآن را نمی‌دانستیم دستور ذکر (دیگری) می‌داد.

در هر خانه که قرآن خوانده شود و خدا ذکر گردد برکتش افزون و فرشته‌ها در

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۲۰.

۲. احزاب ۴۱ و ۴۲: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! خدا را فراوان یاد کنید و صبح و شام او را تسبیح و تنزیه نمایید!»

آن خانه درآیند و شیاطین از آن دور گردند، آن خانه برای اهل آسمان بدرخشد، چنانچه ستارگان فروزان برای اهل زمین می‌درخشند و هر خانه‌ای که در آن قرآن نخوانند و ذکر خدا را نگویند برکتش کم شود و فرشتگان از آن دوری کنند و شیاطین در آن حاضر گردند.

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: آیا شما را به بهترین کارهایتان خبر ندهم که بالاترین درجه برای شماست و شما را در پیشگاه خدا بهتر تزکیه می‌کند و از طلا و نقره برای شما بهتر است و بهتر از آنکه به دشمنتان برخورد کنید و با آنها بجنگید و از آنها بکشید و خود کشته شوید؟ عرض کردند: چرا یا رسول الله! فرمود: آن (بهترین کارها) خدا را زیاد یاد کردن است. سپس فرمود: مردی خدمت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله رسید، عرض کرد: بهترین اهل مسجد کیست؟ فرمود: آنکه بیشتر خدا را یاد کند. رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: به هر کس که زبان گویای ذکر خدا داده شده است خیر دنیا و آخرت داده شده و در تفسیر قول خداوند: «وَلا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ»[1] فرمود: هر کار خوبی که برای خدا کردی آن را زیاد نشمار!»[2]

۵-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرموده: هر که زیاد خدا را یاد کند خداوند او را دوست بدارد و هر که او را بسیار یاد کند دو برائت برای او نوشته شود: برائتی از آتش دوزخ و برائتی از نفاق».[3]

۶-حضرت فرمود: «هر که خدا را در نهان یاد کند در حقیقت خدا را زیاد یاد کرده است چرا که منافقان ذکر خدا را آشکارا می‌گویند ولی در نهان او را یاد

---

۱. مدثّر، ۶: «و منّت نگذار و فزونی نطلب!»

۲. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۲۳.

۳. همان، ص ۴۲۴.

نمی‌کنند، خدای تعالی می‌فرماید: «یُراؤُنَ النّاسَ وَ لا یَذْکُرُونَ اللهَ اِلاّ قَلیلاً[1]».[2]

خواص اذکار

۱-تحمید و تسبیح باریتعالی

۱-۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکه از شما از انفاق مالی بخل ورزد و از حضور در جهاد (در راه خدا) خودداری کند و از شب زنده‌داری که بخواهد خود را به زحمت اندازد(این موارد برایش سخت بود، نباید از گفتن: **سبحان‌الله و الحمدلله و لا اله الا الله و الله اکبر و لاحول و لا قوّة الا بالله** بخل کند».[3]

۲-۱- امام صادق از پدرانش علیهم‌السلام از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است، فرمود: «هرکس که نعمت بر او ظاهر شود باید حمد خدا را زیاد بگوید و هر که غم و اندوهش زیاد شود باید زیاد استغفار کند و هر کس تنگدستی بر او فشار آورد، باید لا حول و لا قوة الاّ بالله زیاد بگوید تا خداوند تهی دستی را از او برطرف کند! فرمود: پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله مردی از انصار را مدتی ندید، از او پرسید: چرا از ما غایب بودی ؟ عرض کرد: یا رسول الله! به خاطر تنگدستی و بیماری. رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: آیا کلامی را به تو نیاموزم که هرگاه آن را بگویی، فقر و بیماری از تو رخت بندد؟ عرض کرد: چرا. فرمود: چون صبح و شام کردی، بگو: **لا حَولَ وَلاقُوَّةَ اِلّا بِاللهِ تَوَکَّلْتُ عَلَی الْحَیِّ الَّذی لا یَمُوتُ وَالْحَمْدُلله الّذی لَمْ یَتَّخِذْ وَلَداً وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ شَریکٌ فِی الْمُلْکِ وَ لَمْ یکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذّلُّ وَ کَبِّرْهُ تَکْبِیراً**؛ هیچ نیرو و توانی نیست جزبه

---

۱. نساء، ۱۴۲: «اگرعمل نیکی انجام دهند از روی ریاست نه به خاطر خدا، آنها خدا را یاد نمی‌کنند اگرهم باشد بسیار اندك است».

۲. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۱۶۲.

۳. برقی، المحاسن، ص ۳۷.

خدا، توکل دارم بر خداوندی که زنده و نامیراست و آن خدا که نه فرزندی گرفته و نه شریکی در سلطنت خود دارد و نه یاوری که بر عزّتش افزاید و او را به بزرگی و بزرگواری یاد کن!

آن مرد می‌گوید: به خدا سوگند من آن ذکر را جز سه روز نگفتم تا فقر و بیماری (از من دور شد).[1]

۳-۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر کس بگوید: **اَلْحَمْدُ لله کما هُوَ اَهْلُهُ** خداوند نویسندگان آسمان را مشغول سازد! پرسیدند: چگونه نویسندگان آسمان را مشغول می‌سازد؟ فرمود: «می‌گویند: خدایا ما علم غیب نداریم! پس می‌فرماید: آن را همان طور بنویسید که بنده من گفت و پاداشش بر من است».[2]

۲-تهلیل و تکبیر

۱-۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر کس صد مرتبه موقعی که به بستر خواب می‌رود، «لا اله الّا الله» بگوید خداوند در بهشت برای او خانه‌ای بنا کند و هر که در وقت رفتن به بستر صد مرتبه استغفار نماید گناهانش همچون ریزش برگ درختان، بریزد».

از انس بن مالك از قول پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله نقل است که فرمود: هر ستمگر لجوج از این که بگوید: لا اله الّا الله ابا دارد.[3]

۲-۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به هنگام وفات جوانی

---

۱. برقی، المحاسن، ص ۴۳.

۲. شیخ صدوق، ثواب الاعمال، ص ۲۶-۲۸.

۳. شیخ صدوق، امالی، ص ۳۶۲.

حاضر شد، به او گفت: بگو: لا اله الّا الله! زبانش بسته شد چند بار تکرار کرد. به زنی که بالای سرش بود، فرمود: آیا این مادری دارد، او گفت: آری من مادر او هستم فرمود: آیا تو بر او خشمناکی؟ گفت: آری من شش سال است که با او حرف نزده‌ام! فرمود: از او راضی باش! عرض کرد: خدا از او راضی باشد با رسول الله با رضای شما (من هم راضیم) رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به جوان گفت: بگو لا اله الّا الله و او گفت. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله پرسید: چه می‌بینی؟ عرض کرد: مردی سیاه چهره بد قیافه با لباسهای کثیف بدبو، که هم اکنون رو به من آورده است و بر من خشمگین است! پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله به او گفت: بگو: «**یا مَنْ یَقْبَلُ الْیَسَیرَوَ یَعْفُو عَنِ الْکَثیرِ اِقْبَلْ مِنّی الیَسِیرَوَاعْفُ عَنّی الْکَثِیرَ، اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُورُالرَّحیمُ**؛ ای کسی که عمل کم را می‌پذیری و از گناه زیاد می‌گذری! از من عمل اندکم را بپذیر و گناهان زیادم را ببخش زیرا که بسیار بخشاینده مهربانی!»

آن جوان گفت، پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: نگاه کن! چه می‌بینی؟ عرض کرد: مردی سفید رنگ، خوشبو، خوش لباس را می‌بینم که رو به من آورده و آن سیاه را می‌بینم که از من رو گردانده است. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: تکرار کن! او تکرار کرد، باز فرمود: چه می‌بینی؟ گفت: دیگر آن سیاه را نمی‌بینم و آن سفید رو را می‌بینم که به سراغ من آمده است سپس با آن حال درگذشت».[1]

۳-استغفار

۱-۳- امام صادق عليه‌السلام فرمود: از ما نیست کسی که هر روز از خودش حساب

---

۱. شیخ مفید، امالی، ص ۱۷۶.

نکشد که اگر کار نیک کرده از خدا فزونی آن را بطلبد و خدا را سپاس گوید و اگر بد کرده از خدا طلب آمرزش و به درگاه او توبه کند». [1]

۲-۳-امام صادق علیه‌السلام از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است فرمود: «بهترین دعا طلب آمرزش است» [2]

۳-۳- امام صادق از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است، فرمود: «برای هر دردی دوایی است و دوای گناهان استغفار است». [3]

۴-۳- امام صادق علیه‌السلام آورده فرمود: «هر کس موقع خواب صد مرتبه استغفار کند، در حالی به خواب رود که گناهانش همانند ریزش برگ درختان بریزد و صبح کند در حالی که گناهی ندارد». [4]

۵-۳- از آن حضرت است، که فرمود: «دلها را زنگاری است همچون زنگ آهن (یا مس) پس آنها را با استغفار جلا دهید» [5]

۴-فضیلت «لاحَولَ ولاقُوّة الاّ بالله»

۱-۴- امام صادق علیه‌السلام به نقل از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: «بنده چون بگوید: **لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلّا بالله** در حقیقت کار خود را به خدا واگذارده است و بر خدا حق است که او را کفایت کند». [6]

---

۱. اهوازی، حسین بن سعید، الزهد، ص ۷۵.

۲. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۵۰۴.

۳. شیخ صدوق، ثواب الاعمال، ص ۱۹۷.

۴. همان، ص ۱۹۸.

۵. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۲۴۹.

۶. برقی، المحاسن، ص ۴۱.

۲-۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر کس روزی صدبار «**ما شاءَ اللهُ لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلّا بِالله**» گوید، خداوند هفتاد نوع بلا را از او دفع کند که آسان ترینش غم و اندوه است».[1]

۳-۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «آدم علیه‌السلام از حدیث نفس (وسوسه) به درگاه خدا شکایت کرد جبرئیل علیه‌السلام نازل شد و گفت: بگو: «**لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلّا بِاللهِ**»آدم علیه‌السلام گفت و وسوسه از او برطرف شد».[2]

دعا برای برادران

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «شیوهٔ فاطمه علیهاالسلام چنین بود که هروقت دعا می‌کرد، مردان و زنان مؤمن را دعا می‌کرد و برای خودش دعا نمی‌کرد، به آن حضرت که گفتند؟ فرمود: همسایه سپس خانه»[3]

نفرین بردشمن

یونس بن عمّار نقل می‌گوید: به امام صادق علیه‌السلام عرض کردم: من همسایه‌ای از قریش دارم از خاندان محرز که نام مرا بر سر زبانها انداخته و مرا شهرت داده است هروقت از کنار او می‌گذرم، می‌گوید: رافضی است، اموالی را به جعفربن محمّد می‌دهد! امام علیه‌السلام فرمود: «در نماز شب او را نفرین کن وقتی که سجده دوم رکعت اول رفتی خدا را حمد و تمجید کن! بگو: خدایا فلانی پسر فلانی، نام مرا بر سر زبانها انداخته و راز مرا فاش کرده و مرا به خشم آورده و مرا در معرض

---

۱. برقی، المحاسن، ص ۱۹۴.

۲. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۳۸۰.

۳. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۳۸۸.

خطرها قرار داده است، خداوندا او را با تیر پر شتابی هدف قرار ده و از من بازدار! خدایا مرگ او را برسان و اثرش را محو کن و در این‌باره تعجیل فرما! پروردگارا هم اکنون! هم اکنون!» می‌گوید: چون به کوفه بازگشتم شبانه وارد شدیم از خانواده‌ام حال آن مرد را پرسیدم، گفتم: فلانی چه کرده است؟ گفتند: بیمار است، هنوز سخنم پایان نیافته بود، فریاد شیون از خانه‌اش بلند شد و گفتند: مرده است.[۱]

دعا به هنگام صبح و شام

۱- امام صادق علیه‌السلام در شرح قول خداوند: «وظِلالُهُمْ با الغُدُوِّ وَالْآصالِ»[۲] فرمود: «مقصود از آن دعا پیش از برآمدن آفتاب و پیش از غروب است و آن وقت اجابت دعاست».[۳]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «روزی بر آدمیزاد نیاید مگر آن روز گوید: ای آدمیزاد! من روز نو بر تو گواهم که در من کار خوب کنی تا در روز قیامت برایت گواهی دهم، زیرا که پس از این هرگز مرا نبینی. فرمود: روش علی علیه‌السلام چنین بود که چون شب می‌کرد، می‌گفت: مرحبا به این شبِ نو و نویسندهٔ شاهد! بر من نام خدا را بنویسید! آنگاه ذکر خدا را می‌گفت».[۴]

۳- شهاب بن عبد ربّه می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام می‌فرمود: «موقع طلوع و غروب آفتاب خدای عزّوجلّ را یاد کن! و اگر با مردمانی باشی که تو را باز می‌دارند، از نزد آنها بلند شو و دعا کن!»[۵]

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۵۱۱.
۲. رعد، ۱۵: «سایه‌های آنها هر صبح و شام برای خدا سجده می‌کنند»
۳. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۵۲۲.
۴. همان.
۵. همان.

دعا به هنگام خواب

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرگاه کسی از شما شب از خواب برخاست، باید بگوید: «سُبْحانَ رَبِّ النَّبِیّینَ وَ اِلهِ الْمُرْسَلینَ وَ رَبِّ الْمُسْتَضْعَفینَ وَ الْحَمْدُلله الَّذی یُحیِی الْمَوتی وَ هُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ؛ منزّه است پروردگارِ پیامبران و خدای رسولان و پروردگارِ مستضعفان و سپاس خدا را که مردگان را زنده می‌کند و او به هر چیز تواناست. خدای عزّوجلّ می‌گوید: بنده‌ام راست گفت و سپاسگزار است».[۱]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله چنان بود که چون به بستر خواب می‌رفت، عرضه می‌داشت: اللّهُمَّ بِاسْمِكَ اَحْیا وَ بِاسْمِكَ اَموتُ و چون از خواب برمی خاست، می‌گفت: اَلحَمْدُلله الَّذی اَحْیانی بَعْدَ ما اَماتَنی وَ اِلَیْهِ النُّشُورُ؛[۲] منزّه است پروردگارِ پیامبران و خدای رسولان و پروردگارِ مستضعفان و سپاس خدا را که مردگان را زنده می‌کند و او به هر چیز تواناست.

دعای هنگام سفر

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله چنان بود که هرگاه با مؤمنی خداحافظی می‌کرد، می‌فرمود: خداوند شما را بیامرزد و توشه تقوا دهد و رو به خیر گرداند و هرخواسته‌ای که دارید برآورد و دین و دنیایتان را سالم بدارد و شما را به سلامت به افراد سالم بازگرداند!»[۳] ابوحمزه می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام را دیدم موقع بیرون رفتن از خانه بر درِ خانه ایستاده و لبهایش را حرکت می‌داد، گفتم: من شما را دیدم هنگامی که از خانه بیرون آمدید لبهایتان را تکان

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۵۲۲.

۲. همان، ص۵۳۹.

۳. برقی، المحاسن، ج۲، ص ۳۵۴.

می‌دادید، آیا چیزی می‌گفتید؟ فرمود: «آری، وقتی که انسان از خانه‌اش بیرون می‌آید وقت بیرون آمدن سه مرتبه «الله اکبر» بگوید و سه بار بگوید: **بِاللهِ اَخْرُجُ وَ بِاللهِ اَدْخُلُ وَ عَلَى اللهِ اَتَوَكَّلُ**؛ به وسیله خدا بیرون می‌روم و به نیروی خدا وارد می‌شوم و بر خدا توکّل دارم!

اللّهُمَّ افْتَحْ لی فی وَجْهی هذا بِخَيرٍ وَ اخْتِمْ لی بِخَيرٍ وَقِنی شَرَّ كُلِّ دابَّةٍ اَنْتَ آخِذٌ بناصِيَتِها اِنَّ رَبّی عَلی صِراطٍ مُسْتَقيمٍ؛ خدایا درِ خیر را به رویم بگشا و کار مرا ختم به خیر گردان و مرا از شرّ هر جنبنده‌ای که اختیارش به دست تواست نگهدار! به راستی که پروردگارم بر صراط مستقیم است.

پیوسته در ضمانت خدای عزّوجلّ است تا او را به همانجا که بوده است بازگرداند».[1]

دعا در وقت نماز

صفوان جمّال می‌گوید: خدمت امام صادق علیه‌السلام بودم، پیش از تکبیرة الاحرام رو به قبله ایستاد و گفت: «**اللّهُمَّ لاتُؤَيِّسْنی عَنْ رَوْحِكَ وَ لاتَقْنِطْنی مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لاتُؤْمِنّی مَكْرَكَ فَاِنَّهُ لايَأْمَنُ مَكْرَاللهِ اِلاَّ الْقَومُ الْخاسِرُونَ**؛ خدایا مرا از رحمت و نوازش خود ناامید نساز و از مکر و مجازات خویش آسوده خاطر نکن زیرا که از مکر خدا آسوده خاطر نباشد مگر زیانکاران».

گفتم: فدایت شوم! من این دعا را پیش از شما از کسی نشنیده‌ام، فرمود: «از بزرگترین گناهان در نزد خدا ناامیدی از رحمت خدا و مهر خدا و آسوده خاطر بودن از مکر و مجازات الهی است».[2]

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۵۴۰.

۲. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۵۴۵.

دعا در طلب روزی

۱- ابوبصیر می‌گوید: به امام صادق علیه‌السلام از نیازمندی شکایت کردم و از او خواستم تا دعایی در طلب روزی به من بیاموزد و دعایی آموخت که از آن وقت که آن دعا را می‌خوانم نیازمند نشده‌ام، فرمود: «پس از نماز شب در حال سجده بگو: **یا خَیْرَ مَدْعُوٍّ وَ یا خَیْرَ مَسْؤُلٍ وَ یا اَوْسَعَ مَنْ اَعْطی وَ یا خَیْرَ مُرْتَجی اُرْزُقْنی وَ اَوسِعْ عَلَیَّ مِنْ رِزْقِكَ وَ سَبِّبْ لی رِزْقاً مِنْ قِبَلِكَ اِنَّكَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ**؛ ای بهترین خوانده شده و ای بهترین کسی که از او درخواست کنند! و ای گسترده‌ترین عطابخش! و ای برترین کسی که به او امید بندند، مرا روزی ده و بر من از روزی خود گشایش بخش و از درگاه خود روزی مرا صادر کن! زیرا که تو بر هر کاری توانایی!»[1]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله این دعا را تعلیم داد: **یا رازِقَ الْمُقلّینَ یا راحِمَ الْمَساکینَ یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنینَ یا ذَاالْقُوّةِ الْمَتینِ صَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ وَ ارْزُقْنی وَ عافِنی وَاکْفِنی ما اَهَمَّنی**؛ ای روزی دهنده تهی‌دستان! ای ترحّم‌کننده بر مستمندان! ای سرپرست مؤمنان! ای صاحب قدرت استوار! بر محمّد و اهل بیتش درود و رحمت فرست و مرا روزی و سلامتی ده و مهمّات مرا کفایت کن!»[2]

دعا برای ادای دین

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «مردی خدمت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله آمد و عرض کرد: یا نبیّ الله الغالب! من هم بدهکارم و هم در دل وسوسه دارم؟

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: بگو: «**تَوَکَّلْتُ عَلَی الْحَیِّ الَّذی لایَمُوتُ وَ الْحَمْدُلله الَّذی لَمْ یَتَّخِذْ**

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۵۵۱.

۲. همان، ص۵۵۲.

وَلَداً وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَ کَبِّرْهُ تَکبیراً؛ بر خداوند زنده‌ای که هرگز مرگ ندارد توکل می‌کنم و سپاس از آنِ خداوندی است که فرزندی و همچنین یاوری که بر عزّتش افزاید، ندارد و او را به بزرگی یاد کن!»

می‌گوید: آن مرد تا وقتی که خدا خواسته بود صبر کرد پس از مدتی بر پیامبر صلی الله علیه و آله گذشت، او را صدا زد، فرمود: چه کردی؟ عرض کرد: یا رسول الله! آن‌چه را که به من تعلیم دادی ادامه دادم، خداوند بدهکاریم را ادا کرد و وسوسه دلم را از بین برد».[۱]

دعا برای برطرف شدن غم و ترس

امام صادق علیه السلام به اسماعیل بن جابرفرمود: «برای رفع همّ و غم غسل کن و دو رکعت نماز بخوان و بگو: «یا فارِجَ الْهَمِّ وَ یا کاشِفَ الْغَمِّ یا رَحْمانَ الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ وَ رَحیمَهُما فَرِّجْ هَمّی وَاکْشِفْ غَمّی یا اَللهُ الْواحِدُ الاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذی لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ کُفُواً اَحَدٌ اِعْصِمْنی وَ طَهِّرْنی وَ اذْهَبْ بَلِیَّتی؛ ای برطرف کننده همّ و غم، ای بخشنده و بخشایشگر دنیا و آخرت همّ و غم مرا بگشا! ای خداوند یکتا، یگانه بی‌نیاز که نزاده و زاییده نشده و کسی همتای او نیست مرا نگهدار و پاك ساز و گرفتاریم را رفع کن!» و آیة الکرسی و معوذتین را بخوان!»[۲]

حرزها و تعویذها

امام صادق علیه السلام هروقت به آسمان نگاه می‌کرد، این آیه را قرائت می‌فرمود:

---

۱. کلینی، الکافی، ج ۲، ص۵۵۵.

۲. همان، ص۵۵۶.

«اِنَّ فی خَلْقِ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِأُوْلِي الْأَلْبَابِ»[۱] و همچنین این آیه را تلاوت می‌کرد: «إِنَّ رَبَّكُمُ اللهُ الَّذِي خَلَقَ السَّماوَاتِ والْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثاً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ»[۲]

سپس می‌گفت: «اللّهُمَّ اِنَّكَ جَعَلْتَ فی السَّماءِ نُجُوماً ثاقِبَةً وَ شُهُباً اَحْرَسْتَ بِهِ السَّماءَ مِنْ سِراقِ السَّمْعِ مِنْ مَرَدَةِ الشّياطينِ. اللّهُمَّ فَاَحْرِسنی بِعَيْنِكَ الَّتی لاتَنامُ وَاكْنِفْنی بِرُكْنِكَ الَّذی لايُرامُ وَ اجْعَلْنی فی وَديعَتِكَ الَّتی لاتَضيعُ وَ فی دِرْعِكَ الْحَصينَةِ وَ مَنْعِكَ الْمَنيعِ وَ فی جوارِكَ عَزّ جارُكَ وَ جَلّ ثَناؤكَ وَ تَقَدَّسَتْ اَسْماؤُكَ وَ لا اِلهَ غَيرُكَ؛ ای خداوندی که در آسمان ستارگان درخشان و شهابهایی قرار داده‌ای که بدان وسیله آسمان را از شنیدن سرکشان شیطانها بازداشته‌ای مرا به وسیله چشمت که خواب ندارد پاس دار و به وسیله رکنی که ضعف ندارد حمایتم کن و مرا درامان خود که تباه نسازی قرار ده، و در زره محکم و بازدارندگی استوارت و در جوار خود نگهدار! ای کسی که مجاور تو عزیز و ثنای تو عظیم و نامهای تو پاکیزه است و معبود لایقی جز تو نیست».[۳]

---

۱. آل عمران، ۱۹۰: «به راستی که در آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد ورفت شب و روز نشانه‌های روشنی برای صاحبان خرد و اندیشمندان است».

۲. اعراف، ۵۴: «همانا پروردگار شما آن کسی است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز دوره آفرید، سپس زمام رهبری را به دست گرفت، اوست که شب را همچون پوششی بر روز می‌افکند و روشنایی روز را با پرده‌های ظلمانی شب می‌پوشاند شب با سرعت به دنبال روز حرکت می‌کند. و او خورشید و ماه و ستارگان را آفریده درحالی که سر به فرمان او هستند، بدانید که اداره امور تنها به دست اوست که پربرکت و پروردگار جهانیان است».

۳. اصل زید، ص ۱۲.

دعا به هنگام قرائت قرآن

طبرسی در مکارم الاخلاق می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام چنان بود که هرگاه می‌خواست قرآن بخواند پیش از خواندن وقتی که قرآن را برمی داشت می‌گفت: «خدایا من گواهی می‌دهم که این کتاب فرستاده از نزد تو بر رسولت محمّد بن عبدالله و کلام ناطق تو به زبان پیامبر تو است که آن را راهنمای خلق خود و رشته ارتباط مابین خود و بندگانت قرار داده‌ای».

خدایا من پیمان تو و کتابت را نشر دادم، خدایا نگاه مرا در آن عبادت و قرائتم را در آن تفکّر و اندیشه مرا در آن عبرت پذیری قرار ده و مرا از جمله کسانی بگردان که از پندهای تو در آن پند گیرم و از نافرماني هایت دوری کنم!

خداوندا موقع تلاوت آن بر دلم مهر و بر گوش و چشمم پوشش نگذار و قرائتم را قرائت بدون تدبر قرار نده، بلکه چنانم کن که در آیات و احکامش تدبّر کنم و شرایع دینت را بگیرم! و نگاهم را نگاه غفلت و قرائتم را بیهوده قرار نده زیرا که تو مهربان و بخشنده‌ای».[۱]

دعا در روز جمعه

ابراهیم می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام دعاهایی در خصوص روز جمعه به ما آموخت (از جمله:)

«اللّهُمَّ اِنّی تَعَمَّدْتُ اِلَیْكَ بِحاجَتی وَ اَنْزَلْتُ بِكَ الْیَوْمَ فَقْری وَ مَسْكَنَتی فَاَنَا الْیَومَ لِمَغْفِرَتِكَ اَرْجی مِنّی لِعَمَلی وَ لِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ اَوْسَعُ مِنْ ذُنوبی فَتَوَلَّ قَضاءَ كُلِّ حاجَةٍ هِیَ لی بِقُدْرَتِكَ عَلَیها وَ تَیْسیرُ ذالِكَ عَلَیْكَ وَ لِفَقری اِلَیكَ فَاِنّی لَمْ اُصِبْ خَیرا

---

۱. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص۴۴۰.

قَـطُّ اِلاّ مِنْـكَ وَ لَمْ يُصْـرِفْ عَـنّى اَحَـدٌ شَـرّاً قَطُّ غيـرَكَ وَ لَيْـسَ اَرْجُوا لِآخِـرَتى وَ دُنياىَ سِـواكَ وَ لالِيَـومِ فَقْـرى وَ يَومَ يُفـرِدُنى النّـاسُ فى حُفْرَتى وَ اَفـضى اِلَيكَ يـا رَبِّ بِفَقْرى؛ خدايـا مـن نيـازم را عمداً بـه درگاه تومـى‌آورم، امـروز بار فقـر و خوارى خـود را به آسـتان تـونهادم و امروز به آمـرزش تواز كردار خـودم اميدوارتـرم و بى‌ترديد آمرزش تواز گناهان من وسـيعتر اسـت. پس برآوردن هر حاجتى كه مـن دارم با قدرتى كه بـرآن دارى تورا بسـيار سـهل و مرا نيـاز جدّى برتو اسـت؛ زيرا هرگـز چيزى به من نرسـيده جزاز توو بـدى را از من رفع نكرده جزتو، براى آخـرت و دنيايم اميدى جز بـه تـوندارم و نه بـراى روز نيازم، روزى كه مـردم مرا تنها در گـورم گذارند و من نياز خود را به درگاه تو كشانم!»[1]

دعا در نماز وتر

۱- امام صـادق علیه‌السلام نقـل كرده است به عبـدالله بن ابى يعفور فرمود: «در نماز وتر اين دعـا را بخوان: اللّهُـمَّ اِملأْ قَلْبى حُبّا لَـكَ؛ خداونـدا دلـم را از محبـت خود آكنـده سـاز!»[2]

۲-امـام صـادق علیه‌السلام فرمـود: «هركـس در نمـاز وتر وقتـى كـه آن را بجـا مى‌آورد هفتـاد مرتبـه در حـال ايسـتاده بگويـد: «اَسـتَغْفِرُاللهَ وَ اَتوبُ اِلَيْـهِ» و تـا يك سـال بر آن مواظبـت كنـد خداونـد او را در نزد خـود از جمله اسـتغفار كننـدگان سـحرگاهان بنويسـد و از جانـب خدا آمرزش برايـش مقرر گـردد».[3]

---

۱. كلينى، الكافى، ج ۲، ص۵۷۹.

۲. اصل مثنّى، ص ۹۳.

۳. شيخ صدوق، الخصال، ص ۵۸۱.

دعای استخاره

۱- حمیری از امام صادق علیه‌السلام نقل کرده است، درباره استخاره می‌گفت: «**اللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِعِلْمِكَ وَ اَسْتَجیرُ بِعِزَّتِكَ وَ اَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظیمِ وَ اَنْتَ اَعْلَمُ بِعَواقِبِ الْاُمُورِ اِنْ كانَ هذَا الْاَمْرُ خَیراً لی فی دِینی وَ دُنیایَ وَ آخِرَتی فَیَسِّرْهُ لی وَ بارِكْ لی فیهِ وَ اِنْ كانَ شَرّاً فَاصْرِفْهُ عَنّی وَ اقْضِ لِیَ الْخَیرَ حَیثُ كانَ وَ رَضِّنی بِهِ حَتّی لااُحِبُّ تَعْجِیلَ ما اَخَّرْتَ وَ لا تَأْخیرَ ماقَدَّمتَ**؛ خداوندا از تو به حق علمت خواستارم و به عزتت پناهنده‌ام و از فضل عظیم تو می‌خواهم در حالی که تو به سرانجام کارها آگاه‌تری، اگر در این کار خیر دین و دنیا و آخرت من است، آن را بر من آسان کن و در آن برایم برکت ده! و اگر شر است آن را از من بازگردان و برای من خیر را مقرر کن هرجا که باشد و مرا بدان وسیله خشنود ساز به طوری که تعجیل آنچه را که تأخیر اندازی و تأخیر آنچه را که مقدم بداری نپسندم!»[1]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «شیوهٔ پدرم این بود که هروقت می‌خواست راجع به کاری استخاره کند، وضو می‌گرفت و دو رکعت نماز بجا می‌آورد و اگر خدمتکار با او حرف می‌زد، می‌گفت: سبحان الله و حرف نمی‌زد تا فارغ می‌شد».[2]

دعا در وقت نگاه به آسمان

زید زرّاد می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام هروقت به آسمان نگاه می‌کرد این آیه را می‌خواند: «**إِنَّ فِي خَلْقِ السَّماوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِأُوْلِي الْأَلْبَابِ**»[3] و این آیه را: «**إِنَّ رَبَّكُمُ اللهُ الَّذِي خَلَقَ السَّماوَاتِ والْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ**

---

۱. حمیری، قرب‌الاسناد، ص ۳۰.

۲. برقی، المحاسن، ص ۵۹۹.

۳. آل عمران، ۱۹۰: «در آفرینش آسمانها و زمین و آمد و شد شب و روز نشانه‌های روشنی برای صاحبان خرد و اندیشمندان است».

ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثاً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ».[۱] سپس می‌گفت: «اللّهُمَّ اِنَّكَ جَعَلْتَ فِى السَّماءِ نُجُوما ثاقِبَةً وَ شُهُبا اَحْرَسْتَ بِهِ السَّماءَ مِنْ سُراقِ السَّمْعِ مِنْ مَرَدَةِ الشَّياطينِ، اللّهُمَّ فَاحْرُسْنى بِعَينِكَ الَّتى لاتَنامُ وَ اكْنِفْنى بِرُكْنِكَ الَّذى لايُرامُ وَ اجْعَلْنى فى وَديعَتِكَ الَّتى لاتَضيعُ وَ فى دِرْعِكَ الْحَصينَةِ وَ مَنْعِكَ الْمَنيعِ وَ فى جِوارِكَ عَزَّ جارُكَ وَ جَلَّ ثَناؤُكَ وَ تَقَدَّسَتْ اَسماؤُكَ وَ لااِلهَ غَيْرُكَ؛ خدایا! در آسمان ستارگان فروزان و شهابهایی قرار دادی که آسمان را از گوش فرادادن پیروان اهریمنان بازداشتی پس مرا با چشمی که خواب ندارد پاس بدار! و با رُکنی که کجی ندارد حمایت کن و در امان تباهی‌ناپذیر و در سنگر محکم و حفاظت والا و در جوارت قرار ده! مجاور تو عزیز، ثنایت والا و نامهایت پاکیزه است و معبودی جز تو نیست».[۲]

دعا برای اهل قبور

از امام صادق علیه‌السلام درباره سلام بر اهل قبور اینگونه نقل شده است: «اَلسّلامُ عَلَيْكُمْ يا اَهْلَ الدِّيارِ مِنْ قَومٍ مُؤْمِنينَ وَ رَحْمَةُ الله وَ بَرَكاتُهُ اَنْتُمْ لَنا سَلَفاً وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبَعاً رَحِمَ الله الْمُسْتَقْدِمينَ مِنْكُمْ وَ الْمُسْتَأْخِرينَ وَ اِنّا لله وَ اِنّا اِلَيْهِ راجعونَ؛ سلام بر شما ای اهل دیار از گروه مؤمنان و رحمت و برکات خدا بر شما باد! شما بر

---

۱. اعراف، ۵۴: «همانا معبود شما خدایی است که آسمانها و زمین را در شش روز شش دوران آفرید، پس از آفرینش زمام رهبری آنها را به دست گرفت، اوست که شب را چون پوششی بر روز می‌افکند، شب با سرعت به دنبال روز می‌گردد، و خورشید و ماه و ستارگان را آفرید درحالی که همه سر به فرمان او هستند. آگاه باشید، آفرینش و اداره امور جهان هستی به دست اوست. پربرکت است خدایی که پروردگار عالمیان است».

۲. اصل زید زرّاد، ص۷.

ما سبقت گرفتید و ما در پی شما می‌آییم خداوند پیشی گیرندگان از شما و پسینیان را بیامرزد! و ما از آنِ خداییم و به سوی او بازمی‌گردیم». [۱]

دعا در تعقیب نمازها

دعا پس از نماز صبح

۱-امام صادق از قول پدرش علیهماالسلام آورده است، فرمود: «هرگاه صبح کردی، بعد از نماز صبح پس از تشهد (و سلام) درباره حاجتی که داری بگو: «**اللّهُمَّ اِنّی غَدَوتُ اَلْتَمِسُ مِنْ فَضْلِكَ كَما اَمَرْتَنی فَارْزُقْنی مِنْ فَضْلِكَ رِزْقا حَلالاً طَيِّبا وَ اَعْطِنی فیما تَرْزُقُنِی الْعافِيَةَ**؛ خدایا من درحالی صبح کردم که از فضل تو درخواست دارم همان طوری که خود دستور دادی پس مرا از فضل خود روزی حلال پاکیزه مرحمت کن و ضمن روزی که می‌دهی سلامتی را به من عطا کن!» [۲] سه مرتبه این را می‌گویی.

دعا بعد از نماز مغرب

۲-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکس پس از نماز مغرب سه مرتبه بگوید: «**اَلْحَمْدُلله الَّذی يَفْعَلُ ما يَشاءُ وَ لايَفْعَلُ ما يَشاءُ غَيرُهُ**؛ [۳] سپاس خدای را که آنچه خواهد انجام دهد و آنچه را غیر او خواهد نتواند انجام دهد. خیر فراوانی به او بدهند».

دعا بین نماز مغرب و عشا

۳- امام صادق علیه‌السلام بین نماز مغرب و عشاء می‌گفت: «**اللّهُمَّ بِيَدِكَ مَقاديرُ**

---

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص۳۰.

۲. همان.

۳. شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، ج۱، ص۳۲۴.

اللَّیلِ وَ النَّهارِ وَ مَقادیرُ الدُّنیا وَ الآخِرَةِ وَ مَقادیرُ المَوتِ وَ الحَیاةِ وَ مَقادیرُ الشَّمسِ وَ الْقَمَرِ وَ مَقادیرُ النَّصرِ وَ الخِذْلانِ وَ مقادیرُ الْغِنی وَالْفَقرِ اللّهُمَّ ادْرَأْ عِنّی شَرَّ الْفَسَقَةِ الْجِنِّ وَ الاِنْسِ وَ اجْعَلْ مُنْقَلَبی اِلی خیرٍ دائِمٍ وَ نَعیمٍ لایَزولُ؛ خدایا اندازه‌های شب و روز، دنیا و آخرت، مرگ و زندگی، خورشید و ماه، پیروزی و شکست، توانگری و نیازمندی به دست تواست، خدایا شرّ فاسقان جن و انس را از من دور کن و رفتن مرا از دنیا به جانب خیر دائم و نعمت بی زوال مقرّر فرما».

دعاهای امام صادق علیه‌السلام

۱- علی بن رآب می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام شنیدم که در حال سجده می‌گفت: «اللّهُمَّ اغْفِرْلی وَ لاَصْحابِ اَبی فَاِنّی اَعْلَمُ اَنَّ فیهِمْ مَنْ یَنْتَقِصُنِی؛ خدایا مرا و اصحاب پدر مرا بیامرز! با اینکه من می‌دانم بین آنها کسانی هستند که به من بد می‌گویند!»[۱]

۲- از جمله دعاهای آن حضرت است: «یا مَنْ لَیسَ لَهَ ابْتِداءٌ وَلا انْقِضاءٌ یا مَنْ لَیْسَ لَهُ اَمَدٌ وَلانِهایَةٌ وَلامِیقاتٌ وَلاغایَةٌ یا ذَالْعَرْشِ الْمَجِیدِ وَالْبَطْشِ الشَّدِیدِ یا مَنْ هُوَ فَعّالٌ لِما یُرِیدُ یا مَنْ لایَخْفی عَلَیْهِ اللُّغاتُ وَلاتَتَشَبَّهُ عَلَیْهِ الْأَصْواتُ یا مَنْ قامَتْ بِجَبَرُوتِهِ الْأَرْضُ وَالسَّماواتُ یا حَسَنَ الصُّحْبَةِ یا واسِعَ الْمَغْفِرَةِ یا کَرِیمَ الْعَفْوِ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَحْرِسْنی فی سَفَری وَ مَقامی وَ فِی حَرَکَتی وَ انْتِقالی بِعَیْنِكَ الَّتی لاتَنامُ وَاکْفِنِی بِرُکْنِكَ الَّذی لایُضامُ.[۲]

به این معنا که «ای آن‌که بی‌آغاز و بی‌پایانی ای کسی که زمان و نهایتی

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص ۷۷.

۲. همان، ص ۱۹۵.

و اوقات و غایتی ندارد! ای صاحب عرش باعظمت و حمله شدید! ای آن‌که هرچه را خواهی انجام می‌دهی! ای کسی که هیچ گویشی براو پوشیده نیست و صداها براو مشتبه نمی‌گردد! ای خدایی که وسیله جبروت او زمین و آسمانها سرپاست! ای نیکو مصاحبت! ای که آمرزشت گسترده و بخششت کریمانه است! بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست و مرا در سفر و حضر و در حرکت و انتقالم به وسیله چشمت که خواب نمی‌رود و رکنت که سست نمی‌گردد نگهدار!»

اللّهُمَّ اِنّی اَتَوَجَّهُ فی سَفَری هذا بِلاثِقَةٍ مِنّی لِغَیْرِكَ وَلا رَجاءٍ یَأْوِی بی اِلاّ اِلَیْكَ وَلا قُوَّةَ لی اَتَّكِلُ عَلَیْها وَلاحِیْلَةَ اَلْجَأُ اِلَیْها اِلاَّ ابْتِغاءَ فَضْلِكَ وَالْتِماسَ عافِیَتِكَ وَ طَلَبَ فَضْلِكَ وَ اِجْراؤُكَ لی عَلی اَفْضَلِ عَوائِدِكَ عِنْدی؛ خداوندا من در این سفرم بدون تکیه به غیر تو و امید پناه‌دهنده‌ای جز تو و نیرویی که تکیه کنم و راه چاره‌ای که امید بندم، جز جستن فضل تو و درخواست عافیت و کرم و اجرای برترین عواید تو نزد من، مورد توجه من است».

اللّهُمَّ وَ اَنْتَ اَعْلَمُ بِما سَبَقَ لی فی سَفَری هذا مِمّا اُحِبُّ وَ أَكْرَهُ فَمَهما اَوْقَعْتَ عَلَیْهِ قَدَرَكَ فَمَحْمُودٌ فِیهِ بَلاءُكَ مُنْتَصِحٌ فِیهِ قَضاؤُكَ وَ اَنْتَ تَمْحُو ما تَشاءُ وَ تُثْبِتُ وَ عِنْدَكَ اُمُّ الْكِتابِ اللّهُمَّ فَاصْرِفْ عَنّی فِیهِ مَقادِیرَ كُلِّ بَلاءٍ وَ مَقْضِیَّ كُلِّ لاواءٍ وَ ابْسُطْ عَلَیَّ كَنَفاً مِنْ رَحْمَتِكَ وَ لُطْفاً مِنْ عَفْوِكَ وَ تَماماً مِنْ نِعْمَتِكَ حَتّی تَحْفِظْنی فِیهِ بِاَحْسَنِ ما حَفِظْتَ بِهِ غائِباً مِنَ الْمُؤْمِنِینَ وَ خَلَقْتَهُ فی سَتْرِ كُلِّ عَوْرَةٍ وَ كِفایَةِ كُلِّ مَضَرَّةٍ وَ صَرْفِ كُلِّ مَحْذُورٍ وَ هَبْ لی فِیْهِ اَمْناً وَ اِیماناً وَ عافِیَةً وَ یُسْراً وَ صَبْراً وَ شُكْراً وَارْجِعْنی فِیهِ سالِماً اِلی سالِمِینَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمِینَ؛ خداوندا تو آگاه‌تری به آن‌چه در این سفر، من خوش دارم و ندارم بنابراین هرچه مقدّر تو باشد، بلای تو پسندیده و قضای

تو خیرخواهانه است و تو هرچه را خواهی محو و اثبات می‌کنی و کتاب اصلی در نزد تو است. خدایا از من در این سفر مقدّرات هر بلا و حکم هر گرفتاری را برطرف کن! و پوششی از رحمت خود را و لطفی از عفو خود و تمامی نعمت خویش را بر من بگستر! تا مرا در آن حال به بهترین وضعی که مؤمن غایبی از مؤمنان را حفظ می‌کنی و او را در پوشش هر خطری و کفایت هر ضرر و زیانی و رفع هر محذوری که آفریدی، حفظ می‌کنی و در آن حال مرا امنیت، ایمان، عافیت، آسانی، استقامت و سپاسگزاری بده و سالم به میان سالمین بازگردان ای مهربان‌ترین مهربانان!

۳- از جمله دعاهای امام صادق علیه‌السلام است:

یا صانِعَ كُلِّ مَصْنوعٍ یا جابِرَ كُلِّ كَبیرٍ و یا حاضِرَ كُلِّ مَلاَءٍ وَ یا شاهِدَ كُلِّ نَجْوی وَ یاعالِمَ كُلِّ خَفِیَّةٍ وَ یا شاهِدَ غَیرَ غائِبٍ وَ غالِبَ غَیرُ مَغْلوبٍ وَ یا قَریبَ غَیرَ بَعیدٍ وَ یا مونِسَ كُلِّ وَحیدٍ وَ یا حَیَّ مُحْیِ الْمَوتی وَ مُمیتَ الاَحْیاءِ الْقائِمَ عَلی كُلِّ نَفْسٍ بِما كَسَبَتْ وَ یا حَیَّ حینَ لا حَیَّ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ صَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ؛[1] ای سازنده هر مصنوع و ای ترمیم کننده هر شکسته! و ای حاضر در هر جمع و ای شاهد هر سخن در گوشی! و ای دانای هر نهان و ای حاضر غیر غایب و غالب شکست‌ناپذیر! و ای نزدیك غیر دور و مونس هر تنها! و ای زنده‌ای که مردگان را زنده و زندگان را می‌میرانی، بر هر کسی آن‌چه فراهم می‌کند قیام داری و ای آن‌که زنده بودی هنگامی که هیچ زنده‌ای نبود! معبود لایقی جز تو نیست، بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست!

۴- کفعمی می‌گوید: این دعا از امام صادق علیه‌السلام است: یا دَیّانَ غَیْرَ مَتْوانٍ

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۲۱۴.

یا اَرْحَمَ الرّاحِمین! اِجْعَلْ لِشیعَتی مِنَ النّارِ وِقاءً وَ عِنْدَکَ رِضیً وَاغْفِرْ ذُنُوبَهُمْ وَ یَسِّرْ اُمُورَهُمْ وَ اقْضِ دُیُونَهُمْ وَ اسْتِرْ عَوراتِهِمْ وَ هَبْ لَهُمُ الْکَبائِرَ الَّتی بَیْنَکَ وَ بَیْنَهُمْ یا مَنْ لایَخافُ الضَّیمَ وَ لا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَ لا نَومٌ اِجْعَلْ لی مِنْ کُلِّ غَمٍّ فَرَجاً وَ مَخْرَجاً؛[1] ای جزا دهنده بدون کوتاهی! ای مهربان‌ترین مهربانان! برای شیعیان من از آتش دوزخ جان پناهی و در پیشگاه خودت رضایتی قرار ده! و گناهانشان را ببخش و کارهایشان را آسان و قرضشان را ادا و عیبهایشان را بپوشان و گناهان بزرگی که بین تو و آنهاست بر آنها ببخش! ای خدایی که از ستم کسی بیم ندارد و خواب سبك و سنگین او را نگیرد! برای من از هر غم و اندوه گشایش و بیرون رفتی قرار ده!

۵- از جمله دعاهای آن حضرت است، موقعی که روز فطر از نمازش فارغ شد، سرپا ایستاد سپس رو به قبله کرد (و نیز) در روز جمعه می‌گفت: «یا مَنْ یَرْحَمُ مَنْ لایَرْحَمُهُ الْعِبادُ وَ یا مَنْ یَقْبَلُ مَنْ لاتَقْبَلُهُ الْبِلادُ وَ یا مَنْ لایَحْتَقِرُ اَهْلَ الْحاجَةِ اِلَیْهِ وَ یا مَنْ لایُجیبُ الْمُلِحّینَ عَلَیهِ وَ یا مَنْ لایُجْبِهُ بِالرَّدِّ اَهْلِ الدّالةِ عَلَیْهِ وَ یا مَنْ لایَجْتَبی صَغیرَما یَتَّحِفُ بِهِ وَ یَشْکُرُ یَسیرَما یُعْمَلُ لَهُ وَ یا مَنْ یَشْکُرُ عَلَی الْقَلیلِ وَ یُجازِی بِالْجَلیلِ وَ یا مَنْ یَدْنُو اِلی مَن دَنا مِنْهُ وَ یا مَنْ یَدْعُوا اِلی نَفْسِهِ مَنْ اَدْبَرَ عَنْهُ وَ یا مَنْ لایُغَیِّرُ النِّعْمَةَ وَ لایُبادِرُ بِالنَّقْمَةِ وَ یا مَنْ یَثْمُرُ الْحَسَنَةَ حَتّی یَنْمِیها وَ یَتجاوَزُ عَنِ السَّیِّئَةِ حَتّی یَعْفیها.[2]

به این معنا که: «ای کسی که ترحّم می‌کند به کسی که بندگان بر او ترحم نکنند و ای آن‌که می‌پذیرد کسی را که شهرها نپذیرند و ای آن‌که نیازمند به خود

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۲۱۴.

۲. سید بن طاووس، المجتنی من ادعیه المجتبی، ص ۵.

را کوچك نشمارد و ای کسی که پافشاران درگاهش را ناامید برنگرداند و ای آن‌که جواب رد به راه یافتگان آستانش ندهد و ای کسی که هدیه کوچك را جدا نکند و به اندك کاری که برای او باشد قدردانی می‌کند و برای اندك قدردانی و هم برای زیاد پاداش می‌دهد! و ای آن‌که به هرکه نزدیکش شود، نزدیك می‌شود و هرکه را که از او روگرداند به سوی خود فرا می‌خواند. و ای آن‌که نعمت را تغییرندهد و به عذاب شتاب نورزد. و ای کسی که خوبی را به ثمر می‌رساند حتی آن را رشد می‌دهد و از بدی چشم می‌پوشد، حتی می‌بخشد».

اِنْصَرفَتِ الْآمالُ دونَ مُدى کَرَمِكَ بِالْحاجاتِ وَ امْتَلَأَتْ یَفِیضُ جُودُكَ اَوْعِیَةَ الطَّلَباتِ وَ تَفَسَّخَتْ دونَ بُلوغِ نَعْتِكَ الصِّفاتِ فَلَكَ الْعُلُوُّ الاَعْلی فوقَ کُلِّ عالٍ وَ الْجَلالُ الاَمْجَدُ فَوقَ کُلِّ جَلالٍ کُلُّ جَلیلٍ عِنْدَكَ صَغیرٌ وَ کُلُّ شَریفٍ فی جَنْبِ شَرَفِكَ حَقیرٌ خابَ الْوافِدُونَ عَلی غَیْرِكَ وَ خَسِرَ الْمُتَعَرِّضُونَ اِلاّ لَكَ وَ ضاعَ الْمُلِمُّونَ اِلاّ بِكَ وَ اَجْدَبَ الْمُنْتَجِعُونَ اِلاّ مَنِ انْتَجَعَ فَضْلَكَ.

آرزوها کم‌تر از حد کرم تو متوجه حاجتهاست و فیض جود تو کاسه‌ها را از خواسته‌ها پر کرده و رشته اوصاف را در حد کم‌تر از رسیدن به وصف تو گسسته است. پس بلندای بلندترین تو بالاتر از هر بلند و جلال ستوده‌تر تو بالاتر از هر جلال است، هر بزرگی نزد تو کوچك و شرافت هر شریفی در برابر کنه و شرف تو ناچیز است. کسانی که به سراغ دیگران رفتند ناامید شدند و کسانی که به غیر درگاه تو روآوردند زیان بردند و آنها که به درگاه دیگران جز تو رفتند تباه شدند و جویندگان از غیر فضل و کرم تو بی‌برگ و نوا برگشتند.

بابُكَ مَفتوحٌ لِلرّاغِبینَ وَ جُودُكَ مُباحٌ للسّائلینَ وَ اِغاثَتُكَ قَریبَةٌ لِلْمُسْتَغیثینَ لایَخیبُ مِنْكَ الآمِلُونَ وَ لایَیْأَسُ مِنْ عَطائكَ الْمُتَعَرِّضُونَ وَ لایَشْقی بِنَقْمَتِكَ الْمُسْتَغْفِرُونَ

رِزْقُكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصاكَ وَ حِلْمُكَ مُتَعَرِّضٌ لِمَنْ ناواكَ عادَتُكَ الاِحْسانُ اِلَى الْمُسِيئِينَ وَ سُنَّتُكَ الاِبْقاءُ عَلَى الْمُعْتَدينَ حَتّى لَقَد غَرَّتْهُمْ اَناتَكَ عَنِ الرُّجُوعِ وَ صَدَّهُمْ اِمْهالُكَ عَنِ النُّزُوعِ وَ اِنَّما تَأَنَّيتَ بِهِمْ لِيَفيئُوا اِلى اَمْرِكَ وَ اَمْهَلْتَهُمْ ثِقَةً بِدَوامِ مُلْكِكَ؛ در خانه تو برای علاقمندان باز و عطای تو برای درخواست کنندگان مباح و یاری و کمکت بر کمك جویان نزدیك است و از بخشش تو جویندگان ناامید نگردند و به کیفر تو آمرزش طلبان دچار بدبختی نشوند. روزی تو برای گنهکاران گسترده است و حلم تو شامل حال دشمنانت و شیوه تو احسان به بدکاران و سنّت تو واگذاردن متجاوزان است تا آنجا که مهلت دادن آنها را از بازگشت غافل ساخته و فرصتی که دادی آنها را از دوری گناه بازداشته است، البته تو آنها را مهلت دادی تا به امر تو بازگردند و با اطمینان به دوام حاکمیت خود آنها را مهلت داده‌ای!

فَمَنْ كانَ مِنْ اَهْلِ السَّعادَةِ خَتَمْتَ لَهُ بِها وَ مَنْ كانَ مِنْ اَهْلِ الشِّقاوَةِ خَذَلْتَهُ لَها كُلُّهُمْ صائِرُونَ اِلى حُكْمِكَ وَ اُمُورُهُمْ آئِلَةٌ اِلى اَمْرِكَ لَمْ يَهِنْ عَلى طولِ مُدَّتِهِمْ سُلْطانُكَ وَ لَمْ يَدْحَضْ لِتَرْكِ مُعاجِلَتِهِمْ بُرْهانُكَ حُجَّتُكَ قائِمَةٌ وَ لاتَدْحَضُ سُلْطانُكَ ثابِتٌ لايَزُولُ. فَالْوَيلُ الدّائِمُ لِمَنْ جَنَحَ عَنْكَ وَ الْخَيْبَةُ الْخاذِلَةُ لِمَنْ خابَ مِنْكَ وَ الشَّقاءُ الأَشْقى لِمَنْ اغْتَرَّبِكَ ما اَكْثَرَ تَصَرُّفَهُ فى عَذابِكَ وَ ما اَطْوَلَ تَرَدُّدُهُ فى عِقابِكَ وَ ما اَبْعَدَ غايَتُهُ مِنَ الْفَرَجِ وَ ما اَقْنَطَهُ مِنْ سُهولَةِ الْمَخْرَجِ عَدْلاً مِنْ قَضائِكَ لاتَجُورُ فيهِ وَ اِنْصافا مِنْ حُكْمِكَ لاتَحِيفُ عَلَيهِ.

بنابراین هرکه از اهل سعادت باشد عاقبت بخیر کنی و هرکه از اهل شقاوت باشد خوار سازی؛ همگی سرانجام به حکم تو باز گردند و امورشان به فرمان تو است. دراز بودن مدّت آنها پایه سلطنت تورا سست نگرداند و شتاب نکردن تو، برهان تورا باطل نسازد. حجت تو استوار و زوال‌ناپذیر و سلطنت تو ثابت و پایدار

است. پس وای بر کسی که از تو منحرف شد و نومیدی خوار کننده برای کسی است که از رحمت تو ناامید شده و بدبخت‌ترین بدبختی برای کسی است که از رحمت تو غافل گشته است؛ چه قدر زیر و رو شدن او در عذاب توزیاد و چه قدر آمد وشد او در عذاب توطولانی و چه قدر آخر کار او از فَرَج دور و چه قدر از سهولت راه بیرون رفت ناامید است! درحالی که از قضای توکه ستم نمی‌کنی و از عدالت در حکم تو که بر حق او تجاوزی نیست بدور است!

فَقَدْ ظاهَرْتَ الْحُجَجَ وَ اَبْلَیتَ الاَعْذارَوَ قَدْ تَقَدَّمْتَ بِالْوَعیدِ وَ تَلَطَّفْتَ فِی التَّرغیبِ وَ ضَرَبْتَ الاَمْثالَ وَ اَطَلْتَ الاَمهالَ وَ اَخَّرْتَ وَ اَنْتَ مُسْتَطیعٌ بِالْمُعاجَلَةِ وَ تَأنیَّتَ وَ اَنْتَ مَلِیٌ بِالْمُبادَرَةِ لَمْ تَکُنْ اِناتُکَ عَجْزا وَ لا اِمْهالُکَ وَهْنا وَ لا اِمْساکُکَ غَفْلَةً وَ لاانْتِظارُکَ مُداراةً بَلْ لِتَکونَ حُجَّتُکَ اَبْلَغُ وَ کَرَمُکَ اَکْمَلُ وَ اِحْسانُکَ اَوفی وَ نِعْمَتُکَ اَتَمُّ.

به یقین تو حجتها را آشکار و بهانه جوئیها را آزموده‌ای و وعده عذاب را پیشاپیش داده‌ای و از سویی در تشویق به کار نیك لطف و مدارا به خرج داده و مثلها زده و فرصتهای دراز داده و تأخیر انداخته‌ای درحالی که می‌توانستی شتاب کنی. و مهلت داده‌ای درحالی که قادر بر تعجیل بودی! نه تأخیرت از ناتوانی است و نه مهلت دادنت از سستی و نه خود داریت ازغفلت و نه انتظارت به خاطر مدارا بلکه تا حجّتت رساتر و کرم و احسانت کامل‌تر و نعمتت تمام‌تر باشد!

کُلُّ ذالِکَ کانَ وَ لَمْ تَزَلْ وَ هُوَ کائِنٌ وَ لاتَزالُ وَ حُجَّتُکَ اَجَلُّ مِنْ اَنْ تُوصَفَ بِکُلِّها وَ مَجْدُکَ اَرْفَعُ مِنْ اَنْ یحَدَّ بِکُنْهِهِ وَ نِعْمَتُکَ اَکْثَرُمِنْ اَنْ تُحْصی بِاَسْرِها وَ اِحْسانُکَ اَکْثَرُ مِنْ اِنْ تُشْکَرَعَلی اَقَلِّهِ وَ قَدْ قَصُرَبِی السُّکوتُ اَنْ تَحْمیدِکَ وَ فَهَّهَنِیَ الاِمْساکَ عَنْ تَمْجیدِکَ وَ قُصارایَ الاِقْرارُبِالْحُسُورِ لارَغْبَةً یا اِلهی عَنْهُ بَلْ عَجْزاً.

همه اینها بوده و هست و او هست و خواهد بود. درحالی که حجت تو بالاتر از آن است که به کلّی وصف شود و عظمت تو برتر از آن است که حقیقتش تعریف شود و نعمت تو بیشتر از آن است که به طور کل شمرده شود و احسان تو بیش از آن است که شکر اندکش برآورده گردد، خدایا! براستی سکوت من از سپاسگزاریت و خودداری من از ستایشت و عقب نشینی من از اقرار به ناتوانی خودم نه از روی علاقه است بلکه از عجز و ناتوانی است.

فَها اَنَا ذا أُؤِمُّكَ بِالْوِفادَةِ وَ اَسْأَلُكَ حُسْنَ الرِّفادَةِ فَصَلِّ عَلی مُحَمدٍ وَ آلِهِ وَ اسْمَعْ نَجْوایَ وَ اسْتَجِبْ دُعائی وَ لاتَخْتِمْ یَومِی بِخَیبَتی وَ لاتَجْبَهْنی بِالرَّدِّ فی مَسْأَلَتی وَ اَکْرِمْ مِنْ عِنْدِكَ مُنْصَرِفی وَ اِلیكَ مُنْقَلَبی اِنَّكَ غَیْرُضائِقٍ بما تُریدُ وَ لاعاجِزٍعَمّا تَسْأَلُ وَ اَنْتَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌوَ لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ.

اینك منم که آهنگ آمدن درگاه تورا دارم و از تو حسن یاری می‌طلبم، پس بر محمّد و آلش درود و رحمت فرست و حرف دل مرا بشنو! و دعایم را مستجاب کن و امروزم را به ناامیدی ختم نکن و درخواست مرا رد نکن! و از جانب خود بازگشت و انتقال مرا به سوی خودت گرامی بدار زیرا که تو بدانچه خواهی در تنگنا نیستی و از آنچه درخواست شوی ناتوان نمی‌باشی و تو بر هر چیزی توانایی و هیچ نیرو و توانی جز خدای بلند پایه عظیم را نباشد.

۶- از جمله دعاهای آن حضرت نیز در روز جمعه و عید قربان این است: اللّهُمَّ هذا یَومٌ مُبارَكٌ مَیمونٌ وَ الْمُسْلِمونَ فیهِ مُجْتَمِعُونَ فی اَقْطارِ اَرْضِكَ یَشْهَدُ السّائِلُ مِنْهُمْ وَ الطّالِبُ وَ الرّاغِبُ وَ الرّاهِبُ وَ اَنْتَ النّاظِرُفی حَوائِجِهِمْ فَاَسْأَلُكَ بِجُودِكَ وَ کَرَمِكَ وَ هَوانِ ما سَأَلْتُكَ علیكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ وَآلِهِ وَ اَسْأَلُكَ اللّهُمَّ رَبّنا بِاَنَّ لَكَ الْمُلْكُ وَ لَكَ الْحَمْدُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْحَلیمُ الْکَریمُ الْحَنّانُ الْمَنّانُ ذُوالْجَلالِ وَ الاِکْرامِ بَدیعُ السَّماواتِ وَ الأَرْضِ.

خدایا امروز روز مبارك و بامیمنت است و مسلمانان در اطراف زمینت در آن گرد آمده‌اند سائل و طالب و مشتاق و خایف همه حاضرند و تو بر نیازمندیهای ایشان ناظری! پس به جود و کرمت درخواست دارم درحالی که آن‌چه از تو می‌خواهم بر تو سهل و آسان است اینکه بر محمّد و آلش درود و رحمت فرستی! و خداوندا ای پروردگار ما از تو درخواست می‌کنم که مالکیت هستی تو راست و سپاس مخصوص تو است هیچ معبودی جز تو نیست که شکیبا و بخشاینده و بسیار مهربان و با احسان، صاحب جلال و اکرام، به وجود آورنده آسمانها و زمینی!

مَهما قَسَمْتَ بَینَ عِبادِكَ الْمُؤمِنینَ مِنْ خَیْرٍ اَوْ عافِیَةٍ اَوْ بَرَكَةٍ اَو هُدیً اَو عَمَلٍ بِطاعَتِكَ اَوْ خَیْرٍ تَمُنُّ بِهِ عَلَیْهِمْ تَهْدِیهِمْ بِهِ اِلَیكَ اَو تَرْفَعُ لَهُمْ عِنْدَكَ دَرَجَةً اَو تُعْطِیَهِمْ بِهِ خَیْراً مِنْ خَیْرِ الدُّنْیا وَ الآخِرَةِ اَنْ تُوَفِّرَ حَظّی وَ نَصیبی مِنْهُ وَ اَسْأَلُكَ اللّهُمَّ بِاَنَّ لَكَ الْمُلْكُ وَ الْحَمْدُللهِ اِلاّ اَنْتَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسولِكَ وَ حَبیبِكَ وَ صَفْوَتِكَ وَ خِیَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ آلِهِ الاَبْرارِ الْمُنْتَجِبینَ الطّاهِرینَ الاَخْیارَ صَلواةً لایَقْوی عَلی اِحْصائِها اِلاّ اَنْتَ وَ اَنْ تُشْرِكَنا فی صالِحِ مَنْ دَعاكَ فی هذَا الْیَومِ مِنْ عِبادِكَ الْمُؤمِنینَ یا رَبَّ الْعالَمینَ وَ اَنْ تَغْفِرَلَنا وَ لَهُمْ اِنَّكَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.

هرگاه بین بندگان مؤمن خود خوبی یا سلامتی، یا برکت، یا هدایت، یا عمل به طاعتت را قسمت می‌کنی و یا چیزی را که بدان وسیله بر ایشان منّت می‌گذاری تا بدان وسیله به درگاه خود هدایت کنی یا برای ایشان مرتبه‌ای در درگاه خود بالا ببری یا به آنها خیری از خیرات دنیا و آخرت را عطا کنی بهره و نصیب مرا از آن فراوان گردان! و خدایا از تو که مالکیت از آنِ تو و ستایش مخصوص تو است درخواست دارم که بر محمّد و آل محمّد بنده و فرستاده و حبیب و برگزیده و انتخابی تو از میان خلقت و بر خاندان نیکوکار برگزیده

پاك زبده‌اش درود و رحمت فرستی درودی که جز تو کسی نتواند بشمارد و ما را شریك دعای شایسته بندگان مؤمنت در این روز قرار دهی ای پروردگار جهانیان و اینکه ما و ایشان را بیامرزی زیرا که تو بر هر کاری توانایی!

اللّهُمَّ اِلَيْكَ تَعَمَّدْتُ بِحاجَتى وَ بِكَ اَنْزَلْتُ اَلْيَومَ فَقْرى وَ فاقَتى وَ مَسْكَنَتى وَ اِنّى بِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ اَوثَقُ مِنّى بِعَمَلى وَ لِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ اَوسَعُ مِنْ ذُنُوبى فَصَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَآلِ مُحَمّدٍ وَ تَوَلَّ قَضاءَ كُلِّ حاجَةٍ هِىَ لى بِقُدْرَتِكَ عَلَيْها وَ تَيْسِيرِ ذالِكَ عَلَيْكَ وَ بِفَقْرى اِلَيكَ وَ غِناكَ عَنّى فَاِنّى لَمْ اَصِبْ خَيْرا قَطُّ اِلاّ مِنْكَ وَ لَمْ يَصْرِفْ عَنّى سُوءاً قَطُّ اَحَدٌ غَيْرُكَ وَ لا اَرْجُو لاَمْرِ آخِرَتى وَ دُنْيایَ سِواكَ.

خدایا حاجتم را به درگاه تو آوردم و امروز تهی دستی و بیچارگی و درماندگیم را به تو عرضه داشتم و به راستی من به آمرزش و رحمت تو مطمئن ترم تا عمل خودم و به یقین مغفرت و رحمت تو از گناهان من گسترده‌تر است پس بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست و برآوردن حاجت مرا . به قدرت خود بر آن و آسان بودن برآوردنش برتو و نیازمندی من به تو و بی‌نیازی تو از من . خودت عهده‌دار شو! زیرا که هرگز جز از تو خیری مرا نرسیده و هرگز هیچ بدی را از من کسی جز تو برطرف نکرده است و من برای امر آخرت و دنیایم جز از تو امیدوار نیستم .

اللّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ وَ تَعَبَّأَ وَ اَعَدَّ وَ اسْتَعَدَّ لِوَفادَةٍ اِلى مَخْلوقٍ رِجاءَ رَفْدِهِ وَ نَوافِلِهِ وَ طَلَبِ نَيْلِهِ وَ جائزَتِهِ فَاِلَيْكَ يا مَولایَ كانَتِ الْيَومُ تَهَيِّى وَ تَعْبِيَتى وَ اِعْدادى وَ اِسْتِعْدادى رَجاءَ عَفْوِكَ وَ رَفْدِكَ وَ طَلَبِ نَيْلِكَ وَ جائِزَتِكَ.

خدایا! هرکس برای ورود به مخلوقی به امید لطف و احسانی خود را مهیّا

ساخته و برای جایزه و بخشش به نزد او می‌رود و یا خود را برای عرض حاجت خود آماده و مستعد می‌گرداند، ای پروردگار! من هم اینگونه به درگاه توبه امید عفو تو و درخواست عطای تو و جایزه‌ات آمده‌ام!

اللّهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحمدٍ وَ آلِ مُحمدٍ وَ لا تُخَيِّبْ الْيَوْمَ ذالِكَ مِنْ رِجائی یا مَنْ لایُحْفیهِ سائِلٌ وَ لایَنْقُصُهُ نائِلٌ فَاِنّی لَمْ اَتِكَ ثِقَةً مِنّی بِعَمَلٍ صالِحٍ قَدَّمْتُهُ وَ لاشَفاعَةِ مَخْلوقٍ رَجَوتُهُ اِلاّ شفاعَةَ مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ سَلامُكَ اَتَيْتُكَ مُقِرّاً بِالْجُرْمِ وَ الْاسائَةِ عَلی نَفْسِی اَتَيْتُكَ اَرْجُو عَظيمَ عَفْوِكَ الَّذی عَفَوْتَ بِهِ عَنِ الْخاطِئينَ.

خداوندا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و امروز امید مرا ناامید نکن! ای آن‌که درخواست هیچ سائلی او را عاجز نکند و چیزی از عطایش نکاهد زیرا که من به اعتماد عمل نیک خود به درگاهت نیامده و به وساطت هیچ مخلوقی امید نبسته‌ام جز شفاعت محمّد و اهل بیتش، بر او و بر ایشان سلام تو باد! بلکه به درگاه تو با اقرار به جرم و بدی بر خودم آمده‌ام، به امید عفو عظیمت آمده‌ام که با آن از همه خطاکاران درگذری.

ثُمَّ لَمْ يَمْنَعْكَ طَولُ عُكُوفِهِمْ عَلی عَظيمِ الْجُرْمِ اَنْ عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ فَيا مَنْ رَحْمَتُهُ واسِعَةٌ وَ عَفْوُهُ عَظيمٌ يا عَظيمٌ يا عَظيمُ يا كَريمُ يا كَريمُ صَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحمدٍ وَ عُدْ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ وَ تَعَطَّفْ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ وَ تُوَسِّعْ عَلَيَّ بِمَغْفِرَتِكَ.

وانگهی طول مدّت اصرار آنها بر گناه مانع از عفو و گذشت تو نگردید، درحالی که توبه رحمت و مغفرت بازگشتی! ای خدایی که رحمتش گسترده و عفوش بس بزرگ است! ای خدای بزرگ! ای خدای بزرگ! ای بخشنده! ای بخشنده! بر محمّد و آل محمّد درود فرست و دوباره با رحمت و فضل خود بر من توجه کن و مغفرتت را بر من گسترش ده!

اللّهُمَّ اِنَّ هذَا الْمَقامَ لِخُلَفائِكَ وَ اَصْفِيائِكَ وَ مَواضِعِ اَمَنائِكَ فِى الدَّرَجَةِ الرَّفيعَةِ الَّتِى اخْتَصَصْتَهُمْ بِها قَدْ اِبْتَزّوها وَ اَنْتَ الْمُقَدِّرُ لِذالِكَ لايُغالَبُ اَمْرُكَ وَ لايُجاوِزِ الْمَحْتُومُ مِنْ تَدْبيرِكَ كَيفَ شِئْتَ وَ اَنّى شِئْتَ وَ لِمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ غَيْرُمُتَّهِمٍ عَلى خَلْقِكَ وَ لا اِرادَتِكَ حَتّى عادَ صَفْوَتُكَ وَ خُلَفاؤُكَ مَغْلوبينَ مَقْهُورِينَ مُبْتَزّينُ يَرَونَ حُكْمَكَ مُبَدَّلاً وَ كِتابَكَ مَنْبُوذا وَ فَرائِضَكَ مُحَرَّفَةً عَن جِهاتِ اِشْراطِكَ وَ سُنَنَ نَبيّكَ مَتْروكَةً. اللّهُمَّ الْعَنْ اَعْدائَهُمْ مِنَ الاَوَّلينَ وَ الآخِرينَ وَ مَنْ رَضِىَ بِفِعالِهِمْ وَ اَشياعُهُمْ وَ اَتْباعَهُمْ اللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ اِنَّكَ حَميدٌ مَجيدٌ كَصَلواتِكَ وَ بَرَكاتِكَ وَ تَحيّاتِكَ عَلى اَصْفِيائِكَ اِبراهيمَ وَ آلِ اِبراهيمَ وَ عَجِّلِ الْفَرَجَ وَ الرُّوحَ وَ النُّصْرَةَ وَ التَّمكينَ وَ التّأييدَ لَهُمْ.

خدایا! این جایگاه خلفا و برگزیدگان و مواضع امینان تو در درجه بالایی است که آنان را به آن مقام اختصاص داده‌ای ولی از آنها به ستم گرفتند و چون تو آن را مقدر فرموده‌ای؛ فرمان تو مغلوب نشود و از تدبیر قطعی تو تجاوز نگردد؛ هر طور و هرزمان که خواهی و چون تو آگاه‌تری به آن بدون تکیه بر مخلوق! و تا بازگشت برگزیده‌ات اراده تو تغییرناپذیر است! درحالی که خلفای تو مغلوب و مقهور و از حقّشان محروم گردند؛ آنان حکم تو را دگرگونه و کتابت را دورانداخته و واجباتت را تحریف شده از جهاتی که تو مقرر فرمودی و سنتهای پیامبرت را متروکه می‌بینند! خداوندا دشمنان ایشان را از اولین و آخرین لعنت کن و کسانی را که راضی به اعمال آنهایند و پیروان و تابعان آنها را از رحمت خود دور گردان!

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست زیرا که تو ستوده و باعظمتی همانند درودها و برکات و تحیاتت بر برگزیدگان خود ابراهیم و آل ابراهیم! و در فرج، بشارت و یاری و تمکین و تأیید ایشان تعجیل فرما!

اللّهُمَّ وَاجْعَلْنی مِنْ اَهْلِ التَّوحیدِ وَ الایمانِ بِکَ وَ التَّصدیقِ بِرَسُولِکَ وَ الائمَّةِ الَّذین حَتَمْتَ طاعَتَهُمْ مِمَّنْ یَجْری ذالِکَ بِهِ وَ عَلی یَدَیْهِ امینَ رَبَّ الْعالَمینَ.

خداوندا مرا از جمله اهل توحید و ایمان به خود و باور فرستاده‌ات و امامانی گردان که اطاعتشان را حتمی کرده‌ای، از جمله کسانی که به وسیله او و به دست او اینها اجرا می‌شود آمین یا ربّ العالمین.

اللّهُمَّ اِنَّهُ لایَرُدُّ غَضَبِکَ اِلاّ حِلْمُکَ وَ لایَرُدُّ سَخَطَکَ اِلاّ عَفْوُکَ وَ لایُجیرُمِنْ عِقابِکَ اِلاّ رَحْمَتُکَ وَ لایُنْجینی مِنْکَ اِلاَّ التَّضُرُّعُ اِلَیْکَ وَ بَیْنِ یَدَیْکَ فَصَلِّ عَلی مُحَمدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ وَ هَبْ لَنا یا الهی مِنْ لَدُنْکَ فَرَجا بِالْقُدْرَةِ الَّتی بِها تُحْیِ اَمْواتَ الْعِبادِ وَ بِها تُنْشِرُمیتَ الْبِلادِ وَ لاتُهْلِکْنی یا اِلهی غَمّاً حَتّی تَستَجیبُ لی وَ تُعَرِّفْنی الاِجابَةَ فی دُعائی وَ اَذِقْنی طَعْمَ الْعافِیَةِ اِلی مُنْتَهی اَجَلی وَ لاتُشْمِتُ بی عَدُوّی وَ لاتُمْکِنُهُ مِنْ عُنُقی وَ لاتُسَلِّطُهُ عَلیَّ.

خدایا جلوی غضب تو را جز حلمت نگیرد و خشم تو را جز عفو تو فرونشاند و از کیفر تو جز رحمتت پناهی نباشد و از عذاب تو مرا جز نالیدن به درگاهت نجات نبخشد! پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست و از جانب خود با آن قدرتت که مرده‌های بندگانت را زنده می‌کنی و شهر و دیار مرده را احیا می‌نمایی فرجی مرحمت کن و خداوندا مرا غصّه مرگ نفرما تا اینکه دعای مرا مستجاب و اجابت آن را به من بفهمانی و طعم عافیت را تا پایان عمر بر من بچشانی و مرا مورد سرزنش دشمنم قرار ندهی و او را به گردنم سوار نکنی و بر من مسلط ننمایی!

اِلهی اِنْ رَفَعْتَنی فَمَنْ ذَا الَّذی یَهینُنی وَ اِنْ اَهَنْتَنی فَمَنْ ذَاالَّذی یُعَرِّضُ لَکَ فی عَبْدِکَ اَویَسْأَلُکَ عَنْ اَمْرِهِ وَ قَدْ عَلِمْتُ اَنَّهُ لَیْسَ فی حُکْمِکَ ظُلْمٌ وَ لا فی نَقِمَتِکَ عَجَلَةٌ وَ اِنَّما

يَعْجِلُ مَنْ يَخافُ الْفَوتَ وَ اِنَّما يَحْتاجُ اِلَى الظُّلْمِ الضَّعيفُ وَ قَدْ تَعالَيْتَ يا اِلهى عَنْ ذالِكَ عُلُوّا كَبيرا.

خداوندا! اگر تو مرا بلند کنی چه کسی می‌تواند خوارم سازد و اگر خوار کنی چه کسی می‌تواند درباره بنده‌ات متعرّض تو گردد یا از امر او تو را مؤاخذه نماید! بخوبی می‌دانم که در حکم تو ستمی و در عذاب تو شتابی نیست تنها کسی شتاب می‌کند که از دست رفتن چیزی بترسد و تنها کسی به ستمگری نیاز دارد که ناتوان باشد درحالی که خدایا تو بسی بزرگتر از آنی.

اللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لاتَجْعَلْنى لِلْبَلاءِ غَرَضاً وَ لا لِنَقْمَتِكَ نَصَباً وَ مَهِّلْنى وَ نَفِّسْنى وَ اَقِلْنى عَثْرَتى وَ لاتَبْتِلْنى بِبَلاءٍ عَلى اَثَرِبَلاءٍ فَقَدْ تَرى ضَعْفى وَ قِلَّةَ حيلَتى وَ تَضَرُّعى اِلَيْكَ اَعوذُ بِكَ اللّهُمَّ الْيَومَ مِنْ غَضَبِكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اَجِرْنى وَ اَسْأَلُكَ اَمْنا مِنْ عَذابِكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اَعِذْنى وَ اَسْتَجيرُبِكَ الْيَومَ مِنْ سَخَطِكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَ آمِنّى وَ اَسْتَهْديكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَ اَهْدِنى وَ اَسْتَنْصِرُكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَانْصُرْنى وَ اَسْتَرْحِمُكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَ ارْحَمْنى وَ اَسْتَكْفيكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَ اَكْفِنى وَ اسْتَرْزُقُكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَ ارْزُقْنى وَ اسْتَعينُكَ فَصَلِّ عَلى مُحمدٍ وَ آلِهِ وَ اَعِنّى وَ اَسْتَغْفِرُكَ لِما سَلَفَ مِنْ ذُنوبى فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرْلى وَ اسْتَعْصِمُكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاعْصِمْنى فَاِنّى لَنْ اَعُودَ لِشَىْءٍ كَرِهْتَهُ مِنّى اِنْ شِئْتَ ذالِكَ.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست و مرا هدف بلا و در معرض عذاب قرار نده! و مرا مهلت و فرصت ده و لغزشم را نادیده گیر و به بلاهای پیاپی مبتلایم نساز درحالی که ناتوانی و کمی راه چاره من و تضرّعم را به درگاه خود می‌بینی! خداوندا! امروز از غضب تو به تو پناه آورده‌ام پس بر محمّد و آلش

درود فرست و مرا پناه ده! و از تو ایمنی از عذابت را درخواست دارم پس بر محمّد و آلش درود فرست و پناهم ده! و امروز از خشم توبه توپناهنده‌ام پس بر محمّد و آلش درود فرست و مرا امانم ده و از تو درخواست راهنمایی دارم پس بر محمّد و آلش درود فرست و مرا راهنمایی کن! و از تو یاری می‌طلبم پس بر محمّد و آلش درود فرست و مرا یاری کن و از تو طلب رحمت می‌کنم پس بر محمّد و آلش درود فرست و بر من رحم کن! و ازتو درخواست کفایت می‌کنم، پس بر محمّد و آلش درود فرست و کفایتم کن! و از تو روزی می‌خواهم پس بر محمّد و آلش درود فرست و روزیم ده! و از تو کمك می‌خواهم پس بر محمّد و آلش درود فرست و کمکم کن! و از تو برای گناهان گذشته‌ام آمرزش می‌طلبم پس بر محمّد و آلش درود فرست و مرا بیامرز! و از تو بازداری ازگناه را خواهانم پس بر محمّد و آلش درود فرست و مرا بازدار! چرا که اگر تو بخواهی من هرگز کاری را که تو نپسندی تکرار نمی‌کنم.

یا رَبِّ یا رَبِّ یا حَنّانُ یا مَنّانُ یا ذَاالْجَلالِ وَ الاِکْرامِ صَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اسْتَجِبْ لی جَمیعَ ما سَأَلْتُكَ وَ طَلَبْتُ اِلَیكَ وَ رَغِبْتُ فیهِ اِلَیْكَ وَ اَرِدْهُ وَ قَدِّرْهُ وَ اَقْضِهِ وَ اَمْضِهِ وَ خِرْلی فیما تَقْضی مِنْهُ وَ بارِكْ لی فی ذالِكَ وَ تَفَضَّلْ عَلَیَّ بِهِ وَ اسْعَدْنی بِما تُعْطِنی مِنْهُ وَ زِدْنی مِنْ فَضْلِكَ وَسِعَةَ ما عِنْدَكَ فَاِنَّكَ واسِعٌ کَریمٌ وَصَلِّ ذالِكَ بِخَیْرِالاْخِرَةِ وَ نَعیمِها یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.[۱]

ای پروردگار! ای پروردگار! ای بسیار مهربان! ای بخشاینده! ای صاحب جلال و اکرام! بر محمّد و آلش درود فرست و تمام درخواستها و خواهش و رغبتم را برآورده ساز و آن را بازده و مقدّر و مقرّر و اجرا فرما و در آن‌چه حکم می‌کنی

۱. سید بن طاووس، المجتنی من ادعیه المجتبی، ص ۵.

خیر و برکت را به من بده و بدان وسیله بر من تفضّل کن و به وسیله آن‌چه عطا می‌کنی مرا یاری نما و از فضل و گشایش آنچه در نزد تواست بر من ارزانی بدار چرا که تو گشایش دهنده و کریمی! و آن را به خیر و نعمتهای آخرت بپیوند ای مهربان‌ترین مهربانان!

۷- از جمله دعاهای جعفر(امام صادق علیه‌السلام) این است: **اللّهُمَّ اِنَّكَ بِما اَنْتَ اَهْلٌ لَهُ مِنَ الْعَفْوِ اَولى بِما اَنَا اَهْلٌ لَهُ مِنَ الْعُقوبَةِ**؛[1] خداوندا تو به آن‌چه از عفو و بخشش شایسته‌ای، از آن‌چه من از کیفر و عذاب شایسته‌ام سزاوارتری!

۸- نصیر بن کثیر می‌گوید: من با سفیان ثوری بر جعفر بن محمّد علیهماالسلام وارد شدیم عرض کردم: من قصد زیارت بیت الحرام را دارم، چیزی به من بیاموزید که به وسیله آن نجات یابم! فرمود: «چون به بیت الحرام رسیدی دستت را روی دیوار خانه بگذار و بگو: **یا سابِقَ الْفَوتِ وَ یا سامِعَ الصَّوتِ وَ یا کاسِیَ الْعِظامِ بَعْدَ الْمَوتِ**؛[2] خدایا ای پیشی گیرنده بر هر از دست رفته! و ای شنونده هر صدا و ای پوشاننده استخوان‌ها پس از مرگ. سپس بر آن‌چه خواهی درخواست کن!»

خشیت و گریه در هنگام دعا

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «از جمله مناجاتهای خداوند با موسی بن عمران این بود که پسر عمران! دروغ می‌گوید کسی که گمان می‌برد مرا دوست می‌دارد ولی چون شب تاریك شود، (بجای مناجات من) بخوابد، مگر چنین نیست که هر دوستی خلوت با دوست خود را می‌خواهد، پسر عمران! اینك من دوستانم

---

۱. حصری قیروانی، ابراهیم بن علی، زهرالآداب، ج۱، ص۱۲۵.
۲. سهمی، حمزة بن یوسف، تاریخ جرجان، ص ۴۳۵.

را آگاهم که چون شب بر آنها تاریك شود، چشمانشان از دلهایشان جدا و مجازاتهای من جلوی چشمهایشان مجسّم می‌شود، مرا حضوری مخاطب قرار داده و با من حضوری سخن می‌گویند. پسر عمران! از قلب خود خشوع و از بدنت، خضوع و از چشمانت اشکها را در تاریکی شب به درگاه من بیاورا! خواهی دید که من نزدیکم و اجابت می‌کنم!»[۱]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «در وصیّت رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به علی علیه‌السلام است که فرمود: یا علی! تو را درباره خویش به چند خصلت سفارش می‌کنم! سپس فرمود: خدایا او را یاری کن! و آن خصلتها را شمرد و فرمود: چهارمی گریه زیاد از خشیت خدای عزّوجلّ است».[۲]

۳- امام صادق از پدران بزرگوارش علیهم‌السلام از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است، فرمود: «خوشا به حال بنده‌ای که خداوند درحالی به او نظر کند که به خاطر خطایی از خشیت الهی می‌گرید، بر آن گناه جز خدا کسی اطّلاع نیابد».[۳]

۱. شیخ صدوق، امالی، ص ۲۱۴.
۲. حلی، احمد بن محمد، عدة الداعی، ص ۱۵۸.
۳. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۳۳۵.

دعا در ماه رجب

۱- ابومعشر به نقل از امام صادق علیه‌السلام آورده است که چون ماه رجب داخل می‌شد همه روزه این دعا را می‌خواند: «خابَ الْوافِدونَ عَلی غَیْرِکَ وَ خَسِرَ الْمُتَعَرِّضونَ اِلاّ لَکَ وَ ضاعَ الْمُلِمُّونَ اِلا بِکَ وَ اَجْدَبَ الْمُنْتَجِعونَ اِلاّ مَنِ انْتَجَعَ فَضْلُکَ بابُکَ مَفْتوحٌ لِلرّغِبینَ وَ خَیْرُکَ مَبْذُولٌ لِلطّالِبینَ وَ فَضْلُکَ مُباحٌ لِلسّائِلینَ وَ نَیْلُکَ مَتاحٌ لِلْآمِلینَ وَ رِزْقُکَ مَبْسوطٌ لِمَنْ عَصاکَ وَ حِلْمُکَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ ناواکَ عادَتُکَ الاِحْسانُ اِلَی الْمُسیئینَ وَ سَبیلُکَ الاْبْقاءِ عَلَی الْمُعْتَدینَ اللّهُمَّ فَاهْدِنی هُدَی الْمُهْتَدینَ وَ ارْزُقْنی اِجْتِهادِ الْمُجْتَهِدینَ وَ لاتَجْعَلْنی مِنَ الْغافِلِینَ الْمُبْعدینَ وَاغْفِرْلی یَومَ الَدین.[1]

خدایا! کسی که بر غیر تو وارد شود محروم است و هرکه به غیر تو روآورد، زیان برده است و هرکه به درگاه غیر تو رود محتاج گردد و هرکه از غیر فضل و کرم توجست، بی‌برگ و نوا گردید، درِ خانهٔ توبه روی مشتاقان باز و سفرهٔ خیر و احسانت برای طالبان گسترده است و کرمت برای جویندگان مباح و عطایت برای امیدوارن

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۶۴۳.

مهیّاست و سفرهٔ روزیت برای گنهکاران گسترده و حلمت برکسی که به درگاه تو رو آورد فراهم است، روشِ تو احسان به بدکاران و راه و رفتار تو مدارای با سرکشان است، خدایا مرا به راه هدایت یافتگان رهبری کن و کوشش کوشش کنندگان را نصیب من گردان! و مرا از غافلان دور از رحمت خود قرار نده و در روز جزا از گناهانم درگذرا!

۲- یکی از اصحاب امام صادق علیه السلام می‌گوید: به امام عرض کردم: فدایت شوم! این ماه رجب است دعایی را به من تعلیم دهید تا خداوند سودم دهد! فرمود: «بنویس! بسم الله الرحمان الرحیم و هر روز در ماه رجب صبح و شام در تعقیب نمازهای روز و شبت بگو: یا مَن اَرجوهُ لِکُلِّ خَیْرٍ و آمَنَ سَخَطَهُ عِندَ کُلِّ شَرٍّ یامَن یُعْطِی الْکَثیرُ بِالقَلیلِ یامَنْ یُعْطی مَنْ سَئَلَهُ یامَنْ یُعْطی مَن لَمْ یَسْأَلْهُ وَ مَنْ لَمْ یَعْرِفْهُ تَحَنُّناً مِنْهُ وَ رَحْمَةً اَعْطِنی بِمَسْأَلَتی اِیّاکَ جَمیعَ خَیْرِالدُّنیا وَ جَمیعُ خَیْرِالآخِرَةِ وَاصْرِفْ عَنّی بِمَسْأَلَتی اِیّاکَ جَمیعَ شَرِّالدُّنیا وَ شَرِّالآخِرَةِ فَاِنَّهُ غَیْرُمَنْقوصٍ ما اَعطَیتَ وَ زِدِنی مِنْ فَضْلِکَ یا کریم».

ای خدایی که از او امید هر خیری را دارم و در نزد هر شری از او ایمنی می‌جویم. ای آن‌که در برابر اندك عطای بسیار می‌کنی و ای کسی که به درخواست کننده و نکننده می‌بخشی و ای آن‌که به کسی که تو را نشناسد از روی لطف و رحمت، احسان می‌کنی، مرا که از تو همه خوبیهای دنیا و همه خوبیهای آخرت را درخواست دارم، عطا فرما! و از من به درخواستی که دارم همه شردر دنیا و آخرت را رفع کن! زیرا که عطای تو بی‌نقص است، بربهره من به فضل خود بیفزا ای خدای کریم!

راوی می‌گوید: سپس امام صادق علیه السلام دست چپش را دراز کرد و محاسنش

را به دست گرفت و این دعا را خواند درحالی که انگشت سبابهٔ راستش را به حال التجا حرکت می‌داد: یا ذَالْجَلالِ وَالاِکْرامِ یاذَالنَّعماءِ وَالْجودِ یاذالمَنِّ وَ وَالطَّولِ حَرِّم شَیبَتی عَلی النّارِ؛ ای صاحب جلال و اکرام! ای صاحب نعمتها و احسان، ای صاحب عطا و کرم! محاسنم را بر آتش دوزخ حرام کن!»

در حدیث دیگری آمده است: دستش را روی محاسنش نهاد و برنداشت مگر وقتی که پشت دستش پر اشك شد.[1]

۳-امام صادق علیه‌السلام از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله آورده است:

«ماه رجب ماه استغفار برای امّت من است، در آن ماه زیاد استغفار کنید که خداوند بخشایندهٔ مهربان است و شعبان ماه من است و در رجب زیاد اَستَغفِرُالله بگویید و از خداوند درخواست گذشت و توبه از گناهان گذشته و بازداری در باقیمانده عمرتان کنید! از آن جهت رجب را ماه اصبّ خدا گفته‌اند که در آن ماه برامت من رحمت به شدت فروریزد. و اصمّ می‌گویند چون از جنگ و قتال با مشرکین نهی فرموده و آن از جمله ماههای حرام است».[2]

۴- ابورمحه حضرمی می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام شنیدم که می‌فرمود: «چون روز قیامت شود، منادیی از درون عرش صدا زند: کجایند رجبیّون؟ پس مردمانی بپا خیزند که چهره‌شان برای اهل محشر سفید و بر سرشان افسر شاهانه دُرّ و یاقوت نشان است، با هر کدام هزار فرشته سمت راست و هزار فرشته سمت چپ است می‌گویند: کرامت خدای عزوجلّ، ای بندهٔ خدا بر تو گوارا باد!

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۶۴۵.

۲. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۷، ص۳۸.

پس از آن از جانب خدا ندا آید: ای بندگان و کنیزان من! به عزت و جلالم سوگند، که جایگاه شما را گرامی می‌دارم و عطایای شما را فراوان می‌دهم و غرفه هایی از بهشت را برشما ارزانی می‌دارم که رودها از زیرآنها جاری و همیشه در آنجا خواهید بود، چه نیکوست پاداش آنها که برای خدا کار می‌کنند![1] شما روزه مستحبی برای من گرفتید در ماهی که من حرمت آن را بزرگ داشتم و حق آن را بر فرشتگانم واجب گردانیدم! اینك در جمع بندگان و کنیزان مخصوص من وارد بهشت شوید!»

آن‌گاه امام علیه السلام فرمود: «این پاداش برای کسی است که چیزی از ماه رجب را اگرچه یك روز آن را در اول یا وسط یا آخرش روزه بگیرد».[2]

دعا در ماه شعبان

۱- امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس سه روز آخر شعبان را روزه بگیرد و آن را به ماه رمضان وصل کند خداوند برای او روزه دو ماه پیاپی را بنویسد».[3]

۲- امام صادق علیه السلام در آخرین شب شعبان و نخستین شب از ماه رمضان می‌گفت: «**اللّهُمَّ اِنَّ هذَا الشَّهْرَالْمُبارَكَ الَّذی اَنْزَلْتَ فیهِ الْقُرآنَ وَ جَعَلْتَهُ هُدَیً لِلنّاسِ وَ بَیِّناتٍ مِنَ الْهُدی وَ الْفُرْقانِ قَدْ حَضَرَفَسَلَّمْنا فیهِ وَ سَلَّمنا مِنْهُ وَ سَلِّمهُ لَنا وَ تُسَلِّمهُ مِنّا فی یُسْرٍمِنْكَ وَ عافِیَةٍ یا مَنْ اَخَذَ الْقَلیلَ وَ شَكَرَهُ وَ سَتَرَالْكَثیرَوَ غَفَرَهُ اِغْفِرْلِیَ الْكَثیرَمِنْ مَعْصِیَتِكَ وَ اِقْبَلْ مِنّیِ الْیَسیرَفی طاعَتِكَ. اللّهُمَّ اِنّی اَسأَلُكَ اَنْ تَجْعَلَ لی اِلی**

---

۱. برگرفته از سوره عنکبوت، ۵۸.

۲. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۷، ص۳۹.

۳. شیخ صدوق، الخصال، ص ۵۸۱.

كُلِّ خَيْرٍ سَبيلاً وَ مِنْ كُلِّ مالاتُحِبُّ مانِعا يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ يا مَنْ عَفا عَنّى وَ عَمّا خَلَوتُ بِهِ مِنَ السَّيِئاتِ يا مَنْ لايُؤاخِذُنى بِاِرْتِكابِ الْمَعاصى عَفْوُكَ عَفْوُكَ عَفْوُكَ يا كَريمُ اِلهى وَ عَظْتَنى وَ لَمْ اَتَّعِظْ وَ زَجِرْتَنى عَنِ الْمَعاصى فَلَمْ اَنْزَجِرْفَما عُذْرى فَاعْفُ عَنّى يا كَريمُ عَفْوَكَ عَفْوَكَ.

خدایا این ماه مبارك كه در آن قرآن نازل شده و آن را برای هدایت مردم و دلایل روشن برای راهنمایی و جداسازی حق از باطل قرار داده‌ای، فرا رسیده است ما را در آن ماه و از آن سالم بدار و آن را برای ما در آسایش و عافیت مسلّم بدار! ای خدایی كه اندك ما بندگان را گرفته و تشكر می‌كنی و گناهان زیاد را پوشانده و می‌آمرزی! معصیت زیاد ما را ببخش و طاعت اندك ما را قبول كن! خداوندا از تو درخواست دارم كه به هر كار خیری مرا راهنمایی كنی و از هرچه دوست نداری، مرا بازداری ای مهربان‌ترین مهربانان! ای خدایی كه از من و بدیهایم كه از شرم مردم پنهان داشتم، درگذشتی! ای كسی كه مرا به خاطر ارتكاب گناهانم مؤاخذه نكردی! عفوتو، عفوتو، عفوت شامل حال من باد! ای خدای كریم! خدای من مرا موعظه كردی، من نشنیدم و از گناهان بازداشتی ولی من ترك نكردم، ای بزرگوار! مرا عفو كن! عفوت، عفوت!

اللّهُمَّ اِنّى اَسأَلُكَ الرّاحَةَ عِندَ الْمَوتِ وَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْحِسابِ عَظُمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ فَلْيَحْسُنِ التَّجاوُزُمِنْ عِنْدِكَ يا اَهْلَ التَّقْوى وَ يا اَهْلَ الْمَغْفِرَةِ عَفْوَكَ عَفْوَكَ اللّهُمَّ اِنّى عَبْدُكَ بْنُ عَبْدِكَ بْنُ اَمَتِكَ ضَعيفٌ فَقيرٌ اِلى رَحْمَتِكَ وَ اَنْتَ مُنْزِلُ الْغِنى وَ الْبَرَكَةِ عَلَى الْعِبادِ قاهِرٌ مُقْتَدِرٌ اَحصَيْتَ اَعْمالَهُمْ وَ قَسَمْتَ اَرْزاقَهُمْ وَ جَعَلْتَهُمْ مُخْتَلِفَةً اَلْسِنَتُهُمْ وَ اَلْوانُهُمْ خَلْقا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ وَ لايَعْلَمُ الْعِبادُ عِلْمَكَ وَ لايَقْدِرُالْعِبادُ قَدْرَكَ وَ كُلُّنا فَقيرٌ اِلى رَحْمَتِكَ فَلاتَصْرِفْ عَنّى وَجْهَكَ وَاجْعَلْنى مِنْ صالِحى خَلْقِكَ فِى الْعَمَلِ وَ الْاَمَلِ وَالْقَضاءِ وَ

الْقَدَرِ اللّهُمَّ اَبْقِنی خَیْرَ الْبَقاءِ وَ اَفْنِنی خَیْرَ الْفَناءِ عَلی مُوالاةِ اَوْلِیائِکَ وَ مُعاداةِ اَعْدائِکَ وَ الرَّغْبَةِ اِلَیْکَ وَ الرَّهْبَةِ مِنْکَ وَ الْخُشوعِ وَ الْوَفاءِ وَ التَّسْلیمِ لَکَ وَ التَّصْدیقِ بِکِتابِکَ وَاتِّباعِ سُنَّةِ رَسولِکَ اللّهُمَّ ما کانَ فی قَلْبی مِنْ شَکٍّ اَوْ ریبَةٍ اَوْ جُحُودٍ اَوْ قُنُوطٍ اَوْ فَرَحٍ اَوْ بَذَخٍ اَوْ بَطَرٍ اَوْ خُیَلاءَ اَوْ رِیاءٍ اَوْ سُمْعَةٍ اَوْ شِقاقٍ اَوْ نِفاقٍ اَوْ کُفْرٍ اَوْ نُسوقٍ اَوْ عِصیانٍ اَوْ عَظَمَةٍ اَوْ شَیْءٍ لاتُحِبُّ فَاَسْئَلُکَ یا رَبِّ اَنْ تُبَدِّلَنی مَکانَهُ ایمانا بِوَعْدِکَ وَ وَفاءً بِعَهْدِکَ وَ رِضا بِقَضائِکَ وَ زُهْدا فِی الدُّنْیا وَ رَغْبَةً فیما عِنْدَکَ وَ اَثَرَةً وَ طُمَأْنینَةً وَ تَوْبَةً نَصُوحا اَسْئَلُکَ ذلِکَ یا رَبِّ الْعالَمینَ اِلهی اَنْتَ مِنْ حِلْمِکَ تُعْصی وَ مِنْ کَرَمِکَ وَجُودِکَ تُطاعُ فَکَاَنَّکَ لَمْ تُعْصَ وَ اَنا وَ مَنْ لَمْ یَعْصِکَ سُکّانُ اَرْضِکَ فَکُنْ عَلَیْنا بِالْفَضْلِ جَوادا وَ بِالْخَیْرِ عَوّادا یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ وَ صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ صَلوةً دائِمَةً لاتُحْصی وَ لاتُعَدُّ وَ لایَقْدِرُ قَدْرَها غَیْرُکَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.[۱]

خدایا راحتی در وقت مردن و آمرزش هنگام حساب را از تو درخواست دارم! گناه از جانب بنده‌ات بزرگ است، عفو و بخشش از جانب تو نیکوست ای اهل تقوا و آمرزش! عفو تو، عفو تو شامل حالم باد! خداوندا من بندهٔ تو و بنده‌زاده و کنیز زاده تو ناتوان و نیازمند رحمت توام و تو فرستنده ثروت و برکتی بر بندگان قاهر توانای مقتدری، اعمال خلق را شمرده و روزی آنها را تقسیم کرده و زبان و رنگ آنها را خلقتی پس از خلقت مختلف قرار داده‌ای، درحالی که بندگان نه از علم تو آگاه و نه به قدرت تو قادرند.

و همه ما نیازمند رحمت توایم، پس از من روبرنگردان و مرا در عمل و آرمان و قضا و قدر از شایستگان خلقت قرار ده!

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص۹.

خدایا مرا به بهترین حال نگهدار و در بهترین حال؛ درحال دوستی دوستانت و دشمنی دشمنانت، شوق لقا و ترس از جلال و خشوع، وفاداری و تسلیم امرت و تصدیق کتاب و پیروی سنّت پیامبرت بمیران! خداوندا آن‌چه در دلم از شك یا ریب، یا انکار، ناامیدی، شادی، سرکشی، اسراف، یا خودپسندی، ریاکاری، خودنمایی، شقاوت، دورویی، یا کفر، فسق، گناه، خودبزرگ بینی یا چیزی است که مورد پسند تو نیست از تو می‌خواهم که به ایمان بروعده‌ها و وفای به عهد و رضای به قضایت و زهد در دنیا و شوق درآن‌چه نزد تو است و آگاهی و اطمینان و توبه نصوح بدل کنی!

ای مهربان‌ترین مهربانان و ای پروردگار عالمیان اینها را به لطف و کرمت از تو می‌خواهم. خدایا تو را به خاطر حلمت که گویا ندیده‌ای نافرمانی کنند و به دلیل کرم وجودت که گویا هیچ معصیت نشده‌ای و اطاعت تو را می‌کنند. من و کسانی که معصیت کار نیستند ساکنان زمین توایم پس بر ما به فضلت ببخشا و با احسانت رفتار کن ای مهربانترین مهربانان! و بر محمّد و آلش درود خدا باد؛ درودی پیوسته و بی حد و بی شمار که کسی جز تو اندازه آن را نداند، ای مهربان‌ترین مهربانان!

۳-امام صادق عليه‌السلام در شب نیمه شعبان این دعا را می‌خواند: **اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْحَيُّ الْقَيّومُ الْعَلِيُّ الْعَظيمُ الْخالِقُ الرّازِقُ الْمُحيِي الْمُميتُ الْبَدئُ الْبَديعُ لَكَ الْجَلالُ وَ لَكَ الْفَضْلُ وَ لَكَ الْحَمْدُ وَ لَكَ الْمَنُّ وَ لَكَ الْجودُ وَ لَكَ الْكَرَمُ وَ لَكَ الاَمْرُ وَ لَكَ الْمَجْدُ وَ لَكَ الشُّكْرُ وَحْدَكَ لا شَريكَ لَكَ يا واحِدُ يا اَحَدُ يا صَمَدُ يا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْلى وَارْحَمْنى وَاكْفِنى ما اَهَمَّنى وَاقْضِ دَينى وَ وَسِّعْ عَلَيَّ فى رِزْقى فَاِنَّكَ فى هذِهِ اللَّيْلَةِ كُلَّ اَمْرٍ حَكيمٍ تَفْرُقُ وَ مَنْ تَشاءُ مِنْ**

خَلْقِكَ تَرْزُقُ فَارْزُقْنى وَ اَنْتَ خَيْرُالرّازِقينَ فَاِنَّكَ قُلْتُ وَ اَنْتَ خَيْرُالْقائِلينَ النّاطِقينَ وَ اَسْئَلُوا اللهَ مِنْ فَضْلِهِ فَمِنْ فَضْلِكَ اَسْئَلُ وَ اِيّاكَ قَصَدْتُ وَ ابْنَ نَبِيّكَ اعْتَمَدْتُ وَ لَكَ رَجَوْتُ فَارْحَمْنى يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ؛[1] ای خدای زنده و پاینده، بلندمرتبه و بزرگ، روزی ده، زنده کننده و میراننده، پدید آورنده نوپرداز! تورا جلال، فضل و سپاس ویژه است و احسان و جود و کرم، بزرگوار و سپاسگزاری مخصوص تو و فرمان روایی تنها از آنِ تو است؛ تو یگانه بی‌شریك و کسی همتای تو نیست. ای یگانه! ای یکتا! ای فرد! ای بی‌نیاز! ای آن‌که نه فرزندی دارد و نه فرزند کسی است و نه او را مانندی است، بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست و مرا بیامرز و مشمول رحمتم کن! و مهماتم را کفایت و دینم را ادا و در روزیم گشایش ده! زیرا که تو در این شب به حکمت بالغه همه امور را از یکدیگر جدا سازی و هرکه بخواهی از خلق خود روزی دهی! پس مرا روزی ده که تو بهترین روزی دهندگانی و خود فرموده‌ای که بهترین گویندگان ناطقی: از فضل و کرم خدا تمنّا کنید! پس من از فضل تو درخواست می‌کنم و آهنگ تورا دارم و به فرزند دختر پیامبرت توسل می‌جویم و تنها به تو امید دارم ای مهربان‌ترین مهربانان!

دعا در ماه رمضان

۱-ابوبصیر می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام فرمود: «در وداع ماه رمضان می‌گویی: اللّهُمَّ اِنَّكَ قُلْتَ فى كِتابِكَ الْمُنْزَلِ عَلى نَبِيّكَ الْمُرْسَلِ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدىً لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدى وَالْفُرْقَانِ»[2] وَ هذا شَهْرُ رَمَضانَ قَدِانْصَرَمَتْ فَاَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ وَ كَلِماتِكَ التّاماتِ. اِنْ كانَ بَقِىَ عَلَىَّ ذَنْبٌ لَمْ

---

۱. کفعمی، مصباح، ص ۵۵۴.

۲. بقره، ۱۸۵.

تَغْفِرَهُ لی وَ تُریدُ اَنْ تُحاسِبَنی بِهِ اَوْ تُعَذِّبَنی عَلَیهِ اَوْ تُقایِسَنی اَنْ یَطْلَعُ فَجْرُهذِهِ اللَّیْلَةِ اَو یَنْصَرِمَ هذَا الشَهْرُاِلاّ وَ قَدْ غَفَرْتَهُ لی یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.[1]

خدایا تو خود در کتابت که بر پیامبرت نازل کردی، گفتی و سخن تو حق است، ماه رمضان آن ماهی است که قرآن در آن نازل شده است که مایه هدایت مردم و دارای نشانه‌های هدایت و معیارهای سنجش حق و باطل است. و این رمضان به پایان رسید. پس از تو درخواست دارم به حق کریمت و کلمات تامّه‌ات اگر بر من گناهی مانده است که نبخشیده‌ای و می‌خواهی از من حساب بکشی یا مرا به خاطر آن عذاب کنی یا بسنجی، پیش از صبح آخر این شب یا پایان این ماه مرا بیامرزی، ای مهربان‌ترین مهربانان.

اللّهُمَّ لَكَ الْحَمدُ بِمَحامَدِكَ كُلِّها عَلی مَحامِدَكَ عَلی نَعْمائِكَ كُلِّها اَوَّلِها وَ آخِرِها ما قُلْتَ لِنَفْسِكَ مِنْها وَ ما قالَهُ الْخَلائِقُ الْحامِدونَ الْمُجْتَهِدونَ فی ذِكْرِكَ وَ الشُّكْرُلَكَ الَّذینَ اَعَنْتَهُمْ عَلی اَداءِ حَقِّكَ مِنْ اَصْنافِ خَلْقِكَ مِنَ الْملائِكَةِ الْمُقَرَّبینَ وَ النَّبیّینَ وَ الْمُرْسَلینَ وَ اَصْنافِ النّاطِقینَ وَ الْمُسَبِّحینَ لَكَ مِنْ جَمیعِ الْعالَمینَ عَلی اَنَّكَ بَلَّغْتَنا شَهْرُ رَمَضان وَ عَلَیْنا مِنْ نِعَمِكَ وَ عِنْدَنا مِنْ قِسْمِكَ وَ اِحْسانِكَ وَ تَظاهُرِ اِمْتِنانِكَ مالانُحْصیهِ وَ لَكَ الْحَمْدُ الْخالِدُ الدّائِمُ الرّائِدُ الْمُخَلَّدُ السَّرْمَدُ الَّذی لایَنْفَدُ طُولُ الاَمَدِ جُلَّ ثَناؤُكَ اَعَنْتَنا عَلَیْهِ حَتّی قَضَیْتَ عَنّا صِیامَهُ وَ قیامُهُ مِنْ صَلاةٍ فَما كانَ مِنّا فیهِ مِنْ بِرٍّاَوْ شُكْرٍاَو ذِكرٍاللّهُمَّ فَتَقَبّلْهُ مِنّا بِاَحْسَنِ قُبولِكَ وَ تَجاوُزِكَ وَ عَفْوِكَ وَ صَفْحِكَ وَ غُفْرانَكَ وَ حَقیقَةِ رِضوانَكَ حَتّی تُظَفِّرَنا فیهِ بِكُلِّ خَیْرٍمَطْلُوبٍ وَ جَزیلِ عَطاءٍ مَوهوبٍ وَ تُؤمِنُنا فیهِ مِنْ كُلِّ مَرْهوبٍ اَو بَلاءٍ مَجْلوبٍ اَو ذَنْبٍ مَكْسوبٍ.

---

۱. شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، ج۳، ص۱۰۰.

خداوندا تو را سپاس به تمام صفات کمالت بر نعمتهایت از اول تا آخر؛ آن‌چه خود در ستایش خویش گفته‌ای و آن‌چه خلایق ستایشگر کوشا که بسیار تو را یاد و سپاسگزارند گفته‌اند؛ آن کسانی که آنها را برادای حق بندگیت یاری کردی از انواع خلقت؛ فرشتگان مقرّب، پیامبرانِ مُرسل و اصناف ناطقان و تسبیح گویان از جمیع عالمیان که تو ما را به ماه رمضان رساندی، درحالی که نعمتهایت شامل حال ماست و از قسمت روزی و احسانت و امتنانِ متظاهر بی‌شمارت به تمام اینها تو را سپاس گوییم، سپاسی جاودانه مداوم سرشار همیشگی و دائمی که طول زمان آن را پایان ندهد. خدایا ثنای تو بزرگ است ما را برآن یاری کردی تا روزه داری و بپا داشتن نماز و هر کار نیک یا شکر یا ذکر توانجام گرفت. خدایا! از ما به طور کامل بپذیر و بگذر و ببخش و چشم پوشی کن و بیامرز به حقیقت رضایت تا آن‌جا که ما را به هر کار نیک مطلوب و عطای فراوان موهبت خود موفّق گردانی و از بیم و بلایای گناه که ما را به خود جلب می‌کند ایمن بداری.

اللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِعَظیمِ ماسَئَلَكَ بِهِ اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ مِنْ كَريمِ اَسْمائِكَ وَ جَميلِ ثَنائِكَ وَ خاصَّةِ دُعائِكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَجْعَلُ شَهْرِنا هذا اَعْظَمَ شَهْرِ رَمَضانَ مَرَّ عَلَيْنا مُنْذُ اَنْزَلْتَنا اِلَى الدُّنْيا بَرَكَةً فى عِصْمَةِ دينى وَ خَلاصَ نَفْسى وَ قَضاءَ حاجَتى وَ تَشْفيعى فى مَسائِلى وَ تَمامِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ وَ صَرْفِ السُّوءِ عَنّى وَ لِباسِ الْعافِيَةِ لى فيهِ وَ اَنْ تَجْعَلَنى بِرَحْمَتِكَ مِمَّنْ ادَّخَرْتَ لَهُ لَيلَةَ الْقَدْرِ وَ جَعَلْتَها لَهُ خَيْرا مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ خَيْرا مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ فى اَعْظَمِ الاَجْرِ وَ اَكْرَمِ الذُّخْرِ وَ اَحْسَنِ الشُّكْرِ وَ اَطْوَلِ الْعُمْرِ وَ اَدْوَمِ الْيُسْرِ.

اللّٰهُمَّ وَ اَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ وَ عِزَّتِكَ وَ طولِكَ وَ عَفْوِكَ وَ نَعْمائِكَ وَ جَلالِكَ وَ قَديمِ اِحْسانِكَ وَ امْتِنانِكَ اَنْ لاتَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنّا لِشَهْرِ رَمَضانَ حَتّى تُبَلِّغَناهُ مِنْ قابِلٍ

عَلى اَحْسَنِ حالٍ وَ تُعَرِّفَنا هِلالَهُ مَعَ النّاظِرينَ اِلَيْهِ وَ الْمُعْتَرِفينَ لَهُ فى اَعْفى عافِيَتِكَ وَ اَتَمِّ نِعْمَتِكَ وَ اَوْسَعِ رَحْمَتِكَ وَ اَجْزَلِ قِسْمِكَ.

خداوندا به امر مهمی که احدی از خلقت از اسمای کریمت و ثنای جمیل و دعای مخصوصت درخواست کند، درخواست می‌کنم که بر محمّد و آل محمّد درود فرست و این ماه را بزرگترین رمضانی قرار دهی که از اول دنیا آمدنمان تاکنون در برکت، حفظ دیانت و نجات جانم و قضای حوائجم باشد و ما را در مسائل‌مان و تمام نعمت و رفع بدی و برخورداری از پوشش عافیت خود شفاعتم کنی و مرا به رحمت خود از کسانی قرار دهی که ثواب شب قدر را که از هزار ماه پراجرتراست و ارزشمندترین اندوخته و نیکوترین سپاس و طولانی‌ترین عمر و بادوام‌ترین آسایش را برایش اندوخته‌ای!

خداوندا به رحمت و عزّت و احسان و عفوت و نعمتها و جلالت و احسان قدیم و عطایت درخواست می‌کنم که این رمضان را آخرین عهد و پیمان ما با ماه رمضان قرار ندهی، تا در سال آینده هم به بهترین حال به ثواب ماه مبارك برسانی و هلال ماه را با سایربینندگان و معترفان به عظمت آن، به ما نشان دهی درحالی که از سلامتی کامل و بهترین نعمتها و گسترده‌ترین رحمت و قسمتت برخوردار باشم.

اللّهُمَّ يا رَبِّىَ الَّذى لَيْسَ لى رَبٌّ غَيْرُهُ لاتَجْعَلْ هذَا الْوِداعَ مِنّى لَهُ وَداعَ فَناءٍ وَ لا آخِرَ الْعَهْدِ مِنّى لِلِقاءِ حَتّى تُرِيَنيهِ مِنْ قابِلٍ فى اَسْبَغِ النِّعَمِ وَ اَفْضَلِ الرَّجاءِ وَ اَنَا لَكَ عَلى اَحْسَنِ الْوَفاءِ اِنَّكَ سَميعُ الدُّعاءِ. اللّهُمَّ اسْمَعْ دُعائى وَارْحَمْ تَضَرُّعى وَ تَذَلُّلى لَكَ وَ اسْتِكانَتى وَ تَوَكُّلى عَلَيْكَ فَأَنا لَكَ مُسْلِمٌ لااَرْجُو نَجاحاً وَ لامُعافاةً اِلاّ بِكَ وَ مِنْكَ فَامْنُنْ عَلَيَّ جَلَّ ثَناؤُكَ وَ تَقَدَّسَتْ اَسْماؤُكَ وَ بَلِّغْنى شَهْرَ رَمَضانَ وَ اَنَا مُعافى مِنْ كُلِّ

مَكْروهٍ وَ مَحْذورٍ وَ جَنِّبْنى مِنْ جَميعِ الْبَوائِقِ اَلْحَمْدُلله الَّذى اَعانَنا عَلى صِيامِ هذَا الشَّهْرِ حَتّى بَلَّغَنا آخِرَلَيْلَةٍ مِنْهُ.

خدایا! ای پروردگار من که جز تو مرا پروردگاری نیست، این وداعی را که من با ماه رمضان کردم، وداع فنا و مرگ و آخرین عهد ملاقاتم با ماه رمضان قرار نده تا اینکه در سال آینده در شاداب‌ترین نعمتها و بالاترین امیدواریها درحالی که من در بهترین حال وفاداری باشم آن را برمن بنمایانی چرا که شنونده‌ی دعایی! خداوندا دعای مرا بشنو و به تضرّع و زاری و ذلّت و خواریم و توکّلم بر تو، ترحّم فرما! زیرا که من تسلیم فرمان توام. امید رستگاری و سلامتی را جزبه وسیله تو و از جانب تو ندارم، بنابراین ای خدایی که ثنایت بزرگ و نامهایت مقدّس است برمن منّت بگذار و مرا با سلامتی از هرامرناگوار و بیمناك به ماه رمضان برسان و از همه بلاها و مصائب مرا دور ساز! سپاس خدای را که ما را برای روزه داری این ماه یاری کرد تا این‌که ما را به آخر این ماه رسانید!

۲- امام صادق علیه‌السلام در هر شب ماه رمضان موقع افطار تا آخر ماه همواره می‌گفت:

اَلْحَمْدُلله الَّذى اَعانَنا فَصُمْنا وَ رَزَقَنا فَافْطَرْنا اللّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنّا وَ اَعِنّا عَلَيْهِ وَ سَلِّمْنا فيهِ وَ تَسَلِمَهُ مِنّا فى يُسْرٍمِنْكَ وَ عافيَةٍ اَلْحَمْدُلله الَّذى قَضى عَنا يَوماً مِنْ شَهْرِرَمضانَ.[۱]

سپاس خدا را که ما را یاری کرد تا روزه گرفتیم و روزی داد پس افطار کردیم خدایا از ما بپذیر و در برابرآن ما را یاری کن و درآن ما را سالم بدار و آن را از ما در آسانی و سلامتی برای ما سالم نگهدار. سپاس خدا را که یك روز از ماه رمضان را از ما ادا کرد.

---

۱. شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، ج۳، ص ۴۳۶.

امیرالمؤمنین علیه السلام چنان بود که هرگاه می‌خواست افطار کند، می‌گفت: بِسمِ اللهِ اللّهُمَّ لَکَ صُمْنا وَ عَلی رِزْقِکَ اَفْطَرْنا فَتَقَبَّلْهُ مِنّا اِنَکَ اَنْتَ السَّمیعُ الْعَلیمُ؛ خداوندا ما برای تو روزه گرفتیم و با روزی تو افطار کردیم پس آن را از ما بپذیر، به یقین تو شنوا و آگاهی».

۳-امام صادق علیه السلام فرمود: «چون شب اول ماه رمضان شد، بگو: اللّهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضانَ مُنَزِّلَ الْقُرْآنِ، هذا شَهْرُ رَمَضانَ الَّذی اَنْزَلْتَ فیهِ الْقُرآنِ وَ اَنْزَلْتَ فیهِ آیاتٍ بَیِّناتٍ مِنَ الْهُدی وَ الْفُرقانِ اللّهُمَّ ارْزُقْنا صیامَهُ وَ اَعِنّا عَلی قیامِهِ. اَللّهُمَّ سَلِّمهُ لَنا وَ سَلِّمْنا فیهِ وَ سَلِّمهُ مِنّا فی یُسْرٍ مِنْکَ وَ مُعافاةٍ وَاجْعَلْ فیما تَقْضی وَ تُقَدِّرُ مِنَ الاَمْرِ الْمَحتومِ وَ فیما تَفْرُقُ مِنَ الاَمْرِ الْحَکیمِ فی لَیْلَةِ الْقَدْرِ مِنَ الْقَضاءِ الَّذی لایُرَدُّ وَ لا یُبَدِّلُ اَنْ تَکْتُبَنی مِنْ حُجّاجِ بَیْتِکَ الْحَرامِ الْمَبْرورِ حَجُّهُمُ الْمَشْکورِ سَعْیُهُمُ الْمَغْفورِ ذنُوبُهُمُ الْمُکَفِّرَ عَنْهُمْ سَیِّاتُهُمْ وَاجْعَلْ فیما تَقْضی وَ تُقَدِّرُ اَنْ تُطیلَ لی فی عُمْری وَ تُوَسِّعَ عَلَیَّ مِنَ الرِّزْقِ الْحَلالِ».[1]

خدایا! ای پروردگار ماه رمضان، فروفرستندهٔ قرآن که در آن آیاتی روشن از هدایت و تمیز بین حق و باطل را نازل کردی. خداوندا روزهٔ این ماه را نصیب ما گردان و بر قیام و نماز آن ما را یاری کن! خدایا این ماه را برای ما و ما را در آن ماه سالم بدار! و آن را در آسانی و سلامتی و عافیت از ما بگیر! و در آن‌چه در قضا و قَدَرت از امر حتمی گذشته و در آن‌چه از امر حکیمانه در شب قدر جدا می‌سازی از قضای غیر قابل تغییر و تبدیل مقرّر فرما که مرا از حاجیان بیت الحرام که حجّشان نیکو و سعیشان مورد قدردانی، گناهانشان آمرزیده و کردار بدشان محو گردیده قرار دهند و در آن‌چه در قضا و قَدَرت گذشته است مقرّر

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۳.

فرما که عمر من طولانی و از روزی حلال بر من گشایش بخشند!

۴-تلعکبری به نقل از امام صادق و امام کاظم علیهماالسلام آورده است که فرمودند: «در ماه رمضان از اول تا آخر پس از هر نماز واجب بگو: **اللهُمَّ ارْزُقْنی حَجَّ بَیْتِكَ الْحَرامِ فی عامی هذا وَ فی کُلِّ عامٍ ما اَبْقَیْتَنی فی یُسْرٍمِنْكَ وَ عافِیَةٍ وَ سَعَةِ رِزْقٍ وَ لاتُخْلِنی مِنْ تِلْكَ الْمَواقِفِ الْکَریمَةِ وَ الْمَشاهِدِ الشَّریفَةِ وَ زیارَةِ قَبْرِنَبِیِّكَ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ فی جَمیعِ حَوائِجِ الدُّنْیا وَ الآخِرَةِ فَکُنْ لی اللّهُمَّ اِنّی اَسْئَلُكَ فیما تَقْضی وَ تُقَدِّرُمِنَ الاَمْرِ الْمَحْتومِ فی لَیْلَةِ الْقَدْرِ مِنَ الْقَضاءِ الَّذی لایُرَدُّ وَ لا یُبَدَّلُ اَنْ تَکْتُبَنی مِنْ حُجّاجِ بَیْتِكَ الْحَرامِ الْمَبْرورِ حَجُّهُمُ الْمَشکورِ سَعْیُهُمُ الْمَغْفورِ ذُنُوبُهُمُ الْمُکَفَّرِ عَنْهُمْ سَیِّئاتُهُمْ وَاجْعَلْ فیما تَقْضی وَ تُقَدِّرُ اَنْ تُطیلَ عُمْری وَ تُوَسِّعَ عَلَیَّ رِزْقی وَ تُؤَدِّیَ عَنّی اَمانَتی وَ دَیْنی آمینَ رَبَّ الْعالَمینَ**».[1]

خداوندا! در این سال و در هر سال تا وقتی که من زنده‌ام حج بیت الحرامت را نصیبم کن با آسایش و تندرستی و گشایش روزی و از آن موقفهای ارزنده و مشاهد مشرّفه و زیارت قبر پیامبرت - درود بر او و آل او باد- مرا دور نساز و در همه نیازمندیهای دنیا و آخرت مرا یاری کن! خدایا من از تو درخواست دارم در آن‌چه در قضا و قَدَرت اموری را در شب قدر قطعی قرار دادی از قضای تغییر و تبدیل‌ناپذیرت، مرا از حاجیان بیت الحرامت قرار دهی که حجشان پسندیده و سعیشان پذیرفته و گناهانشان آمرزیده و بدیهایشان بخشیده است و در قضا و قَدَرت عمر مرا طولانی و روزیم را فراخ و امانت و دَینم را ادا مقرّر فرما! آمین یا ربّ العالمین.

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۵.

۵- امام صادق عليه‌السلام فرمود: «در تعقیب هر نماز واجب؛ شب باشد یا روز، می‌گویی: «یا عَلِیُّ یا عَظیمُ یا غَفورُیا رَحیمُ اَنْتَ الرَّبُّ الْعَظیمُ الَّذی لَیْسَ کَمِثْلِهِ شَیْءٌ وَ هُوَ السَّمیعُ الْبَصیرُوَ هذا شَهْرٌعَظَّمْتَهُ وَ کَرَّمْتَهُ وَ شَرَّفْتَهُ وَ فَضَّلْتَهُ عَلَی الشُّهورِ وَ هُوَ الشَّهْرِالَّذی فَرَضْتَ صِیامَهُ عَلَیَّ وَ هُوَشَهْرُرَمَضانَ الَّذی اَنْزَلْتَ فیهِ الْقُرْآنَ هُدًی لِلنّاسِ وَ بَیِّناتٍ مِنَ الْهُدی وَ الْفُرقانِ وَ جَعَلْتَ فیهِ لَیْلَةَ الْقَدْرِ وَ جَعَلْتَها خَیرا مِنْ اَلْفِ شَهْرٍفَیا ذَا الْمَنِّ وَ لایُمَنُّ عَلَیْكَ مُنَّ عَلَیَّ بِفَکاكِ رَقَبَتی مِنَ النّارِفیمَنْ تَمُنُّ عَلَیْهِ وَ اَدْخِلْنِی الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ».[1]

ای خدای بلند مقام و ای بزرگ، ای آمرزنده، ای مهربان! تو ای پروردگار بزرگی که چیزی نظیر او نیست و شنوا و بیناست و این ماهی است که بزرگ، گرامی و شریف داشتی و بر همه ماه‌ها برتری دادی و ماهی است که روزه‌اش را بر من واجب کردی؛ ماه رمضان که قرآن را برای هدایت مردم و نشانه هایی از هدایت و جداسازی حق و باطل در آن نازل کردی و شب قدر را در آن قرار دادی و آن را بهتر از هزار ماه گرداندی، ای که بر همه منّت داری و کسی بر تو منّت ندارد، مرا در بین بندگانی که منّت نهادی با آزادسازی از آتش دوزخ منّت گذار و وارد بهشتم کن ای مهربان‌ترین مهربانان!

۶- امام صادق عليه‌السلام فرمود: «الحمدُلله الَّذی عَلافَقَهَرُوَالحَمدُلله الَّذی مَلِكَ فَقَدَرَ وَ الْحَمْدُللهِ الَّذی بَطَنَ فَخَبَرَوَالْحَمْدُللهِ الَّذی یُحْیِي الْمَوتی وَ یُمیتُ الاَحْیاء وَ هُوَعَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌوَالحَمدُلله الَّذی تَواضَعَ کُلُّ شَیْءٍ لِعَظَمَتِهِ وَالحَمدُلله الَّذی ذَلَّ کُلُّ شَیْءٍ لِعِزَّتِهِ وَالْحَمْدُلله الَّذی اِسْتَسْلَمَ کُلُّ شَیْءٍ لِقُدْرَتِهِ. وَالْحَمْدُلله الَّذی فَضَعَ کُلُّ شَیْءٍ لِمَلَکَتِهِ وَالْحَمْدُللهِ الَّذی یَفْعَلَ ما یَشاءُ وَ لایَفْعَلُ ما غَیرُهُ. اللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ وَ

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۶.

اَدْخِلْنی فی کُلِّ خَیْرٍ اَدْخَلْتَ فیهِ مُحَمّدا وَ آلِ مُحَمّدٍ وَ اَخْرِجْنی مِنْ کُلِّ سُوءٍ اَخْرَجْت مِنْهُ مُحَمّدا وَ آلِ مُحَمّدٍ صَلَی اللهُ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمْ وَ السَّلامُ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمْ وَ رَحْمَةُ الله وَ بَرَکاتُهُ وَ سَلَّمَ تَسْلیما کَثیراً.[1]

سپاس خدا را که برتر است و قاهر و سپاس خدا را که مالک است و قادر و سپاس خدا را که باطن است و آگاه و سپاس خدا را که مردگان را زنده می‌کند و زندگان را می‌میراند و او بر هر کاری تواناست. و سپاس خدای را که همه چیز در برابر عظمت او متواضع است و سپاس خدایی را که همه چیز در برابر عزّت او خوار است و سپاس خدای را که همه چیز در برابر قدرتش، سر تسلیم فرود آورده است. و سپاس خدا را که همه چیز در برابر قدرتمندی او خاضع است و سپاس خدای را که هرچه او خواهد، انجام می‌دهد نه آن‌چه را که دیگران خواهند. خداوندا بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست و مرا در هر خیری که محمّد و آل محمّد را وارد کردی، وارد کن و از هر بدی که محمّد و آل محمّد را از آن خارج ساختی خارج کن! درود خدا و سلام و رحمت و برکات خدا بر او و بر ایشان باد و سلامی مخصوص و فراوان بر وی باد!

۷-امام صادق علیه‌السلام موقع ورود به ماه رمضان می‌گفت:

اَللّهُمَّ هذا شَهْرُ رَمَضانِ الْمُبارَکِ الَّذی اَنْزَلْتَ فیهِ الْقُرآنَ وَ جَعَلْتَهُ هُدًی لِلنّاسِ وَ بَیّناتٍ مِنَ الْهُدی وَ الْفُرْقانِ قَدْ حَضَرَ فَسَلِّمْنا فیهِ وَ سَلِّمْهُ لَنا تُسَلِّمُهُ مِنّا فی یُسْرٍ مِنْکَ وَ عافِیَةٍ وَ اَسْأَلُکَ اَللّهُمَّ اَنْ تَغْفِرَلی فی شَهْری هذا وَ تَرْحَمَنی فیهِ وَ تَعْتِقَ رَقَبَتی مِنَ النّارِ وَ تُعْطِیَنی فیهِ خَیْرَما اَعْطَیْتَ اَحَداً مِنْ خَلْقِکَ وَ خَیرَما اَنْتَ مُعْطِیهِ وَ لاتَجْعَلْهُ اَخِرَ

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۶۱ و ۶۲.

شَهْرِ رَمَضانَ صُمْتُهُ لَكَ مُنْذُ اَسْكَنْتَنى اَرْضَكَ اِلى يَومى هذا وَ اجْعَلْهُ عَلَيَّ اَتَمَّهُ نِعْمَةً وَ اَعَمَّهُ عافِيَةً وَ اَوْسَعُهُ رِزْقاً وَ اَجْزَلُهُ وَ اَهْنَأُهُ. اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ وَ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ وَ مُلْكِكَ الْعَظيمِ اَنْ تَغْرِبَ الشَّمْسُ مِنْ يَومى هذا اَوْ يَنْقَضى بَقيَّةُ هذَا الْيَومِ اَوْ يَطْلِعَ الْفَجْرُ مِنْ لَيْلَتى هذا اَوْ يَخْرُجُ هذَا الشَّهْرُ وَ لَكَ قِبَلى مَعَهُ تَبِعَةٌ اَوْ ذَنْبٌ اَوْ خَطيئَةٌ تُريدُ اَنْ تُقابِلَنى بِذالِكَ اَوْ تُؤاخِذَنى بِهِ اَوْ تَقِفَنى بِهِ مَوقِفَ خِزْيٍ فِى الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ اَوْ تُعَذِّبَنى بِهِ يَوْمَ اَلْقاكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.[1]

خدایا این ماه مبارك رمضان است که قرآن را در آن نازل کرده‌ای و آن را وسیله راهنمایی مردم و دلایل روشن هدایت و جداسازی حق و باطل قرار داده‌ای، اینك فرا رسیده است، ما را در این ماه و آن را برای ما سالم بدار و این ماه را برای ما آسایش و عافیت مسلّم قرار ده! و درخواست دارم ای خدا که در این ماه مرا بیامرزی و بر من ترحم کنی و مرا از آتش دوزخ آزاد سازی و بهترین چیزی را که در این ماه به کسی از خلق خود داده‌ای و بهترین را که می‌دهی به من بدهی! و آن را آخرین ماه رمضانی قرار نده که از اول ساکن کردنت مرا در زمینت تا امروز برای تو روزه گرفتم بلکه آن را بر من کامل‌ترین نعمت و شاملترین عافیت و گسترده‌ترین و فراوان‌ترین و گواراترین روزی قرار ده!

خداوندا من به تو و به ذات کریم و مُلك عظیمت پناه می‌برم، مبادا آفتاب امروز غروب کند یا بقیه امروز سپری شود یا از شب امروز صبح طلوع کند یا این ماه تمام شود درحالی که تو را پیش من با وجود آن پیامد بد یا گناه یا خطایی باشد که بخواهی بدان وسیله مقابله کنی یا مرا مؤاخذه نمایی یا در جایگاه

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۱۵۹ – ۲۰۵.

خواری در دنیا و آخرت مرا بازداری یا در روز دیدارت، قیامت مرا بدان جهت عذابم نمایی ای مهربان‌ترین مهربانان!

اَللّهُمَّ اَدْعُوكَ لِهَمٍّ لايُفَرِّجُهُ غَيْرُكَ وَ لِرَحْمَةٍ لاتَنالُ اِلاّ بِكَ وَ لِكَرْبٍ لايَكْشِفُهُ اِلاّ اَنْتَ وَ لِرَغْبَةٍ لاتَبْلُغُ اِلاّ بِكَ وَ لِحاجَةٍ لاتَقْضِى دُونَكَ. اللّهُمَّ فَكَما كانَ مِنْ شَأْنِكَ ما اَرَدْتَنى بِهِ مِنْ مَسْأَلَتِكَ وَ رَحِمْتَنى بِهِ مِنْ ذِكْرِكَ فَلِيكُنْ مِنْ شَأْنِكَ سَيِّدى الاِجابَةَ لى فيما دَعَوتُكَ وَ النَّجاةَ لى فيما فَزِعْتُ اِلَيْكَ مِنْهُ. اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَافْتَحْ لى مِنْ خَزائِنِ رَحْمَتِكَ رَحْمَةً لاتُعَذِّبْنى بَعْدَها اَبَدا فِى الدُّنْيا وَ الآخِرَةِ وَارْزُقْنى مِنْ فَضْلِكَ الْواسِعِ رِزْقا حَلالاً طَيِّبا لاتَفْقِرنى بَعْدَهُ اِلى اَحَدٍ سِواكَ اَبَدا تَزيدُنى بِذالِكَ لَكَ شُكْرا وَ اِلَيكَ فاقَةً وَ فَقْرا وَ بِكَ عَمَّنْ سِواكَ غِنىً وَ تَعَفُّفاً.

خدایا به خاطر آن همّ و غمی تو را می‌خوانم که جز تو کسی نگشاید و به رحمتی که جز به وسیله تو کسی نایل نشود و برای غمی که جز تو آن را کسی برطرف نسازد و برای هدفی که جز به وسیله تو کسی نرسد و برای حاجتی که جز تو کسی برآورده نسازد. خداوندا چنانکه از شأن تو است که آنچه خواست تو از من است در مورد درخواست از درگاهت و رحمتت به من وسیله ذکرت، باید سرورم شأن تو اجابت درخواست من و نجات من درباره آنچه به درگاهت نالیدم، نیز باشد.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و خزاین رحمتت را به روی من بگشا رحمتی که پس از آن هرگز مرا در دنیا و آخرت عذاب نکنی و از فضل گستردهٔ خویش روزی حلال پاکیزه‌ای نصیبم کنی که پس از آن هرگز به کسی جز خودت نیازمندم نسازی، بدان وسیله شکر مرا به درگاهت افزون کنی و تنها نیاز و احتیاجم را به خودت و بی‌نیازی و آبروداری از دیگران را بر من ارزانی بداری!

اَللّهُمَّ اَعُوذُ بِكَ اَنْ يَكُونَ جَزاءَ اِحْسانِكَ الاِساءَةَ مِنّى اَللّهُمَّ إِنّى اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَصْلَحَ عَمَلى فيما بَيْنى وَ بَيْنَ النّاسِ وَ اَفْسَدُهُ فيما بَيْنى وَ بَيْنَكَ. اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ اَنْ تَحُولَ سَريرَتى بَيْنى وَ بَيْنَكَ اَوْ تَكُونَ مُخالِفَةً لِطاعَتِكَ. اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ اَنْ يَكُونَ شَیْءٌ مِنَ الْاَشْياءَ آثَرَعِنْدى مِنْ طاعَتِكَ. اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَعْمَلَ مِنْ طاعَتِكَ قَليلاً اَوْ كَثيرا اُريدُ بِهِ اَحَدا غَيْرُكَ اَوْ اَعْمَلَ عَمَلاً يُخالِطُهُ رِياءً. اَللّهُمَّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَوىً يَرْدى مَنْ يَرْكَبُهُ. اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَجْعَلَ شَيْئا مِنْ شُكْرى فيما اَنْعَمْتَ بِهِ عَلَیَّ لِغَيْرِكَ اَطْلُبُ بِهِ رِضا خَلقِكَ اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَتَعَدّى حَدّا مِنْ حُدودِكَ اَتَزَيَّنُ بِذالِكَ لِلنّاسِ وَ اَرْكَنُ بِهِ اِلَى الدُّنْيا.

خداوندا به توپناه می‌برم از اینکه جزای احسان تورفتارِ بد من باشد! خدایا به توپناه می‌برم که عملم را بین خود و مردم درست و خوب، ولی عملم بین من و تورا بد انجام دهم. خداوندا به توپناه می‌برم از اینکه باطن من، بین من و تو دگرگونه یا مخالف طاعت توباشد! خدایا به توپناه می‌برم که چیزی در نزد من از طاعت توبهترباشد! خداوندا به توپناه می‌برم از طاعت توکم یا زیاد را به خاطرکسی جزتوانجام دهم یا عملی را انجام دهم که آلوده به ریاکاری باشد!

خدایا به توپناه می‌برم از هوای نفس که هرکس مرتکب آن شد را به خواری انداخت! خداوندا به توپناه می‌برم از اینکه شکرنعمت تورا به قصد خشنودی دیگران انجام دهم. خدایا به توپناه می‌برم از اینکه یکی از حدود تورا تجاوز کنم و بدان وسیله برای مردم خودنمایی کنم و بدان وسیله به دنیا تکیه نمایم.

اَللّهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَ اَعُوذُ بِرِضاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَ اَعُوذُ بِطاعَتِكَ مِنْ مَعْصِيَتِكَ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْكَ جَلَّ ثَناءَ وَجْهِكَ لااُحْصى الثَّناءَ عَلَيْكَ وَ لَوْحَرَصْتُ وَ اَنْتَ كَما اَثْنَيْتَ عَلى نَفْسِكَ سُبْحانَكَ وَ بِحَمْدِكَ. اَللّهُمَّ اِنّى اَسْتَغْفِرُكَ وَ اَتُوبُ اِلَيْكَ

مِنْ مَظالِمَ كَثيرَةٍ لِعِبادِكَ عِنْدى فَاَيّما عَبْدٍ مِنْ عِبادِكَ اَوْ اَمَةٍ مِنْ اَمائِكَ كانَتْ لَهُ قِبَلى مَظْلَمَةٌ ظَلَمْتُهُ اِيّاها فى مالِهِ اَو بَدَنِهِ اَوْ عِرْضِهِ لااَسْتَطيعُ اَداءَ ذالِكَ اِلَيْهِ وَ لااَتَحَلَّلُها مِنْهُ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ اَرْضِهِ اَنْتَ عَنّى بِما شِئْتَ وَ كَيْفَ شِئْتَ وَ هَبْها لى وَ ما تَصْنَعُ يا سَيِّدى بِعَذابى وَ قَدْ وَسِعَتْ رَحْمَتُكَ كُلَّ شَىْءٍ وَ ما عَلَيْكَ يا رَبِّ اَنْ تُكْرِمَنى بِرَحْمَتِكَ وَ لا تُهينُنى بِعَذابِكَ وَ لايَنْقُصُكَ يا رَبِّ اَنْ تَفْعَلَ بى ما سَأَلْتُكَ وَ اَنْتَ واجِدٌ لِكُلِّ شَىْءٍ.

خدایا از عقوبت تو به عفوت و از خشم تو به خشنودیت و از نافرمانی تو به طاعت تو پناه می‌برم و از عذاب تو که ثنای ذاتت بس بزرگت است، به خودت پناه می‌برم؛ اگرچه اصرار داشته باشم نمی‌توانم ثنای تورا بشمارم و تو چنانی که بر خود ثنا گفته‌ای تو منزّهی و تورا می‌ستایم.

خدایا از تو طلب آمرزش می‌کنم و از ستمهای زیادی که به بندگانت روا داشته‌ام به درگاهت توبه می‌کنم، بنابراین هریك از بندگان مرد و زنت مظلمه‌ای نزد من دارند در مال، یا بدن و یا آبرویشان که من نمی‌توانم ادا کنم و حلیّت از آن بطلبم او را از من راضی کن! به هر وسیله و به هر کیفیت که خواهی و آن را بر من ببخش! آقای من! عذاب مرا چه می‌کنی؟ درحالی که رحمت تو همه چیز را فراگرفته است پروردگارا چه می‌شود که مرا به رحمت خود گرامی داری و با عذابت خوار نسازی! پروردگارا چیزی از تو کم نمی‌شود که آنچه خواستم انجام دهی درحالی که دارای همه چیزی؟!

اَللّهُمَّ اِنّى اَسْتَغْفِرُكَ وَ اَتُوبُ اِلَيْكَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ تُبْتُ اِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فيهِ وَ مِمّا ضَيَّعْتُ مِنْ فَرائِضِكَ وَ اَداءِ حَقِّكَ مِنَ الصَّلاةِ وَ الزَّكاةِ وَ الصِّيامِ وَ الْجِهادِ وَ الْحَجِّ وَ الْعُمْرَةِ اَوْ اِسْباغِ الْوُضُوءِ وَ الْغُسْلِ مِنَ الْجَنابَةِ وَ قِيامِ اللَّيْلِ وَ كَثْرَةِ الذِّكْرِ وَ كَفّارَةِ

الْيَمينِ وَ الاِسْتِرْجاعِ فِى الْمَعْصِيَةِ وَ الصُّدودِ وَ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ قَصِرْتُ فيهِ مِنْ فَريضَةٍ اَو سُنَّةٍ .فَاِنّى اَسْتَغْفِرُكَ وَ اَتُوبُ اِلَيْكَ مِنْهُ وَ مِمّا رَكِبْتُ مِنَ الْكَبائِرِوَ اَتَيْتُ مِنَ الْمَعاصى وَ عَمِلْتُ مِنَ الذُّنوبِ وَ اجْتَرَحْتُ مِنَ السَّيِّآتِ وَ اَصَبْتُ مِنَ الشَّهَواتِ وَ باشَرْتُ مِنَ الْخَطايا مِمّا عَمِلْتُهُ مِنْ ذالِكَ عَمْدا اَوْ خَطَا سِرّا اَوْ عَلانِيَةً فَاِنّى اَتوبُ اِلَيْكَ مِنْهُ وَ مِنْ سَفْكِ الدَّمِ وَ عُقُوقِ الْوالِدَيْنِ وَ قَطيعَةِ الرَّحِيمِ وَ الْفَرارِ مِنَ الزَّحْفِ وَ قَذْفِ الْمُحْصَناتِ وَ اَكْلِ اَمْوالِ الْيَتامى ظُلْما وَ شَهادَةِ الزُّورِ وَ كِتْمانِ الشَّهادَةِ وَ اَنِ اشْتَرى بِعَهْدِكَ فى نَفْسى ثَمَنا قَليلاًوَ اَكْلِ الرِّبا وَ الْغَلُولِ وَ السُّحْتِ وَ السِّحْرِوَ الاْكْتِهانِ وَ الطَّيَرَةِ وَ الشِّرْكِ وَ الرِّياءِ وَ السِّرْقَةِ وَ شُرْبِ الْخَمْرِوَ نَقْصِ الْمِكْيالِ وَ بَخْسِ الْميزانِ وَ الشِّقاقِ وَ النِّفاقِ وَ نَقْضِ الْعَهْدِ وَ الْفِرْيَةِ وَ الْخِيانَةِ وَ الْغَدْرِ وَ اِخْفارِ الذِّمَّةِ وَ الْحَلْفِ وَ الْغَيْبَةِ وَ النَّميمَةِ وَ الْبُهْتانِ وَ الْهُمَزِوَ اللُّمَزِوَ التَّنابُزِبِالاْلْقابِ وَ اَذَى الْجارِ وَ دُخُولِ بَيْتٍ بِغَيْرِاِذْنٍ وَ الْفَخْرِوَ الْكِبْرِوَ الاْشْراكِ وَ الاَصْرارِ وَ الاْسْتِكْبارِ

خدایا از هر گناهی که توبه کرده و دوباره انجام دادم و آنچه از واجبات و ادای حق تو را از نماز، زکات، روزه، جهاد، حج، عمره و یا وضوی شاداب و غسل جنابت، شب زنده داری، ذکر فراوان، کفاره قسم و استرجاع در معصیت و خودداری از هر چیزی که از واجب یا مستحب کوتاهی کرده‌ام، طلب آمرزش و به درگاهت توبه می‌کنم! به راستی من از آن و از هرچه که از گناهان کبیره مرتکب شده و از معاصی انجام داده و از گناهان و از بدیها بجا آورده‌ام و از شهوات و خطاها مباشرت کرده‌ام؛ از روی عمد یا خطا، پنهان یا آشکار از همه اینها به درگاهت استغفار و توبه می‌کنم، از اینها و از خون ریزی و عاق والدین و قطع رحم و فرار از میدان جنگ و نسبت زنا به زنان پاك و خوردن مال یتیمان به ستم و شهادت دروغ و کتمانِ شهادت و از فروش عهد و پیمان تورا به بهای

ناچیـز و رباخـواری، خیانـت، و مال حرام، سـحر، کهانـت، فال بد زدن، شـرك، ریـا، دزدی، مِی‌گسـاری، کـم دادن پیمانـه و وزن، اختلاف‌افکنـی، دورویـی، پیمـان شـکنی، تهمـت، خیانـت، فریبـکاری و حـق کشـی، سـوگند، غیبت، سـخن چینی، بهتان، عیبجویی، تمسـخر، لقبهای بد دادن، آزار همسـایه، ورود بـدون اجـازه به خانه کسـی، فخرفروشـی، تکبّر، شـرك به خـدا، اصرار بـه گناه و اسـتکبار بـه درگاه تو توبـه می‌کنم.

وَالْمَـشْیِ فِی الاَرْضِ مَرَحاً وَ الْجَورِ فِی الْحُکْمِ وَ الاِعْتِداء فِی الْغَضَبِ وَ رُکُوبِ الْحَمیّةِ وَ تَعَضُّدِ الظّـالِمِ وَ عَونٍ عَلی الاْثْمِ وَ الْعُدْوانِ وَ قِلَّةِ الْعَدَدِ فِی الاَهْلِ وَ الْمالِ وَ الْوَلَـدِ وَ رُکُوبِ الظَـنِّ وَ اتّباعِ الْهَـوی وَ الْعَمَلِ بِالشَّـهْوَةِ وَ الاْمْـرِبِالْمُنْکَرِوَ النَّهْیِ عَنِ الْمَعروفِ وَ فَسادِ فِی الاَرْضِ وَ جُحودِ الْحَقِّ وَ الاِدْلاءِ اِلَی الْحُکّامِ بِغَیْرِحَقٍ وَ الْمَکْرِوَ الْخَدیعَةِ وَ الْبُخْلِ وَ قَولٍ فیما لا اَعْلَمُ وَ اَکْلِ الْمَیتَةِ وَ الدَّمِ وَ لَحْمِ الْخِنْزیـرِوَ ما اُهِلَّ لِغَیْرِاللهِ بِهِ وَ الْحَسَـدِ وَ الْبَغْیِ وَ الدُّعـاءِ اِلَی الْفاحِشَـةِ. وَ التَّمنّی بِما فَضَّلَ اللهُ وَ اِعْجابِ النَّفْسِ وَ الْمَنِّ بِالْعَطیَّةِ وَ الاْرْتِکابِ اِلَی الظّـالِمِ وَ جُحُودِ الْقُرآنِ وَ قَهْرِالْیَتیمِ وَ اِنْتِهـارِ السّـائِلِ وَ الْحَنْثِ فِی الایمانِ وَ کُلِّ یَمینٍ کاذِبَةٍ فاجِرَةٍ وَ ظُلْمِ اَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فی اَمْوالِهِـمْ وَ اَشْعارِهِمْ وَ اَعْراضِهِـمْ وَ اَبْشـارِهِمْ وَ مـا رَآهُ بَصَری وَ سَمِعَهُ سَمْعی وَ نَطَقَ بِهِ لِسـانی وَ بَسَـطْتُ اِلَیْهِ یَدی وَ نَقَلَتْ اِلَیْهِ قَدَمی وَ باشَرَهُ جِلْدی وَ حَدَثَتْ بِهِ نَفْسی مِمّا هُوَلَكَ مَعْصِیَةٌ وَ کُلِّ یَمینِ زُورٍوَ مِنْ کُلِّ فاحِشَـةٍ وَ ذَنْـبٍ وَ خَطیئَـةٍ عَمِلْتُها فی سَـوادِ اللَّیْلِ وَ بَیاضِ النَّهـارِ فی مَلاَءِ اَو خَـلاَءٍ مِمّا عَلِمْتُهُ اَوْ لَمْ اَعْلَمْهُ ذَکَرْتُـهُ اَو لَمْ اَذْکُـرْهُ سَمِعْتُهُ اَولَمْ اَسْمَعْهُ عَصَیْتُكَ فیـهِ رَبّی طَرْفَةَ عَـیْنٍ وَ فیمـا سِواها مِنْ حِلٍّ اَو حَرامٍ تَعَدَّیْتُ فیهِ اَوْ قَصَرْتُ عَنْهُ مُنْذُ یَومٍ خَلَقْتَنی اِلی اَنْ جَلَسْتُ مَجْلِسی هذا فَاِنّی اَتُوبُ اِلَیْكَ مِنْهُ وَ اَنْـتَ یا کَریمُ تَـوّابٌ رَحیمٌ.

از متکبرانـه در زمیـن قـدم زدن، ظلـم در قضـاوت، تنـدروی در خشـم و

تعصب، یاری ظالم، کمك بر ستم و گناه، کمی [تعداد] خانواده، ثروت و اولاد و بدگمانی، پیروی هوا و شهوترانی، امر به منکر و نهی از معروف و فساد در زمین و انکار حق و رجوع به حاکمان ناحق، مکر و فریب، بخل، سخن دربارهٔ چیزی که نمی‌دانستم، خوردن مردار و خون و گوشت خوك و آنچه با غیر نام خدا ذبح شده، حسد، تجاوز و به کار زشت فراخواندن و آرزوی چیزی را که خدا برتری داده، خودبینی، منّت گذاری در بخشش، تکیه به ستمگر، انکار قرآن و خشم بر یتیم و راندن سائل، سوگند شکنی و هر سوگند دروغِ ستمگرانه و ظلم بر کسی از خَلقَت در اموال، شعارها، ناموسها و آداب و رسومشان و آنچه چشمم ببیند و گوشم بشنود و زبانم بگوید و دستم به سوی آن دراز شود و پایم به سمت او برود و تماس بدنی داشته باشم و با خود بگویم از آنچه نافرمانی تو باشد و هر سوگند دروغ و هر کار زشت؛ گناه و خطا که در تاریکی شب یا روشنایی روز در حضور مردم یا در خلوت انجام داده یا نداده باشم به زبان آورده یا نیاورده باشم، شنیده یا نشنیده باشم لحظه‌ای در آن باره و در غیر آن از حلال یا حرام، پروردگارا نافرمانی تو را کرده، تجاوز کرده، یا کوتاهی کرده باشم از روزی که مرا آفریده‌ای تا این جا که نشسته‌ام، از همه اینها ای بخشایشگر، پر توبه‌پذیر مهربان! به درگاهت توبه می‌کنم.

اَللّٰهُمَّ یا ذَالْمَنِّ وَ الْفَضْلِ وَ الْمَحامِدِ الَّتی لاتُحْصی صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اقْبَلْ تَوبَتی وَ لاتَرُدَّها لِكَثْرَةِ ذُنوبی وَ ما اَسْرَفْتُ عَلی نَفْسی حَتّی لااَرْجِعَ فی ذَنْبٍ تُبْتُ اِلَیكَ مِنْهُ فَاجْعَلْها یا عَزیزُ تَوبَةً نَصُوحا صادِقَةً مَبْرُورَةً لَدَیكَ مَقْبُولَةً مَرْفُوعَةً عِنْدَكَ فی خَزائِنِكَ الَّتی ذَخَرْتَها لِاَوْلیائِكَ حینَ قَبِلْتَها مِنْهُمْ وَ رضیتَ بِها عَنْهُمْ. اَللّٰهُمَّ اِنّ هٰذِهِ النَّفْسَ نَفْسُ عَبْدِكَ وَ اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُحْصِنَها مِنَ

الذُّنوبِ وَ تَمْنَعَها مِنَ الْخَطایا وَ تَحْرِزَها مِنَ السَّیِّآتِ وَ تَجْعَلَها فی حِصْنٍ حَصینٍ مَنیعٍ لایَصِلُ اِلَیْها ذَنْبٌ وَ لاخَطیئَةٌ وَ لایُفْسِدُها عَیْبٌ وَ لامَعْصِیَةٌ حَتّی اَلْقاكَ یَومَ الْقِیامَةِ وَ اَنْت عَنّی راضٍ وَ اَنَا مَسْرورٌ وَ تُغْبِطُنی مَلائِكَتُكَ وَ اَنْبِیاؤُكَ وَ جَمیعُ خَلْقِكَ وَ قَدْ قِبِلْتَنی وَ جَعَلْتَنی تائِبا طاهِرا زاكیا عِنْدَكَ فِی الصّادِقینَ.

خداوندا! ای صاحب جود و فضل و ستایشهای بی‌شمار! بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست و توبه مرا بپذیر! و مبادا به خاطر زیادی گناهانم و ستمهایی که به خود کرده‌ام نپذیری! به طوری که در هیچ گناهی که توبه کرده‌ام بازنگردم! بنابراین ای خدای عزیز، آن را توبه نصوح راستِ مقبول در پیشگاه خود و بالا رفته به نزد خود در خزانه هایی که برای اولیایت اندوخته‌ای؛ موقعی که از آنها پذیرفته و راضی شده‌ای، قرار ده و اندوخته گردان!.

خدایا! این جان، جان بنده تواست و از تودرخواست دارم که برمحمّد وآل محمّد درود فرستی و او را از گناهان حفظ کنی و از خطایا بازداری و از بدیها دور سازی و در سنگرمحکم و منیعی قرار دهی که هیچ گناه و خطایی به او نرسد و هیچ عیب و معصیتی او را فاسد نسازد تا روز قیامت درحالی تورا دیدار کنم که تواز من راضی باشی و من شادمان و فرشتگان و پیامبران و همه خلق تورشك ببرند؛ درحالی که تومرا پذیرفته باشی و مرا توبه کرده، پاك و پاکیزه در نزد خود از جمله راستگویان قرار دهی!

اَللّهُمَّ اِنّی اَعْتَرِفُ لَكَ بِذُنوبی فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْها ذُنُوباً لاتُظْهِرُها لِاَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَ یا غَفّارَالذُّنُوبِ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ سُبْحانَكَ اَللّهُمَّ بِحَمْدِكَ عَمِلْتُ سُوْءً وَ ظَلَمْتُ نَفْسی فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْلی اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفورُالرَّحیمُ. اَللّهُمَّ اِنْ كانَ مِنْ عَطاءِكَ وَ مَنِّكَ وَ فَضْلِكَ وَ فی عِلْمِكَ وَ قَضائِكَ اَنْ تَرْزُقَنی التَّوْبَةَ

فَصَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اعْصِمْنى بَقيَّةَ عُمْرى وَ اَحْسِنْ مَعونَتى فِى الْجِدِّ وَ الْاَجْتِهادِ وَ الْمُسارَعَةِ اِلى ما تُحِبُّ وَ تَرْضى وَ النّشاطِ وَ الْفَرَحِ وَ الصِّحَّةِ حَتّى اَبْلُغَ فى عِبادَتِكَ وَ طاعَتِكَ الَّتى يَحِقُّ لَكَ عَلى رِضاكَ وَ اَنْ تَرْزُقَنى بِرَحْمَتِكَ ما اُقيمُ بِهِ حُدودَ دينِكَ وَ حَتّى اَعْمَلَ فى ذالِكَ بِسُنَنِ نَبيّكَ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَافْعَلْ ذالِكَ بِجَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَ الْمُؤْمِناتِ فى مَشارِقِ الْاَرْضِ وَ مَغارِبِها. اَللّهُمَّ اِنَّكَ تَشْكُرُالْيَسيرَوَ تَغْفِرُالْكَثيرَوَ اَنْتَ الْغَفورُالرَّحيمُ.

خداوندا! من به گناهانم معترفم پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست و آنها را گناهانی قرار ده که بر کسی از خلق خود اظهار نمی‌کنی! و ای بخشاینده گناهان! ای مهربان‌ترین مهربانان منزّهی تو، خدایا تورا می‌ستایم، من بد کرده‌ام و به خود ستم نموده‌ام، پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست و مرا بیامرز، زیرا که تنها تو بسیار آمرزنده مهربانی.

خداوندا اگر از عطا و جُود و فضل تو و در علم و قضای تو است که توبه را نصیبم کنی پس بر محمّد و آلش درود فرست و باقیمانده عمرم مرا پاك بدار و در کوشش و اجتهاد و شناختن آنچه محبوب و رضای تو و نشاط و فرح و صحّت است به خوبی کمکم کن تا در عبادت و طاعتت بجایی برسم که سزاوار رضای تو است و به رحمت خود چیزی را روزیم کن که حدود دینت را بدان وسیله بپا دارم و به سنّتهای پیامبرت که درودت بر او و آل او باد! عمل کنم و اینها را با همه مردان و زنان با ایمان در خاوران و باختران زمین انجام ده! خدایا تو که عمل کم را تقدیر می‌کنی و گناه زیاد را می‌بخشی و تو ای بسیار بخشاینده مهربان!

این جمله را سه مرتبه می‌گویی! آنگاه می‌گویی: اَللّهُمَّ اَقْسِمْ لى كُلَّما تُطْفِئُ بِهِ عَنّى نائِرَةَ كُلِّ جاهِلٍ وَ تَخْمُدُ عَنّى شُعْلَةَ كُلِّ قائِلٍ وَاَعْطِنى هُدىً مِنْ كُلِّ ضَلالَةٍ وَ

غِنیً مِنْ کُلِّ فَقْرٍ وَ قُوَّةً مِنْ کُلِّ ضَعْفٍ وَ عِزّاً مِنْ کُلِّ ذُلٍّ وَ رَفْعَةً مِنْ کُلِّ ضِعَةٍ وَ اَمْناً مِنْ کُلِّ خَوفٍ وَ عافِیَةً مِنْ کُلِّ بَلاءٍ. اَللّهُمَّ ارْزُقْنی عَمَلاً یَفْتَحُ لی بابَ کُلِّ یَقینٍ وَ یَقیناً یَسُدُّ عَنّی بابَ کُلِّ شُبْهَةٍ وَ دُعاءً تَبْسِطُ لی بِهِ الْاِجابَةَ وَ خَوفا تُیَسِّرُ لی بِهِ کُلَّ رَحْمَةٍ وَ عِصْمَةً تَحُولُ بَیْنی وَ بَیْنَ الذّنُوبِ بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.

خداوندا هرچه را که باعث خاموشی فتنه هر نادان و شعلهٔ آتش زبان هر گوینده باشد نصیب من گردان و مرا هدایت از هر ضلالت و بی‌نیازی از هرگونه نیاز و توانمندی از هر ناتوانی و عزّت از هر نوع ذلّت و بلندی از هر پستی و ایمنی از هر ترس و سلامتی از هر بلا را قسمت کن!

خداوندا عملی را نصیبم کن که درِ هر یقینی را برایم بگشاید؛ یقینی که جلوی هر شبهه را می‌بندد و دعایی که درِ اجابت را به رویم بگشایی و بیمی که بدان وسیله هر رحمت و عصمتی برایم میسّر گردد، به رحمت خودت بین من و گناهانم فاصله شوی ای مهربان‌ترین مهربانان!

یا مَنْ نَهانی عَنِ الْمَعاصی فَعَصَیْتُهُ فَلَمْ یَهْتِكْ سِتْری عِنْدَ مَعْصِیَتِهِ یا مَنْ اَلْبَسَنی عافِیَةً فَعَصَیْتُهُ فَلَمْ یَسْلِبْنی عِنْدَ ذالِكَ عافِیَتَهُ یا مَنْ اَکْرَمَنی وَ اَسْبَغَ عَلَیَّ نِعْمَةً فَعَصَیْتُهُ فَلَمْ یَزَلْ عَنّی نِعْمَتَهُ یا مَنْ نَصَحَ لی فَتَرَکْتُ نَصیحَتَهُ فَلَمْ یَسْتَدْرِجْنی عِنْدَ تَرْکی نَصیحَتَهُ یا مَنْ اَوْصانی بِوَصایا کَثیرَةً لاتُحْصی اِشفاقا مِنْهُ عَلَیَّ وَ رَحْمَةً مِنْهُ لی فَتَرَکْتُ وَصیَّتَهُ یا مَنْ کَتَمَ سَیِّأتی وَ اَظْهَرَ مَحاسِنی حَتّی کَأَنّی لَمْ اَزَلْ اَعْمَلُ بِطاعَتِهِ. یا مَنْ اَرْضَیْتُ عِبادَهُ بِسَخَطِهِ فَلَمْ یَکِلْنی اِلَیْهِمْ وَ رَزَقَنی مِنْ سِعَتِهِ یا مَنْ دَعانی اِلی جَنَّتِهِ فَاخْتَرْتُ النّارَ فَلَمْ یَمْنَعْهُ ذالِكَ اَنْ فَتَحَ لی بابَ تَوبَتِهِ یا مَنْ اَقالَنی عَظیمَ الْعَثَراتِ وَ اَمَرَنی بِالدُّعاءِ وَ ضَمِنَ لی اِجابَتَهُ یا مَنْ اَعْصیهِ فَیَسْتُرُ عَلَیَّ وَ یَغْضِبُ لی اِنْ عُیِّرْتُ بِمَعْصِیَتِهِ یا مَنْ نَهی خَلْقَهُ عَنِ انْتِهاكِ مَحارِمِهِ یا مَنْ اَفْنَیْتُ ما اَعْطانی فی مَعْصِیَتِهِ

فَلَمْ يَحْبَس عَنّى عَطِيَّتَهُ يا مَنْ قَوِيتُ عَلَى الْمَعاصى بِكَفايَتِهِ فَلَمْ يَخْذُلْنى وَ لَمْ يُخْرِجْنى مِنْ كِفايَتِهِ يا مَنْ بارَزْتُهُ بِالْخَطايا فَلَمْ يُمَثِّلْ بى عِنْدَ جُرْأَتى عَلى مُبارَزَتِهِ يا مَنْ اَمْهَلَنى حَتّى اسْتَغْنَيْتُ مِنْ لَذّاتى ثُمَّ وَعَدَنى عَلى تَرْكِها مَغْفِرَتَهُ يا مَنْ اَدْعُوهُ وَ اَنَا عَلى مَعْصِيَتِهِ فَجُيبُنى وَ يَقْضى حاجَتى بِقُدْرَتِهِ.

ای خدایی که مرا از گناهان بازداشتی ولی من نافرمانی کردم اما تو در وقت معصیت آبروی مرا نبردی! ای کسی که لباس عافیت بر من پوشاند و من نافرمانیش کردم ولی او لباس عافیت از تنم بیرون نکرد! ای آن‌که مرا گرامی داشت و نعمت فراوان به من داد ولی من نافرمانیش کردم و او نعمتش را از من نگرفت! ای کسی که خیرخواهی مرا کرد ولی من نصیحت او را واگذاشتم اما او در وقت ترك نصیحتش مرا اندك اندك مبتلا نکرد. ای خدایی که مرا سفارشهای بی‌شمار از راه دلسوزیِ به من و رحمتی از جانب خود، فرمود ولی من سفارش او را واگذاشتم! ای آن‌که بدیهایم را پوشاند و خوبیهایم را آشکار کرد تا آنجا که گویی من همواره طاعت او را می‌کردم.

ای کسی که به بهای خشم او بندگانش را خشنود می‌کردم ولی مرا به آنها وانگذاشت و از رحمت گسترده‌اش روزیم داد! ای آنکه مرا به بهشتش فراخواند و من آتش را برگزیدم ولی مانع از گشودن وی در توبه‌اش را نشد. ای خدایی که لغزشهای بزرگ مرا بخشید و مأمور به دعا کرد و ضامن اجابتش شد، ای آنکه نافرمانیش کردم بر من پوشاند درحالی که اگر به خاطر معصیتش بر من عیب می‌شمردم خشم می‌گرفت. ای کسی که خلق را از ارتکاب محارمش نهی کرده، ای آنکه تمام عطایای او را در راه نافرمانیش هدر دادم ولی عطایش را از من بازنداشت، ای کسی که با کفایت او بر نافرمانیهایش توان یافتم و رسوایم

نکرد و از دایره کفایتش بیرون نساخت. ای آنکه آشکارا مرتکب خطاها شدم، در وقت جرأتم برمبارزه او مرا مُثله نکرد! ای خدایی که مهلتم داد، تا از لذتهایم بی‌نیاز شدم پس برترك آنها وعده آمرزش داد! ای آنکه در حال معصیتش می‌خوانم، اجابتم می‌کند و با قدرت خود حاجتم را برآورده می‌سازد!

یا مَنْ عَصَیْتُهُ بِاللَّیْلِ وَ النَّهارِ وَ قَدْ وَکَّلَ لی بِالاسْتِغْفارِ مَلائِکَتَهُ یا مَنْ عَصَیْتُهُ فِی الشَّبابِ وَ الْمُشیبِ وَ هُوَ یَتَأنّانی وَ یَفْتَحُ لی بابَ رَحْمَتِهِ، یا مَنْ یَشْکُرُ الْیَسیرَ فی عَمَلی وَ یَنْسَی الْکَثیرَ مِنْ کِرامَتِهِ یا مَنْ خَلَّصَنی بِقُدْرَتِهِ وَ نَجّانی بِلُطْفِهِ یا مَن اسْتَدْرَجَنی حَتّی جانَبْتُ مُحَبَّتَهُ یا مَنْ فَرَضَ الْکَثیرَ لی مِنْ اِجابَتِهِ عَلی طُولِ اِساءَتی وَ تَضْییعی فَریضَتَهُ. یا مَنْ یَغْفِرُ ظُلْمَنا وَ حَوْبَنا وَ جُرْأَتَنا وَ هُوَ لایَجُورُ عَلَیْنا فی قَضیَّتِهِ یا مَنْ تَظالَمْ فَلایُؤاخِذُنا بِعِلْمِهِ وَ یَمْهَلُ حَتّی یَحْضُرَ الْمَظْلُومُ بَیِّنَتَهُ یا مَنْ یُشْرِكُ بِهِ عَبْدُهُ وَ هُوَ خَلَقَهُ فَلایَتَعاظَمُهُ اَنْ یَغْفِرَ لَهُ جَریرَتَهُ یا مَنْ مَنَّ عَلَیَّ بِتَوحیدِهِ وَ اَحْصی عَلَیَّ الذُّنُوبَ وَ اَرْجُو اَنْ یَغْفِرَها لی بِمَشیَّتِهِ یا مَنْ اَعْذَرَ وَ اَنْذَرَ ثُمَّ عُدْتُ بَعْدَ الْاَعْذارِ وَ الْاَنْذارِ فی مَعْصِیَتِهِ یا مَنْ یَعْلَمُ اَنّ حَسَناتی لاتَکُونُ ثَمَنا لِاَصْغَرِ نِعَمِهِ، یا مَنْ اَفْنَیْتُ عُمْری فی مَعْصِیَتِهِ فَلَمْ یَغْلُقْ عَنّی بابَ تَوبَتِهِ یا وَیْلی ما اَقَلَّ حَیائی و یا سُبْحانَ هذا الرَّبِّ ما اَعْظَمَ هَیْبَتَهُ وَ یا وَیْلی ما اَقْطَعَ لِسانی عِنْدَ الْاَعْذارِ وَما عُذْرِی وَ قَدْ ظَهَرَتْ عَلَیَّ حُجَّتُهُ!

ای خدایی که شب و روز نافرمانیش کردم و او برای استغفار فرشتگانش را بر من گمارد! ای کسی که در جوانی و پیری نافرمانیش کردم ولی او مهلتم داد و درِ رحمتش را به رویم باز کرد! ای آنکه از عمل خوب مرا قدردانی کردم و از کرامتش (گناهان) زیاد را به فراموشی می‌سپارد! ای کسی که به قدرتش مرا خلاص و به لطف خود نجاتم داد. ای خدایی که مرا بقدری مهلت داد که از محبت او فاصله گرفتم! ای آنکه ظلم و ستم و گستاخی ما را می‌بخشد و در حکم خود بر

ما ستم نمی‌کند. ای کسی که ما (بندگان) بهم ستم می‌کنیم با وجود آگاهی ما را مؤاخذه نمی‌کند و مهلت می‌دهد تا ستمدیده شاهد و مدرکش را بیاورد! ای خدایی که بنده‌ای با اینکه او را آفریده به او مشرك می‌شود و او را بزرگ نمی‌شمارد تا گناهش را ببخشد!

ای کسی که با توحید خود برمن منّت نهاد و گناهانم را برشمرد، و به مشیّتش برآمرزش آنها امیدوار ساخت! ای آنکه عذر مرا پذیرفته و انذار کرد، آنگاه پس از عذر و انذار دوباره معصیت کردم! ای کسی که می‌داند خوبیهای من بهای کوچکترین نعمت او نیست و عمرم را در معصیتش گذرانده‌ام ولی درِ توبه را به رویم نبست! ای وای برمن، چقدر کم‌شرمم! و ای خدای سبحان اینك پروردگار من چه باهیبت است! وای وای برمن چه قدر زبان کوتاهم و در وقت عذرخواهی عذری ندارم در حالی که حجت او برمن غالب است!

ها اَنَا ذابائِحٌ بِجُرْمی مُقِرٌّبِذَنْبی لِرَبّی لِیَرْحَمَنی وَ یَتَغَمَّدَنی بِمَغْفِرَتِهِ یا مَنِ الاَرَضُونَ وَ السّماواتِ جَمیعا فی قَبْضَتِهِ یا مَن اِسْتَحَقَقْتُ عُقوبَتَهُ‌ها اَنَا ذا مُقِرٌّبِذَنْبی یا مَنْ وَسِعَ كُلَّ شَیْءٍ بِرَحْمَتِهِ‌ها اَنَا ذا عَبْدُكَ الْحَسیرُ الْخاطِیءُ اِغْفِرْلَهُ خَطیئَتَهُ یا مَنْ یُجیرُنی فی مَحْیایَ وَ مَماتی یا مَنْ هُوَعُدَّتی فی ظُلْمَةِ الْقَبْرِوَ وَحْشَتِهِ، یا مَنْ هُوَثِقَتی وَ رَجائی وَ عُدَّتی لِعَذابِ الْقَبْرِوَ ظَغْطَتِهِ یا مَنْ هُوَ غِیاثی وَ مَفْزَعی وَ عُدَّتی لِلْحِسابِ وَ دِقَّتِهِ. یا مَنْ عَظُمَ عَفْوُهُ وَ كَرُمَ صَفْحُهُ وَاشْتَدَّتْ نَقِمَتُهُ! اِلهی لاتَخْذُلْنی یَومَ الْقیامَةِ فَاِنَّكَ عُدَّتی لِلْمیزانِ وَ خِفَّتِهِ!ها اَنَا ذا بائِحٌ بِجُرْمی مُقِرٌّبِذَنْبی مُعْتَرِفٌ بِخَطیئَتی اِلهی وَ خالِقِ وَ مَولایَ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاخْتِمْ لی بِالشَّهادَةِ وَ الرَّحْمَةِ. اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِكُلِّ اِسْمٍ هُوَلَكَ یَحِقُّ عَلَیْكَ فیهِ اِجابَةَ الدُّعاءِ اِذا دُعیتُ بِهِ وَ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ كُلِّ ذی حَقٍّ عَلَیْكَ وَ بِحَقِّكَ عَلی جَمیعِ مِنْ دُونِكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ آلِ مُحَمّدٍ

عَبیدُكَ النُّجَباءُ الْمَیامینَ وَ مَنْ اَرادَنی بِسُوءٍ فَخُذْ بِسَمْعِهِ وَ بَصَرِهِ وَ مِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ امْنَعْهُ عَنّی بِحَوْلِكَ وَ قُوَّتِكَ اِنَّكَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.

اینك من در برابر پروردگارم به جرم و گناهم اقرار می‌کنم تا بر من ترحّم کند و مغفرتش را شامل حالم گرداند! ای خدایی که زمینها و آسمانها همه در اختیار تواست، ای آن‌که من سزاوار کیفر او هستم، این منم که به گناهم اقرار دارم! ای خدایی که رحمتش همه چیز را فراگرفته و اینك این بنده بیچاره خطاکار تو است، خطایش را بیامرز! ای آنکه در زندگی و مرگ من پناهم می‌دهی! ای کسی که در تاریکی و وحشت قبر اندوخته منی! ای آنکه پشتوانه و امید و ذخیره عذاب و فشار قبر منی! ای کسی که پناه و دادرس و اندوخته من برای حساب و دقت آنی! ای آنکه عفوش بزرگ و گذشتش گرامی و عذابش شدید است! خدایا روز قیامت مرا خوار نساز زیرا که تو اندوخته منی برای میزان و سبکی او! اینك منم که به جرم و گناهم اقرار و به خطایم اعتراف دارم ای آفریدگار و مولای من بر محمّد و آل محمّد درود فرست و عاقبت مرا به شهادت و رحمت ختم کن!

خداوندا تو را به هر نامت که بر تو در آن نام چون خوانده شوی اجابت دعا سزاست، درخواست دارم و بحق هر حق دار بر تو و بحق تو بر همه مخلوقات، مسألت دارم که بر محمّد بنده و فرستاده‌ات و آل محمّد بندگان برگزیده نخبه‌ات درود فرستی و هرکه قصد بدی به من دارد شنوایی و بینایی او را و از پیش رو و پشت سرش او را بگیری و به نیرو و توانت او را بازداری زیرا که تو بر هر چیزی توانایی!

اَللّٰهُمَّ اِنّا نَرْغَبُ اِلَیْكَ فی دَوْلَةٍ كَریمَةٍ تُعِزُّبِها الْاِسْلامَ وَ اَهْلَهُ وَ تُذِلُّ بِهَا النِّفاقَ وَ اَهْلَهُ وَ تَجْعَلَنا فیها مِنَ الدُّعاءِ اِلی طاعَتِكَ وَ الْقادَةَ اِلی سَبیلِكَ وَ تَرْزُقَنا بِها كِرامَةَ

الدُّنْيا وَ الآخِرَةِ بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ. اَللّهُمَّ اِنّا نَشْكُو اِلَيْكَ غَيْبَةَ نَبِيِّنا عَنّا وَ كَثْرَةَ عَدُوِّنا وَ قِلَّةَ عَدَدِنا وَ شِدَّةَ الْفِتَنِ بِنا وَ تَظاهُرَ الزَّمانِ عَلَيْنا فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَعِنّا عَلى ذالِكَ يا رَبِّ بِفَتْحٍ مِنْكَ تُعَجِّلُهُ وَ نَصْرٍ تُعِزُّهُ وَ سُلْطانِ حَقٍّ تُظْهِرُهُ وَ رَحْمَةٍ مِنْكَ تُجَلِّلُناها وَ عافِيَتَكَ فَاَلْبِسْناها بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

خداوندا ما به تو امیدوار و اشتیاق داریم که در دولت با کرامتی (با ظهور امام زمان علیه‌السلام) اسلام و اهلش را با آن عزّت بخشی و نفاق و اهل نفاق را ذلیل و خوارسازی و ما را در آن دولت از دعوت کنندگان به طاعتت و از پیشوایان راه خودت قرار دهی و بدان وسیله کرامت و عزت دنیا و آخرت به ما مرحمت کنی ای مهربان‌ترین مهربانان!

خدایا ما به درگاه تو شکایت می‌کنیم، دوری پیامبرمان را از ما و بسیاری دشمن و کمی شمار ما و سختی فتنه‌ها و غلبه روزگار را برما! پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست و ما را در همه این امور با پیروزی عاجلی از جانب خود و نصرتی عزت آفرین و سلطنت حقّه‌ای که تو ظاهرسازی و رحمتی فراگیر از جانب خود و لباس عافیتی که به رحمت خود برما بپوشانی ای مهربان‌ترین مهربانان!

اَللّهُمَّ اِنّی لَمْ اَعْمَلْ الْحَسَنَةَ حَتّی اَعْطَيْتَنيها وَ لَمْ اَعْمَلِ السَّيِّئَةَ اِلاّ بَعْدَ اَنْ زَيَّنَ لِيَ الشَّيْطانُ الرَّجيمُ اَللّهُمَّ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عُدْ عَلَيَّ بِعَطائِكَ وَ داءُ دائِيَ بِدَوائِكَ فَاِنَّ دائِيَ الذُّنُوبُ الْقَبيحَةُ وَ دَوائُكَ وَعْدُ عَفْوِكَ وَ حَلاوَةُ رَحْمَتِكَ.

اَللّهُمَّ لاتَهْتِكْ سَتْرى وَ لاتُبْدِ عَوْرَتى وَ آمِنْ رَوعَتى وَ اَقِلْنى عَثْرَتى وَ نَفِّسْ كُرْبَتى وَاقْضِ عَنّى دَيْنى وَ اَمانَتى وَ اَخْزِ عَدُوَّكَ وَ عَدُوَّ آلِ مُحَمّدٍ وَ عَدُوّى وَ عَدُوَّ الْمُؤْمِنينَ مِنَ الْجِنِّ وَ الاْنْسِ فى مَشارِقِ الاْرْضِ وَ مَغارِبِها.

اَللّٰهُمَّ حاجَتی حاجَتی حاجَتِیَ الَّتی اِنْ اَعْطَیْتَنِیها لَمْ یَضُرُّنی مامَنَعْتَنی وَ اِنْ مَنَعْتَنیها لَمْ یَنْفَعَنْی ما اَعْطَیْتَنی وَ هِیَ فِکاکُ رَقَبَتی مِنَ النّارِ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَرْضِ عَنّی وَ اَرْضِ عَنّی وَ اَرْضِ عَنّی

خداوندا من کار نیکی نمی‌توانم انجام دهم تا توآن را به من عطا کنی و کار بدی نمی‌کنم، مگر پس از اینکه شیطانِ مردود برایم بیاراید پس خدایا بر محمّد و آلش درود و رحمت فرست و عطای خود را به من بازگردان! خداوندا دردم را به دوای خود علاج کن، زیرا که درد من گناهِ زشتِ من است و داروی تو وعده عفوت و شیرینی رحمت تواست.

خدایا راز مرا فاش نکن و ناموس مرا برملا نفرما و ترس مرا ایمن ساز و لغزش مرا ببخش و غم مرا برطرف کن و دَین و امانت مرا ادا نما و دشمن خودت و دشمن آل محمّد و دشمن من و مؤمنان از جن و انس را در خاوران و باختران زمین خوار و ذلیل گردان!

خداوندا، حاجتم، حاجتم، حاجتم! که اگرآنها را به من مرحمت کنی، آنچه را که منع کنی مرا زیانی نخواهد داشت و اگرآنها را بازداری داده‌های توسودی به حال من نخواهد داشت. و آن آزادی من از آتش دوزخ است پس بر محمّد و آلش درود فرست و از من راضی باش، راضی باش، راضی باش!

اَللّٰهُمَّ اِیّاکَ تَعَمَّدْتُ بِحاجَتی وَ بِکَ اَنْزَلْتُ مَسْکَنَتی فَلِتَسَعْنی رَحْمَتُکَ یا وَهّابَ الْجَنَّةِ یا وَهّابَ الْمَغْفِرَةِ لاحَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِکَ اَیْنَ اَطْلُبُکَ یا مُوجُودا فی کُلِّ مَکانٍ فی الْفَیافی مَرَّةً وَ فِی الْقِفارِ اُخْری لَعَلَّکَ تَسْمَعُ مِنّی النِّداءَ. فَقَدْ عَظُمَ جُرْمی وَ قَلَّ حَیائی مَعَ تُقَلْقُلِ قَلْبی وَ بُعْدِ مَطْلَبی وَ کَثْرَةِ اَهْوالی رَبِّ اَیَّ اَهوالی اَتَذَکَّرُوَ اَیَّها اَنْسی فَلَوْلَمْ یَکُنْ اِلاَّ الْمَوتَ لَکَفی فَکَیْفَ وَ ما بَعْدَ الْمَوتِ اَعْظَمُ وَ اَدْهی یا ثِقْلی وَ دِماری وَ سُوءَ سَلَفی وَ

قِلَّةِ نَظَرى لِنَفْسى حَتّى مَتى وَ اِلى مَتى اَقُولُ لَكَ الْعُتْبى مَرَّةً بَعْدَ اُخْرى ثُمَّ لاتَجِدُ عِنْدى صِدْقاً وَ لاوَفاءً.

خدایا حاجتم را به درگاه تو آوردم و درماندگیم را به پیشگاه تو نازل کردم، پس رحمتت را شاملم کن ای بخشنده بهشت! ای بخشایندهٔ آمرزش! هیچ نیرو و توانی جز تو را نیست. خدایا تو را کجا بجویم؟ ای موجود در همه جا، گاهی در بیابانها و گاهی در کویرها، شاید تو صدایم را بشنوی براستی جرمم سنگین و حیایم اندك! با وجود زیر و رو شدن دلم و دوری خواسته و زیادی هراسم! پروردگارا کدام ترس و هراسم را یاد کنم و کدام را فراموش؟ زیرا اگر هیچکدام جز مرگ نبود، مرا بس بود تا چه رسد به هراسهای پس از مرگ که بزرگتر و دردناکتر است. وای بر سنگینی بار و هلاکت و پیشینه بدم! و کوتاه فکریم درباره خودم؛ تا کجا و به کجا؟ بارها به خودم می‌گویم: خشنودی و رضای تو! باز راستی و وفا را در من نمی‌بینی!

اَسْأَلُكَ بِحَقِّ الَّذى كُنْتَ لَهُ اَنيساً فِى الظُّلُماتِ وَ بِحَقِّ الَّذى لَمْ يَرْضُوبِصِيامِ النَّهارِ وَ بِمُكابِدَةِ اللَّيْلِ حَتّى مَضَوا عَلَى الأسِنَّةِ قَدَماً فَخَضَبُوا اللِّحاءَ بِالدِّماءِ وَ رَمَلُوا الْوُجوهَ بِالثَّرى اِلاّ عَفَوتَ عَمَّنْ ظَلَمَ وَ اَساءَ يا غَوْثاهُ يا اَللهُ يا رَبّاهُ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَوى قَدْ غَلَبَنى وَ مِنْ عَدُوٍّ قد اِسْتَكْلَبَ عَلَيَّ وَ مِنْ دُنْيا قَدْ تَزَيَّنَتْ لى وَ مِنْ نَفْسٍ اَمّارَةٍ بِالسُّوءِ اِلاّ ما رَحِمَ رَبّى فَاِنْ كُنْتَ سَيِّدى قَدْ رَحِمْتَ مِثْلى فَارْحَمْنى وَ اِنْ كُنْتَ سَيِّدى قَدْ قَبِلْتَ مِثْلى فَاقْبِلْنى يا مَنْ قَبِلَ السَّحَرَةَ فَاقْبِلْنى يا مَنْ يُغَذّينى بِالنِّعَمِ صَباحاً وَ مَساءً قَدْ تَرانى فَريداً وَحيداً شاخِصاً بَصَرى مُقَلِّداً عَمَلى. قَدْ تَبَرَّأَ جَميعُ الْخَلْقِ مِنّى نَعُمُّ وَ اَبى وَ اُمّى وَ مَنْ كانَ لَهُ كَدّى وَ سَعْيِى اِلهى وَ مَنْ يَقْبِلُنى وَ مَنْ يَسْمَعُ نِدائى وَ مَنْ يُؤْنِسُ وَحْشَتى وَ مَنْ يَنْطِقُ لِسانى اِذا غيبَتْ فِى الثَّرى وَحْدى ثُمَّ سَأَلْتَنى بِما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّى

فَاِنْ قُلْتُ قَدْ فَعَلْتُ فَاَیـنَ الْمُهْرَبُ مِنْ عَدْلِكَ وَ اِنْ قُلْتُ لَمْ اَفْعَلْ قُلْتَ اَلَمْ اَكُنْ اُشاهِدُكَ وَ اَراكَ؟ یا اَللهُ یا کَریمَ الْعَفْوِمَنْ لی غَیْرُكَ اِنْ سَأَلْتُ غَیْرَكَ لَمْ یُعْطِنی وَ اِنْ دَعَوتُ غَیْرَكَ لَمْ یُجِبْنی رِضاكَ، یا رَبِّ قَبْلَ لِقائِكَ رِضاكَ یا رَبِّ قَبْلَ نُزولِ النّیرانِ رِضاكَ! یا رَبِّ قَبْلَ اَنْ تَغُلَّ الْأَیْدِی اِلَی الاَعْناقِ رِضاكَ یا رَبِّ قَبْلَ اَنْ اُنادی فَلا اُجابُ النَّداءَ! یا اَحَقَّ مَنْ تَجاوَزَ عَنی و عِزَّتِكَ لااَقْطَعُ مِنْكَ الرَّجاءَ وَ اِنْ عَظُمَ جُرْمی وَ قَلَّ حَیائی فَقَدْ لَزِقَ بِالْقَلْبِ داءٌ لَیْسَ لَهُ دَواءٌ.

تورا بحق کسی درخواست می‌کنم که در تاریکیها همدم او بودی و بحق آنکه به روزه داری روز و چاره اندیشی شب راضی نشد، بلکه بر سر نیزه‌ها گام نهاده و محاسن را با خون خود رنگین کرده و صورتها بر روی خاك نهادند، از هرکه ستم و بدی کرده است بگذری! ای فریادرس! ای خدا! ای پروردگار! به تو پناه می‌برم از شر هوای نفس که بر من چیره شده و دشمنی که چون سگ هار در برابر من قرار گرفته و از شر دنیا که برایم خودآرایی کرده و از نفس امّاره که به بدی فرمان می‌دهد مگر پروردگارم رحم کند. آقای من اگر چون منی را بخشیده‌ای، پس مرا ببخش و اگر مثل مرا پذیرفته‌ای مرا هم بپذیر! ای خدا که ساحران را پذیرفتی پس مرا هم بپذیر! ای خدایی که صبح و شام با نعمتهایت مرا تغذیه کردی، اینك مرا، تنهای بی‌کس، با چشم خیره، گرفتار عملم می‌بینی!

همه مردم، به طور عام؛ پدر و مادرم و هرکه رنج و زحمتم با او بود از من دوری جسته‌اند! خدایا چه کسی مرا می‌پذیرد؟ و چه کسی صدای مرا می‌شنود؟ و مونس تنهایی من می‌شود؟ و با چه کسی زبانم به سخن باز می‌شود؟ موقعی که تنها زیر خاك پنهان شوم؟ وانگهی از من چیزی را بپرسی که خود آن را بهتر از

من می‌دانی؛ اگر بگویم آن را بجا آورده‌ام از عدل تو کجا فرار کنم؟ و اگر بگویم: نکرده‌ام، خواهی گفت: مگر من شاهد نبودم و ندیدمت؟!

ای خدا! ای بخشنده! مرا عفو کن! کسی جز تو ندارم، اگر از غیر تو بخواهم نمی‌دهد و اگر از غیر تو درخواست کنم، اجابت نمی‌کند! پروردگارا رضای تو پیش از لقایت، رضای تو پیش از ورود در آتش دوزخ! رضای توای پروردگار پیش از به زنجیر بسته شدن دستها به گردنها! رضای توای پروردگار پیش از آنکه ندا کنم، کسی جواب ندایم را ندهد! ای سزاوارترین کسی که بگذرد و ببخشد، به عزّتت سوگند که از تو قطع امید نمی‌کنم، اگرچه جرمم سنگین و شرمم اندك است دردی چسبیده به دل دارم که دوا ندارد!

یا مَنْ لَمْ یَلِذُ الآئِذُونَ بِمِثْلِهِ یا مَنْ لَمْ یَتَعَرّضِ الْمُتَعَرِّضُونَ لأَكْرَمِ مِنْهُ وَ یا مَنْ لَمْ تَشُدُّ الرِّحالُ اِلی مِثْلِهِ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اشْغَلْ قَلْبی بِعَظیمِ شَأْنِكَ وَ اَرْسِلْ مَحَبَّتَكَ اِلَیْهِ حَتّی اَلْقاكَ وَ اَوْداجی تَشْخَبُ دَماً. یا واحِدُ یا اَجْوَدَ الْمُنْعِمینَ الْمُتَكَبِّرِ الْمُتَعالِ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَفْكِكْ رَقَبَتی مِنَ النّارِ بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ. اِلهی قَلَّ شُكْری سَیِّدی فَلَمْ تَحْرِمْنی وَ عَظُمَتْ خَطیئَتی فَلَمْ تَفْضَحْنی وَ رَأَیْتَنی عَلَی الْمَعاصی سَیِّدی فَلَمْ تَمْنَعْنی وَ لَمْ تَهْتِكَ سَتْری وَ اَمَرْتَنی سَیِّدی بِالطّاعَةِ فَضَیَّعْتُ ما بِهِ اَمَرْتَنی فَاَیِّ فَقیرٍ اَفْقَرُ مِنّی سَیِّدی اِنْ لَمْ تَغْنِنی فَاَیَّ شَقِیٍّ اَشْقی مِنّی اِنْ لَمْ تَرْحَمْنی! فَنِعْمَ الرَّبُّ اَنْتَ یا سَیِّدی وَ نِعْمَ الْمَولی وَ بِئْسَ الْعَبْدُ اَنَا یا سَیِّدی وَجَدْتَنی اَیَّ رَباهُها اَنَا ذابَینَ یَدَیْكَ مُعْتَرِفٌ بِذُنوبی مُقِرٌّ بِالإسائَةِ وَ الظُّلْمِ عَلی نَفْسی مَنْ اَنَا یا رَبِّ فَتَقْصُدَ لِعَذابی اَمْ مَنْ یَدْخُلُ فی مَسْأَلَتِكَ اِنْ اَنْتَ رَحِمْتَنی. اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ مِنَ الدُّنْیا ما اَسُدُّ بِهِ لِسانی وَ اَحْصِنُ بِهِ فَرَجی وَ اُؤَدّی بِهِ عَنّی اَمانَتی وَ اَصِلُ بِهِ رَحِمی وَ اَتَّجِرُ بِهِ لآخِرَتی وَ یَكونُ لی عَونا عَلَی الْحَجِّ وَ الْعُمْرَةِ.

ای کسی که پناهجویان به مثل او پناه نبرند و متعرّضان متعرض بخشاینده‌تر از او نگردند و ای آنکه بار سفر بجانب مثلِ او نبندند! برمحمّد و آل محمّد درود فرست و قلبم را به عظمت شأن خود مشغول ساز و محبت خود را بر آن وارد کن تا تورا در حالی ملاقات کنم که در رگهایم خون محبت تو جاری باشد! ای یگانه! ای بخشنده‌ترین مُنعِمان بزرگمنش والا مقام! برمحمّد و آل محمّد درود فرست و مرا به رحمت خودت از آتش دوزخ نجات ده ای مهربان‌ترین مهربانان!

خدایا! ای آقای من سپاسگزاریم اندك است، محرومم نفرما و خطایم بزرگ است رسوایم نکن! سرورم! توکه مرا در حال گناهان دیدی بازنداشتی و آبرویم را نبردی! آقای من مرا به طاعت خود فرمان دادی، فرمان تورا در آن باره ضایع کردم پس چه کسی بیچاره‌تر از من است، اگر بی‌نیازم نسازی! سرورم! کدام نگونبخت از من نگونبخت‌تر است اگر به من رحم نکنی؟! آقای من! تو نیکو پروردگار و نیکو سرپرستی ولی من بد بنده‌ای هستم آقای من! پروردگارا مرا می‌بینی اینك در حضور تو به گناهانم معترفم و به بدی عمل و ظلم به خودم اقرار دارم، ای پروردگار! آیا قصد عذاب مرا داری یا اگر به من ترحم کنی از جمله درخواست کنندگانت باشم؟ خدایا من از دنیا درخواست دارم چیزی که بدان وسیله زبانم را از دروغ ببندم و دامنم را پاك بدارم و امانتم را ادا نموده و صله رحم کنم و برای آخرتم اجری فراهم کرده و کمك حج و عمره‌ام باشد.

فَاِنَّهُ لاحَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِكَ وَ عِزَّتِكَ یا كَریمُ لَاَلِحَّنَّ عَلَیْكَ وَ لَاُطْلُبَنَّ اِلَیْكَ وَ لَأَتَضَرَّعَنَّ اِلَیْكَ وَ لَأَبْسُطَنَّها اِلَیْكَ مَعَ ما اَقْتَرَفْنا مِنَ الْاٰثامِ یا سَیِّدی فَبِمَنْ اَعوذُ وَ بِمَنْ اَلُوذُ كُلَّ مَنْ اَتَیْتُهُ فی حاجَةٍ وَ سَأَلْتُهُ فائِدَةً فَاِلَیْكَ یَرْشِدُنی وَ عَلَیْكَ یَدُلَّنی وَ فیما عِنْدَكَ یَرْغَبُنی. فَاَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِیٍّ وَ فاطِمَةَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ وَ عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍ وَ جَعْفَرَبْن مُحَمّدٍ وَ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍوَ عَلِیِّ بْنِ مُوسی وَ مُحَمَّدِ بْنِ

عَلِيٍّ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ الْحُجَّةِ الْقائِمِ بِالْحَقِّ صَلَواتُكَ يا رَبِّ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ وَ بِالشَّأْنِ الَّذى لَهُمْ عِنْدَكَ فَاِنَّ لَهُمْ عِنْدَكَ شَأْنا مِنَ الشَّأْنِ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَفْعَلَ بى كَذا وَ كَذا.

زیرا که هیچ نیرو و توانی جز تو را نباشد! به عزتت سوگند ای بخشاینده! تو را صدا می‌زنم و از تو می‌خواهم و به درگاهت می‌نالم که با وجود ارتکاب گناهان رحمت گسترده‌ات شامل حالم شود! سرورم! به چه کسی پناهنده شوم و پناه ببرم؟ از هرکه حاجتم را طلبیدم و سودی درخواست کردم به تو راهنمایی و دلالت کرد و به آنچه نزد تو است تشویقم نمود.

بحق محمّد، علی، فاطمه، حسن، حسین، علی بن حسین، محمّد بن علی، جعفربن محمّد، موسی بن جعفر، علی بن موسی، محمّد بن علی، علی بن محمّد، حسن بن علی و حجت قائم بحق و به مقام آنها در نزد تو، درودِ تو ای پروردگار بر همه ایشان باد، زیرا که آنها شأنی از شؤون را نزد تو دارند، بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و با من چنین و چنان کنی.

اَللّهُمَّ رَبَّنا وَ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ مُنَزِّلَ التَّوراةِ وَ الاْنْجيلِ وَ الزَّبوُرِ وَ الْفُرْقانِ الْعَظيمِ فالِقَ الْحَبِّ وَ النَّوى اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دابَّةٍ اَنْتَ آخِذٌ بِناصِيَتِها اَنْتَ الاْوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ وَ اَنْتَ الاْخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَ اَنْتَ الظّاهِرُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اقْضِ عَنِّى الدَّيْنَ وَ اَغْنِنى مِنَ الْفَقْرِ يا خَيْرَ مَنْ عُبِدَ وَ يا اَشْكَرَ مَنْ حُمِدَ! وَ يا اَحْلَمَ مِنْ قَهَرَ وَ يا اَكْرَمَ مَنْ قَدَرَ وَ يا اَسْمَعَ مَنْ نُودِيَ وَ يا اَقْرَبَ مَنْ نُوجِيَ وَ يا آمَنَ مَنْ اسْتُجِيرَ وَ يا اَرْأَفَ مَنِ اسْتُغِيثَ وَ يا اَكْرَمَ مَنْ سُئِلَ وَ يا اَجْوَدَ مَنْ اَعْطى وَ يا اَرْحَمَ مَنِ اسْتُرْحِمَ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ ارْحَمْ قِلَّةَ حيلَتى وَ امْنُنْ عَلَيَّ بِالْجَنَّةِ طَولاً مِنْكَ وَ فُكَّ رَقَبَتى مِنَ النّارِ تَفَضُّلاً.

خدایا، پروردگار ما و همه چیز! ای فرستنده تورات، انجیل، زبور، قرآن بزرگ، شکافنده هسته و دانه! از شر هر جنبنده‌ای که اختیارش به دست تواست به تو پناه می‌برم! تو آن اوّلی که چیزی پیش از تو نبوده و آن آخری که پس از تو چیزی نباشد. و تو آن ظاهری که ورای تو چیزی نیست، پس بر محمّد و آلش درود و رحمت فرست و قرض مرا ادا کن و مرا از تنگدستی بی‌نیاز گردان! ای بهترین کسی که ستایش شود و ای سپاسگزارترین کسی که ستوده گردد! و ای شکیباترین که قاهر است و ای گرامی‌ترین کسی که تواناست و ای شنواترین کسی که نداکنند و ای نزدیکترین کسی که نجوا نمایند!

و ای امان دهنده‌ترین به پناهجویان و ای مهربان‌ترین به فریاد خواهان و ای بخشاینده‌تر به درخواست کنندگان! و ای باجودترین کسی که عطا کند و ای مهربان‌ترین کس به ترحم خواهان! بر محمّد و آل محمّد درود فرست و بر کمی راه چاره من رحم کن و بر من با بردن به بهشت از باب کرم منّت بگذار! و مرا به تفضّلت از آتش دوزخ آزاد کن.

اَللّهُمَّ اِنّی اَطَعْتُكَ فی اَحَبَّ الاْشْیاءِ اِلَیْكَ وَ هُوَالتَّوحیدُ وَ لَمْ اَعْصِكَ فی اَكْرَهِ الاْشْیاءِ اِلیكَ وَ هُوَالشِّرْكُ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اكْفِنی اَمْرَعَدُوّی اَللّهُمَّ اِنَّ لَكَ عَدُوّا لایَأْلُونی خِبالاً بَصیرا بِعُیُوبی حَریصا عَلی غِوایَتی یَرانی هُوَوَ قبیلُهُ مِنْ حَیثُ لااَراهُمْ. اَللّهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَعِذْ مِنْ شَرِّشَیاطینَ الْجِنّ وَ الاِنْسِ اَنْفُسَنا وَ اَمْوالَنا وَ اَهالِینا وَ اَولادَنا وَ ما اُغْلِقَتْ عَلَیْهِ اَبْوابُنا وَ ما احاطَتْ بِهِ عَوراتُنا اَللّهُمَّ وَ حَرِّمْتَنی عَلَیْهِ كَما حَرَّمْتَ عَلَیْهِ الْجَنَّةَ وَ باعِدْ بَینی وَ بَیْنَهُ كَما باعَدْتَ بَیْنَ السَّماءِ وَ الاَرْضِ وَ اَبْعَدَ مِنْ ذالِكَ. اَللّهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّیْطانِ الرَّجیمِ وَ مِنْ رِجْسِهِ وَ نَصْبِهِ وَ هُمَزِهِ وَ لُمَزِهِ وَ نَفْخِهِ وَ كَیْدِهِ وَ مَكْرِهِ وَ سِحْرِهِ وَ نَزْغِهِ وَ فِتْنَتِهِ وَ غَوائِلِهِ. اَللّهُمَّ اَعُوذُ

بِكَ مِنْهُمْ فِى الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ وَ فِى الْمَحْيا وَ الْمَماةِ يا مُسمّى نَفْسَهُ بِالإسْمِ الَّذى قَضى اَنْ حاجَةَ مَنْ يَدْعُوهُ بِهِ مَقْضِيَّةٌ اَسْأَلُكَ بِهِ اِذ لاشَفيعَ لى عِنْدَكَ اَوْثَقَ مِنْهُ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَفْعَلَ بى كَذا وَ كَذا.

خدایا تورا در محبوب‌ترین چیزی یعنی توحید اطاعت کردم و در ناپسندترین چیزها یعنی شرك نافرمانی نکردم پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست و امر دشمنم را از من بازدار زیرا که تورا دشمنی است که نباید از باطن من آگاه باشد، درحالی که به عیبهایم بینا و بر گمراه سازیم حریص است، تو او و نظیر او را می‌بینی و من نمی‌بینم.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و مرا از شر شیاطین جن و انس، و جان و مال و خانواده و فرزندان ما و آنچه متعلق به ماست و آنچه ابروی ما را در خود دارد، پناه ده! خدایا مرا بر او حرام ساز، چنانکه بهشت را بر او حرام کرده‌ای و بین من و او فاصله انداز، چنانکه بین آسمان و زمین فاصله انداخته‌ای بلکه بیشتر از آن! خدایا از شر شیطان رجیم و پلیدی، دشمنی، عیبجویی، مسخره‌گری، دم و مکر او، سحر و فریبکاری و فتنه و آشوبگریهایش به تو پناه می‌برم! خداوندا در دنیا و آخرت و در زندگی و مرگ از آنها به تو پناه می‌برم! ای خدایی که خود را به نامی خوانده‌ای که هرکس به آن نام بخواند حاجتش برآورده است تو را به همان نام می‌خوانم چرا که مرا واسطه‌ای مطمئن‌تر از آن نیست؛ بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرستی و با من چنین و چنان کنی!

اَللّهُمَّ اِنْ اَدْخَلْتَنِى الْجَنَّةَ فَاَنْتَ مَحْمودٌ وَ اِنْ عَذَّبْتَنى فَاَنْتَ مَحْمودٌ يا مَنْ هُوَ مَحْمودٌ فى كُلِّ خِصالِهِ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بى ما تَشاءُ فَاَنْتَ مَحْمُودٌ. اِلهى اَتُراكَ مُعَذِّبى وَ قَدْ عَفَّرْتُ لَكَ فِى التُّرابِ خَدّى؟ اَتُراكَ مُعَذِّبى وَ حُبُّكَ فى قَلْبى اَما اِنَّكَ اِنْ

فَعَلْتَ ذالِكَ بی جَمَعْتَ بَیْنی وَ بَیْنَ قَومٍ طالٍ ما عادَیْتُهُمْ فیكَ.

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِكُلِّ اِسْمٍ هُوَ لَكَ یَحِقُّ عَلَیْكَ فیهِ الْاجابَةَ لِلدُّعاءِ اِذا دُعیتَ بِهِ وَ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ كُلِّ ذی حَقٍّ عَلَیْكَ وَ بِحَقِّكَ عَلی جَمیعِ مَنْ هُوَ دُونكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ آلِهِ الطّاهِرینَ وَ مَنْ اَرادَنی اَوْ اَرادَ اَحَدا مِنْ اِخْوانی بِسُوءٍ فَخُذْ بِسَمْعِهِ وَ بَصَرِهِ وَ مِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ امْنَعْنی مِنْهُ بِحَولِكَ وَ قُوَّتِكَ.

خداوندا اگر مرا وارد بهشت کنی توستوده‌ای و اگر عذابم کنی باز هم ستایش تورا سزاست! ای آنکه تمام ویژگیهایش ستوده است بر محمّد و آل محمّد درود فرست و با من چنان که خواهی رفتار کن چرا که توستوده‌ای! خدایا آیا اراده عذاب مرا نموده‌ای درحالی که صورتم را برای توبه خاك ساییده‌ام؟ آیا قصد عذاب مرا داری درحالی که محبت تودر دل من است! براستی اگر با من چنان کنی مرا با گروهی در یك جا جمع کرده‌ای که مدتها آنها را به خاطر تودشمن داشتم!

خدایا! تورا به هر اسمت که به آن اسم هرگاه تورا بخوانند، اجابت دعا لازم آید و تورا به حق هر چقدر بر تو و به حق تو بر هر آنچه جز تو است درخواست دارم که بر محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله بنده و فرستاده‌ات و خاندان پاکش درود و رحمت فرستی و هرکه قصد بدی به من یا سوء قصدی به یکی از برادران ایمانی من دارد، شنوایی و بینایی او را بگیری و از پیش رو و پشت سرش او را بگیری و به نیرو و توانت مرا از شرّ او باز دار!

اَللّهُمَّ ما غابَ عَنّی مِنْ اَمْری اَوْ حَضَرَنی وَ لَمْ یَنْطِقْ بِهِ لِسانی وَ لَمْ تُبْلِغْهُ مَسْأَلَتی اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّی فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَصْلِحْهُ لی وَ سَهِّلْهُ یا رَبَّ الْعالَمینَ رَبَّنا لاتُؤاخِذْنا اِنْ نَسینا اَوْ اَخْطَأْنا رَبَّنا وَ لاتَحْمِلْ عَلَیْنا اَصرا كَما حَمَلْتَهُ عَلَی الَّذینَ

مِنْ قَبْلِنا رَبَّنا وَ لاتُحَمِّلْنا مالاطاقَةَ لَنا بِهِ وَاعْفُ عَنّا وَاغْفِرْلَنا وَ ارْحَمْنا اَنْتَ مَولانا فَانْصُرْنا عَلَى الْقومِ الْكافِرينَ. ماذا عَلَيْكَ يا رَبِّ لَوْ اَرْضَيْتَ عَنّى كُلَّ مَنْ لَهُ قِبَلِى تَبِعَةٌ وَ ادْخَلْتَنِى الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ وَ غَفَرْتَ لى ذُنُوبى فَاِنَّ مَغْفِرَتِكَ لِلْخاطِئِينَ وَ اَنَا مِنْهُمْ فَاغْفِرْلى خَطائى يا رَبَّ الْعالَمينَ. اَللّهُمَّ اِنَّكَ تَحْلِمُ عَنِ الْمُذْنِبينَ وَ تَعْفُوعَنِ الْخاطِئِينَ وَ اَنَا عَبْدُكَ الْخاطِئ الْمُذْنِبُ الْحَسِيرُالشَّقِىُّ الَّذى قَدْ اَفْزَعَتْنى ذُنُوبى وَ اَوْثَقَتْنى خَطاياىَ وَ لَمْ اَجِدْ لَهُما سادّاً وَ لاغافِرا غَيرُكَ يا ذَالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ. اِلهى اِسْتَعْبَدَتْنِى الدُّنْيا وَ اسْتَخْدَمَتْنِى فَصِرْتُ حَيَرانَ بَيْنَ اَطْباقِها فيامَنْ اَحْصَى الْقَليلَ فَشَكَرَهُ وَ تَجاوَزَعَنِ الْكَثيرِفَغَفَرَهُ بَعْدَ اَنْ سَتَرَهُ ضاعِفْ لِىَ الْقَليلَ فى طاعَتِكَ وَ تَقَبَّلْهُ وَ تَجاوَزْعَنِ الْكَثيرِ فى مَعْصِيَتِكَ فَاغْفِرْهُ فَاِنَّهُ لايَغْفِرُالْعَظيمَ اِلاَّ الْعَظيمَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

خداوندا آنچه از امر من پیدا و ناپیداست و زبانم به آن گویا نشد و مشمول درخواست من نگردید ولی توآن را بهتراز من می‌دانی پس برمحمّد و آل محمّد درود فرست و آن را برایم اصلاح کن و آسان گردان ای پروردگار جهانیان. «پروردگارا ما اگر فراموش کردیم یا خطا نمودیم ما را مؤاخذه نکن! پروردگارا بار سنگین به دوش ما قرار نده چنانکه برکسان پیش از ما قرار دادی، پروردگارا ما را مجازاتهایی که طاقت آن را نداریم برای ما مقرّر نفرما و ما را ببخش و گناهان ما را بپوشان و مشمول رحمت خود قرار ده! تومولی و سرپرست مایی پس ما را برجمعیت کافران پیروز گردان!»[1] پروردگارا تورا چه می‌شود که هرکه را حقی بر من است به رحمت خود از من راضی کنی و مرا وارد بهشت گردانی و گناهانم را بیامرزی، زیرا که آمرزش توبرای خطاکاران است و من از آن جمله‌ام پس ای پروردگار عالمیان خطای مرا بیامرز! خدایا تونسبت به گنهکاران شکیبایی و از

۱. بقره، ۲۸۶.

خطاکاران می‌گذری درحالی که منم بنده خطاکار و گنهکار، غمزده، بدبختی که گناهانم مرا به درد آورده و خطاهایم بر من سنگینی می‌کند و پیشگیرنده و بخشنده‌ای جز توای صاحب جلال و اکرام نیافتم!

خدایا دنیا مرا به بردگی و خدمت فراخوانده و من مابین پرده‌پوشیهای او سرگردانم! پس ای خدایی که خیراندك را شمرده و تقدیر کند و از گناه زیاد پس از پوشاندن آن درگذرد، طاعت اندك مرا دوچندان کن و بپذیر و نافرمانی فراوان مرا ببخش و بیامرز! زیرا که گناه بزرگ جز بزرگ نبخشد ای مهربان‌ترین مهربانان!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَعِنّی عَلی صَلاةِ اللَّیْلِ وَ صِیامِ النَّهارِ وَ ارْزُقْنی مِنَ الْوَرَعِ ما یَحْجِزُنی عَنْ مَعاصِیكَ وَاجْعَلْ عِباداتی لَكَ اَیّامَ حَیاتی وَ اسْتَعْمِلْنی اَیّامَ عُمْری بِعَمَلٍ تَرضی بِهِ عَنّی وَ زَوِّدْنی مِنَ الدُّنْیَا التَّقْوی وَاجْعَلْ لی فی لِقائِكَ خَلَفا مِنْ جَمیعِ الدُّنْیا وَ اجْعَل مابَقِیَ مِنْ عُمْری دَرَکا لِما مَضی مِنْ اَجَلی اَیْقَنْتُ اِنَّكَ اَنْتَ اَرْحَمُ الرّاحِمینَ فی مَوضِعِ الْعَفْوِ وَ الرَّحْمَةِ وَ اَشَدُّ الْمُعاقِبینَ فی مَوضِعِ النِّکالِ وَ النَّقِمَةِ وَ اَعْظَمُ الْمُتَجَبِّرینَ فی مَوْضِعِ الْکِبْریاءِ وَ الْعَظَمَةِ فَاسْمَعْ یا سَمیعُ مِدْحَتی وَ اَجِب یا رَحیمُ دَعْوَتی وَ اَقِلْ یاغَفُورُعَثْرَتی فَکَمْ یا اِلهی مِنْ کُرْبَةٍ قَدْ فَرَّجْتَها وَ غَمْرَةٍ قَدْ کَشَفْتَها وَ عَثْرَةٍ قَدْ اَقَلْتَها وَ رَحْمَةٍ قَدْ نَشَرْتَها وَ حَلْقَةِ بَلاءٍ قَدْ فَکَکْتَها اَلْحَمْدُلله الَّذی هَدانا لِهذا وَ ما کُنّا لِنَهْتَدِیَ لَولا اَنْ هَدانَا اللهِ. اَللّهُمَّ وَ اِنّی اُشْهِدُكَ وَ کَفی بِكَ شَهیدا فَاشْهَدْ لی بِاَنّی اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللهُ الَّذی لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ رَبّی وَ اَنَّ مُحَمّدا رَسُولُكَ نَبیّی وَ اِنَّ الدّینَ الَّذی شَرَعْتَ لَهُ دینِی وَ اَنَّ الْکِتابَ الَّذی اَنْزَلْتَ عَلَیْهِ کِتابی وَ اَنَّ عَلیَّ بْنَ اَبی طالِبٍ اِمامی وَ اَنَّ الائِمَّةَ مِنْ آلِ مُحَمّدٍ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمْ اَئِمَّتی.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و مرا بر نماز شب و روزه داری روز یاری کن و پرهیزکاری را درحدی که مرا از نافرمانیهای تو بازدارد نصیبم فرما و

عبادات مرا برای خودت در ایام زندگیم قرار ده و مدت عمرم مرا به عملی وادار که باعث رضایت تو از من باشد و تقوا را توشه راه من از دنیا قرار ده و از تمام دنیا در قیامت آن را جایگزین قرار ده و باقیمانده عمر مرا جبران کننده گذشته گردان! چرا که من یقین دارم تو مهربان‌ترین مهربانان در جایگاه عفو و بخشش و سخت‌ترین مجازات کنندگان در مقام عقوبت و انتقام و بزرگترین جبّارانی در موضع کبریائی و عظمت، هستی! پس ای خدای شنوا سپاسِ مرا بپذیر و دعایم را اجابت کن ای بخشاینده! و از لغزشم درگذر ای آمرزنده! پس خدایا! چه بسیار غمها که برطرف کرده‌ای و اندوه‌ها که زایل نموده‌ای و لغزشی که بخشیده‌ای و رحمتی که بین خلق خود منتشر کرده‌ای و زنجیر بلایی که گشوده‌ای! سپاس خدایی را که ما را بر این راهنمایی کرد در حالی که ما اگر خداوند هدایتمان نکرده بود، نمی‌توانستیم هدایت شویم!

خداوندا من تو را گواه می‌گیرم و گواهی تو بس است، پس مرا گواه باش که گواهی می‌دهم، تو آن خدایی که جز تو پروردگار من معبودی نیست و اینکه محمّد فرستاده تو، پیامبر من است و دین همان است که تو آن را آیین من قرار دادی و کتابی را که تو آن را به پیامبر نازل کردی کتاب من است و علیّ بن ابی‌طالب و امامان از آل محمّد . درود تو بر او و بر ایشان باد . امامان من هستند.

اَللّٰهُمَّ اِنّی اُشْهِدُكَ وَ كَفی بِكَ شَهیدا فَاشْهَدْ لی بِاَنَّكَ اَنْتَ الْمُنْعِمُ عَلَیَّ لاغَیْرُكَ لَكَ الْحَمْدُ بِنِعْمَتِكَ تُتِمُّ الصّالِحاتِ لا اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ وَ اللهُ اَكْبَرُ وَ سُبْحانَ اللهِ وَ بِحَمْدِهِ وَ تَبارَكَ اللهُ وَ تَعالی وَ لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ وَ مَلْجَأُ وَ لامَنْجی مِنَ اللهِ اِلاّ اِلَیْهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَ الْوَتْرِ كَلِماتِ رَبِّی الطَّیِّباتِ الْمُبارَكاتِ صَدَقَ اللهُ وَ بَلَّغَ الْمُرْسَلُونَ وَ نَحْنُ عَلی ذالِكَ مِنَ الشّاهِدینَ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلِ النُّورَ فی بَصَری وَ

النَّصيحَةَ فى صَدْرى وَ ذِكْرَكَ بِاللَّيْلِ وَ النَّهارِ عَلى لِسانى وَ مِنْ طَيِّبِ رِزْقِكَ الْحَلالِ غَيْر مَمْنونٍ وَ لا مَحْظورٍ فَارْزُقْنى. اَللّهُمَّ اِنّى اَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَعيشَةِ مَعيشَةً اُقَوّى بِها عَلى جَميعِ حاجاتى وَ اَتَوَسَّلُ بِها فِى الْحَياةِ اِلى آخِرَتى مِنْ غَيْرِ اَنْ تُتْرِفَنى فيها فَاَشْقَ وَ اَوْسِعْ عَلَىَّ مِنْ سَيْبِ فَضْلِكَ نِعْمَةً مِنْكَ سابِغَةً وَ عَطاءً غَيْرَ مَمْنونٍ وَ لاتَشْغَلْنى فيها عَنْ شُكْرِ نِعَمتِكَ عَلَىَّ بِاِكْثارٍ مِنْها فَتُلْهِينى عَجائِبَ بَهْجَتِهِ وَ تَفْتِنَنى زَهَراتِ زينَتِهِ وَ لا بِاِقْلالٍ مِنْها فَيَقْصَرَ بِعَمَلى كَدَّهُ وَ يَمْلَأُ صَدْرى هَمَّهُ بَلْ اَعْطِنى مِنْ ذالِكَ غِنىً عَنْ شَرارِ خَلْقِكَ وَ بَلاغاً اَنالُ بِهِ رِضْوانِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

خدایا من تورا گواه می‌گیرم و توتنها برای گواهی کفایت می‌کنی پس گواه من باش که تومنعم منی نه دیگری، سپاس تورا به خاطر نعمتت که متمّم شایستگیهاست، هیچ معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگتر و منزّه است و او را ستایش می‌کنم و مبارك است خدای تعالی و هیچ نیرو و توانای جز خدای بلند پایه عظیم را نیست و پناه و راه نجاتی از عذاب خدا نیست مگر به درگاه او به شمار زوج و طاق و شمار کلمات پروردگارم؛ کلمات پاکیزه مبارك! خداوند راست گفته و سفیرانش ابلاغ کرده‌اند و ما برآن گواهیم.

خدایا برمحمّد و آل محمّد درود فرست و روشنایی را در چشمم و خیرخواهی را در سینه‌ام و یاد خودت را شبانه روز برزبانم و روزی حلال بی منّت و بی‌خطررا نصیبم گردانی! خداوندا بهترین زندگی را از تودرخواست دارم، زندگی که برتمام نیازمندیهایم تقویتم کند وآن را در این زندگی وسیله آخرتم قرار دهم، بدون آنکه مرا مُترَف سازی تا شقاوتمند گردم و از فضل فراوانت برمن نعمت زیاد و عطای بی منّت ارزانی بدار! و مرا از شکر نعمتت به خاطر فراوانی آن بازندار! که مرا شگفتیهای آن سرگرم کند و جلوه‌های زیورآن فریب دهد، و نه به کم دادن آن،

تا عملم از پس رنج آن نیاید و دلم پر از غم آن باشد بلکه بقدری از دنیا مرحمت کن که از بدان خلقت بی‌نیاز باشم و به رضوانت برسم ای مهربان‌ترین مهربانان.

اَللّهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الدُّنْیا وَ شَرِّ اَهْلِها وَ شَرِّما فِیها وَ لاتَجْعَلِ الدُّنْیا عَلَیَّ سِجْنا وَ لاتَجْعَلْ فِراقَها لی حُزْنا اَجِرْنی مِنْ فِتْنَتِها وَاجْعَلْ عَمَلی فیها مَقْبُولاً وَ سَعْیی فیها مَشْكُورا حَتّی اَصِلَ بِذالِكَ اِلی دارِ الْحَیَوانِ وَ مَساكِنِ الاَخْیارِ. اَللّهُمَّ وَ اِنّی اَعُوذُ بِك مِنْ اَزَلّها وَ زِلْزالِها وَ سَطَواتِ سُلْطانِها وَ مِنْ شَرِّشیاطینِها وَ بَغْیِ مَنْ بَغی عَلَیَّ فیها فَصَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَاعْصِمْنی بِالسَّكینَةِ وَاَلْبِسنی دِرْعَكَ الْحَصینَةَ وَأَجْنّی فی سِتْرِكَ الْواقی وَ اَصْلِحْ لی حالی وَ بارِكْ لی فی اَهْلی وَ وَلَدی وَ مالی. اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ طَهِّرْ قَلْبی وَ جَسَدی وَ زَكِّ عَمَلی وَ اقْبَلْ سَعْیی وَاجْعَلْ ماعِنْدَكَ خَیرا لی سَیّدی اَنَا مِنْ حُبّكَ جائِعٌ لااَشْبَعُ اَنَا مِنْ حُبّكَ ظَمْآنٌ لااَرْوی واشوقاهُ اِلی ما یَرانی وَ لا اَراهُ یا حَبیبَ مَنْ تَحَبَبَّ اِلَیْهِ یا قُرَّةَ عَیْنِ مَنْ لاذَبِهِ وَ انْقَطَعَ اِلَیهِ قَدْ تَری وَحْدَتی مِنَ الآدَمِیّینَ وَ وَحْشَتی فَصَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرْلی وَ آنِسْ وَحْشَتی وَ ارْحَمْ وَحْدَتی وَ غُرْبَتی. اَللّهُمَّ اِنَّكَ عالِمٌ بِحَوائِجی غَیْرَمُعَلَّمٍ واسِعٌ لَها غَیْرَمُتَكَلِّفٍ فَصَلِّ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَافْعَلْ بی ما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّی مِنْ اَمْرِدُنْیای وَ آخِرَتی اَللّهُمَّ عَظُمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ فَلْیُحْسِنِ الْعَفْوُمِنْ عِنْدِكَ یا اَهْلَ التَّقْوی وَ اَهْلَ الْمَغْفِرَةِ.

خداوندا از شر دنیا و اهل دنیا و شّر آنچه در آن است به تو پناه می‌برم، نه دنیا را زندان من قرار ده و نه جدایی از آن را غمِ من، مرا از فتنه آن پناه ده! عملم را در آن مقبول و سعیم را در آن مشکور گردان تا بدان وسیله به سرای زندگی و جای سکونت خوبان برسم. خدایا من از لغزش و لرزش دنیا و حملات سلطهٔ آن و از شر شیطانها و ستم ستمکاران برمن در آن به تو پناه می‌برم! پس برمحمّد و آلش درود فرست و مرا با آرامش نگهدار و زره محکمت را پوشش من گردان و مرا

در پرده نگهدارنده‌ات وارد کن و حال مرا اصلاح فرما و برایم در خانواده، فرزند و مالم برکت عطا کن!

خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و دل و پیکرم را پاك و عملم را پاکیزه و سعیم را پذیرا باش! و آنچه در نزد تو است برایم خیر گردان! ای آقای من! من از محبت تو گرسنه سیرنشدنی و تشنه سیراب نگشتنیم. چه مشتاقم به آنچه مرا ببینند و من او را نبینم! ای دوست کسی که اظهار محبت او را کند! ای نور چشم کسی که به او پناه ببرد و از دیگران ببرد! تو تنهایی مرا از آدمیان و وحشتم را شاهدی! پس بر محمّد و آلش درود و رحمت فرست و مرا بیامرز و وحشتم را همدم باش و به تنهایی و غربتم ترحّم کن!

خداوندا تو بدون گفتن کسی حوائج مرا می‌دانی و بدون زحمت به آنها احاطه داری پس بر محمّد و آلش درود فرست و با من چنان کن که خود به امر دنیا و آخرتم بهتر از من آگاهی! خدایا! گناه بنده‌ات بزرگ است پس باید عفو از جانب تو نیکو باشد ای اهل تقوا و آمرزش!

اَللّهُمَّ اِنَّ عَفْوَكَ عَنْ ذَنْبى وَ تَجاوُزَكَ عَنْ خَطيئَتى وَ صَفْحَكَ عَنْ ظُلْمى وَ سَتْرَكَ عَلى قَبيحِ عَمَلى وَ حِلْمَكَ عَنْ كَبيرِ جُرْمى عِنْدَ ما كانَ مِنْ خَطاىَ وَ عَمْدى اَطْمَعَنى فى اَنْ اَسْأَلَكَ مالا اَسْتَوجِبُهُ مِنْكَ الَّذى رَزَقْتَنى مِنْ رَحْمَتِكَ وَ اَرَيْتَنى مِنْ قُدْرَتِكَ وَ عَرَّفْتَنى مِنْ اِجابَتِكَ فَصِرْتُ اَدْعُوكَ آمِنا وَ اَسْأَلُكَ مُسْتَأْنِسا لاخائِفا و لاوَجِلاً مُدِلاًّ عَلَيْكَ فيما قَصَدْتُ فيهِ اِلَيْكَ. فَاِنْ اَبْطَأَ عَنّى عَتَبْتُ عَلَيْكَ بِجَهْلى وَ لَعَلَّ الَّذى اَبْطَأَ عَنّى هُوَ خَيْرٌ لى لِعِلْمِكَ بِعاقِبَةِ الْأُمُورِ فَلَمْ اَرَمَولاً كَريما اَصْبَرَ عَلى عَبْدٍ لَئيمٍ مِنْكَ عَلَىَّ يا رَبِّ اِنَّكَ تَدْعُونى فَأُولى عَنْكَ وَ تَتَحَبَّبُ اِلَىَّ فَاَتَبَغَّضُ اِلَيْكَ وَ تَتَوَدَّدُ اِلَىَّ فَلااَقْبَلُ مِنْكَ كانَ لِىَ التَّطَوُّلُ عَلَيْكَ وَ لَمْ يَمْنَعْكَ ذالِكَ مِنَ الرَّحْمَةِ لِى وَ الاِحْسانِ اِلَىَّ وَ التَّفَضُّلِ عَلَىَّ بِجُودِكَ وَ

كَرَمِكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ ارْحَمْ عَبْدَكَ الْجاهِلِ وَ عُدْ عَلَيْهِ بِفَضْلِ اِحْسانِكَ اِنَّكَ جَوادٌ كَريمٌ اَى جَوادُ اى كَريمُ!

خدایا عفو تو از گناه من و بخشش تو خطای مرا و گذشت تو از ظلم من و پوشاندنت زشتی عمل من و شکیبائیت در برابر جرم بزرگم چه از روی خطا و یا عمد بوده، مرا به طمع انداخت که از تو چیزی را درخواست کنم که استحقاق ندارم تا مرا از رحمت خود روزی داده و از قدرتت نمایاندی و از اجابتت آشنا کردی از این‌رو با ایمنی از عذابت تورا می‌خوانم و با آرامش وبدون بیم و هراس در آنچه خواهم به سراغ تو می‌آیم!

اگر دیر به هدفم برسم از روی نادانی بر تو پرخاش کنم با اینکه شاید در این تأخیر برای من خیری باشد، که تو سرانجام کارها را خوب می‌دانی! بنابراین من مولای کریمی صبورتر از تو در برابر بنده ناچیزش ندیده‌ام! پروردگارا! تو مرا فرا می‌خوانی ولی من از تو روبرمی‌گردانم و به من اظهار محبت می‌کنی ولی من با تو ابراز دشمنی می‌کنم! و با من در مقام دوستی برمی‌آیی و من از تو قبول نمی‌کنم. براستی این خود ستمی از جانب من بر تو بوده ولی از رحمت و احسان تو و تفضل تو با جود و کرمت بر من مانع نشده است پس خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و بر این بنده نادان خود ترحّم کن و با احسان فراوانت به او بازگرد، زیرا که تو بخشاینده کریمی ای جواد! ای کریم!

بِسمِ اللهِ الرَّحْمانِ الرَّحيمِ بِسْمِ‌اللهِ بِسْمِ اللهِ بِسْمِ عالِمِ الْغَيْبِ بِسْمِ مَنْ لَيْسَ فى وَحْدانيَّتِهِ شَكٌّ وَ لارَيْبَ بِسْمِ مَنْ لافَوتَ عَلَيْهِ وَ لارَغْبَةَ اِلاّ اِلَيْهِ بِسْمِ الْمَعْلومِ غَيْرَ الْمَحْدودِ وَ الْمَعْرُوفِ غَيْرَ الْمَوصُوفِ بِسْمِ مَنْ اَماتَ وَ اَحْيا بِسْمِ مَنْ لَهُ الْآخِرَةُ وَ الْاُولى بِسمِ الْعَزيزِ الاَعَزِّ بِسْمِ الْجَليلِ الاَجَلِّ. بِسْمِ الْمَحْمودِ غَيْرِ الْمَحْدودِ الْمُسْتَحِقِّ لَهُما عَلى

السَّراءِ وَ الضَّراءِ بِسْمِ الْمَذْكُورِ فِى الشِّدَّةِ وَ الرَّخاءِ بِسْمِ الْمُهَيمِنِ الْجَبّارِ بِسْمِ الْحَنّانِ الْمَنّانِ بِسْمِ الْعَزيزِ مِنْ غَيْرِ تَعَزُّزٍ وَ الْقَديرِ مِنْ غيرِ تُقَدُّرٍ بِسْمِ مَنْ لَمْ يَزَلْ وَ لايَزُولُ بِسْمِ اللهِ الَّذى لا اِلهَ اِلاّ هُوَ الْحَىُّ الْقَيُّومُ الَّذى لاتَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَ لانَوْمٌ.

به نام خداوند بخشایشگر مهربان، به نام خدا، به نام خدا به نام دانای غیب، به نام کسی که در یکتائیش شك و تردیدی نیست به نام کسی که فوت و رغبتی جز به سوی او نباشد. به نام او که معلوم نامحدود و معروف غیرقابل وصف است به نام آن که بمیراند و زنده کند. به نام کسی که آخرت و دنیا از آنِ اوست، به نام خداوند مقتدر مقتدرتر، بزرگ بزرگ‌تر! به نام خداوند ستوده نامحدود که سزاوار هر دو در آسایش و تنگنا است، به نام آنکه در سختی و آسانی یاد شود، به نام امانبخش، با قدرت، به نام خداوند مهربان نعمت بخش، به نام عزّتمندی که کسب عزت نکند و مقتدری که کسب قدرت ننماید! بنام کسی که همواره هست و زوال‌ناپذیر است، به نام خدایی که معبودی جز او نیست، زنده پاینده‌ای است که خواب سبك و سنگین او را نگیرد.

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اَصْلِحْنى قَبْلَ الْمَوتِ وَ ارْحَمْنى عِنْدَ الْمَوتِ وَاغْفِرْلى بَعْدَ الْمَوتِ. اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَاحْطُطْ عَنّا اَوزارَنا بِالرَّحْمَةِ وَارْجَعْ بِمَشيَّتِنا اِلَى التَّوْبَةِ. اَللّهُمَّ اِنَّ ذُنُوبى قَدْ كَثُرَتْ وَ جَلَّتْ عَنِ الْصِّفَةِ وَ اِنَّها صَغيرَةٌ فى جَنْبِ عَفْوِكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَاعْفُ عَنّى اَللّهُمَّ اِنْ كُنْتَ اِبْتَلَيْتَنى فَصَبِّرْنى وَالْعافِيَةَ اَحَبُّ اِلَىَّ. اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ حَسِّنْ ظَنّى بِكَ وَ حَقِّقْهُ وَ بَصِّرْ فِعْلى وَ اَعْطِنى مِنْ عَفْوِكَ بِمِقْدارِ اَمَلى وَ لاتُجازِنى بِسُوءِ عَمَلى فَتُهْلِكَنى فَاِنَّ كَرَمكَ يَجِلُّ عَنْ مُجازاتِ مَنْ اَذْنَبَ وَ قَصَّرَ وَ عانَدَ وَ اَتاكَ عائِذا بِفَضْلِكَ هارِبا مِنْكَ اِلَيْكَ مُتَنجِّزا ما وَعَدْتَ مِنَ الصَّفْحِ عَمَّنْ اَحْسَنَ بِكَ ظَنّا. اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرْلى وَ الْجِلْدُ بارِدٌ وَ النَّفْسُ دائِرٌ

وَ اللِّسانُ مُنْطِقٌ وَ الصُّحُفُ مُنْشِرَةٌ وَ الاَقْلامُ جارِيَةٌ وَ التَّوبَةُ مَقْبُولَةٌ وَ التَّضَرُّعُ مَرْجُوٌّ قَبْلَ اَنْ لااَقْدِرَعَلَى اسْتَغْفارِكَ حينَ يَفْنَى الاَجَلُ وَ يَنْقَطِعُ الْعَمَلُ.

خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و مرا پیش از مرگ اصلاح کن و در وقت مرگ ترحم فرما و پس از مرگ بیامرز! خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و گناهان ما را بریز و مشیّت ما را به توبه بازگردان! خدایا گناهان من فراوان و از وصف بالاتر، اما در جنب بخشش تو کوچك است، پس بر محمّد و آلش درود فرست و از من درگذر! خدایا اگر مرا مبتلا کردی استقامتم ده ولی عافیت برای من محبوب‌تر است. خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و مرا به خود خوش گمان کن و عمل مرا با بصیرت قرار ده! و از عفوت به مقدار آرزویم عطا کن و به خاطر عمل بدم مجازاتم نکن که هلاکم می‌کند، زیرا که کرم تو بزرگتر از مجازات کسی است که گناه کرده و کوتاهی و عناد ورزیده است و به فضل تو پناه آورده و از عذاب توبه سوی تو فرار کرده به امید اجرای وعده گذشت تو به کسی که به تو خوش گمان است!

خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و مرا بیامرز! درحالی که پوست (بدنم) سرد، نفس در گردش و زبان گویا و نام اعمال گشوده و قلمها روان و توبه پذیرفته و تضرّع امیدبخش است پیش از آنکه به وقت پایان عمر قادر بر طلب آمرزش نباشم و گسستن رشته عمل فرا رسد.

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ تَوَلَّنا وَ لاتَوَلَّنا غَيرَكَ اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارا لايَقْدِرُ قَدْرُهُ وَ لايَنْظَرُ أمَدَهُ اِلاّ اللهُ الْمُسْتَغْفِرُبِهِ وَ لايَدْرى ما وراءَهُ وَ لاوَراءَ ما وَراءَهُ وَ الْمُرادُ بِهِ اَحَدٌ سِواهُ. اَللّهُمَّ اِنّى اَسْتَغْفِرُكَ لِما وَعَدْتُكَ مِنْ نَفْسى ثُمَّ اَخْلَفْتُكَ وَ اَسْتَغْفِرُكَ لِما تُبْتُ اِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فيهِ وَ اَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ خَيْرٍ اَرَدْتُ بِهِ وَجْهَكَ ثُمَّ خالَطَنى فيهِ ما لَيْسَ

لَكَ وَ اَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ نِعْمَةٍ اَنْعَمْتَ بِها عَلَيَّ ثُمَّ قَوّيتُ بِها عَلى مَعْصِيَتِكَ.

خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و خودت ما را سرپرستی کن نه دیگران! استغفار می‌کنم استغفاری که اندازه و مدت آن را جز خدایی که به درگاهش استغفار کنند و ورای آن و ورای ورایش و مقصد آن را کسی جز او نداند. خداوندا به خاطر وعده‌ای که تو را دادم سپس خلف وعده کردم استغفار می‌کنم و به خاطر توبه‌ای که به درگاهت نمودم سپس بازگشتم استغفار می‌کنم و به خاطر هر کار نیکی که به قصد ذات مقدس تو انجام دادم سپس چیزی جز رضای تو را مخلوط کردم استغفار می‌کنم و برای هر نعمتی که به من دادی سپس با آن بر نافرمانی تو نیرو گرفتم، استغفار می‌کنم!

۹-امام صادق علیه‌السلام فرمود شیوه رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله چنان بود که چون ماه رمضان داخل می‌شد، می‌گفت:

اَللّهُمَّ اِنَّهُ قَدْ دَخَلَ شَهْرَ رَمَضانَ اَللّهُمَّ رَبِّ شَهْرِ رَمَضان الَّذى اَنْزَلْتَ فيهِ الْقُرْآنَ وَ جَعَلْتَهُ بَيِّناتٍ مِنَ الْهُدى وَ الْفُرْقانِ. اَللّهُمَّ فَبارِكْ لَنا فى شَهْرِ رَمَضانَ وَ اَعِنّا عَلى صِيامِهِ وَ صَلاتِهِ وَ تَقَبَّلْهُ مِنّا.[۱]

خداوندا! ماه رمضان وارد شد، خدایا! ای پروردگار ماه رمضان که قرآن را در آن نازل کردی و آن را نشانه‌های آشکاری از هدایت و جداسازی بین حق و باطل قراردادی! خداوندا در ماه رمضان بر ما مبارك گردان و ما را بر روزه‌داری آن و نمازش یاری کن و از ما بپذیرا!

۱۰-امام صادق علیه‌السلام هر شب از دهه آخر ماه رمضان این دعا را می‌خواند:

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۰۶.

اَللّهُمَّ اِنَّكَ قُلْتَ فى كِتابِكَ الْمُنْزَلِ «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدىً لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدى وَالْفُرْقَانِ» فَعَظَّمْتَ حُرْمَةَ رَمَضانَ بِما اَنْزَلْتَ فيهِ مِنَ الْقُرآنِ وَ خَصَصْتَهُ بِلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ جَعَلْتَها خَيْراً مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ. اَللّهُمَّ وَ هذِهِ اَيّامُ شَهْرِ رَمَضانَ قَدْ اِنْقَضَتْ وَ لَياليهِ قَدْ تَصَرَّمَتْ وَ قَدْ صِرْتُ يا اِلهى مِنْهُ اِلى ما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّى وَ اَحْصى لِعَدَدِهِ مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعينَ فَاَسْأَلُكَ بِما سَأَلَكَ بِهِ مَلائِكَتُكَ الْمُقَرَّبونَ وَ اَنْبِياؤُكَ الْمُرْسَلُونَ وَ عِبادُكَ الصّالِحُونَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَفُكَّ رَقَبَتى مِنَ النّارِ وَ تُدْخِلَنِى الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ وَ اَنْ تَتَفَضَّلَ عَلَيَّ بِعَفْوِكَ وَ كَرَمِكَ وَ تَتَقَبَّلَ تَقَرُّبى وَ تَسْتَجيبَ دُعائى وَ تَمُنَّ عَلَيَّ بِالْاَمْنِ يَومَ الْخَوفِ مِنْ كُلِّ هَولٍ اَعْدَدْتَهُ لِيَومِ الْقيامَةِ.[1]

ای خدایی که در کتابی که فرو فرستاده‌ای فرموده‌ای: «ماه رمضان، ماهی که قرآن در آن نازل شده برای هدایت مردم با نشانه‌ها و سنجش حق و باطل»[2] و حرمت رمضان را به خاطر نزول قرآن در آن بزرگ داشتی و آن را به وسیله شب قدر تخصیص دادی و آن شب را بهتر از هزار ماه قرار دادی.

خدایا اینک ماه رمضان و شبهایش پایان یافته و سپری شده و من خدایا در آن چنان شدم که تو بهتر از من می‌دانی و از همه خلق به شمار آن آگاه‌تری! از تو درخواست می‌کنم به آنچه فرشتگان مقرب و پیامبران مُرسَل و بندگان صالحت درخواست کردند، اینکه بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و مرا از آتش دوزخ آزاد و به رحمت خود وارد بهشت سازی و به عفو و کرمت بر من تفضّل کنی و تقرّب مرا بپذیری و دعایم را مستجاب کنی و با ایمنی از هر هراسی در روز قیامت که برای روز رستاخیز آماده کرده‌ای بر من منّت گذاری!

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۵۵.

۲. بقره، ۱۸۵.

اِلهی وَ اَعُوذُ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ وَ بِجَلالِكَ الْعَظيمِ اَنْ يَنْقَضى اَيّامَ شَهْرِ رَمَضانَ وَ لَياليهِ وَ لَكَ قِبَلى تَبِعَةٌ اَو ذَنْبٌ تُؤاخِذُنى بِهِ اوخَطِيئَةٌ تُريدُ اَن تَقْتَصَّها مِنّى لَمْ تَغْفِرها لى سَيّدى سَيّدى سَيّدى! اَسْأَلُكَ يا لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ اِذْ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ اِنْ كُنْتَ رَضيتَ عَنّى فى هذَا الشَّهْرِ فَازْدُدْ عَنّى رِضىً وَ اِنْ لَمْ تَكُنْ رَضيتَ عَنّى فَمِنَ الْآنِ فَارْضِ عَنّى يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ يا اَللّهُ يا اَحَدُ يا صَمَدُ يا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوا اَحَد و اَىْ مُلَيِّنَ الْحَديدَ لِداوُدَ علیه‌السلام يا كاشِفَ الضُّرِّوَ الْكَرْبِ الْعِظامِ عَنْ اَيّوبَ علیه‌السلام اَىْ مُفَرِّجَ يَعْقوبَ علیه‌السلام اَىْ مُنَفِّسَ غَمِّ يُوسُفَ علیه‌السلام صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَما اَنْتَ اَهْلُهُ اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعينَ وَ افْعَلْ بى ما اَنْتَ اَهْلُهُ وَ لاتَفْعَلْ بى ما اَنَا اَهْلُهُ.

خداوندا به ذات کریمت و به جلالتِ بزرگت پناه می‌برم که روز و شبهای رمضان بگذرد و مرا نزد تو پیآمد یا گناهی باشد که بدان وسیله مرا مؤاخذه کنی یا خطایی که بخواهی از من قصاص گیری، آن را بر من نبخشی! سرورم، سرورم! ای آقای من! ای خدایی که معبودی جز تو نیست درخواست دارم، چون معبودی جز تو نیست اگر تو در این ماه از من راضی هستی پس به رضایتت بر من بیافزا و اگر ناراضی هستی، هم اکنون از من راضی شو، ای مهربان‌ترین مهربانان! ای خدا! ای یگانه، ای بی‌نیاز، ای که نزاده و زاییده نیست و کسی همتای او نباشد!

ای نرم کننده آهن برای داوود علیه‌السلام ای برطرف کنندهٔ اندوه و غم بزرگ از ایّوب علیه‌السلام، ای گشایندهٔ گرفتاری یعقوب علیه‌السلام و ای زدایندهٔ غم یوسف علیه‌السلام! بر محمّد و آل محمّد درود فرست چنانکه خود شایسته‌ای بر همه ایشان درود و رحمت فرستی و با من چنان کنی که خود شایسته‌ای نه آن‌طور که من لایقم.

۱۱-حمّاد بن عثمان می‌گوید: شب بیست و یکم ماه رمضان خدمت امام

صادق علیه‌السلام رسیدم، فرمود: حمّاد! غسل کرده‌ای؟ گفتم: آری فدایت شوم! پس حصیری خواست سپس فرمود: نزد من بیا! پس نماز خواند و همچنان نماز می‌خواند، من هم در کنار او می‌خواندم تا از همه نمازهایمان فارغ شدیم. شروع کرد به دعا خواندن، من هم آمین می‌گفتم تا این که فجر طلوع کرد، اذان و اقامه گفت و یکی از غلامانش را صدا زد، ما هم پشت سر او ایستادیم، نماز صبح را با ما خواند، در رکعت اول سوره فاتحه و قدر و در رکعت دوم فاتحة الکتاب و قل هو الله احد را قرائت کرد همین که از تسبیح، تقدیس و تحمید و ثنای خدای تعالی و درود بر رسول خدا و دعای برای همه زن و مرد مؤمن و مسلمان از اولین و آخرین فارغ شدیم سر به سجده گذاشت، من تا مدت زیادی جز نفس طولانی چیزی نمی‌شنیدم آنگاه شنیدم که می‌گفت:

لا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ مُقَلِّبُ الْقُلوبِ وَ الاَبْصارِ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ خالِقُ الْخَلْقِ بِلاحاجَةٍ فیكَ اِلَیْهِمْ لا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ مُبْدِئُ الْخَلْقِ لایَنْقُصُ مِنْ مُلْكِكَ شَیْءٌ لا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ باعِثُ مَنْ فِی الْقُبورِ لا اِلـهَ الاّ اَنْـتَ مُدَبِّرُالاُمُورِ لا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ دَیّانُ الدّینِ وَ جَبّارُالْجَبابِرَةِ لا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ مُجْرِیِ الماءِ فِی الصَّخْرَةِ الصَّمّاءِ لا اِلـهَ الاّ اَنْتَ مُجْری الْماءِ فِی النَّباتِ لا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ مُكَوِّنُ طَعْمِ الثِّمارِ لا اِلـهَ الاّ اَنْتَ مُحْصی عَدَدَ الْقِطْرِ وَ ما تَحْمِلُهُ السِّحابُ.[1]

هیچ قابل پرستشی جز تو نیست ای دگرگون کننده دلها و دیده‌ها، معبودی جز تو نیست، ای آفرینندهٔ خلق بدون اینکه تو را نیازی به آنها باشد. معبودی جز تو نیست ای پدیدآورنده خلق بدون اینکه چیزی از ملك تو کم شود، معبودی جز تو نیست ای برانگیزنده اهل گور! معبودی جز تو نیست ای تدبیر کننده امور! معبودی جز تو نیست ای پاداش دهنده روز جزا! و جبّار جباران! ومعبودی جز

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۵۵.

تو نیست ای جاری کننده آب در سنگ سخت! معبودی جز تو نیست ای روان کننده آب در گیاهان! معبودی جز تو نیست ای به وجود آورنده طعم میوه‌ها! معبودی جز تو نیست ای شمارنده عدد قطره‌های باران و آنچه را که ابرها حاملند!

لا اِلهَ الاّ اَنْتَ مُحْصی عَدَدَ ما تَجْری بِهِ الرِّیاحُ فِی الْهَواءِ لا اِلهَ الاّ اَنْتَ مُحْصی ما فِی الْبِحارِ مِنْ رَطْبٍ وَ یابِسٍ لا اِلهَ الاّ اَنْتَ مُحْصی ما یَدُبُّ فی ظُلُماتِ الْبِحارِ وَ اَطْباقِ الثَّری اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی سَمَّیتَ بِهِ نَفْسَكَ وَ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فی عِلْمِ الْغَیْبِ عِنْدَكَ وَ اَسْأَلُكَ بِكُلِّ اِسْمٍ سَمّاكَ بِهِ اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ مِنْ نَبِیٍّ اَوْ صِدّیقٍ اَوْ شَهیدٍ اَو اَحَدٍ مِنْ مَلائِكَتِكَ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی اِذا دُعیتَ بِهِ اَجَبْتَ وَ اِذا سُئِلْتَ بِهِ اَعْطَیْتَ وَ اَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلی مُحَمّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ صَلَواتُكَ عَلَیْهِمْ وَ بَرَكاتُكَ وَ بِحَقِّهِمِ الَّذی اَوْجَبْتَهُ عَلی نَفْسِكَ وَ اَنَلْتَهُمْ بِهِ فَضْلَكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ اَلدّاعی اِلَیْكَ بِاِذْنِكَ وَ سِراجِكَ السّاطِعِ بَیْنَ عِبادِكَ فی اَرْضِكَ وَ سَمائِكَ وَ جَعَلْتَهُ رَحْمَةً لِلْعالَمینَ وَ نُوراً اِسْتَضاءَ بِهِ الْمُؤْمِنُونَ فَبَشَّرَنا بِجَزیلِ ثَوابِكَ وَ اَنْذَرَنا الْاَلیمَ مِنْ عَذابِكَ.

معبودی جز تو نیست ای حرکت دهنده بادها در هوا! معبودی جز تو نیست ای شمارنده آنچه در دریاها از خشك و تر است! معبودی جز تو نیست ای شمارنده جنبندگان تاریکیهای دریاها و طبقات زمین! تو را به آن نامی که خود را نامیدی و در علم غیب مخصوص خود گرداندی و به هر اسمی که فردی از خلق تو از پیامبر یا صدیق یا شهید یا یکی از فرشتگانت خوانند، درخواست دارم و به آن نامت تو را می‌خوانم که هرگاه تو را به آن نام بخوانند، اجابت کنی و هرگاه به وسیله آن درخواست کنند عطا فرمایی! و تو را به حق خودت بر محمّد و اهل بیتش درود و برکات تو بر ایشان باد! و به حق ایشان که بر خود واجب

شمرده‌ای و آنها را بدان جهت فضیلت داده‌ای درخواست دارم که بر محمّد بنده و فرستاده‌ات که به اذن تو مردم را به درگاهت فرا می‌خواند و چراغ روشنگر تو در بین بندگانت در روی زمین و آسمانت بود، درود فرستی که او را رحمت برای جهانیان قرار دادی و نوری که بدان وسیله مؤمنان کسب نور کردند و او به پاداش فراوان تو ما را بشارت و از عذاب دردناکت ما را بیم داد.

اَشْهَدُ اَنَّهُ قَدْ جاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِ الْحَقِّ وَ صَدَقَ الْمُرْسَلينَ وَ اَشْهَدُ اَنَّ الَّذينَ كَذَّبُوهُ ذائِقُوا الْعَذابَ الاَليمَ اَسْأَلُكَ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا سَيِّدى يا سَيِّدى يا سَيِّدى يا مَوْلاىَ يا مَولاىَ يا مَولاىَ اَسْأَلُكَ فى هذِهِ الْغَداةِ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اَنْ تَجْعَلَنى مِنْ اَوْفَرِ عِبادِكَ وَ سائِليكَ نَصيباً وَ اَنْ تَمُنَّ عَلَيَّ بِفَكاكِ رَقَبَتى مِنَ النّارِ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ. وَ اَسْأَلُكَ بِجَميعِ ما سَأَلْتُكَ وَ ما لَمْ اَسْأَلُكَ مِنْ عَظيمِ جَلالِكَ ما لو عَلَّمْتَهُ لَسَأَلْتُكَ بِهِ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمّدٍ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ وَ اَنْ تَأْذَنَ لِفَرَجِ مَنْ بِفَرَجِهِ فَرَجُ اَوليائِكَ وَ اَصْفِيائِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ بِهِ تُبيدُ الظّالِمينَ وَ تُهْلِكُهُمْ عَجِّلْ ذالِكَ يا رَبَّ الْعالَمينَ وَ اَعْطِنى سُؤْلى يا ذَالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ فى جَميعِ ما سَأَلْتُكَ لِعاجِلِ الدُّنْيا وَ الآخِرَةِ. يا مَنْ هُوَ اَقْرَبُ اِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَريد اَقِلْنى عَثْرَتى وَ اَقْلِبْنى بِقَضاءِ حَوائِجى يا خالِقى وَ يا رازِقى وَ يا باعِثى وَ يا مُحْيِي عِظامى وَ هِىَ رَميمٌ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اسْتَجِبْ لى دُعايى يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

گواهی می‌دهم که او از جانب تو به حق آمده بود و فرستادگان تو را تصدیق کرد و گواهی می‌دهم که تکذیب‌کنندگان او چشندگان عذاب دردناکند. درخواست دارم ای خدا، ای خدا، ای خدا! ای پروردگار، ای پروردگار! ای پروردگار! ای آقای من، ای سرورم، ای آقا! ای مولای من، ای مولای من، ای مولای من! درخواست دارم که همین بامداد بر محمّد و آلش درود فرستی و مرا از پربهره‌ترین بندگانت و

درخواست کنندگانت قرار دهی و به آزاد کردن از آتش دوزخ برمن منّت گذاری، ای مهربان‌ترین مهربانان. و از درگاه تو همه آنچه را که درخواست کردم و نکردم از جلال عظیمت که اگر می‌دانستم هر آینه درخواست می‌کردم این که برمحمّد و اهل بیتش درود فرستی و فرج کسی را اعلام کنی که فرج اولیا و برگزیدگان از خلق تو به فرج او بستگی دارد و به وسیله او ستمگران را نابود و هلاك می‌کنی، آن را تعجیل کن ای پروردگار عالمیان! و درخواست مرا ای صاحب جلال و اکرام در تمام موارد خواسته‌ام برای دنیا و آخرت، عطا فرما! ای کسی که از رگ گردن به من نزدیکتری لغزش مرا ببخش و به برآوردن حاجتم عطف توجه کن ای آفریدگار من، ای روزی دهنده من، ای برانگیزنده من، و ای زنده کننده استخوانهای پوسیده‌ام برمحمّد و آل محمّد درود فرست و دعای مرا اجابت کن ای مهربان‌ترین مهربانان.

چون فارغ شد سرش را بلند کرد، گفتم: فدایت شوم! شنیدم که شما فرج کسی را درخواست می‌کردی که فرج برگزیدگان و اولیای خدا به فرج اوست، آیا او تو خود نیستی؟ فرمود: نه، بلکه او قائم آل محمّد علیه‌السلام است.

گفتم: آیا برای خروج او نشانه‌ای است؟ فرمود: آری آفتاب گرفتگی در وقت طلوع آن بقدر دو سوم ساعتی از روز رفته و ماه گرفتگی در بیست و سوم ماه و فتنه‌ای که سایه بلا برسر اهل مصر می‌افتد و قطع شدن آب رود نیل. آنچه را که گفتم حفظ کن و امر صاحبت را شب و روز منتظر باش، زیرا که خداوند هر روز در کاری است که هیچ کاری او را از کار دیگر بازنمی‌دارد، آری او خداوند پروردگار جهانیان است و به وسیله او، اولیایش نگهداری می‌شوند و آنان از وی هراس دارند.

دعا در روز عید فطر

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «چون به نماز ایستادی، رو به قبله کن و تکبیر بگو و بگو: اَللّهُمَّ اِنّی عَبْدُكَ وَ ابنُ عَبْدِكَ هارِبٌ مِنْكَ اِلَيْكَ اَتَيْتُكَ وافِداً اِلَيْكَ مُتأَوّيا مِنْ ذُنُوبی اِلَيْكَ زائِراً وَ حَقُّ الزّائِرِعَلَى الْمَزُورِ التُّحْفَةُ فَاجْعَلْ تُحْفَتی مِنْكَ وَ تُحْفَتُكَ لی رِضا وَ الْجَنَّةَ.

اَللّهُمَّ اِنَّكَ عَظَّمْتَ حُرْمَةَ شَهْرِرَمَضانَ ثُمَّ اَنْزَلْتُ فيهِ الْقُرْآنَ اَیْ رَبِّ وَ جَعَلْتَ فيهِ لَيْلَةً خَيْرا مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ ثُمَّ مَنَنْتَ عَلَيَّ بِصِيامِهِ وَ قِيامِهِ فيما مَنَنْتَ عَلَيَّ فَتَمِّمْ عَلَيَّ مِنْكَ وَ رَحْمَتِكَ.[۱]

خدایا من بندهٔ تو و فرزند دو بندهٔ توام از عذاب تو به درگاه تو فرار کرده‌ام و به آستان تو آمده‌ام، از شر گناهانم به تو پناه آورده‌ام، من به دیدار تو آمده‌ام و دیدار کننده بر دیدار شد حق مرحمتی دارد، مرحمتی مرا و تحفه و هدیه‌ات را به من رضا و بهشت خودت قرار ده! خداوندا تو مرحمت ماه رمضان را بزرگ داشتی سپس قرآن را در آن نازل کردی، ای پروردگار! شبی را در آن ماه قرار دادی، بهتر از هزار ماه وانگهی با روزه داری و شب زنده داریش ضمن منّتهایی که بر من نهادی، منّت گذاردی، پس منّت و رحمت خود را بر من کامل و تمام گردان!

اَیْ رَبِّ اِنَّ لَكَ فيهِ عُتَقاءُ فَاِنْ كُنْتُ مِمَّنْ اِعْتَقْتَنی فِيهِ فَتَمِّمْ عَلَيَّ وَ لاتَرُدَّنی فی ذَنْبٍ ما اَبْقَيْتَنی وَ اِنْ لَمْ تَكُنْ فَعَلْتَ يا رَبِّ لِضَعْفِ عَمَلٍ اَوْ لِعَظْمِ ذَنْبٍ فَبِكَرَمِكَ وَ فَضْلِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ كِتابِكَ الَّذی اَنْزَلْتَ فِيهِ فی شَهْرِ رَمَضانَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ ما اَنْزَلْتَ فِيها وَ حُرْمَةِ مَنْ عَظَّمْتَ فيها وَ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلامُ وَ صَلَواتُكَ وَ بِكَ يا اَللّهُ اَتَوَجَّهُ

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۲۷۱.

اِلَیْکَ بِمُحَمَّدٍ وَ بِمَنْ بَعْدَهُ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمْ اَتَوَجَّهُ بِکُمْ اِلَی الله. یااَلله اَعْتِقْنی فیمَنْ اَعْتَقْتَ السّاعَةَ بِمُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله».

پروردگارا! تورا در این روز آزاد شدگانی از آتش جهنم است، اگر مرا هم در بین آن‌ها آزاد کرده‌ای پس بر من (لطف خودرا) تمام کن و مرا تا زنده‌ام در گناه باقی نگذار! و اگر آزادم نکرده‌ای، پروردگارا به خاطر ضعف عملم یا بزرگی گناهم به کرم، فضل و رحمتت و به حق کتابت که آن را در میان رمضان شب قدر نازل کرده و آن چه در آن فرستاده‌ای و به حرمت کسانی که در آن بزرگ شمرده‌ای و به حق محمّد و علی بر آن درود و رحمت باد و بحق خودت رو به درگاه تو آورده‌ام به محمّد و به کسانی که پس از او آمدند - درود خداوند بر او و ایشان باد- روی دلم را به وسیله شما به سوی خدا می‌کنم ای خدا مرا هم در جمع کسانی که هم اکنون از آتش جهنم آزاد کرده‌ای، آزاد کن!

دعا در ماه ذی الحجه

۱- ابوحمزه ثمالی می‌گوید: امام صادق علیه‌السلام این دعا را از اوّل دهه ذیحجّه تا شامگاه عرفه بعد از نماز صبح و پیش از نماز مغرب می‌خواند:

اَللّٰهُمَّ هذِهِ الاَیّامُ الَّتی فَضَّلْتَها عَلَی الاَیّامِ وَ شَرَّفْتَها قَدْ بَلَّغْتَنیها بِمَنِّکَ وَ رَحْمَتِکَ فَاَنْزِلْ عَلَیْنا مِنْ بَرَکاتِکَ وَ اَوْسِعْ عَلَیْنا فیها مِنْ نَعْمائِکَ، اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَهْدِیَنا فِیها لِسَبیلِ الْهُدی وَ الْعَفافِ وَ الْغِنی وَ الْعَمَلِ فیها بِما تُحِبُّ وَ تَرْضی اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُکَ یا مَوْضِعَ کُلِّ شَکْوی وَ یا سامِعَ کُلِّ نَجْوی وَ یا شاهِدَ کُلِّ مَلاءٍ وَ یا عالِمَ کُلِّ خَفِیَّةٍ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَکْشِفَ عَنّا فیهَا الْبَلاءَ وَ تَسْتَجیبَ لَنا فِیهَا الدُّعاءَ وَ تُقَوِّیَنا فِیها وَ تُعِینَنا وَ تُوَفِّقَنا فِیها لِما تُحِبُّ

رَبَّنا وَ تَرْضی وَ عَلی مَا افْتَرَضْتَ عَلَیْنا مِنْ طاعَتِكَ وَ طاعَةِ رَسُولِكَ وَ اَهْلِ وِلایَتِكَ.[1]

خدایا این ایّامی است که بر سایر ایام سال فضیلت و شرف بخشیدی و مرا به لطف و رحمتت به درك آن نائل گردانیدی، پس برکات خود را بر ما نازل فرما و نعمتهایت را بر ما بگستر! خداوندا از تو می‌خواهم که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و ما را به راه هدایت، پاکدامنی و بی‌نیازی از خلق راهنمایی کنی! و به عملی که موجب رضایت و خشنودی تو باشد.

خدایا ای که مرجع هر شکایت و شنوای هر راز و شاهد هر موجود و عالم هر سرّ نهانی از تو درخواست دارم که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و ما را در این ایام از بلا نگهداری و دعای ما را مستجاب کنی و ما را قوّت و یاری دهی و ای پروردگار در آن بر عملی که دوست داری و می‌پسندی و بر آنچه از طاعت خود و طاعت رسول و اهل ولایتت فرض کرده‌ای، موفّق بداری!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَهَبَ لَنا فیهَا الرِّضا اِنَّكَ سَمیعُ الدُّعاءِ وَ لاتَحْرِمْنا خَیْرَما تُنْزِلُ فیها مِنَ السَّماءِ وَ طَهِّرْنا مِنَ الذُّنُوبِ یا عَلاّمَ الْغُیُوبِ وَ اَوْجِبْ لَنا فیها دارَالْخُلُودِ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لا تَتْرُكْ لَنا فیها ذَنْباً اِلاّ غَفَرْتَهُ وَ لاهَمّاً اِلاّ فَرَّجْتَهُ وَ لادَیْنا اِلاّ قَضَیْتَهُ وَ لاغائِبا اِلاّ اَدَّیْتَهُ وَ لاحاجَةً مِنْ حَوائِجِ الدُّنْیا وَ الْاٰخِرَةِ اِلاّ سَهَّلْتَها وَ یَسَّرْتَها اِنَّكَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. اَللّٰهُمَّ یا عالِمَ الْخَفِیّاتِ یا راحِمَ الْعَبَراتِ یا مُجیبَ الدَّعَواتِ یا رَبَّ الْاَرَضینَ وَ السَّمواتِ یا مَنْ لاتَتَشابَهُ عَلَیْهِ الْاَصْواتُ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنا فیها مِنْ عُتَقائِكَ وَ طُلَقائِكَ مِنَ النّارِ وَ الْفائِزینَ بِجَنَّتِكَ وَ النّاجینَ بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ وَ صَلَّی اللهُ عَلی سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَجْمَعینَ.

---

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۴۶۶.

خداوندا ای مهربان‌ترین مهربانان! از تو درخواست دارم که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و در این ایام بر ما مقام تسلیم و رضا را عطا کنی، البته که تو شنوای دعای بندگانی، و از خیراتی که در این ماه از آسمان نازل می‌کنی محروم نگردانی! و از پلیدی گناهان پاك ساز، ای دانای غیبها! و در این ایّام سرای جاودانگی بهشت را بر ما مقرّر فرما!

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست، در این ماه هیچ گناهی را بر ما فرو نگذار مگر ببخشی و هیچ غمی را مگر برطرف سازی و هیچ قرضی را مگر ادا کنی و هیچ غایبی (مسافری) را مگر بازگردانی! و هیچ حاجتی از حوایج دنیا و آخرت را مگر برآورده سازی و مشکل آنها را سهل و آسان گردانی! زیرا که تو بر هر چیزی توانایی!

خداوندا ای دانای اسرار نهان! ای ترحم کننده بر چشمهای گریان، ای مستجاب کنندهٔ دعاها، ای پروردگار (طبقات) زمین و آسمانها! ای آنکه صداهای خلق بر تو مُشتَبه نگردد، بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست! و ما را از آزاد شدگان و رهایی یافتگان از آتش دوزخ و رستگاران به بهشت خود و نجات یافتگان از عذاب به رحمت خود قرار ده! ای مهربان‌ترین مهربانان و درود و رحمت خدا بر سرور ما محمّد و آل او باد!

۲-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هیچ بنده‌ای نیست که به درگاه خدا در این مکان (مسجدالحرام) به گناهان خود اقرار کند، مگر خداوند او را بیامرزد، سپس بگوید: **اَللّٰهُمَّ مِنْ قِبَلِكَ الرَّوحُ وَ الْفَرَجُ وَ الْعافِيَةُ اَللّٰهُمَّ اِنَّ عَمَلى ضَعيفٌ فَضاعِفْهُ لى وَاغْفِرْلى ما اطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنّى وَ خَفِىَ عَلى خَلْقِكَ.**

سپس به رکن یمانی و رکنی که حجر (الاسود) در آن است رو و به آنجا ختم

کن و از دعا آنچه را که خواستی برای خود اختیار کن و از آتش دوزخ به خدا پناه ببر آنگاه بگو: «اَللّٰهُمَّ قَنِّعْنی بِما رَزَقْتَنی وَ بارِكْ لی فیما اَتَیتَنی».[1]

خدایا! آسایش و گشایش و عافیت از جانب تو است، خداوندا عمل من ناچیز است آن را چند برابر ساز و هرگناهی که از من می‌دانی ولی بر خلق تو پوشیده است، بر من بیامرز!؛ خدایا! به آنچه روزی داده‌ای مرا قانع کن و در آنچه مرحمت کرده‌ای برکت ده!

۳- از آن حضرت در حدیث مرفوعی تا پیامبر ﷺ نقل شده است که هرکس این دعا را در شب عرفه یا تمام شبها (لیالی جمع) بخواند، خداوند گناهان او را بیامرزد: اَللّٰهُمَّ یا شاهِدَ کُلِّ نَجْوی وَ مَوْضِعَ کُلِّ شَکْوی وَ عالِمَ کُلِّ خَفِیَّةٍ وَ مُنْتَهی کُلِّ حاجَةٍ یا مُبْتَدِئاً بِالنِّعَمِ عَلَی الْعِبادِ یا کَریمَ الْعَفْوِیا حَسَنَ التَّجاوُزِیا جَوادُ یا مَنْ لایُواری مِنْهُ لَیلٌ داجٍ وَ لابَحْرٌ عَجّاجٌ وَ لا سَماۤءٌ ذاتُ اَبْراجٍ وَ لا ظُلَمٌ ذاتُ ارْتِتاجٍ یا مَنِ الظُّلْمَةُ عِنْدَهُ ضِیاءٌ اَسْئَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ الْکَریمِ الَّذی تَجَلَّیْتَ بِهِ لِلْجَبَلِ فَجَعَلْتَهُ دَکّاً وَ خَرَّ مُوسی صَعِقاً وَ بِاسْمِكَ الَّذی رَفَعْتَ بِهِ السَّمواتِ بِلاعَمَدٍ وَ سَطَحْتَ بِهِ الْاَرْضَ عَلی وَجْهِ ماءٍ جَمَدٍ وَ بِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَکْنونِ الْمَکْتُوبِ الطّاهِرِالَّذی اِذا دُعِیتَ بِهِ اَجَبْتَ وَ اِذا سُئِلْتَ بِهِ اَعْطَیْتَ وَ بِاسْمِكَ السُّبُّوحِ الْقُدُّوسِ الْبُرْهانِ الَّذی هُوَنُورٌعَلی کُلِّ نُورٍ وَ نُورٌمِنْ کُلِّ نُورٍ وَ نُورٌمِنْ نُورٍ یُضِیئُ مِنْهُ کُلُّ نُورٍ اِذا بَلَغَ الْاَرْضَ انْشَقَّتْ وَ اِذا بَلَغَ السَّمواتِ فُتِحَتْ وَ اِذا بَلَغَ الْعَرْشَ اهْتَزَّ.

ای خدایی که شاهد اسرار نهان و از راز پنهان آگاهی و مرجع هر شکایت و دانای هر نهان و برآورنده هر نیازی! ای آن که بدون درخواست، انواع نعمتها را به بندگان عطا کنی! ای بزرگواری که گناه گنهکاران عفو می‌کنی! ای بخشنده‌ای

---

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۴۷۳.

که به نیکی از خطاها می‌گذری! ای آن که نه تاریکی شب چیزی را از تو پنهان سازد و نه دریای پرموج و نه آسمان پربرج و نه تاریکي هاى با پوشش! ای خدایی که تاریکی نزد او روشنی است. از تو به حقّ نورِ ذات بخشنده‌ات که به کوه طور تجلّی کرد و آن را فرو پاشیدی و موسی علیه‌السلام را مدهوش ساختی. و به آن نامت که آسمانها را بدان وسیله بدون ستون برافراشتی و زمین را به روی آب منجمد گستردی. و به آن نامت که گوهر اندوخته و نهفته و سرّ مکتوب پاکیزه تواست که هر کس به آن نام تورا خواند، اجابت کردی و هرگاه از تو درخواست کردند عطا نمودی و به آن نام منزّه و مقدّس و برهانی که نورِ فوق نور و نور صادر از نور است و روشنی‌بخش همهٔ نورها که چون برزمین رسد زمین را بشکافد و چون به آسمان رسد، درهای آسمان را بگشاید و هرگاه به عرش رسد، عرش از هیبتش بلرزد.

وِ بِاسْمِكَ الَّذی تَرْتَعِدُ مِنْهُ فَرائِصُ مَلائِكَتِكَ وَ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ جَبْرَئِيلَ وَ ميكائيلَ وَ اِسْرافيلَ وَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلى جَميعِ الْاَنْبِياءِ وَ جَميعِ الْمَلائِكَةِ وَ بِالْاِسْمِ الَّذى مَشى بِهِ الْخِضْرُ عَلى قُلَلِ الْماءِ كَما مَشى بِهِ عَلى جَدَدِ الْاَرْضِ.

و به حق آن نامت که از شنیدنش اندام فرشتگان بلرزد و به حقّ جبرئیل، میکائیل و اسرافیل و به حق محمّد مصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله و همه پیامبران و فرشتگان، از تو درخواست دارم و به آن نامی که خضر علیه‌السلام با ذکر آن نام روی امواج دریا همچون روی زمین هموار راه می‌رفت.

وَ بِاسْمِكَ الَّذى فَلَقْتَ بِهِ الْبَحْرَ لِمُوسى وَ اَغْرَقْتَ فِرْعَوْنَ وَ قَوْمَهُ وَ اَنْجَيْتَ بِهِ مُوسَى بْنَ عِمْرانَ وَ مَنْ مَعَهُ وَ بِاسْمِكَ الَّذى دَعاكَ بِهِ مُوسَى بْنُ عِمْرانَ مِنْ جانِبِ الطُّورِ الْاَيْمَنِ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ اَلْقَيْتَ عَلَيْهِ مَحَبَّةً مِنْكَ وَ بِاسْمِكَ الَّذى بِهِ اَحْيى عيسَى بْنُ مَرْيَمَ

الْمَـوْتی وَ تَکَلَّمَ فِی الْمَهْدِ صَبیّاً وَ اَبْرَءَ الاَکْمَهَ وَ الاَبْرَصَ بِاِذْنِکَ وَ بِاسْمِکَ الَّذی دَعاکَ بِهِ حَمَلَةُ عَرْشِکَ وَ جَبْرَئیلَ وَ میکائیلَ وَ اِسْرافیلَ وَ حَبیبِکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ مَلائِکَتِکَ الْمُقَرَّبُونَ وَ اَنْبیاؤُکَ الْمُرْسَلُونَ وَ عِبادُکَ الصّالِحونَ مِنْ اَهْلِ السَّمواتِ وَ الاَرَضینَ وَ بِاسْمِکَ الَّذی دَعاکَ بِهِ ذُوالنُّونِ اِذْ ذَهَبَ مُغاضِباً فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَعَلَیْهِ فَنادی فِی الظُّلُماتِ اَنْ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ سُبْحانَکَ اِنّی کُنْتُ مِنَ الظّالِمینَ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ نَجَّیْتَهُ مِنَ الْغَمِّ وَ کَذلِکَ تُنْجِی الْمُؤْمِنینَ.

و به آن نامت که بدان وسیله برای موسی علیه‌السلام دریا را شکافتی و فرعون و قومش را غرق کردی و موسی بن عمران علیه‌السلام و همراهانش را نجات دادی و به آن نامت که موسی بن عمران علیه‌السلام بدان نام تورا کنار طور ایمن خواند و تو درخواست او را اجابت کردی و از جانب خود محبّت را بر او القا نمود. و به آن نامت که عیسی بن مریم علیه‌السلام بدان وسیله مردگان را زنده کرد و در کودکی میان گهواره سخن گفت و به اذن تو کورِ مادرزاد و پیسی را شفا داد. و به آن نامت که حاملان عرشت و جبرئیل، میکائیل و اسرافیل و حبیبت محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله و فرشتگان مقربّ، پیامبران مرسَل و بندگان صالحت از اهل آسمان‌ها و زمین‌ها تورا خواندند و به آن نامت که ذوالنّون چون تورا به آن نام خواند، موقعی که از انکار قومش خشمگین بود روبرتافت و به تصوّر این که تو بر او سخت نخواهی گرفت و در ظلمات تورا ندا داد: ای خدایی که جز تو معبودی نیست، منزّهی تو و من در حق خود از ستمکارانم! خدایا تو دعای او را اجابت کردی و از غم نجاتش دادی و مؤمنان را آنچنان نجات خواهی داد.

وَ بِاسْمِکَ الْعَظیمِ الَّذی دَعاکَ بِهِ داوُدُ وَ خَرَّلَکَ ساجِداً فَغَفَرْتَ لَهُ ذَنْبَهُ وَ بِاسْمِکَ الَّذی دَعَتْکَ بِهِ آسِیَةُ امْرَاَةُ فِرْعَوْنَ اِذْ قالَتْ رَبِّ ابْنِ لی عِنْدَکَ بَیْتاً فِی الْجَنَّةِ وَ نَجِّنی

مِنْ فِرْعَونَ وَ عَمَلِهِ وَ نَجِّنی مِنَ الْقَوْمِ الظّالِمینَ فَاسْتَجَبْتَ لَها دُعائَها وَ بِاسْمِكَ الَّذی دَعاكَ بِهِ اَيُّوبُ اِذْ حَلَّ بِهِ الْبَلاءُ فَعافَيْتَهُ وَ اتَيْتَهُ اَهْلَهُ وَ مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ وَ ذِكْری لِلْعابِدينَ وَ بِاسْمِكَ الَّذی دَعاكَ بِهِ يَعْقُوبُ فَرَدَدْتَ عَلَيهِ بَصَرَهُ وَ قُرَّةَ عَيْنِهِ يُوسُفَ وَ جَمَعْتَ شَمْلَهُ وَ بِاسْمِكَ الَّذی دَعاكَ بِهِ سُلَيْمانُ فَوَهَبْتَ لَهُ مُلْكاً لايَنْبَغی لاَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهّابُ.

و به آن نام بزرگت که داوود علیه‌السلام به آن نام تو را خواند و به سجده افتاد، تو گناه او را بخشیدی! و به آن نامت که آسیه زن فرعون تو را به آن نام خواند و گفت: پروردگارا برایم خانه‌ای در بهشت بنا کن و از فرعون و عمل وی و از این قوم ستمکار نجاتم ده! تو دعایش را مستجاب کردی. و به آن نامت که ایّوب در وقت هجوم بلا تو را خواند او را عافیت دادی و به رحمت خاص خود کسان و اموالش را دوچندان به او دادی و اهل عبادت را متذکّر ساختی. و به آن نامت که یعقوب علیه‌السلام تو را خواند تو چشم و نور چشمش یوسف را به او بازگرداندی و خاطرش را جمع کردی. و به آن نامت که سلیمان علیه‌السلام را خواند، ملك و سلطنتی به او دادی که کسی را پس از او شایسته نبود، براستی که تو بسی بخشاینده‌ای!

وَ بِاسْمِكَ الَّذی سَخَّرْتَ بِهِ الْبُراقَ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ اِذْ قالَ تَعالی سُبْحانَ الَّذی اَسْری بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الاَقْصی وَ قَوْلُهُ سُبْحانَ الَّذی سَخَّرَلَنا هذا وَ ما كُنّا لَهُ مُقْرِنينَ وَ اِنّا اِلی رَبِّنا لَمُنْقَلِبونَ وَ بِاسْمِكَ الَّذی تَنَزَّلَ بِهِ جَبْرَئيلُ عَلی مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ بِاسْمِكَ الَّذی دَعاكَ بِهِ ادَمُ فَغَفَرْتَ لَهُ ذَنْبَهُ وَ اَسْكَنْتَهُ جَنَّتَكَ وَ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ الْقُرْآنِ الْعَظيمِ وَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِيّينَ وَ بِحَقِّ اِبْراهيمَ وَ بِحَقِّ فَصْلِكَ يَوْمَ الْقَضاءِ وَ بِحَقِّ الْمَوازينِ اِذا نُصِبَتْ وَ الصُّحُفِ اِذا نُشِرَتْ وَ بِحَقِّ

الْقَلَمِ وَ ما جَرى وَ اللَّوْحِ وَ ما اَحْصى وَ بِحَقِّ الاْسْمِ الَّذى كَتَبْتَهُ عَلى سُرادِقِ الْعَرْشِ قَبْلَ خَلْقِكَ الْخَلْقَ وَ الدُّنْيا وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ بِاَلْفَىْ عامٍ.

و به آن نامت که بدان وسیله بُراق[1] را برای محمّد صلی الله علیه و آله مسخّر کردی، آنگاه که فرمود: «منزّه است خداوندی که بنده‌اش را در یك آن از مسجدالحرام به مسجد اقصی برد»[2]. و فرمود: «منزّه است خداوندی که این را مسخّر ما ساخت و اگر نه ما توانایی تسخیر آن را نداشتیم. و ما همه به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم»[3]، و به آن نامت که جبرئیل علیه السلام بدان وسیله بر محمد صلی الله علیه و آله فرود آمد. و به آن نامت که آدم علیه السلام با آن نام تورا خواند و تو گناه او را بخشیدی و در بهشت خود جا دادی. تورا به حقّ قرآن عظیم و به حقّ محمّد، خاتم پیامبران و به حقّ ابراهیم و به حق روز فصل القضایت (قیامت) و به حق میزانها که نصب شوند و نامه‌های اعمال که گشوده شوند و به حقّ قلم و آنچه جاری گردد و لوح و آنچه برشمارد و به حق آن نامت که دو هزار سال پیش از آفرینش خلق و این دنیا و خورشید و ماه بر سرادق عرش نگاشتی.

وَ اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاشَريكَ لَهُ وَ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ وَ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَخْزونِ فى خَزائِنِكَ الَّذِى اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فى عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ لَمْ يَظْهَرْ عَلَيْهِ اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ لامَلَكٌ مُقَرَّبٌ وَ لانَبِىٌّ مُرْسَلٌ وَ لاعَبْدٌ مُصْطَفىً وَ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذى شَقَقْتَ بِهِ الْبِحارَ وَ قامَتْ بِهِ الْجِبالُ وَاخْتَلَفَ بِهِ اللَّيْلُ وَ النَّهارُ وَ بِحَقِّ السَّبْعِ الْمَثانى وَ الْقُرْآنِ الْعَظيمِ وَ بِحَقِّ الْكِرامِ الْكاتِبينَ وَ بِحَقِّ طه وَ يس وَ كهيعص وَ حمعسق وَ بِحَقِّ

---

۱. نام اسب پیامبر که در شب معراج بر آن سوار بودند.

۲. اسراء، ۱.

۳. زخرف، ۱۳.

تَوْریةِ مُوسی وَ اِنْجیلِ عیسی وَ زَبُورِ داوُدَ وَ فُرْقانَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ عَلی جَمیعِ الرُّسُلِ وَ بِآهِیّاً شَراهِیّاً.

گواهی می‌دهم که سزاوار پرستشی جز خدای یگانه بی‌شریك نیست و محمّد صلی الله علیه و آله بنده و فرستاده اوست. و به آن نامت درخواست می‌کنم که گوهر نهفته در گنج های توست؛ نامی که در علم غیب آن را برای خویش اختصاص دادی که احدی از خلق تو و هیچ فرشتهٔ مقرّب، پیامبر مُرسل و بندهٔ برگزیده‌ای از آن آگاه نیست. و به آن نامت از تو درخواست دارم که دریاها را بدان وسیله شکافتی و کوهها را برپا داشتی و رفت و آمدِ شب و روز را با آن برقرار ساختی و به حق سبعُ مَثانی [سوره حمد] و قرآن عظیم و به حق کرام الکاتبین و به حق طه و یس و کهیعص و حمعسق و به حق تورات موسی علیه‌السلام و انجیل عیسی علیه‌السلام و زبور داوود علیه‌السلام و فرقان محمّد صلی الله علیه و آله و همه پیامبران و به حقّ آهیاً شراهیاً!

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْئَلُكَ بِحَقِّ تِلْكَ الْمُناجاتِ الَّتی کانَتْ بَیْنَكَ وَ بَیْنَ مُوسَی بْنِ عِمْرانَ فَوْقَ جَبَلِ طُورِ سَیْناءَ وَ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی عَلَّمْتَهُ مَلَكَ الْمَوْتِ لِقَبْضِ الْاَرْواحِ وَ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی کُتِبَ عَلی وَرَقِ الزَّیْتُونِ فَخَضَعَتِ النّیرانُ لِتِلْكَ الْوَرَقَةِ فَقُلْتَ یا نارُکُونی بَرْداً وَ سَلاماً وَ اَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی کَتَبْتَهُ عَلی سُرادِقِ الْمَجْدِ وَ الْکَرامَةِ یا مَنْ لایُحْفیهِ سائِلٌ وَ لایَنْقُصُهُ نائِلٌ یا مَنْ بِهِ یُسْتَغاثُ وَ اِلَیْهِ یُلْجَأُ اَسْئَلُكَ بِمَعاقِدِ الْعِزِّمِنْ عَرْشِكَ وَ مُنْتَهَی الرَّحْمَةِ مِنْ کِتابِكَ وَ بِاسْمِكَ الاَعْظَمِ وَجَدِّكَ الاَعْلی وَ کَلِماتِكَ التّامّاتِ الْعُلی اَللّهُمَّ رَبَّ الرِّیاحِ وَ ماذَرَتْ وَ السَّماءِ وَ ما اَظَلَّتْ وَ الاَرْضِ وَ ما اَقَلَّتْ وَ الشَّیاطینِ وَ ما اَضَلَّتْ وَ الْبِحارِ وَ ما جَرَتْ وَ بِحَقِّ کُلِّ حَقٍّ هُوَ عَلَیْكَ حَقٌّ وَ بِحَقِّ الْمَلائِکَةِ الْمُقَرَّبینَ وَ الرُّوحانِیّینَ وَ الْکَرُوبِیّینَ وَ الْمُسَبِّحینَ لَكَ بِاللَّیْلِ وَ النَّهارِ لایَفْتُرُونَ وَ بِحَقِّ اِبْراهیمَ خَلیلِكَ وَ بِحَقِّ کُلِّ وَلِیٍّ یُنادیكَ بَیْنَ الصَّفا وَ الْمَرْوَةِ وَ تَسْتَجیبُ لَهُ دُعائَهُ

يا مُجيبُ اَسْئَلُكَ بِحَقِّ هذِهِ الاَسْماءِ وَ بِهذِهِ الدَّعَواتِ اَنْ تَغْفِرَ لَنا ماقَدَّمْنا وَ ما اَخَّرْنا وَ ما اَسْرَرْنا وَ ما اَعْلَنّا وَ ما اَبْدَيْنا وَ ما اَخْفَيْنا وَ ما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّا اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَىْءٍ قَديرٌ بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

خداوندا از تو درخواست دارم به حق آن مناجات‌ها که بین تو و موسی بن عمران علیه السلام بود در بالای کوه طور سیناء و به آن نامت که به فرشتهٔ مرگ جهت قبض ارواح آموختی و به آن نامت که بر ورق زیتون نوشتی و آتش را بر آن ورق خاضع نموده و گفتی: ای آتش، سرد و سلامت شو! درخواست دارم و به آن نامت که بر سراپردهٔ مجد و کرامت آن را نوشتی درخواست می‌کنم! ای خدایی که از اصرار گدایان ملول نگردد و عطایش از بخشش او نکاهد! ای آن که فریادرس خلق است و بندگان به او رجوع کنند، از تو به حرمت مقامات مجد و عظمت عرشت و منتهای رحمت از آیاتِ کتابت درخواست دارم. به اسم اعظم و بلندترین مقام و کلمات عالی رتبه‌ات درخواست می‌کنم. این خداوند آفریدگار بادها و هر چه را بپراکنند و آسمان و هر چه را سایه افکند و زمین و هر چه را حمل کند و شیاطین و آنچه را گمراه سازند و دریاها با هر آنچه روان باشد و به حقّ هر حقّی که او را بر تو حقّی است و به حق فرشتگان مقرّب و روحیان و فرشتگان کروبین که شب و روز بی‌درنگ تو را تسبیح گویند و به حقّ ابراهیم خلیلت و به حقّ هر ولیّی که تو را بین صفا و مروه تو را ندا کرده و تو دعایش را اجابت کردی! ای اجابت‌کنندهٔ دعا، تو را به حق این نامها و به حرمت این دعاها که گناهان گذشته و آینده و آشکار و پنهان و علنی و مخفیانه ما را و آنچه را که تو از ما بدان آگاه‌تری، بر ما ببخش، به راستی که تو بر هر چیزی توانایی به رحمت خود ای مهربان‌ترین مهربانان.

یا حافِظَ کُلِّ غَریبٍ یا مُونِسَ کُلِّ وَحیدٍ یا قُوَّةَ کُلِّ ضَعیفٍ یا ناصِرَ کُلِّ مَظْلومٍ یا رازِقَ کُلِّ مَحْرُومٍ یا مُونِسَ کُلِّ مُسْتَوْحِشٍ یا صاحِبَ کُلِّ مُسافِرٍ یا عِمادَ کُلِّ حاضِرٍ یا غافِرَ کُلِّ ذَنْبٍ وَ خَطیئَةٍ یا غیاثَ الْمُسْتَغیثینَ یا صَریخَ الْمُسْتَصْرِخینَ یا کاشِفَ کَرْبِ الْمَکْرُوبینَ یا فارِجَ هَمِّ الْمَهْمومینَ یا بَدیعَ السَّمواتِ وَ الْاَرَضینَ یا مُنْتَهی غایَةِ الطّالِبینَ یا مُجیبَ دَعْوَةَ الْمُضْطَرّینَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ یا رَبَّ الْعالَمینَ یا دَیّانَ یَوْمَ الدّینِ یا اَجْوَدَ الْاَجْوَدینَ یا اَکْرَمَ الْاَکْرَمینَ یا اَسْمَعَ السّامِعینَ یا اَبْصَرَ النّاظِرینَ یا اَقْدَرَ الْقادِرینَ اِغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُغَیِّرُ النِّعَمَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تُورِثُ النَّدَمَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُورِثُ السَّقَمَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَهْتِکُ الْعِصَمَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَرُدُّ الدُّعاءَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَحْبِسُ قَطْرَ السَّماءِ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُعَجِّلُ الْفَناءِ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تَجْلِبُ الشَّقاءَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُظْلِمُ الْهَواءَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبِ الَّتی تَکْشِفُ الْغِطاءِ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی لایَغْفِرُها غَیْرُکَ یا اَللهُ وَاحْمِلْ عَنّی کُلَّ تَبِعَةٍ لاَحَدٍ مِنْ خَلْقِکَ وَاجْعَلْ لی مِنْ اَمْری فَرَجاً وَ مَخْرَجاً وَ یُسْراً وَ اَنْزِلْ یَقینَکَ فی صَدْری وَ رَجاءَکَ فی قَلْبی حَتّی لااَرْجُوَ غَیْرَکَ.

ای نگهبان هر غریب دور از وطن، ای مونس هر تنها! ای نیروی هر ناتوان! ای یاور هر ستمدیده! ای روزی دهندهٔ هر محروم! ای انیس هر بیمناك! ای همدم هر مسافر! ای نگهدار هر حاضر! ای بخشنده هر گناه و خطا! ای فریادرس فریادخواهان! ای دادرس دادخواهان! ای برطرف کننده غم غمزدگان! ای آخرین مقصد مشتاقان! ای اجابت‌کننده دعای درماندگان! ای مهربان‌ترین مهربانان! ای پروردگار عالمیان! ای حاکم روز جزا! ای بخشنده‌ترین بخشایندگان! ای کریمترین کریمان! ای شنواترین شنوایان! ای بیناترین ناظران! ای تواناترین توانایان! گناهانی را که نعمتها را دگرگون سازد بر من ببخش! گناهانی را که

موجب پشیمانی است و گناهانی را که باعث بیماری است و گناهانی را که باعث رسوایی است و گناهانی را که دعا را بازمی‌گرداند و گناهانی را که از باران آسمان مانع می‌شود و گناهانی را که باعث تعجیل در نابودی و گناهانی که باعث جلب نگون بختی است و گناهانی که هوا را تیره و گناهانی که باعث پرده‌دری است بر من ببخش! و گناهانی که جز توای خدا کسی نمی‌بخشد، آنها را بر من بخش! و بار هر حقی که از خلق تو بر دوش من است از دوش من بردار! و گشایش و بیرون رفتی درکارم برایم مقرر فرما! و یقینت را بر قلبم و امیدت را بر دلم نازل کن! تا آنجا که به کسی جز تو امید نبندم!

اَللّهُمَّ احْفَظْنی وَ عافِنی فی مَقامی وَاصْحَبْنی فی لَیْلی وَ نَهاری وَ مِنْ بَیْنِ یَدَیَّ وَ مِنْ خَلْفی وَ عَنْ یَمینی وَ عَنْ شِمالی وَ مِنْ فَوْقی وَ مِنْ تَحْتی وَ یَسِّرْلِیَ السَّبیلَ وَ اَحْسِنْ لِیَ التَّیْسیرَوَ لاتَخْذُلْنی فِی الْعَسیرِوَ اهْدِنی یا خَیْرَدَلیلٍ وَ لاتَکِلْنی اِلی نَفْسی فِی الْاُمُورِوَ لَقِّنی کُلَّ سُرورٍ وَاقْلِبْنی اِلی اَهْلی بِالْفَلاحِ وَ النَّجاحِ مَحْبُوراً فِی الْعاجِلِ وَ الْاجِلِ اِنَّكَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌوَارْزُقْنی مِنْ فَضْلِكَ وَ اَوْسِعْ عَلَیَّ مِنْ طَیِّباتِ رِزْقِكَ وَ اسْتَعْمِلْنی فی طاعَتِكَ وَ اَجِرْنی مِنْ عَذابِكَ وَ نارِكَ وَاقْلِبْنی اِذا تَوَفَّیْتَنی اِلی جَنَّتِكَ بِرَحْمَتِكَ اَللّهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوالِ نِعْمَتِكَ وَ مِنْ تَحْویلِ عافِیَتِكَ وَ مِنْ حُلولِ نَقِمَتِكَ وَ مِنْ نُزُولِ عَذابِكَ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلاءِ وَ دَرَكِ الشَّقاءِ وَ مِنْ سُوءِ الْقَضاءِ وَ شَماتَةِ الْاَعْداءِ وَ مِنْ شَرِّ ما یَنْزِلُ مِنَ السَّماءِ وَ مِنْ شَرِّما فِی الْکِتابِ الْمُنْزَلِ اَللّهُمَّ لاتَجْعَلْنی مِنَ الْاَشْرارِ وَ لا مِنْ اَصْحابِ النّارِ وَ لاتَحْرِمْنی صُحْبَةَ الاَخْیارِ وَ اَحْیِنی حَیوةً طَیِّبَةً وَ تَوَفَّنی وَفاةً طَیِّبَةً تُلْحِقُنی بِالاَبْرارِ وَارْزُقْنی مُرافَقَةَ الْاَنْبِیاءِ فی مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلیكٍ مُقْتَدِرٍ

خدایا در همین جا مرا محافظت کن و عافیت بخش! و شب و روز همراه من باش! و از پیش و پس و راست و چپ و بالا و پایین مرا نگهدار و راه آخرت را بر

من آسان گردان و به نیکی بر من آسان گیر و مرا به ذلّت و خواری نینداز! و ای بهترین راهنما! مرا هدایت کن و در کارها مرا به خودم وانگذار! و هر چه باعث شادمانی است بر دلم الهام کن! و مرا با پیروزی و رستگاری در دنیا و آخرت به خاندانم بازگردان! زیرا که تو بر هر چیزی توانایی! و از فضل خودت مرا روزی ده و از پاکیزه‌ترین روزیهایت بر من گشایش بخش! و مرا به کار طاعتت بگمار! و از آتش قهر و عذابت پناهم ده! و به هنگام رفتن از دنیا به رحمت خود به بهشت خود منتقلم کن! خدایا از زوال نعمتت، از تغییر عافیت و از نزول قهر و عذابت به تو پناه می‌برم! و از سختی بلا و خواری شقاوت و از قضای بد و شماتت دشمنان و از شرّی که از آسمان نازل می‌شود و از شرّی که در کتاب آسمانیت (به تبهکاران) وعده داده‌ای به تو پناه می‌برم! خداوندا مرا از اشرار و از اهل آتش قرار نده! و از هم‌نشینی نیکان محرومم نفرما و به زندگی خویش مرا زنده بدار و به مرگ پاکیزه بمیران! و مرا به نیکان ملحق ساز! و در منزلگاه صدق در پیشگاه پادشاه با عزّت با پیامبران همراه گردان!

اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلى حُسْنِ بَلائِكَ وَ صُنْعِكَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى الْاسْلامِ وَ اتِّباعِ السُّنَّةِ يا رَبِّ كَما هَدَيْتَهُمْ لِدينِكَ وَ عَلَّمْتَهُمْ كِتابَكَ فَاهْدِنا وَ عَلِّمْنا وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلى حُسْنِ بَلائِكَ وَ صُنْعِكَ عِنْدى خاصَّةً كَما خَلَقْتَنى فَاَحْسَنْتَ خَلْقى وَ عَلَّمْتَنى فَاَحْسَنْتَ تَعْليمى وَ هَدَيْتَنى فَاَحْسَنْتَ هِدايَتى فَلَكَ الْحَمْدُ عَلى اِنْعامِكَ عَلَيَّ قَديماً وَ حَديثاً فَكَمْ مِنْ كَرْبٍ يا سَيِّدى قَدْ فَرَّجْتَهُ وَ كَمْ مِنْ غَمٍّ يا سَيِّدى قَدْ نَفَّسْتَهُ وَ كَمْ مِنْ هَمٍّ يا سَيِّدى قَدْ كَشَفْتَهُ وَ كَمْ مِنْ بَلاءٍ يا سَيِّدى قَدْ صَرَفْتَهُ وَ كَمْ مِنْ عَيْبٍ يا سَيِّدى قَدْ سَتَرْتَهُ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلى كُلِّ حالٍ فى كُلِّ مَثْوًى وَ زَمانٍ وَ مُنْقَلَبٍ وَ مُقامٍ وَ عَلى هذِهِ الْحالِ وَ كُلِّ حالٍ.

خدایا بر نعمت اسلام و پیروی سنّت، تو را سپاس می‌گویم! پروردگارا! چنانکه ایشان پیامبران را به دین خود هدایت کردی و کتاب خود را به ایشان آموختی، ما را هم هدایت کن و بیاموز! و تو را به خاطر حسن آزمونت و رفتار مخصوصت با من سپاس می‌گویم؛ چنانکه مرا نیکوخلق کردی و خوب تعلیمم دادی و نیکوهدایتم کردی، پس سپاس تو را به خاطر انعام قدیم و جدیدت. سرورم !چه بسیار غم و اندوه‌ها که از من برطرف ساختی و چه بسیار همّ و غمی که از من دور کردی و بلایی که سرورم، از من زایل نمودی. آقای من! چه بسیار عیبی که از من پوشاندی. پس در هر حال و هر جا و مکان و هر نهان؛ در سفر و حَضَر؛ بر این حال که هستم و تمام احوال تو را سپاس!

اَللّهُمَّ اجْعَلْنی مِنْ اَفْضَلِ عِبادِكَ نَصیباً فی هذَا الْیَوْمِ مِنْ خَیْرٍتَقْسِمُهُ اَوْ ضُرٍّتَكْشِفُهُ ا وْ سُوءٍ تَصْرِفُهُ اَوْ بَلاءٍ تَدْفَعُهُ اَوْ خَیْرٍتَسُوقُهُ اَوْ رَحْمَةٍ تَنْشُرُها اَوْ عافِیَةٍ تَلْبِسُها فَاِنَّكَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌوَ بِیَدِكَ خَزائِنُ السَّمواتِ وَ الْاَرْضِ وَ اَنْتَ الْواحِدُ الْكَریمُ الْمُعْطِی الَّذی لایُرَدُّ سائِلُهُ وَ لایُخَیَّبُ آمِلُهُ وَ لایَنْقُصُ نائِلُهُ وَ لایَنْفَدُ ماعِنْدَهُ بَلْ یَزْدادُ كَثْرَةً وَ طیباً وَ عَطاءً وَ جُوداًوَارْزُقْنی مِنْ خَزائِنِكَ الَّتی لاتَفْنی وَ مِنْ رَحْمَتِكَ الْواسِعَةِ اِنَّ عَطائَكَ لَمْ یَكُنْ مَحْظُوراًوَ اَنْتَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌبِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.

خدایا امروز مرا از آن بندگانت قرار ده که بهترین بهره از خیر و نعمت را نصیبش می‌کنی و از هر رنج و بدی و بلارا از او دور می‌سازی و یا خیری را به سراغ او می‌فرستی و یا رحمتی را برایش می‌گستری و یا لباس عافیتی را بر او می‌پوشانی، چرا که تو بر هر چیزی توانایی! و خزانه‌های آسمانها و زمین به دست تو و تو یکتای کریم بخشاینده‌ای که هیچ گدایی از در خانه‌ات محروم نگردد و هیچ امیدواری ناامید نشود و از عطایش چیزی نکاهد و از آنچه دارد چیزی کم نشود بلکه هر چه

بیش‌تر، پاکیزه‌تر و عطا و جُودَش افزون‌تر شود. خدایا مرا از گنجهای بی‌انتها و رحمت گسترده‌ات روزی فرما، زیرا که عطای تو از او کسی بازداشته نیست و تو بر هر چیزی توانایی، به رحمت خودت ای مهربان‌ترین مهربانان!

۴- امام صادق علیه‌السلام فرمود رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به علی علیه‌السلام فرمود: «آیا نمی‌خواهی دعای روز عرفه را تعلیم دهم که آن دعای پیامبران پیش از من است؟ فرمود: می‌گویی: «لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاشَریکَ لَهُ، لَهُ الْمُلْکُ وَ لَهُ الْحَمْدُ یُحْیی وَ یُمیتُ وَ هُوَ حَیٌّ لایَموتُ بِیَدِهِ الْخَیْرُ وَ هُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. اَللّهُمَّ لَکَ الْحَمْدُ کَالَّذی تَقُولُ وَ خَیراً مِمّا نَقُولُ وَ فَوقَ مایَقولُ الْقائِلونَ. اَللّهُمَّ لَکَ صَلاتی وَ نُسُکی وَ مَحْیایَ وَ مَماتی وَ لَکَ بَرائَتی وَ لَکَ حَولی وَ مِنْکَ قُوَّتی. اَللّهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِکَ مِنَ الْفَقْرِ وَ مِنْ وَسْواسِ الصَّدْرِ وَ مِنْ شِتاتِ الاَمْرِ وَ مِنْ عَذابِ الْقَبْرِ. اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُکَ خَیْرَالرِّیاحِ وَ اَعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّما یَجیءُ بِهِ الرِّیاحُ وَ اَسْأَلُکَ خَیْرَاللَّیْلِ وَ النَّهارِ. اَللّهُمَّ اجْعَلْ فی قَلْبی نُوراً وَ فی سَمْعی وَ بَصَری نُوراً وَ فی لَحْمی وَ عِظامی نُوراً وَ فی عُرُوقی وَ مَقْعَدی وَ مَقامی وَ مَدْخَلی وَ مَخْرَجی نُوراً وَ اَعْظِمْ لی نُوراً یا رَبِّ یَومَ اَلْقاکَ اِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ».[1]

معبود به حقی جز خدای یگانه بی‌شریك نیست، پادشاهی و ستایش او را سزاست. او زنده می‌کند و می‌میراند و می‌میراند و زنده می‌کند و او زنده است و هرگز نمی‌میرد و هر خیر و نیکی به دست اوست و او بر هر چیزی تواناست.

خدایا چنانی که خود می‌گویی و بهتر از آن که ما می‌گوییم و بالاتر از آن که گویندگان می‌گویند. خداوندا نماز و عبادتم، زندگی و مردنم برای تو است و برائت من از آتش دوزخ و نیرو و توانم در اختیار تو است.

خداوندا! از تنگدستی، از وسوسه‌های قلبی و از پریشانی کار و از عذاب قبر

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۳۳۸.

به تو پناه می‌برم! خداوندا! از تو بهترین بخشایش را درخواست دارم و از شرّ آنچه ره‌آوردِ بادِ قدرت است به تو پناه می‌برم. و از تو بهترین شب و روز را خواستارم. خداوندا در دلم نوری و در گوش و چشمم نوری و در گوشت و استخوانهایم نوری و در رگ و پِیِ هایم و در نشست و برخاستم و ورود و خروجم نوری قرار ده! وای پروردگار! روزی که به لقای رحمتت آیم پس از مرگ نور مرا افزون کن! زیرا که تو بر هر چیزی توانایی.

۵- ایاس بن سلمة بن اکوع، از قول پدرش نقل کرده می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام شنیدم که روز عرفه در موقف، این دعا را می‌خواند، من از روی آن نسخه برداشتم؛ چون ظهر روز عرفه فرارسید، نماز ظهر و عصر را آنجا خواندی سپس به موقف برو و صدبار تکبیر و صد بار تحمید و صد بار تسبیح و صد بار تهلیل بگو و صد مرتبه قل هو الله احد را بخوان و اگر دوست داشتی بیشتر بخوانی بیشتر بخوان و صد مرتبه سوره قدر را بخوان، سپس بگو:

لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الْحَكيمُ الْكَريمُ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الْعَلِيُّ الْعَظيمُ وَ سُبْحانَ الله رَبِّ السَّماواتِ السَّبْعِ وَ رَبِّ الْاَرَضينَ السَّبْعِ وَ ما فيهِنَّ وَ ما بَيْنَهُنَّ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ وَ الْحَمْدُلله رَبِّ الْعالَمينَ. اَللّهُمَّ اِيّاكَ اَعْبُدُ وَ اِيّاكَ اسْتَعينُ. اَللّهُمَّ اِنّى اُريدُ اَنْ أُثْنى عَلَيكَ وَ ما عَسى اَنْ اَبْلُغَ مِنْ مَدْحِكَ مَعَ قِلَّةِ عَمَلى وَ قِصَرِ رَأْيِى وَ اَنْتَ الْخالِقُ وَ اَنَا الْمَخْلُوقُ وَ اَنْتَ الْمالِكُ وَ اَنَا الْمَمْلُوكُ وَ اَنْتَ الرَّبُ وَ اَنَا الْعَبْدُ وَ اَنْتَ الْعَزيزُ وَ اَنَا الذَّليلُ وَ اَنْتَ الْقَوِىُّ وَ اَنَا الضَّعيفُ وَ اَنْتَ الْغَنِىُّ وَ اَنَا الْفَقيرُ وَ اَنْتَ الْمُعْطى وَ اَنَا السّائِلُ وَ اَنْتَ الْغَفُورُ وَ اَنَا الْخاطِئُ وَ اَنْتَ الْحَىُّ الَّذى لايَمُوتُ وَ اَنَا خَلْقٌ اَمُوتُ.[1]

هیچ معبودی جز خدای شکیبای کریم و جز خدای علیّ عظیم نیست،

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۳۹۶ - ۳۹۲.

منزّه است خداوند پروردگار آسمانهای هفت گانه و پروردگارِ هفت طبقهٔ زمین و آنچه در آنها و بین آنها است و پروردگار عرش بزرگ و سپاس مخصوص پروردگار عالمیان راست.

خدایا تورا می‌پرستم و از تویاری می‌طلبم. خدایا من قصد ثناگویی تو را دارم، امید است که با وجود کمی عمل و کوتاهی فکرم به مدح توبرسم، درحالی که توخالقی و من مخلوق، تومالکی و من مملوك، توآفریدگاری و من بنده، توعزیزی و من ذلیل، تونیرومندی و من ناتوان، توبی‌نیازی و من فقیر، تو بخشنده‌ای و من سائل، توآمرزنده‌ای و من خطاکار، توزنده‌ای که مرگ نداری و من آفریده‌ای که می‌میرم!

اَللّهُمَّ اَنْتَ اللهُ رَبُّ الْعالَمِينَ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْعَزِيزُالْحَكِيمُ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْغَفورُالرَّحِيمُ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ مالِكُ يَومِ الدِّينِ. وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ بَدِئُ كُلِّ شَئٍ وَ اِلَيْكَ يَعُودُ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ لَمْ تَزَلْ وَ لا تَزالُ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ خالِقُ الْجَنَّةِ وَ النّارِ وَ اَنْتَ اللهُ لا اِلهَ اَنْتَ خالِقُ الْخَيْرِوَ الشَّرِ.

خداوندا توخدای پروردگار عالمیانی و توآن خدایی که هیچ معبودی جز تومقتدر حکیم نیست و توخداوند علیّ عظیمی، جزتومعبودی نیست و تو خدای آمرزندهٔ مهربانی که جزتومعبودی نیست و توخدای مالك روز جزایی جز تومعبودی نیست و توخدای پدیدآورندهٔ همه چیزی، معبودی جزتونیست و سوی توبازگشت دارند و توخدایی که بوده و خواهی بود معبودی جزتونیست و توخدایی که آفرینندهٔ بهشت و دوزخی جزتومعبودی نیست و توخداوند آفریدگار خیرو شرّی معبودی جزتونیست.

وَ اَنْتَ اللّٰه لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ الْواحِدُ الاَحَدُ الْفَرْدُ الصَّمَدِ لَمْ تَلِدْ وَ لَمْ تُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَكَ كُفُوا اَحَدٌ وَ اَنْتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ عالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهادَةِ وَ اَنْتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ الْمَلِكُ الْقُدّوسُ السَّلامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزيزُ الْجَبّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحانَ اللّٰهِ عَمّا يُشْرِكونَ وَ اَنْتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ الْخالِقُ الْبارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الاَسْماءُ الْحُسْنى سُبْحانَ اللّٰهِ عَمّا يُشْرِكُونَ وَ اَنْتَ اللّٰه لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ الْبارِئُ الْمُصَوِّرُ يُسَبِّحُ لَكَ ما فِى السَّماواتِ وَ الاَرْضِ وَ اَنْتَ الْعَزيزُ الْحَكيمُ وَ اَنْتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ الْكَبيرُ وَ الْكِبْرِياءُ رِداؤُكَ.

تو خدایی که معبودی جز تو نیست یگانه یکتای فرد بی‌نیازی که نزاده و زاده نشده و کسی همتای تو نباشد و تو ای خداوند که جز تو دانای غیب و شهود معبودی نیست و تو ای خداوندی که جز تو پادشاه بسیار منزّه، سلام، امنیت بخش، مُهَیمن مقتدر جبار، شایسته بزرگی معبودی نیست، منزّه است خداوند از آنچه مشرکان می‌گویند، منزّه است و تو ای خداوندی که جز آفریدگار پدیدآورنده صورتگری که نامهای نیکو مخصوص اوست، معبودی جز تو نباشد، منزّه است خداوند از آنچه مشرکان گویند و تو ای خدایی که معبودی جز تو آفریننده صورتگر وجود ندارد، آنچه در آسمانها و زمین است تو را تسبیح می‌گویند و تو ای مقتدر دانا و تو خدایی که جز تو بزرگ و سزاوار بزرگی، وجود ندارد.

اَللّٰهُمَّ سابِغَ النَّعْماءِ حُسْنَ الْبَلاءِ جَزيلَ الْعَطاءِ مُسْقِطَ الْقَضاءِ باسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ نَفّاعٌ بِالْخَيْرِ كاشِفَ الْكُرُباتِ رَفيعَ الدَّرَجاتِ مُنَزِّلَ الآياتِ مِنْ فَوْقِ سَبْعَ سَماواتٍ عَظيمَ الْبَرَكاتِ مُخْرِجٌ مِنَ النُّورِ اِلَى الظُّلُماتِ مُبَدِّلَ السَّيِّئاتِ حَسَناتٍ وَ جاعِلَ الْحَسَناتِ دَرَجاتٍ. اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ دَنَوْتَ فى عُلُوِّكَ وَ عَلَوتُ فى دُنُوِّكَ فَدَنوتَ فَلَيْسَ دُونَكَ شَئٌ وَارْتَفَعْتَ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ تَرى وَ لاتُرى وَ اَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الاَعْلى فالِقَ الْحَبِّ وَ النَّوى لَكَ ما فِى السَّماواتِ الْعُلى وَ لَكَ الْكِبْرِياءُ فِى الآخِرَةِ وَ الاُولى.

ای خدایــی که نعمتهایـت فراوان، بلایـت نیکو، عطایت بی‌شــمار، قضایت شـکننده، رحمتت به طور کامل گسـترده است، به خوبی سـودها برسانی، غمها بزدایی، مراتب را بالا بری نشـانه‌های قدرتت را از بالای هفت آسـمان فروفرسـتی، برکاتـت عظیـم، نـور را از روشـنایی بیـرون آوری، بدیهـا را بـه نیکی‌هـا تبدیـل و نیکی‌ها را درجات سازی!

خدایـا! تواز جایگاه بلنـدت نزدیکی در عین نزدیکی بلنـدی! چنان نزدیکی کـه چیـزی نزدیکتـراز تونیسـت و چنـان برفـرازی که بالاتـراز توچیزی نیسـت، تـومی‌بینــی و دیده نمی‌شـوی و تـو در بالاترین دیدگاهی، ای شـکافندهٔ هسـته و دانـه، آنچه در آسـمانهای بلند اسـت از آنِ تو و بزرگی در آخـرت و دنیا مخصوص تو است.

اَللّهُمَّ اِنَّكَ غافِرُالذُّنُوبِ شديدُ الْعِقاب ذِى الطَّوْلِ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ اِلَيْكَ الْمَصيرُ وَسِعَتْ رَحْمَتُكَ كُلَّ شَىْءٍ وَ بَلَغَتْ حُجَّتُكَ وَ لامُعَقِّبُ لِحُكْمِكَ وَ اَنْتَ تُجيبُ سائِلَكَ اَنْتَ الَّذى لارافِعَ لِما وَضَعْتَ وَ لاواضِعَ لِما رَفَعْتَ، اَنْتَ الَّذى اَثْبَتَّ كُلَّ شَئ بِحُكْمِكَ وَاَحْصَيْتَ كُلَّ شَىْءٍ بِعِلْمِكَ وَ اَبْرَمْتَ كُلَّ شَئ بِحُكْمِكَ وَ لايفوتُكَ شَئ بِعِلْمِكَ وَ لايَمْتَنِعُ عَنْكَ شَئ.

اَنْتَ الَّذى لايَعْجِزُكَ هارِبُكَ وَ لايَرْتَفِعُ صَريعُكَ وَ لايُحيى قَتيلُكَ. اَنْتَ عَلَوتَ فَقَهَرْتَ وَ مَلَكْتَ فَقَدَرْتَ وَ بَطَنْتَ فَخَبَرْتَ وَ عَلى كُلِّ شَئ ظَهَرْتَ عَلِمْتَ خائِنَةَ الاَعْيُنِ وَ ماتُخْفِى الصُّدُورِ وَ تَعْلَمُ ماتَحْمِلُ كُلُّ اُنْثى وَ ما تَضَعُ وَ ما تَغيضُ الاَرْحامُ وَ ماتَزْدادُ وَ كُلُّ شَئ عِنْدَكَ بِمِقْدارٍ

خداونـدا تـوبخشـندهٔ گناهـان، سـخت کیفر، صاحـب کرمی، معبودی جزتو نیسـت، سرانجام همـه سوی تـواسـت و رحمـت همـه چیـزرا فراگرفتـه و حجـت

بالغه، توراست و حکم تورا بازگرداننده‌ای نیست! خدایا تو درخواست‌کننده‌ات را اجابت می‌کنی و هرکه را توپست کنی، بلندکننده‌ای نباشد و آنچه را تو بلند کنی پست کننده نباشد، توای که به حکم خود همه چیز را ثابت و به علم خود همه چیز را برشمرده و به حکم خود همه چیز را استوار نموده‌ای و چیزی از علم تو بیرون نیست و هیچ چیز از اختیار تو بیرون نباشد. خدایا توای که فراریت تو را ناتوان نسازد و به زمین خورده‌ات بلند نشود و کشته‌ات زنده نگردد. تو برتری و غالب و مالکی و قادر و نهفته‌ای و آگاه و بر هر چیز نموداری. از خیانت چشمها و راز دلها آگاهی و از جنین هر حیوان ماده و آنچه در رحمها کم و زیاد می‌شود باخبری! هرچیز در نزد تو به مقدار معیّنی است.

اَنْتَ الَّذی لاتَنْسی مَنْ ذَکَرَكَ وَ لایَضیعُ مَنْ تَوَکَّلَ عَلَیْكَ اَنْتَ الَّذی لایَشْغَلُكَ ما فی جَوارِ اَرْضِكَ عَمّا فی جَوِّ سَماواتِكَ وَ لایَشْغَلُكَ ما فی جَوِّ سَماواتِكَ عَمّا فی جَوارِ اَرْضِكَ اَنْتَ الَّذی تَعَزَّزْتَ فی مُلْكِكَ وَ لَمْ یُشْرِكْكَ اَحَدٌ فی جَبَرُوتِكَ اَنْتَ الَّذی عَلا کُلَّ شَیْءٍ مُلْکُكَ وَ مَلِكَ کُلَّ شَیْءٍ اَمْرُكَ اَنْتَ الَّذی مَلَکْتَ الْمُلُوكَ بِقُدْرَتِكَ وَ اسْتَعْبَدْتَ الاَرْبابَ بِعِزَّتِكَ وَ اَنْتَ الَّذی قَهَرْتَ کُلَّ شَیْءٍ بِعِزَّتِكَ وَ عَلَوْتَ کُلَّ شَیْءٍ بِفَضْلِكَ اَنْتَ الَّذی لایُسْتَطاعُ کُنْهَ وَصْفِكَ وَ لامُنْتَهی لِما عِنْدَكَ.

تویی که ذاکر خود را فراموش نمی‌کنی و هرکه بر توکل کند ضایع نگردد، تویی که آنچه در جوار زمین تو است از آنچه در جو آسمانهای تو است و همچنین آنچه در جو آسمانهای تو است، از آنچه در جوار زمین تو است تو را بازندارد! تویی که در ملك خود مقتدری و کسی در جبروتت شریك تو نیست، ملك تو بر همه چیز برتری دارد و امر تو مالك همه چیز است. خدایا تویی که به قدرت خود پادشاهان را مالك و به عزّت خود صاحبان قدرت را بندهٔ خود قرار داده‌ای

و تویی که به عزّت خود بر همه چیز غالبی و به فضل خود از همه چیز برتری! تویی که به کنه وصفت و منتهای کمالاتت نمی‌توان رسید.

اَنْتَ الَّذی لایَصِفُ الْواصِفُونَ عَظَمَتَكَ وَ لایَسْتَطیعُ الْمُزایِلُونَ تَحْویلَكَ اَنْتَ شَفاءٌ لِما فِی الصُّدُورِ وَ هُدیً وَ رَحْمَةً لِلْمُؤْمِنینَ اَنْتَ الَّذی لایَحیفُكَ سائِلٌ وَ لایَنْقُصُكَ نائِلٌ وَ لایَبْلُغُ مَدْحَكَ مادِحٌ وَ لاقائِلٌ. اَنْتَ الْكائِنُ قَبْلَ كُلِّ شَیْءٍ وَ الْمُكَوِّنُ لِكُلِّ شَیْ وَ الْكائِنُ بَعْدَ كُلِّ شَیْ اَنْتَ الْواحِدُ الصَّمَدُ الَّذی لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ وَ لَمْ یَكُنْ لَهُ كُفُوا اَحَدٌ وَ لَمْ یَتَّخِذْ صاحِبَةً وَ لاوَلَدا السَّماواتُ وَ مَنْ فیهِنَّ لَكَ وَ الاَرَضُونَ وَ مَنْ فیهِنَّ لَكَ وَ ما بَیْنَهُنَّ وَ ما تَحْتَ الثَّری اَحَطْتَ كُلَّ شَیْءٍ وَ اَحْطَتْ بِهِ عِلْما وَ اَنْتَ تَزیدُ فِی الْخَلْقِ ما تَشاءُ.

تویی که وصف کنندگان عظمت تورا وصف نکنند و منحرفان از دگرگونی وصف تو ناتوانند تو شفای درد دلها و هدایت و رحمت برای مؤمنانی. تویی که درخواستِ درخواست کننده مغلوبت نسازد و رساندن کسی به مقصودش چیزی از تونکاهد و هیچ ستایشگر و گوینده‌ای به حق ستایش تونرسد. توقبل از هر چیزی بوده‌ای و هستی بخش همه چیزی و پس از همه چیز خواهی بود، تو آن یگانه بی‌نیازی که نزاده و زاییده نشده کسی همتای او نیست و همسر و فرزندی نگرفته، آسمانها و هرکه در آنهاست و زمینها و هرکه در آنها و ما بین آنها و زیر خاك است از آنِ تو است، تو همه چیزرا برشمرده‌ای و بدان احاطهٔ علمی داری و هرچه خواهی در آفرینش بیافزایی!

وَ اَنْتَ الَّذی لاتُسْأَلُ عَمّا تَفْعَلُ وَ هُمْ یُسْأَلونَ وَ اَنْتَ الْفَعّالُ لِما تُریدُ وَ اَنْتَ الْقَریبُ وَ اَنْتَ الْبَعیدُ وَ اَنْتَ السَّمیعُ وَ اَنْتَ الْبَصیرُ وَ اَنْتَ الْماجِدُ وَ اَنْتَ الْواحِدُ وَ اَنْتَ الْعَلیمُ وَ اَنْتَ الْكَریمُ وَ اَنْتَ الْبارُّ وَ اَنْتَ الرَّحیمُ وَ اَنْتَ الْقادِرُ وَ اَنْتَ الْقاهِرُ لَكَ

الاَسْماءُ الْحُسْنى كُلُّها وَ اَنْتَ الْجَوادُ الَّذى لايَبْخَلُ وَ اَنْتَ الْعَزيزُ الَّذى لاتَذِلُّ وَ اَنْتَ مُمْتَنِعُ لاتُرامُ. يُسَبِّحُ لَكَ ما فِى السَّماواتِ وَ الاَرْضِ وَ اَنْتَ بِالْخَيْرِ اَجْوَدُ مِنْكَ بِالشَّرِّ اَنْتَ رَبّى وَ رَبُّ آبائِى الاَوَّلينَ اَنْتَ تُجيبُ الْمُضْطَرَّ اِذا دَعاكَ وَ اَنْتَ نَجَّيْتَ نُوحاً مِنَ الْغَرَقِ.

تویی که از آنچه انجام دهی نپرسند درحالی که آنها [بندگان] مؤاخذه می‌شوند و تو آنچه را خواهی انجام می‌دهی و تو هم نزدیکی و هم دور و هم شنوایی و هم بینا و بزرگی و تنها و دانایی و بخشاینده، نیکوکاری و مهربان! و تو توانایی و غالب و همه نامهای نیکو از آنِ تو است و تویی آن بخشایشگری که بخل نورزد و آن عزیزی که ذلّت ندارد و تو آن خویشتن داری که ضعف ندارد.

هرچه در آسمانها و زمین است تو را تسبیح می‌گوید و تو به خیر بخشنده‌تری تا شرّ، تو پروردگار من و پدران نخستین منی و درمانده را چون تو را خواند اجابت می‌کنی! و تویی که نوح عليه السلام را از غرق شدن نجات دادی.

وَ اَنْتَ الَّذى غَفَرْتَ لِداوُدَ ذَنْبَهُ وَ اَنْتَ الَّذى نَفَّسْتَ عَنْ ذِى النُّونِ كَرْبَهُ وَ اَنْتَ الَّذى كَشَفْتَ عَنْ اَيّوبِ ضُرَّهُ وَ اَنْتَ الَّذى رَدَدْتَ مُوسى عَلى اُمِّهِ وَ اَنْتَ صَرَفْتَ قُلُوبَ السَّحَرَةِ اِلَيْكَ حَتّى قالُوا آمَنّا بِرَبِّ الْعالَمينَ وَ اَنْتَ وَلِىُّ نِعْمَةِ الصّالِحينَ لايُذْكَرُ مِنْكَ اِلاَّ الْحُسْنَ الْجَميلَ وَ ما لايُذْكَرُ اَكْثَرُ لَكَ الاْلاءُ وَ النَّعْماءُ وَ اَنْتَ الْمُحْسِنُ الْجَميلُ لاتَبْلُغُ مِدْحَتَكَ وَ لاَ الثَّناءَ عَلَيْكَ اَنْتَ كَما اَثْنَيْتَ عَلى نَفْسِكَ سُبْحانَكَ وَ بِحَمْدِكَ تَبارَكْتَ اَسْماؤُكَ وَ جَلَّ ثَناؤُكَ ما اَعْظَمَ شَأْنُكَ وَ اَجَلُّ مَكانُكَ وَ ما اَقْرَبَكَ مِنْ عِبادِكَ وَ اَلْطَفَكَ بِخَلْقِكَ وَ اَمْنَعَكَ بِقُوَّتِكَ.

و تویی که گناه داوود عليه السلام را آمرزیدی و تویی که گرفتاری ذوالنّون را برطرف کردی و درماندگیِ ایّوب عليه السلام را گشایش بخشیدی و تویی که موسی عليه السلام را به مادرش بازگرداندی و تویی که دلهای ساحران را به سوی خود بازگرداندی، تا

آنجا که گفتند: به پروردگار عالمیان ایمان آوردیم! و تویی ولی نعمت صالحان. کسی جز حُسن زیبایی تو را نگوید و آنچه گفته نشود بیشتر است! نعمتهای ظاهری و باطنی از آنِ تو است و تویی نیکوکار زیبا که کسی به مدح و ثنای تو نرسد، تو چنانی که خود را ثناگویی، منزّهی و تو را سپاس می‌گویم، نامهایت مبارك و ثنایت والا و شأنت بس بزرگ و جایگاهت مهم و بسی به بندگانت نزدیك و به خلق خود مهربان و به قدرتت والایی!

اَنْتَ اَعَزُّوَ اَجَلُّ وَ اَسْمَعُ وَ اَبْصَرُوَ اَعْلی وَ اَكْبَرُوَ اَظْهَرُوَ اَشْكَرُوَ اَقْدَرُوَ اَعْلَمُ وَ اَجْبَرُ وَ اَكْبَرُوَ اَعْظَمُ وَ اَقْرَبُ وَ اَمْلَكُ وَ اَوْسَعُ وَ اَمْنَعُ وَ اَعْطی وَ اَحْكَمُ وَ اَفْضَلُ وَ اَحْمَدُ مِنْ اَنْ تُدْرِكَ الْعَیانُ عَظَمَتَكَ اَوْ تَصِفُ الْواصِفُونَ صِفَتَكَ اَو یَبْلُغُوا غایَتَكَ.

تو عزیزترین، مهم‌ترین، شنواترین، بیناترین، بالاترین، بزرگترین و غالب‌ترین، شاکرترین، تواناترین، داناترین، مقتدرترین و بزرگ و عظیم‌ترین، نزدیك‌ترین، مالك‌ترین، واسع و منیع‌ترین، بخشنده‌ترین، حاکم‌ترین، برترین و ستوده‌تر از آنی که اشخاص عظمت تو را درك کنند یا واصفان صفت تو را توصیف کنند یا به نهایت وصف تو برسند!

اَللّهُمَّ اَنْتَ الَّذی لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ اَجَلُّ مَنْ ذُكِرَوَ اَشْكَرُمَنْ عُبِدَ وَ اَرأَفُ مَنْ مَلَكَ وَ اَجْوَدُ مَنْ سُئِلَ وَ اَوسَعُ مَنْ اَعْطی تَحْلِمُ بَعْدَ ما تَعْلَمُ وَ تَعْفُووَ تَغْفِرَبَعْدَ ما تَقْدِرُلَمْ تُطَعْ قَطُّ اِلاّ بِاِذْنِكَ وَ لَمْ تُعْصَ قَطُّ اِلاّ بِقُدْرَتِكَ تُطاعُ رَبَّنا فَتَشْكُرُوَ تَعْصی رَبَّنا فَتَغْفِرْ.

خداوندا تویی که هیچ معبودی جز تو نیست؛ بزرگترین کسی که یاد کنند و قدردان‌ترین کسی که بپرستند و مهربان‌ترین کسی که مالك است و بخشنده‌ترین کسی که درخواست کنند و پربخشش‌ترین کسی که عطا کند! پس از آنکه می‌دانی حلم می‌ورزی و پس از داشتن قدرت می‌بخشی و می‌آمرزی، تو را جز به

اذن تو هرگز اطاعت نکنند و جز به قدرت تو هرگز نافرمانیت ننمایند. پروردگار ما! تو را اطاعت می‌کنند قدردانی می‌کنی و نافرمانیت می‌کنند می‌بخشی!

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اَقْرَبُ حَفيظٍ وَ اَدْنى شَهيدٍ حُلْتَ بَيْنَ الْقُلُوبِ وَ اَخَذْتَ بِالنَّواصى وَ اَحْصَيْتَ الْاَعْمالَ وَ عَلِمْتَ الْاَخْيارَ وَ بِيَدِكَ الْمَقاديرُ وَ الْقُلوبُ اِلَيْكَ مَقْصِدَةٌ وَ السِرُّ عِنْدَكَ عَلانِيَةٌ وَ الْمُهْتَدى مَنْ هَدَيْتَ وَ الْحَلالُ ما حَلَلْتَ وَ الْحَرامُ ما حَرَّمْتَ وَ الدِّينُ ما شَرَعْتَ وَ الْاَمْرُ ما قَضَيْتَ تَقْضى وَ لايُقْضى عَلَيْكَ.

خدایا تو نزدیکترین نگهدار و گواهی که بین دلها حایلی و زمام اختیار همه به دست تو است، اعمال را شمرده و خوبان را می‌شناسی و اندازه‌ها به دست تو و سرمنزل دلها تویی و رازها نزد تو آشکار است. هدایت یافته کسی است که تو هدایت کردی و حلال و حرام آن است که تو حلال و حرام ساختی و دین آن است که تو تشریع نمودی و امر همان است که تو مقرّر فرمودی، تو بر همگان حاکمی و کسی بر تو حکم نراند!

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَىْ وَ اَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَىْ وَ اَنْتَ الْباطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَىْ اَللّٰهُمَّ بِيَدِكَ مَقاديرُ اللَّيْلِ وَ النَّهارِ وَ بِيَدِكَ مَقاديرُ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ وَ بِيَدِكَ مَقاديرُ النَّصْرِ وَ الْخِذْلانِ وَ بِيَدِكَ مَقاديرُ الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ وَ بِيَدِكَ مَقاديرُ الْمَوتِ وَ الْحَياةِ وَ بِيَدِكَ مَقاديرُ الْخَيْرِ وَ الشَّرِّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لى كُلَّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ فى ظُلَمِ اللَّيْلِ وَ ضوءِ النَّهارِ عَمْداً اَوْ خَطَأً سِرّاً وَ عَلانِيَةً اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَىْءٍ قَديرٌ وَ هُوَ عَلَيْكَ يَسيرٌ وَ لاحَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظيمِ. اَللّٰهُمَّ اِنّى اُثْنى عَلَيْكَ بِاَحْسَنِ ما اَقْدِرُ عَلَيْهِ وَ اَشْكُرُكَ بِما مَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ وَ عَلَّمْتَنى مِنْ شُكْرِكَ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بِمَحامِدِكَ كُلِّها عَلى نَعْمائِكَ كُلِّها وَ عَلى جَميعِ خَلْقِكَ حَتّى يَنْتَهِى الْحَمْدُ اِلى ما تُحِبُّ رَبُّنا وَ تَرْضى.

اَللّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَدَد ما خَلَقْت وَ عَدَدَ ما ذَرَأْتَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ ما بَرَأْتَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ ما اَحْصَيْتَ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ ما فِى السَّماواتِ وَ الاْرَضِينَ وَ لَكَ الْحَمْدُ مَلْأَ الدُّنْيا وَ الاْخِرَةِ.

خدایا تو اولی و پیش از تو چیزی نبوده و تو آخری پس از تو چیزی نباشد و تو باطنی پس از تو چیزی نیست. خداوندا اندازه‌های شبانه روز، خورشید و ماه و پیروزی و خواری و دنیا و آخرت و اندازه‌های مرگ و زندگی و خیر و شر به دست تو است، خداوندا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و گناهانی که در تاریکیهای شب و روشنایی روز عمدی یا از روی خطا، پنهان یا آشکار مرتکب شده‌ام بر من ببخش! زیرا که تو بر هر چیزی توانایی و آن بر تو آسان است وهیچ نیرو و توانی نیست جز به خداوند بلند مرتبه عظیم.

آنگاه ده مرتبه می‌گویی: لا اِلهَ اِلاَّ الله وَحْدَهُ لاشَريكَ لَكَ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِى وَ يُميتُ وَ هُوَ حَيٌّ لايَموتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ.

و ده بار می‌گویی: اَسْتَغْفِرُاللهَ الَّذى لا اِلهَ اِلاّ هُوَالْحَيُّ الْقَيّومُ وَ اَتوبُ اِلَيهِ. آنگاه ده مرتبه می‌گویی: يا اَللهُ يا اَللهُ ده مرتبه يا رَحْمانُ يا رَحْمانُ ده مرتبه يا رَحيمُ يا رَحيمُ، ده مرتبه يا بَديعَ السَّماواتِ وَ الاَرْضِ.

ده مرتبه يا ذَالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ، ده مرتبه يا حَنّانُ يا مَنّانُ، ده مرتبه يا حَيُّ يا قَيّومُ. ده مرتبه بِسْمِ الله الرَّحْمانِ الرَّحيمِ. ده مرتبه اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

سپس می‌گویی: اَللّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَلِىَ الْحَمْدُ وَ مُنْتَهَى الْحَمْدُ وَ فِى الْحَمْدِ عَزيزُ الْجُنْدِ قَديمُ الْمَجْدِ اَلْحَمْدُللهِ الَّذى كانَ عَرْشُهُ عَلَى الْماءِ حينَ لاشَمْسٌ تُضِئُ وَ لاقَمَرٌ يَسْرى وَ لابَحْرٌ يَجْرى وَ لارِياحٌ تَذْرى وَ لاسَماءٌ مَبْنِيَّةٌ وَ لاارْضٌ مَدْحِيَّةٌ وَ لا لَيْلٌ يَجُنّ وَ لانَهارٌ

یَکِنٌّ وَ لاعَیْنٌ تَنْبَعُ وَ لاصَوْتٌ یُسْمَعُ وَ لاجَبَلٌ مَرْسِیٌّ وَ لاسَحابٌ مُنْشِیٌ وَ لا اِنْسٌ مُبِرٌّ وَ لاجِنٌّ مُذِرٌّ وَ لامَلَكٌ كَرِیمٌ وَ لاشَیْطانٌ رَجِیمٌ وَ لاظِلٌّ مَمْدُودٌ وَ لا شَیْ مَعْدُودٌ.

خدایا سپاس تورا سزاست و وظیفه سپاس گفتن و منتهای سپاس گویی بر من است، در سپاس، قدرت سپاس و قدمت بزرگی نهفته است!

سپاس خدایی را که عرش او برروی آب بود، هنگامی که نه آفتاب روشنی بخش و نه ماه در گردش و نه دریای جاری و نه باد وزنده و نه آسمان برافراشته و نه زمین گسترده و نه شب تیره و نه روز روشنی بخش و نه چشمه جوشان و نه صدای شنیدنی و نه کوه سربه فلك كشيده و نه ابرزاینده و نه انسان خوش رفتار و نه جن نامرئی و نه فرشته بزرگوار و نه شیطان مردود و نه سایه کشیده و نه چیز قابل شمار، هیچ چیز نبود.

اَلْحَمْدُللهِ الَّذی اِسْتَحْمَدَ اِلی مَنْ اِسْتَحْمَدَهُ مَنْ اَهْلِ مَحامِدِهِ لِیَحْمَدُوهُ عَلی ما بَذَلَ مِنْ نَوافِلِهِ الَّتی فاقَ مَدْحَ الْمادِحینَ مَآثِرَ مَحامِدِهِ وَ عَدا وَصْفَ الْواصِفینَ هِیبَةَ جَلالِهِ. هُوَ اَهْلُ لِکُلِّ حَمْدٍ وَ مُنْتَهی کُلِّ رَغْبَةٍ اَلْواحِدُ الَّذی لابْدْءَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ الَّذی لازَوالَ لَهُ الرَّفیعُ الَّذی لَیْسَ فَوْقَهُ ناظِرٌ ذُوالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ، اَلْمَحْمودُ لِبَذْلِ نَوائِلِهِ اَلْمَعْبُودُ بِهَیْبَةِ جَلالِهِ الْمَذْکُورُ بِحُسْنِ آلائِهِ، اَلْمَنّانُ بِسِعَةِ فَواضِلِهِ، اَلْمَرْغوبُ اِلَیْهِ فی تَمامِ الْمَواهِبِ مِنْ خَزائِنِهِ الْعَظیمُ الشَّأْنِ الْکَریمُ فی سُلْطانِهِ الْعَلیُّ فی مَکانِهِ الْمُحْسِنُ فِی امْتِنانِهِ الْجَوادُ فی فَواضِلِهِ.

سپاس خدایی را که از اهل صفات نیکو خواسته است تا او را به خاطر اعطای نوافلش که فوق ستایش ستایشگران است، کارهای پسندیده او را بستانید که بالاتر از ستایش ستایشگران است و شکوه جلالش سوای وصف واصفان است. او شایسته هر ستایش است و منتهای هر اشتیاق. یگانه‌ای که آغاز ندارد، ملك هستی از آن اوست، بی‌زوال و بلند مرتبه‌ای است که بالاتر از او بیننده‌ای نیست.

صاحب مغفرت و رحمت است و به خاطر عطایایش ستوده و به سبب هیبت جلالش پرستیده و برای خوبی نعمتهایش، زبانزد است، جهت بخششهای زیادش، بخشایشگر و در تمام موهبتهایی که از خزینه هایش دارد، مورد اشتیاق است. عظیم الشأن، در عین سیطره و سلطنت کریم و با وجود علومقام نیکوکار و در عطایایش، بخشایشگر سخاوتمند است.

اَلْحَمْدُلله بارِئِ خَلْقِ الْمَخْلوقینَ بِعِلْمِهِ وَ مُصَوِّرِ اَجْسادِ الْعِبادِ بِقُدْرَتِهِ وَ مُخالِفِ صُوَرِ مَنْ خَلَقَ مِنْ خَلْقِهِ وَ نافِخِ الاْرْواحِ فی خَلْقِهِ بِعِلْمِهِ وَ مُعَلِّمِ مَنْ خَلَقَ مِنْ عِبادِهِ اِسْمَهُ وَ مُدَبِّرِ خَلْقَ السَّماواتِ وَ الاْرْضِ بِعَظَمَتِهِ الَّذی وَسِعَ کُلَّ شَیْ خَلْقَ کُرْسِیِّهِ وَ عَلا بِعَظَمَتِهِ فَوقَ الاَعْلِینَ وَ قَهَرَ الْمُلوکَ بِجَبَروتِهِ الْجَبّارِ الاْعْلی الْمَعْبُودِ فی سُلْطانِهِ الْمُتَسَلِّطِ بِقُوَّتِهِ الْمُتَعالی فی دُنُوِّهِ الْمُتَدانی کُلَّ شَیْ فی اِرْتِفاعِهِ.

سپاس خدای را که پدیدآورنده آفرینش مخلوقات، به علم خویش و صورتگر پیکر بندگان به قدرت خود است و به صورتهای مختلف آفریدگانش را درآورده و به علم خود ارواح را در مخلوقات دمیده و به هر که آفریده نامش را آموخته و به عظمت خود آسمانها و زمین را تدبیر نموده، آفرینش کرسی حکومتش همه چیز را فرا گرفته و عظمتش برتر برترینهاست و با جبروتش بر شاهان غالب، بسیار چیره ترین است، در سلطنت خود، مورد پرستش و به قدرت خویش بر همه تسلط دارد، در عین نزدیکی متعالی و با وجود ارتفاعش به همه چیز نزدیك است.

اَلَّذی نَفَذَ بَصَرَهُ فی خَلْقِهِ وَ حارَتِ الاْبْصارُ بِشُعاعِ نورِهِ، اَلْحَمْدُللهِ الْحَکیمِ الرَّشیدِ الْقَوِیِّ الشَّدیدِ الْمُبْدِئِ الْمُعیدِ الْفَعّالِ لِما یُریدُ. اَلْحَمْدُلله مُنَزِّلِ الآیاتِ وَ کاشِفِ الْکُرُباتِ وَ مُؤْتِی السَّماواتِ. اَلْحَمْدُلله فی کُلِّ مَکانٍ وَ فی کُلِّ زَمانٍ وَ فی کُلِّ اَوانٍ.

خدایـی کـه بینائیـش را در خلـق نافـذ و شـعاع نـورش چشـمها را خیـره کـرده است. سپاس خدایـی را کـه شـکیبا و هدایتگـر، آغازگـر آفریـنش بازگرداننـده است و آنچه را خواهد انجام می‌دهد. سپاس خدای را که فروفرستندۀ آیات و برطرف کنندۀ مشکلات و به وجود آورندۀ آسمانهاست، سپاس خدای را در هر مکان و در هرزمان و در هر لحظه.

اَلْحَمْدُلِلّهِ الَّذی لایَنْسی مَنْ ذَکَرَهُ وَ لایَخیبُ مَنْ دَعاهُ وَ لایَذِلُّ مَنْ والاهُ، اَلَّذی یُجْزی بِالاِحْسانِ اِحْسانا وَ بِالصَّبْرِ نَجاةً، اَلْحَمْدُلِلّهِ الَّذی لَهُ ما فِی السَّماواتِ وَ ما فِی الاَرْضِ، وَ لَهُ الْحَمْدُ فِی الاْخِرَةِ وَ هُوَالْحَکیمُ الْخَبیرُ، اَلْحَمْدُلِلّهِ فاطِرِالسَّماواتِ وَ الاَرْضِ جاعِلِ الْمَلائِکَةِ رُسُلاً اُولی اَجْنِحَةٍ مَثْنی وَ ثُلاثَ وَ رُباعَ یَزیدُ فِی الْخَلْقِ ما یَشاءُ اِنَّ اللهَ عَلی کُلِّ شَیْءٌ قَدیرٌ.

سپاس خدای را که یادکننده‌اش را فراموش نکند و درخواست کننده‌اش را نـا امیـد نسازد و دوستدارش را خوار نگرداند. آنکه نیکی را پاداش نیکو دهد و صبوری را باعث نجات سازد، سپاس خدای را آنچه در آسمانها و زمیـن است از آن اوست و در آخرت نیز سپاس از آنِ اوست و او حکیم و داناست. سپاس خدایی را که آفرینندۀ آسمانها و زمیـن و آفریننده فرشتگانِ پیام رسان با دو بال و سه بال و چهار بال است، آنچه بخواهد در آفرینش می‌افزاید، به راستی خداوند بر هر چیزی تواناست.

سُبْحانَ اللهِ وَ اَلْحَمْدُلله وَ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ وَ اللهُ اَکْبَرُ وَ لاحَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ وَ سُبْحانَ اللهِ حینَ تُمْسُونَ وَ حینَ تُصْبِحُونَ وَ لَهُ الْحَمْدُ فِی السَّماواتِ وَ الاَرْضِ عَشِیّا وَ حینَ تَظْهَرُونَ وَ سُبْحانَ اللهِ آناءَ اللَّیْلِ وَ اَطْرافَ النَّهارِ وَ سُبْحانَ الله بِالْغُدُوِّ وَ الاْصالِ وَ سُبْحانَ رَبِّکَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمّا یَصِفُونَ وَ سَلامٌ عَلَی الْمُرْسَلینَ وَ اَلْحَمْدُلِلّهِ رَبِّ الْعالَمینَ وَ اَلْحَمْدُلِلّهِ کَما یُحِبُّ رَبُّنا وَ کَما یَرْضی کَثیراً طَیِّباً.

منزّه است خداوند و سپاس خدا را و هیچ معبودی جز الله نیست و خدا بزرگتر است و هیچ حرکت و نیرویی جز خدا را نیست و منزّه است خدا به هنگام شامگاهان و صبحگاهان و سپاس خدا را در آسمانها و زمین در وقت عصر و موقعی که وارد ظهر می‌شوید و منزّه است خداوند اوقات شب و روز و منزّه است صبح و شام و منزّه است پروردگارِ صاحب عزت از آنچه توصیف می‌کنند و درود بر سفیران الهی و سپاس مخصوص پروردگار عالمیان است و سپاس برای خداست چنانکه پروردگار دوست می‌دارد و آن طور که می‌پسندد؛ سپاسی فراوانِ پاکیزه!

كُلَّما سَبَّحَ اللهُ شَئٍ وَ كَما يُحِبُّ اللهُ اَنْ يُسَبَّحَ وَ اَلْحَمْدُللهِ كُلَّما حَمِدَاللهُ شَئٍ وَ كَما يُحِبُّ اللهُ اَنْ يُحْمَدَ وَ لا اِلـهَ اِلاَّ اللهُ كُلَّما هَلَّلَ الله شَئٍ وَ كَما يُحِبُّ الله اَنْ يُهَلَّلَ وَاللهُ اَكْبَرُ كُلَّما كَبَّرَالله شَئٍ وَ كَما يُحِبُّ اللهُ اَنْ يُكَبِّرَ وَ لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِالله الْعَلِيِّ الْعَظيمِ.

هرچه که خدا را سپاس گوید و همچنان که خداوند دوست دارد سپاس گفته شود و سپاس برای خداست همان طور که چیزی خدا را سپاس گوید و همان طور که خدا دوست می‌دارد، سپاس گویند و هیچ معبودی جز خدا نیست، چنانکه چیزی خدا را تهلیل نماید و همچنانکه خداوند دوست دارد تهلیل شود. و خداوند بزرگتر چنانکه چیزی خدا را تکبیر گوید و آن طوری که خداوند دوست دارد تکبیر گویند و هیچ حرکت و توانی نیست مگر به خدای علیّ عظیم.

آن گاه هفت مرتبه می‌گویی این دعای مخزون (اندوخته) است ـ: اَللّهُمَّ اِنّى اَسْأَلُكَ يا اللهُ يا رَحمانُ! بِاَسْمائُكَ الرَّضِيَّةِ الْمَرْضِيَّةِ الْمَكْنونَةِ يا اَللّه[1] و هفت مرتبه:

۱. خداوندا ای خدا ای بخشنده! به حق نامهای پسندیده و مورد پسند اندوخته‌ات درخواست دارم.

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِاَسْمائِكَ الْكِبْرِيائِيَّةِ، اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِاَسْمائِكَ الْعَزیزَةِ الْمَنیعَةِ وَ اَسْأَلُكَ بِاَسْمائِكَ التّامَّةِ الْكامِلَةِ الْمَعْهُودَةِ، يا اَللهُ وَ اَسْأَلُكَ بِاَسْمائِكَ الَّتی هِیَ رِضاكَ يا اَللهُ وَ اَسْأَلُكَ بِاَسْمائِكَ الَّتی لاتَرِدُها دُونَكَ وَ اَسْأَلُكَ مِنْ مَسائِلِكَ بِما عاهَدْتَ اَوْ فِی الْعَهْدِ اَنْ لاتُخَيِّبَ سائِلَكَ وَ اَسْأَلُكَ بِجُمْلَةِ مَسائِلِكَ الَّتی لايَفی بِحَمْلِها شَیْءٌ غَيْرُكَ.

ای خدا! به نامهای سزای بزرگی تو! ای خدا! به نامهای عزیزوالایت، درخواست دارم و بـه نامهای کامل تمام دیرین درخواسـت می‌کنیم. ای خدا به حق نامهایی که آنها مورد پسـند تواسـت، ای خدا به حـق نامهایی که جزتوآنهـا را وارد نکند و بـه تمام خواسـته‌هایی که برآورده‌ای یـا در عهد برآوردن آنی که درخواسـت‌کننده را ناامیـد نگردانـی و بـه همـه خواسـته‌هایی کـه چیـزی جـزتـوبـه بـرآوردن آنها وفا نکند، درخواست دارم.

و هفت مرتبه: وَ اَسْأَلُكَ بِكُلِّ اِسْمٍ اِذا دُعيتَ بِهِ اَجَبْتَهُ وَ بِكُلِّ اِسْمٍ هُوَ لَكَ وَ كُلِّ مَسْأَلَةٍ حَتّى يَنْتَهی اِلى اِسْمِكَ الاَعْظَمِ الاَعْظَمِ الاَكْبَرِ الاَكْبَرِ الْعَلِیِّ الاَعْلَى الَّذی اسْتَوَيْتَ بِهِ عَلى عَرْشِكَ وَ اسْتَقْلَلْتَ بِهِ عَلى كُرْسِيِّكَ وَ هُوَ اِسْمُكَ الْكامِلُ الَّذی فَضَّلْتَهُ عَلى جَميعِ اَسْمائِكَ يا رَحْمانُ. وَ اَسْأَلُكَ بِما لا اَعْلَمُهُ ما لَوْ عَلِمْتُهُ لَسَأَلْتُكَ بِهِ وَ بِكُلِّ اِسْمٍ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فی عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ يا رَحْمانُ يا رَحْمانُ اَنْ تُصَلِّیَ عَلى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسولِكَ وَ نَبِيِّكَ وَ اَمينِكَ وَ حَبيبِكَ وَ صَفْوَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ خاصَّتِكَ مِنْ بَرِيَّتِكَ وَ مُحِبِّكَ وَ نَجِيِّكَ وَ حَبيبِكَ وَ صَفِيِّكَ وَ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ عَلى اَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَ تَرَحَّمْ عَلى مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ مُحَمَّدٍ كَاَفْضَلِ وَ اَجْمَلِ وَ اَزْكى وَ اَطْهَرِ وَ اَعْظَمِ وَ اَكْثَرِ وَ اَتَمِّ ما صَلَّيْتَ عَلى اَحَدٍ مِنْ اَنْبِيائِكَ وَ رُسُلِكَ يا ذَا الْجَلالِ وَ الاِكْرامِ.

و بـه هـر اسـمی کـه هـرگاه بـدان خواننـد، اجابت کنـی و بـه هر اسـمی که مخصـوص تواسـت و هرنوع خواسـته‌ای تا به اسـم اعظـم اعظم اکبـر اکبر، علی

اعلای توبرسد که بدان وسیله برعرش استواری و با آن بالای کرسی حکومت بر هستی قرار گرفته‌ای یعنی آن اسم کاملی که آن را برهمه اسمائت برتری داده‌ای، ای خدای رحمان از تو خواهانم!

و به آنچه نمی‌دانم که اگر می‌دانستم تورا بدان وسیله درخواست می‌کردم و به هر اسمی که در علم غیب آن را به خود اختصاص داده‌ای ای بخشنده، ای خدای رحمان از تو درخواست دارم که بر محمّد بنده، فرستاده، پیامبر، امین، حبیب، برگزیده از میان خلق و ویژهٔ خود از بین مخلوقات و دوستدار و صمیمی، حبیب و برگزیده‌ات درود فرستی و بر محمّد و اهل بیت محمّد رحمت فرستی و بر محمّد و آل محمّد ترحم فرمایی همچون برترین، زیباترین، پاك و پاکیزه‌ترین، بزرگترین، بیشترین و تمام‌ترین درودی را که بر کسی از پیامبران و سفیرانت فرستاده‌ای ای صاحب جلال و اکرام!

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِى الْاَوَّلينَ وَ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِى الْآخِرينَ وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ فِى الْمَلَاءِ الْاَعْلى وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ فِى الْمُرْسَلينَ اَللّٰهُمَّ اَعْطِ مُحَمّدا صَلَواتُكَ عَلَيْهِ الْوَسيلَةَ وَ الْفَضيلَةَ وَ الشَّرَفَ وَ الدَّرَجَةَ الرَّفيعَةَ.

خداوندا بر محمّد و آل محمّد در بین اولین درود فرست و بر محمّد و آل محمّد در بین آخرین درود فرست و بر ایشان در جمع فرشتگان درود فرست و در جمع سفیران بر ایشان درود فرست! خدایا بر محمّد ـ درود و رحمتت بر او باد! ـ وسیله، فضیلت، شرف و مرتبه بلند عطا کن! خدایا مقام او را گرامی دار و بنیانش را والا گردان و برهانش را بزرگ شمار و او را روسفید کن و عظمت او را بالا ببر!

اَللّٰهُمَّ اَكْرِمْ مَقامَهُ وَ شَرِّفْ بُنْيانَهُ وَ عَظِّمْ بُرْهانَهُ وَ بَيِّضْ وَجْهَهُ وَ اَعِلْ كَعْبَهُ وَ اَفْلِجْ حُجَّتَهُ وَ اَظْهِرْ دَعْوَتَهُ وَ تَقَبَّلْ شَفاعَتَهُ كَما بَلَّغَ رِسالاتِكَ وَ تَلا آياتِكَ وَ اَمَرَ بِطاعَتِكَ وَ

اِئْتَمَرَبِها وَ نَهی عَنْ مَعْصِیَتِكَ وَ انْتَهی عَنْها فی سِرٍّوَ عَلانِیَةٍ وَ جاهَدَ حَقَّ الْجِهادِ فیكَ وَ عَبَدَ مُخْلِصا حَتّی اَتاهُ الْیَقینُ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَ عَلی اَهْلِهِ.

و حجت او را پیروز گردان و دعوتش را غالب و شفاعتش را بپذیر، همان طوری که رسالات تورا رساند و آیات تورا تلاوت کرد و به طاعت تو فرمان داد و خود فرمان بُرد و از معصیت تو بازداشت و خود از نافرمانی تو در نهان و آشکار خودداری کرد و حق جهاد را در راه تو به عمل آورد و مخلصانه تا وقت مرگ عبادت کرد، درود تو بر او و خاندانش باد!

اَللّهُمَّ ابْعَثْهُ مَقاما مَحْمُودا یَغْبُطُهُ الاَوَّلُونَ وَ الآخِرُونَ مِنَ النَّبییّنَ وَ الْمُرْسَلینَ. اَللّهُمَّ اسْتَعْلِمْنا لِسُنَّتِهِ وَ تَوَفَّنا عَلی مِلَّتِهِ وَ ابْعَثْنا فی شیعَتِهِ وَاحْشُرْنا فی زُمْرَتِهِ وَاجْعَلْنا مِمَّنْ یَتَّبِعُهُ وَ لاتَحْجِبْنا عَنْ رُؤیَتِهِ وَ لاتَحْرِمْنا مُرافَقَتِهُ حَتّی تُسْكِنّا غُرْفَةً وَ تُخَلِّدُنا فی جِوارِهِ. رَبِّ اِنّی اَحْبَبْتُهُ فَاَحِبَّنی لِذالِكَ وَ لاتُفَرِّقْ بَیْنی وَ بَیْنَهُ طَرْفَةَ عَیْنٍ فِی الدُّنْیا وَ الآخِرَةِ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اَلَّذینَ اَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهیراً.

خداوندا! او را به مقامی پسندیده برانگیز که اولین و آخرین از پیامبران و رسولان بر او رشك ببرند! خدایا ما را از سنّت او با خبر ساز و ما را بر ملت او بمیران و در جمع پیروان او برانگیز! و در زمرهٔ او محشور فرما و از جمله تابعان او قرار ده! و از دیدار او بازندار و از همراهی با او محروم نگردان! تا ما را ساکن غرفه بهشتی کنی و در جوار او جاودانه گردانی!

خدایا من او [رسولت] را دوست دارم پس بدان جهت او را دوستدار من گردان و بین من و او چشم برهم زدنی در دنیا و آخرت جدایی نینداز! خداوندا بر محمّد و آل محمّد که پلیدی را از ایشان برده و آنها را به طور کامل پاك ساخته‌ای، درود فرست!

اَللّهُمَّ افْتَحْ لَهُمْ فَتْحا یَسیراً وَ انْصُرْهُمْ نَصْراً عَزیزاً وَاجْعَلْ لَهُمْ سُلْطانا نَصیراً اَللّهُمَّ مَکِّنْ لَهُمْ فِی الْاَرْضِ وَاجْعَلْهُمْ اَئِمَّةً وَاجْعَلْهُمُ الْوارِثینَ اَللّهُمَّ اَرِهُمْ فی عَدُوِّهِمْ ما یَأْمُلونَ وَ اَرِعَدُّوَ هُمْ مِنْهُمْ مایَحْذُرُونَ اَللّهُمَّ اجْمَعْ بَیْنَهُمْ فی خَیْرٍوَ عافِیَةٍ اَللّهُمَّ عَجِّلِ الرَّوحَ وَ الْفَرَجَ لِآلِ مُحَمَّدٍ اَللّهُمَّ اَجْمَعْ عَلَی الْهُدی اَمْرَهُمْ وَاجْعَلْ قُلُوبَهُمْ فی قُلُوبِ خِیارِهِمْ وَ اَصْلِحْ ذاتَ بَیْنَهُمْ اِنَّکَ حَمیدٌ مَجیدٌ.

خدایا برای ایشان فتحی آسان فراهم کن و با پیروزی مقتدرانه پیروز گردان! و برای ایشان سلطانی مدد کار مقرّر فرما! خداوندا برای ایشان در زمین تسلطی فراهم کن و آنها را رهبران و وارثان قرار ده! خدایا ایشان را دربارۀ دشمنانشان به آرزویشان برسان و به دشمنانشان از آنها چیزی نشان ده که می‌ترسند! خداوندا بین آنها را در حال خیرو عافیت گردآور! خدایا در بشارت و فرج برای آل محمّد تعجیل کن! خدایا امر ایشان را بر هدایت، و دلهای ایشان در دلهای خوبانشان قرار ده! و بین آنها را اصلاح کن زیرا که توستوده و بزرگواری!

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَغْفِرَلی وَ لِوالِدَیَّ وَ ما وَلَدا وَ اَعْتِقْهُما مِنَّ النّارِ وَ ارْحَمْهُما وَارْضِهُما عَنّی وَ اغْفِرْلِکُلِّ والِدٍ لی دَخَلَ فِی الاِسْلامِ وَ لِاَهْلی وَ وَلَدی وَ جَمیعِ قَراباتی اِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. اَللّهُمَّ اجْعَلْنی وَ جَمیعَ وَرَثَةِ اَبی وَ اِخْوانی فیکَ مِنْ اَهْلِ وَلایَتِکَ وَ مَحَبَّتِکَ فَاِنَّهُ لایَقْدِرُعَلی ذالِکَ غَیْرُکَ یا رَحْمانُ. اَللّهُمَّ اَوزِعْنی اَنْ اَشْکُرَکَ وَ اَشْکُرَنِعْمَتِکَ الَّتی اَنْعَمْتَ عَلَیَّ وَ عَلی والِدَیَّ وَ اَنْ اَعْمَلَ صالِحا تُرْضیهِ وَ اَصْلِحْ لی فی ذُرِّیَّتی اِنّی تُبْتُ اِلَیْکَ وَ اِنّی مِنَ الْمُسْلِمینَ وَ اَجْزِوالِدَیَّ خَیْرَماجَزَیْتَ والِدا عَنْ وَلَدِهِ

خدایا از تو درخواست دارم بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و من و پدر و مادرم و فرزندانشان را بیامرزی و آن دو را از آتش آزاد کنی و بیامرزی و از من راضی

گردانی و هر یك از نیاکان مرا که وارد اسلام شده است و خانواده و فرزندان و جمیع خویشاوندان مرا بیامرزی! خداوندا! تو که به یقین بر هر چیزی توانایی! خدایا مرا و جمیع وارثان پدرم و برادران دینی مرا از اهل ولایت و محبت خودت قرار ده! زیرا که جز تو ای خدای رحمان کسی بر اینها قادر نیست. خدایا مرا توفیق ده تا تو را سپاس گویم و شکر نعمتِ تو را که بر من و به پدر و مادرم داده‌ای به جا آورم و عمل صالح مورد پسند تو را انجام دهم! و امر مرا در میان فرزندانم اصلاح کن! من به سوی تو بازگشته و از جمله تسلیم شدگان فرمان توام! و به پدر و مادرم بهترین پاداشی را بده که بر والدین از طرف فرزندش می‌دهی!

وَ اجْعَلْ ثَوابَهُما غَنِیّ جَنّاتِ النَّعیمِ. وَاغْفِرْلَنا وَ لِاِخْوانِنَا الّذینَ سَبَقُونا بِالْایمانِ وَ لاتَجْعَلْ فی قُلُوبِنا غِلاًّ لِلَّذینَ آمَنُوا رَبَّنا اِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحیمٌ وَ اغْفِرْلَنا وَ لِلْمُؤْمِنینَ وَ الْمُؤمِناتِ اَلْاَحْیاءِ مِنْهُمْ وَ الاَمْواتِ اَللّهُمَّ اَصْلِحْ ذاتَ بَیْنِهِمْ وَاجْمَعْ عَلَی الْهُدی اَمْرَهُمْ وَاجْعَلْنی وَ اِیّاهُمْ عَلی طاعَتِكَ وَ مُحَبَّتِكَ.

و پاداش آنها را از جانب من بهشت قرار ده! و ما را و برادرانی را که پیش از ما ایمان آورده‌اند بیامرز! و در دلهای ما کینه‌ای برای کسانی که ایمان دارند قرار نده! پروردگارا محققاً تو رئوف و مهربانی! ما و مردان و زنان با ایمان را، زنده و مرده‌شان را بیامرز! خدایا! بین آنها را اصلاح کن و امرشان را بر هدایت گردآور! و من و ایشان را مطیع و دوستدار خود قرار ده!

اَللّهُمَّ وَ اِلْمَمْ شَعْثَهُمْ وَ اَحْقِنْ دِماءَهُمْ وَ وَلِّ اَمْرَهُمْ خِیارَهُمْ اَهْلَ الرَّأْفَةِ وَ الْمَعْدِلَةِ عَلَیْهِمْ اِنَّكَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ اَللّهُمَّ بَدیعَ السَّماواتِ وَ الاَرْضِ عالِمَ الْغَیْبِ وَ الشَّهادَةِ ذَاالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ وَ الْجُودِ وَ الْقُوَّةِ وَ السُّلْطانِ وَ الْجَبَروتِ وَ الْمَلَكُوتِ وَ الْكِبْریاءِ وَ الْعَظَمَةِ وَ الْقُدْرَةِ وَ الْمِدْحَةِ وَ الرَّهْبَةِ وَ الرَّغْبَةِ وَ الْجُودِ وَ الْعُلُوِّ وَ الْحُجَّةِ وَ الْهُدی

وَ الطّاعَةِ وَ الْعِبادَةِ وَ الْاَمْرِوَ الْخَلْقِ وَ كُلِّ شَیْ‌ءٍ لَكَ يا رَبَّ الْعالَمينَ يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ اَسْأَلُكَ سؤالَ الضّارِعينَ الْمُتَضَرِّعِينَ الْمَساكينِ الْمُسْتَكينينَ الرّاغِبينَ الرّاهِبينَ الَّذينَ لايَحْذِرُونَ سِواكَ يا مَنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّوَ يَكْشِفُ السُّوءَ وَ يُجِيبُ الدّاعیَ وَ يُعْطِی السّائِلَ اَسْأَلُكَ يا رَبِّ سُؤالَ مَنْ لَمْ يَجِدْ لِضَعْفِهِ مُقَوِّيا وَ لالِذَنْبِهِ غافِرا وَ لا لِفَقْرِهِ سادّا غَيْرَكَ اَسْأَلُكَ سُؤالَ مَنِ اشْتَدَّتْ فاقَتُهُ وَ ضَعُفَتْ قُوَّتُهُ وَ كَثُرَتْ ذُنوبُهُ يا ذَاالْجَلالِ وَ الْاِكْرامِ يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ.

خداوندا پراکندگی حال ایشان را جمع و خونهایشان را حفظ کن و نیکوکاران و اهل مِهر و عدالت ایشان را سرپرست امور آنها بگردان! زیرا که تو بر هر چیزی توانایی ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار!

خدایا ای پدیدآورندۀ آسمانها و زمین، دانای غیب و شهود، صاحب جلال و کرم، جود، نیرو، سلطنت، جبروت، ملکوت، بزرگی، عظمت، قدرت، مِدحَت، ترس، رغبت، سخا، بلندی، حجّت، هدایت، طاعت، عبادت، امر، خلق و همه چیز از آنِ تو است ای پروردگار عالمیان ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار، از تو همچون متواضعان که تضرع دارند، مستمندان که درمانده اند، مشتاقان بیمناك که جز از تو نمی‌ترسند درخواست دارم! ای کسی که جواب درمانده را می‌دهی و گرفتاری را برطرف می‌کنی و درخواست کننده را اجابت می‌نمایی و به سائل عطا می‌کنی، ای پروردگار! همانند کسی که برای ناتوانیش کمك کاری و برای گناهش بخشنده‌ای و برای تهی‌دستیش جز تو پیش گیرنده‌ای پیدا نمی‌کند، از تو درخواست دارم! و همچون کسی درخواست می‌کنم! خدایا همچون کسی که نیازش شدید و توانش ضعیف و گناهانش فراوان است تو را درخواست دارم ای صاحب جلال و اکرام! ای پروردگار! ای پروردگار، ای پروردگار!

اَسْأَلُكَ یا رَبِّ مَسْأَلَةَ كُلِّ سائِلٍ وَ رَغْبَةَ كُلِّ راغِبٍ بِیَدِكَ وَ اَنْتَ اِذا دُعیتَ اَجَبْتَ وَ بِحَقِّ السّائِلینَ عَلَیْكَ وَ بِحَقِّ صَفْوَتِكَ مِنْ عِبادِكَ وَ مُنْتَهَى الْعِزِّمِنْ عَرْشِكَ وَ مُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتابِكَ اَنْ لاتَسْتَدْرِجَنی بِخَطیئَتی وَ لاتَجْعَلْ مُصیبَتی فی دینی وَ اذْكُرْنی یا رَبِّ بِرِضاكَ وَ لاتَنْسِنی حینَ تَنْشُرُ رَحْمَتَكَ وَ اقْبِلْ عَلَیَّ بِوَجْهِكَ الْكَریمِ وَ امْنُنْ عَلَیَّ بِكَرامَتِكَ یا كَریمَ الْعَفْوِ وَ اسْتَجِبْ دُعائی وَارْحَمْ تَضَرُّعی فَاِنّی بائِسٌ فَقیرٌ خائِفٌ مُسْتَجیرٌ مِنْ عَذابِكَ لا اَثِقُ بِعَمَلی وَلكِنَّنی اَثِقُ بِرَحْمَتِكَ یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ.

پروردگارا چون درخواست هر درخواست‌کننده و اشتیاق هر مشتاق را که به دست توست، هر وقت بخوانند اجابت کنی و به حق سائلان درگاهت و به حق برگزیده از بندگانت و منتهای عزّت از عرش تو و رحمت از کتاب تو، درخواست دارم که مرا به خاطر خطایم به حال خود واگذار نکنی و مصیبت مرا در دینم قرار ندهی و ای پروردگار با رضای خود مرا یاد کنی و موقع نشر رحمتت فراموشم نکنی! و روی بخشنده‌ات را به سمت من کنی و با کرامت خود بر من منّت گذاری ای بخشاینده! مرا ببخش! و دعایم را مستجاب کن و به آه و ناله من ترحم نما، زیرا که درماندهٔ بیچاره، هراسناکم که از عذابت به تو پناه آورده‌ام، اطمینانی به عمل خویش ندارم ولی به رحمت تو اطمینان دارم، ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگارا!

اَللّهُمَّ كُنْ بی حَفیّاً وَ لاتَجْعَلْنی بِدُعائِكَ رَبِّ شَقِیّاً وَامْنُنْ عَلَیَّ بِعافِیَتِكَ وَ اعْتِقْ رَقَبَتی مِنَ النّارِ فَاِنَّنی لااَسْتَغیثُ بِغَیْرِكَ وَ اسْتَجیرُكَ فَاَجِرْنی مِنْ كُلِّ هَولٍ وَ مَشَقَّةٍ وَ خَوفٍ وَ آمِنْ خَوفی وَ شَجِّعْ جُبْنی وَ قَوِّ ضَعْفی وَ سُدَّ فاقَتی وَ اَصْلِحْ لی جَمیعَ اُمُوری یا رَبِّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَولِ الْمُطَّلِعِ وَ مِنْ شِدَّةِ الْمَوقِفِ یَومَ الدّینِ فَاِنَّكَ تُجیرُ وَ لایُجارُ عَلَیْكَ یا رَبِّ یا رَبِّ. اَللّهُمَّ لاتُعْرِضْ عَنّی حینَ اَدْعُوكَ وَ لاتَصْرِفْ عَنّی وَجْهَكَ حینَ اَسْأَلُكَ

فَلا رَبٌّ لی سِواکَ وَاَعْطِنی مَسْأَلَتی وَ آمِنْ خَوْفی یَومَ اِلْقاکَ اَللّٰهُمَّ اَعُوذُ بِکَ فَاَعِذْنی فَاِنّی ضَعیفٌ خائِفٌ مُسْتَجیرٌبائِسٌ فَقیرٌیارَبِّ یا رَبِّ یارَبِّ.

خدایا شادی بخش من باش و مرا به دعای خود پروردگارا شقاوتمند قرار نده و به وسیله عافیت خود برمن منّت بگذار و مرا از آتش دوزخ آزاد کن، زیرا که جزتوفریادرسی ندارم و از هرترس و مشقتی و هراسی مرا پناه ده که از توپناه می‌طلبم و بیم مرا ایمن گردان و ترس مرا دلداری ده و ضعف مرا قوت عطا کن و جلوی نیاز مرا ببند و همه امور مرا اصلاح کن! پروردگارا از هول مطلع و از سختی موقف روز جزا به توپناه می‌برم زیرا که توپناه می‌دهی و کسی تورا پناه نمی‌دهد، ای پروردگار! ای پروردگار!

خدایا هنگامی که تورا می‌خوانم رو از من برنگردان و موقعی که درخواست می‌کنم از من دوری نکن زیرا که مرا جزتوپروردگاری نیست و خواسته مرا عطا کن و خوف مرا روز دیدارت ایمن ساز! خدایا به توپناه آورده‌ام پناهم ده که من ناتوان بیمناك پناهنده درماندهٔ نیازمندم، ای پروردگار! ای پروردگار! ای پروردگار!

اَللّٰهُمَّ اکْشِفْ ضُرَّما اسْتَعِذْتُکَ مِنْهُ وَ اَلْبِسْنی رَحْمَتَکَ وَ جَلِّلْنی عافِیَتَکَ وَ آمِنّی بِرَحْمَتِکَ فَاِنَّکَ تُجیرُوَ لایُجارُعَلَیْکَ اَللّٰهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِکَ مِنْ وَحْشَةِ الْقَبْرِوَ مِنْ خَلْوَتِهِ وَ مِنْ ظُلْمَتِهِ وَ ضیقِهِ وَ عَذابِهِ وَ مِنْ هَولِ ما اَتَخَوَّفُ بَعْدَهُ یا رَبَّ الْعالَمینَ یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ صَفْوَتِکَ وَ خِیَرَتِکَ مِنْ خَلْقِکَ وَ اَنْ تَسْتَجیبَ لی دُعائی وَ تُعْطِیَنی سُؤْلی وَاکْفِنی مِنْ دُنیایَ وَ آخِرَتی وَ ارْحَمْ فاقَتی وَ اغْفِرْذُنُوبی ما تَقَدَّمْ مِنْها وَ ما تَأَخَّرَوَ آتِنی فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَ فِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنی بِرَحْمَتِکَ عَذابَ النّارِ

خداوندا خسارت آنچه پناهندگی خواستم برطرف ساز و لباس رحمت برمن بپوشان و با عافیت خود مرا گرامی دار و به رحمت خود ایمن گردان، زیرا که توپناه

می‌دهی و به کسی پناه نمی‌بری! خدایا از وحشت قبر و از خلوت، ظلمت، تنگی و عذابش و از هول آنچه پس از مرگ می‌ترسم به تو پناه می‌برم.

ای پروردگار جهانیان! ای پروردگار! ای پروردگار، ای پروردگار! خدایا از تو می‌خواهم که بر محمّد و اهل بیتش؛ برگزیده و انتخاب تو از میان بندگان درود فرستی و دعای مرا مستجاب و خواسته مرا عطا کنی و از دنیا و آخرتم کفایت و بر بیچارگیم ترحّم نمایی و گناهانم را از گذشته و آینده بیامرزی و در دنیا حسنه‌ای و در آخرت حسنه‌ای مرحمت کنی و به رحمت خود از عذاب دوزخ نگهداری!

اَللّهُمَّ ارْزُقْنی صِلَةَ قَرابَتی وَ حَجّاً مَقْبولاً وَ عَمَلاً صالِحاً مَبْرُوراً تَرْضاهُ مِمَّنْ عَمِلَ بِهِ وَ اَصْلِحْ لی اَهْلی وَ وَلَدی وَ اَسْأَلُكَ اَنْ تَجْعَلَ لی عَقِباً صالِحاً يُلْحِقُنی مِنْ دُعائِهِمْ رِضْواناً وَ مَغْفِرَةً وَ زِيادَةً فی كِرامَتِكَ اِنَّكَ عَلی كُلِّ شَیْ‌ءٍ قَديرٌ وَ اَنْتَ اَرْحَمَ الرّاحِمينَ يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ. اَللّهُمَّ وَ كُلّما كانَ فی قَلْبی مِنْ شَكٍّ اَوْ رَيْبَةٍ اَوْ جُحودٍ اَوْ قُنُوطٍ اَوْ فَرَحٍ اَو مَرَحٍ اَو بَطَرٍ اَوْ فَخْرٍ اَوْ خُيَلاءِ اَوْ جُبْنٍ اَو خِيفَةٍ اَو رِياءٍ اَو سُمْعَةٍ اَو شِقاقٍ اَو نِفاقٍ اَو كُفْرٍ اَو فُسُوقٍ اَو عَظَمَةٍ اَو شَیْ‌ءٍ مِمّا لاتُحِبُّ عَلَيْهِ اَولِيائَكَ فَاَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمّدٍ اَنْ تَمْحُوَ ذالِكَ مِنْ قَلْبی وَ اَنْ تُبْدِلَنی مَكانَهُ اِيماناً وَ عَدْلاً وَ رِضًا بِقَضائِكَ وَ وَفاءً بِعَهْدِكَ وَ وَجِلاً مِنْكَ وَ زُهْداً فِی الدُّنْيا وَ رَغْبَةً فيما عِنْدَكَ وَ ثِقَةً بِكَ وَ طُمَأْنِينَةً اِلَيْكَ وَ تَوْبَةً اِلَيكَ نَصُوحاً يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ.

خدایا مرا صله رحم، حج مقبول، عمل صالح پذیرفته‌ای روزی کن، عملی که از اهل عمل می‌پسندی و خانواده و فرزندان مرا صالح گردان و از تو می‌خواهم بازماندگان مرا صالح گردانی و از دعای آنها مرا به رضوان و مغفرت ملحق سازی و بر کرامتت بیافزایی زیرا که تو بر هر کاری توانایی و تو مهربان‌ترین مهربانانی ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار!

خداوندا هر آنچه در دل من از شك، ریب، انکار، نومیدی، ناسپاسی، پایکوبی، عیّاشی، فخرفروشی، کبر، ترس، بیم، ریا، خودنمایی، اختلاف، دورویی، کفر، تبهکاری یا بزرگ منشی یا چیزی از آنچه براولیایت نمی‌پسندی، به حق محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله درخواست دارم همه آنها را از دلم پاك و به جای آنها و عدالت و رضای به قضا و وفای به عهدت و ترس از (عذاب) خود و پارسایی در دنیا و میل به آنچه نزد تو است و اعتماد به خود و آرامش به تو و توبه نصوح به درگاهت را قرار دهی! ای پروردگار! ای پروردگار! ای پروردگار!

اَللّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَما خَلَقْتَنی وَ لَمْ اَكُ شَيْئًا مَذْكُورا عَلى اَهْوالِ الدُّنْيا وَ بَوائقِ الدَّهْرِ وَ كُرُباتِ الْآخِرَةِ وَ مُصيباتِ اللَّيالی وَ الاَيّامِ مِنْ شَرِّما يَعْمَلُ الظّالِمُونَ فِی الْاَرْضِ. اَللّهُمَّ بارِكْ لی فی قَدَرِكَ وَ رَضِّنی بِقَضائِكَ اَللّهُمَّ افْتَحْ مَسامِعَ قَلْبی لِذِكْرِكَ وَ ارْزُقْنی شُكْراً وَ تَوفيقا وَ عِبادَةً وَ خَشْيَةً يا رَبَّ الْعالَمينَ يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ. اَللّهُمَّ اَطْلِعْ اِلَی الْيَومِ اِطّلاعَةً تَدْخِلُنی بِهَا الْجَنَّةَ اَللّهُمَّ اِسْتَجِبْ دُعائی وَ اَقْبِلَهُ مِنّی وَ اجْعَلْهُ دُعاءً جامِعاً يُوافِقُ بَعْضُهُ بَعْضا فَاِنَّ كُلَّ شَیْ عِنْدَكَ بِمِقْدارٍ. اَللّهُمَّ وَاجْعَلْهُ مِنْ شَأنِكَ فَاِنَّكَ كُلَّ يَوْمٍ فی شَأْنٍ. اَللّهُمَّ وَ اكْتُبْهُ فی عِلِيّينَ فی كِتابٍ لايُمْحی وَ لايُبَدَّلُ بِاَنْ تَقُولَ قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدی ما تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ ما تَأَخَّرَوَ اسْتَجَبْتُ لَهُ دَعْوَتَهُ وَ وَفَّقْتُهُ وَ اصْطَفَيْتُهُ لِنَفْسی وَ كَرَّمْتُهُ وَ فَضَّلْتُهُ وَ عَصَمْتُهُ وَ هَدَيْتُهُ وَ زَكَّيتُهُ وَ اَصْلَحْتُهُ وَ اسْتَخْلَصْتُهُ وَ غَفَرْتُ لَهُ وَ عَفَوتُ عَنْهُ اَمينَ يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ.

خدایا تورا سپاس چنانکه مرا درحالی که چیزقابل ذکری نبودم آفریدی، در برابرهراسهای دنیا و ناگواري های روزگار و گرفتاري های آخرت و مصیبتهای شبها و روزها از شر رفتارهای ستمگران در زمین! خداوندا برایم در مقدّراتت برکت و به قضایت خرسندی ده!

خدایا گوشهای قلبم را برای یاد خود بگشا و شکر، توفیق، عبادت و خشیت را روزیم کن ای پروردگار عالمیان ای پروردگار! ای پروردگار! ای پروردگار! خدایا تا امروز اطلاعی یافتم که بدان وسیله مرا وارد بهشت گردانی! خدایا دعایم را مستجاب کن! و آن را از من بپذیر و آن را دعایی جامع قرار ده که بخشی موافق بخش دیگر باشد، چرا که هر چیزی نزد تو به اندازه معینی است.

خدایا آن را از جمله کارهای خودت قرار ده! زیرا که تو هر روز در کاری هستی! خداوندا آن را از جمله اعمال صدرنشینان در کتابی بنویس که محو نشدنی و غیرقابل تغییر است، به این ترتیب که بگویی گناهان گذشته و آینده بنده‌ام را آمرزیده‌ام و دعایش را مستجاب و موفّقش کردم و برای خودم برگزیدم و گرامی داشتم و برتری دادم و پاك داشتم و هدایتش کردم و پاکیزه نمودم و اصلاحش کرده و نجاتش دادم و آمرزیدم و از او عفو کردم، آمین ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَتَوَجَّهُ اِلَیْكَ بِنَبِیِّكَ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله فی خَلاصی وَ خَلاصِ والِدَیَّ وَ ما وَلَدا وَ اَهْلی وَ وَلَدی وَ جَمیعِ ذُرِّیَّةِ اَبی وَ اِخْوانی فیكَ وَ جَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَ الْمُؤْمِناتِ وَ کُلِّ والِدٍ لی دَخَلَ فِی الاِسْلامِ مِنْ اَهْوالِ یَوْمِ الْقِیامَةِ وَ مِنْ هُمُومِ الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ وَ اَهْوالِها وَ اَسْأَلُكَ اَنْ تُرْزِقَنی عِزَّها وَ تُصْرِفَ عَنّی شَرَّها وَ تُثْبِتَنی بِالْقَوْلِ الثّابِتِ فِی الْحَیاةِ الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ اِنَّكَ رَؤُفٌ رَحیمٌ وَ صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ کَثیراً وَ حَسْبُنَا اللهُ وَ نِعْمَ الْوَکیلِ یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ.

خدایا به وسیلهٔ پیامبرت پیامبر رحمت، محمّد صلی الله علیه و آله درباره نجات خود و پدر و مادرم و فرزندانشان و خانواده، فرزندانم و همه فرزندان پدرم و برادران دینیم و تمام مرد و زن با ایمان و همه نیاکانم که وارد اسلام شده‌اند از اهوال روز قیامت

و غمهای دنیا و آخرت و اهوال آنها رو به درگاه تو آورده‌ام! و درخواست دارم که عزّت آنها را نصیبم کنی و از شرّ آنها بازداری و مرا در زندگی دنیا و آخرت به قول ثابت [توحید] ثابت بداری، ای پروردگار زیرا که تو رئوف و مهربانی و درود فراوان خدا بر محمّد و آلش باد! و خداوند ما را بس است و او نیکو وکیلی است، ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ اَنْ تُصْرِفَ عَنّی شَرَّ کُلِّ جَبّارٍ عَنیدٍ وَ شَرَّ کُلِّ شَیْطانٍ مَریدٍ وَ شَرَّ کُلِّ ضَعیفٍ مَنْ خَلْقِكَ وَ شَدیدٍ وَ مِنْ شَرِّ السّامَّةِ وَ الْهامَّةِ وَ الاٰمَّةِ وَ الْخاصَّةِ وَ الْعامَّةِ وَ مِنْ شَرِّ کُلِّ دابَّةٍ صَغیرَةٍ اَو کَبیرَةٍ بِاللَّیْلِ وَ النَّهارِ وَ مِنْ شَرِّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَ الْعَجَمِ وَ مِنْ شَرِّ فَسَقَةِ الْجِنِّ وَ الاِنْسِ اِنَّكَ عَلی کُلِّ شَیْ‌ءٍ قَدیرٌ لاحَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ وَ صَلَّی اللهُ عَلی خَیْرِ مَخْلوقٍ دَعا اِلی خَیْرِ مَعْبودٍ. اَللّٰهُمَّ رَبَّنا وَ آتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَ فِی الاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنا بِرَحْمَتِكَ عَذابَ النّارِ یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ.

خداوندا از تو درخواست دارم که مرا از شرّ هر ستمکار لجوج و شر هر شیطان سرکش و شرّ هر ناتوان و سرسخت از بندگانت و از شرّ جانور سمّی و حشره زهردار چشم بد خاص و عام و از شر هر جنبنده کوچك و بزرگ در شب و روز و از شرّ تبهکاران عرب و عجم و جنّ و انس، زیرا که تو بر هر چیزی توانایی، توان هیچ حرکتی نیست مگر به نیرو و توان خداوند بلند پایه عظیم را و درود خدا بر بهترین مخلوقی که خلق را به سوی بهترین معبود فراخواند. خداوندا، پروردگار ما، در دنیا ما را حسنه‌ای و در آخرت حسنه‌ای مرحمت کن و ما را از عذاب دوزخ به رحمت خود بازدار! ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار!

اَللّٰهُمَّ وَ ما کانَ مِنْ خَیْرٍ اَوْ عَمَلٍ صالِحٍ اَسْأَلُكَ بِهِ وَ اَکُونُ فی رِضْوانِكَ وَ عافِیَتِكَ وَ ماصَلَحَ مِنْ ذالِكَ مِنَ الْبِرِّ فَامْنُنْ عَلَیَّ بِهِ اِنّی اِلَیْكَ راغِبٌ وَ بِكَ مُسْتَجیرٌ. اَللّٰهُمَّ ما

اسْتَعْفَيْتُكَ مِنْهُ وَ ما لَمْ اَسْتَعْفِكَ مِنْهُ وَ تُوجِبُ عَلَيَّ بِهِ النّارِ وَ سَخَطَكَ فَاعْفِنی مِنْهُ وَ ما عُدَّتْ مِنَ الْمَخازِی يَومَ الْقِيامَةِ وَ سُوءِ الْمُطَّلِعِ اِلی ما فِی الْقُبورِ فَاَعِذْنی مِنْهُ اَللّهُمَّ وَ ما اَنْدِمُ عَلَيْهِ مِنْ فِعْلی لَهُ وَ اُجازی عَلَيْهِ يَوْمَ الْمَعادِ اَوْ تَرانی فی الدُّنْيا عَلَی الْحالِ الَّتی تُورِثُ سَخَطَكَ فَاَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ اَنْ تُعْظِمَ عافِيَتی مِنْ جَميعِ ذالِكَ يا وَلِيَّ الْعافِيَةَ يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ.

خدایا هر خوبی و عمل صالحی که هست از تو درخواست دارم و اینکه در رضوان و عافیت باشم و آنچه از نیکي‌ها مصلحت است بر من منّت گذار، زیرا که مشتاق تو و پناهنده توام!

خدایا! آنچه را که درخواست عفو از آن را کردم و نکردم و مرا مستحق آتش دوزخ و غضب تو می‌کند مرا از آن عفو کن! و آنچه از رسوایي های روز قیامت و بدیهای آن تا آنچه در قبرهاست مرا از آنها پناه ده! خداوندا آنچه را که باعث پشیمانی از رفتار من می‌شود و روز قیامت مجازات می‌شوم یا در دنیا بر حالی می‌بینی که باعث خشم تو می‌گردد به حق ذات کریمت درخواست دارم که عافیت مرا از همه اینها بزرگ دانی، ای صاحب عافیت ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار!

وَ اَسْأَلُكَ يا رَبِّ مَعَ ذالِكَ الْعافِيَةَ مِنْ جُهْدِ الْبَلاءِ وَ سُوءِ الْقَضاءِ وَ شَماتَةِ الاْعْداءِ وَ اَنْ تَحْمِلَنی مالاطاقَةَ لی بِهِ وَ اَنْ لاتُسَلِّطَ عَلَيَّ ظالِمی لِما تُبْتَلِينی بما لاطاقَةَ لی بِهِ وَ تُناقِشَنی فِی الْحِسابِ يَومَ الْحِسابِ مُناقَشَةً بِمَساوی اَحْوَجَ ما اَكونَ اِلی عَفْوِكَ وَ تَجاوُزِكَ. اَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ اَنْ تَعْظِمَ عافِيَتی فی جَميعِ ذالِكَ يا وَلِيَّ الْعافِيَةِ اَیْ مَنْ عَفاعَنِ السَّيِئاتِ وَ لَمْ يُجازِبِها اِرْحَمْ عَبْدَكَ، يارَبِّ يارَبِّ يارَبِّ يا اَللهُ يا اَللهُ يا اَللهُ نَفْسی نَفْسی اِرْحَمْ عَبْدَكَ يا سَيِّداهُ عَبْدُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ! يا مُنْتَهی رَغْبَتاهُ

یا مُجْرِی الدَّمِ فی عُرُوقِ عَبْدَكَ عَبْدَكَ عَبْدَكَ یا سَیِّداهُ یا مالِكُ عَبْدِهِ یا سَیِّداهُ یا مالِكاهُ یا هُوَیا رَبّاهُ! لاحِیلَةَ وَ لاغِنی بی عَنْ نَفْسی وَ لااَسْتَطیعُ لَها ضَرّا وَ لانَفْعا وَ لا رَجاءَ لی وَ لا اَجِدُ اَحَدا اُصانِعَهُ، تَقَطَّعَتْ اَسْبابُ الْخَدایِعِ وَ اَضْمَحَلَّ عَنّی کُلُّ باطِلٍ اَفْرَدَنِی الدَّهْرُ اِلَیْكَ وَ قُمْتُ هذَا الْمَقامَ.

و از تو درخواست دارم پروردگارا! با آن عافیت از بلای سخت و قضای بد و سرزنش دشمنان و اینکه برمن تکلیفی غیرقابل تحمّل نمایی و مبادا ظالمانی را برمن مسلّط کنی که مرا گرفتار غیرقابل تحمل گردانی و روز حساب به خاطر بدیهایم، مرا درگیر مناقشه‌ای کنی که من نیازمندتر به عفو و گذشت توام! خدایا به حق ذات بخشنده‌ات که در تمام اینها عافیت مرا مهم بدانی ای صاحب عافیت، ای کسی که از بدیها عفو می‌کنی و به خاطر آنها مجازات نمی‌کنی! به بنده‌ات رحم کن ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای خدا، ای خدا، ای خدا! خودم، خودم! سرورم! به بنده‌ات رحم کن! سرورم! بنده‌ات در حضور تواست، ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای سرانجام شوقها، ای جاری کننده خون در رگهایم، بنده‌ات، بنده‌ات، بنده‌ات! ای آقای من! ای مالك بنده، ای سروَرم، ای مالك! یاهو، ای پروردگار! چاره‌ای، بی‌نیازی، مرا از جان خویش نیست و بر سود و زیانی توانایی ندارم و امیدی برایم وجود ندارد! و کسی را نمی‌یابم که او را تملّق گویم و رشوه دهم؛ همه وسایل حیله گسسته و هر عمل باطلی نابود گشته است، روزگار مرا تنها به درگاه تو آورده و اینجا ایستاده‌ام!

اِلهی بِعِلْمِكَ فَكَیْفَ اَنْتَ صانِعٌ بی لَیْتَ شِعْری وَ لااَشْعُرُ کَیْفَ تَقولُ لِدُعائی اَتَقُولُ نَعَمْ اَوْ تَقولُ لا، فَاِنْ قُلْتَ لا، فَیا وَیْلَتاه یا وَیْلَتاهُ یا وَیْلَتاهُ یا عَولَتاهُ یا عَولَتاهُ یا عَولَتاهُ یا شَقْوَتاهُ یا شَقْوَتاهُ یا شَقْوَتاهُ یا ذُلاّهُ یا ذُلاّهُ یا ذُلاّهُ، اِلی مَنْ وَ اِلی عِنْدِ مَنْ اَو

كَيفَ اَو بِماذا اَوْ اِلى اَيِّ شَئٍ وَ مَنْ اَرْجُو وَ مَنْ يَعُودُ عَلَيَّ اِنْ رَفَضْتَنى. يا واسِعَ الْمَغْفِرَةِ وَ اِنْ قُلْتَ نَعَمْ كَمَا الظَّنُّ بِكَ فَطُوبى لى اَنَا السَّعِيْدُ فَطُوبى لى اَنَا الْمَرْحُومُ اَيا مُتَرَحِّمُ اَيا مُتَعَطِّفُ اَيا مُحْيِى اَيا مُتَمَلِّكُ اَيا مُتَسَلِّطُ لاعَمَلَ لى اَرْجُو بِهِ نَجاحَ حاجَتى وَ لا اَحَدَ اَنْفَعُ لى مِنْكَ يا مَنْ عَرَّفَنى نَفْسَهُ يا مَنْ اَمَرَنى بِطاعَتِهِ يا مَدْعُوًّيا مَسْؤُلُ يا مَطْلُوبُ اِلَيْهِ رَفَضْتُ وَصِيَّتِكَ وَلَوْ اِطَّلَعْتُكَ لَكَفَيْتَنى ماقُمْتُ اِلَيْكَ فيهِ مِنْ قَبْلِ اَنْ اَقُومَ وَ اَنَا مَعَ مَعْصِيَتى لَكَ راجٍ فَلاتَحِلْ بَيْنى وَ بَيْنَ ما رَجَوتُهُ وَ ارْدُدْ يَدَى مِلأًمِنْ خَيْرِكَ بِحَقِّكَ.

خدای من تو می‌دانی که مرا چگونه ساخته‌ای، کاش می‌دانستم و نمی‌دانم چگونه جواب دعای مرا می‌دهی آیا می‌گویی آری یا می‌گویی نه، اگر بگویی نه وای، وای، وای بر من! آه، آه، آه! چه بدبختی، چه بدبختی، چه بدبختی! چه خواری! چه خواری، چه خواری! سوی چه کسی؟ به نزد چه کسی؟ چگونه؟ یا به چه وسیله؟ یا به چه چیز؟ و به چه کسی امیدوار باشم؟ و اگر تو مرا برانی چه کسی از من عیادت می‌کند؟ ای که آمرزشت گسترده است! اگر بگویی آری همان طور که به تو گمان دارم پس خوشا به حال من من خوشبختم، سعادتمند، پس خوشا به حال من آمرزیده! ای صاحب ترحّم! ای باعطوفت! ای زنده کننده! ای صاحب ملك! ای که تسلّط داری، مرا عملی که نیازم را برآورد نیست و کسی که سودمندتر از تو باشد! ای کسی که خود را به من شناساندی و به طاعت خود فرمان دادی! ای فراخوانده! ای طرف درخواست، ای که به درگاه او درخواست شود! من از وصیت تو سرباز زدم و اگر از تو خواسته بودم کفایتم می‌کردی پیش از این به درگاه تو در آن باره نایستادم درحالی که با وجود معصیتم به تو امیدوارم پس بین من و امیدم فاصله نینداز و به حق خودت دست مرا از خیر خود پر برگردان!

یـا سَـیِّدی یا وَلـیّی اَنَا مَنْ قَـدْ عَرَفْتَ شَـرَّعَبْـدٍ وَ اَنْتَ خَیْـرُرَبٍّ یا مُخْـشَی الاِنْتِقامِ یـارَبِّ یـارَبِّ یارَبِّ یـا اَللهُ یا اَللهُ یا اَللهُ یا مُحیـطَ بِمَلَكُوتِ السَّـماواتِ وَ الاْرْضِ اَصْلِحْنی لِدُنْیـایَ وَ اَصْلِحْـنی لِآخِـرَتی وَ اَصْلِحْـنی لِاهْـلی وَ اَصْلِحْـنی لِوُلْـدی وَ اَصْلِحْ لی مـا خَوَّلْتَـنی یـا الهـی وَ اَصْلِحْـنی مِنْ خَطایـایَ! یا حَنّـانُ یا مَنّـانُ تَفَضَّـلْ عَـلَیَّ بِرَحْمَتِكَ وَ امْـنُنْ عَـلَیَّ بِاِجابَتِـكَ وَ صَـلِّ اَللّهُـمَّ عَـلی مُحَمَّدٍ النَّـبِیّ وَ آلِـهِ وَ سَـلِّمَ وَ حُلْ بَیْـنی وَ بَینَ ماحُلْـتَ بَینَـهُ وَ بَـیْنَ اَهْلِ مُحَمَّدٍ مِـنْ الْباطِلِ وَ آتِنا فِی الدُّنْیا حَسَـنَةً وَ فِی الْآخِرَةِ حَسَـنَةً یا اَرْحَـمَ الرّاحِمینَ.

سرورم! ای سرپرست من! تو خود می‌دانی بدترین بنده‌ام و تو بهترین پروردگار! ای که انتقامت ترسناك است ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای خدا، ای خدا، ای خدا! ای آنکه به ملکوت آسمانها و زمین احاطه داری! دنیا و آخرت مرا اصلاح کن و مرا برای خانواده، فرزندانم و اطرافیانم اصلاح کن و خدایا خطاهای مرا اصلاح نما! ای مهربان، ای صاحبِ کرم! رحمت خود بر من تفضّل کن و با اجابت خود بر من منّت بگذار و بر محمّد و آل محمّد پیامبر و آلش درود و سلام بفرست! و بین من و بین آنچه را که از امور باطل بین خاندان محمّد فاصله انداخته‌ای، فاصله بیانداز! و ما را در دنیا حسنه‌ای و در آخرت حسنه‌ای مرحمت کن! ای مهربان‌ترین مهربانان!

آن‌گاه می‌گویی: بِسْمِ اللهِ الرَّحْمانِ الرَّحیمِ «وَإِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وَاحِدٌ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ»[1] هُوَ «اللهُ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ

۱. بقره، ۱۶۳: «معبود شما خدای یگانه است، هیچ معبودی جزاو نیست، بخشنده مهربان است».

يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ»[۱]

«الم اللهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ الحَيُّ الْقَيُّومُ»[۲] «هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ».[۳]

«الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِماً بِالْقِسْطِ لاَ إِله إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللهِ الْإِسْلاَمُ»[۴] «اللهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لاَ رَيْبَ فِيهِ وَ مَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللهِ حَدِيثاً».[۵]

---

۱. بقره،۲۵۵: «خداوند که هیچ معبودی جزاو نیست زنده و قائم به ذات است، هیچگاه خواب سبك و سنگین او را نمی‌گیرد، آنچه در آسمانها و زمین است برای اوست. کیست که در نزد او جز به فرمانش شفاعت کند؟ آنچه پیش او و پشت سر آنها (بندگان) است، می‌داند، آنها جز به مقداری که او بخواهد احاطه به علم او ندارند. کرسی (حکومت) او آسمانها و زمین را دربرگرفته و نگهداری آنها بر او گران نیست و او بلند مقام و با عظمت است».

۲. آل عمران، ۱ و ۲: «الم، خداوند، جزاو معبودی نیست، او زنده پاینده است».

۳. همان، ۶: «او کسی است که شما را در رحم مادران آن گونه که می‌خواهد تصویر می‌کند هیچ معبودی جزاو نیست، او توانا و حکیم است».

۴. همان، ۱۶ – ۱۹: «کسانی که می‌گویند: پروردگارا ما ایمان آورده‌ایم، گناهان ما را ببخش و ما را از عذاب آتش نگهدار! آنها صابر و صادق فروتن و انفاق کنند و سحرگاهان استغفار می‌کنند، خداوند گواهی می‌دهد که جزاو معبودی نیست و نیز فرشتگان و دانشمندان، درحالی که خداوند قائم به عدل جزاو توانان و حکیم است، معبودی نیست، دین در نزد خدا اسلام است».

۵. نساء، ۸۷: «خداوند، هیچ معبودی جزاو نیست، به یقین روز قیامت شما را دسته جمعی محشور می‌کند و چه کسی راستگوتر از خدا باشد؟!»

«ذٰلِكُمُ اللهُ رَبُّكُمْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ»[۱] «اتَّبِعْ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِن رَبِّكَ لاَإِلٰهَ إِلاَّ هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ»[۲] «قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعاً الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّماوَاتِ وَالْأَرْضِ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآمِنُوا بِاللهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ»[۳] «وَمَا أُمِرُوا إِلاَّ لِيَعْبُدُوا إِلٰهاً وَاحِداً لاَإِلٰهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ»[۴] «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَاعَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللهُ لاَإِلٰهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ»[۵] «حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُوا إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ»[۶] «فَإِلَّمْ

---

۱. انعام، ۱۰۲: «پروردگار شما چنان است که هیچ معبودی جز او نیست او آفریدگار همه چیز است پس او را برستید و او مدبر همه چیز است».

۲. همان، ۱۰۶: «آنچه از طرف پروردگارت وحی می‌شود پیروی کن؛ خدایی که جز او معبودی نیست و به مشرکان اعتنایی نکن!»

۳. اعراف، ۱۵۸: «بگو: ای مردم من فرستاده خدا به سوی همه شما هستم؛ خدایی حکومت آسمانها و زمین از آنِ اوست؛ معبودی جز او نیست، زنده می‌کند و می‌میراند پس به خدا و رسولش پیامبر امّی ایمان بیاورید، پیامبری که به خدا و سخنان او ایمان دارد، از او پیروی کنید تا هدایت یابید!»

۴. توبه، ۳۱: «هیچگاه به آنها دستوری داده نشده جز خدای یکتا را بپرستند، خدایی که جز شایسته پرستشی نیست، منزّه است از آنچه آنها شریك وی قرار می‌دهند».

۵. همان، ۱۲۸ و ۱۲۹: «پیامبری از خودتان به سوی شما آمد هرگونه ناراحتی و زیان و ضرر به شما برسد برای او نگران کننده است او به شما علاقمند است و نسبت به مؤمنان رؤف و مهربان است، اگر آنها رو از حق بگردانند خداوند برای من کافی است و به او دل بسته‌ام، او پروردگار عرش عظیم است».

۶. یونس، ۹۰: «تا اینکه غرقاب دامن فرعون را گرفت، فریاد زد: من ایمان آوردم که معبودی جز آن که بنی اسرائیل به او ایمان آورده‌اند، وجود ندارد و من در برابر او تسلیمم».

يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ بِعِلِمِ اللهِ وَأَن لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ فَهَلْ أَنتُم مُسْلِمُونَ»[۱]

«قُلْ هُوَ رَبِّي لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ»[۲] «أَنْ أَنذِرُوا أَنَّهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ أَنَا فَاتَّقُونِ»[۳] «اللهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ لَهُ الْأَسْماءُ الْحُسْنَى»[۴] «فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى إِنَّنِي أَنَا اللهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلاَةَ لِذِكْرِي»[۵] «إِنَّمَا إِلهُكُمُ اللهُ الَّذِي لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْماً»[۶] «وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلاَّ نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ أَنَا فَاعْبُدُونِ»[۷] «وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِباً فَظَنَّ أَن لَن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لاَّ إِلهَ إِلاَّ أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ»[۸]

«فَتَعَالَى اللهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ»[۹] «لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ

---

۱. هود، ۱۴: «اما اگر آنها دعوت شما مسلمانان را اجابت نکردند، بدانید که تنها با علم الهی نازل شده و هیچ معبودی جز خدا نیست آیا با این حال در برابر فرمان الهی تسلیم می‌شوید؟»
۲. رعد، ۳۰: «بگو او پروردگار من است من بر او توکل کردم و بازگشتم به سوی اوست».
۳. نحل، ۲: «آنها را انذار کنید که معبودی جز من نیست پس از من بپرهیزید!»
۴. طه، ۸: «او خدایی است که معبودی جز او نیست برای او نامهای نیکوست».
۵. همان، ۱۳: «اکنون به آنچه وحی می‌شود گوش فرا ده همانا منم آن خدایی که جز من معبودی نیست پس مرا عبادت کن!»
۶. همان، ۹۸: «معبود شما تنها خدایی است که علمش همه چیز را فراگرفته است».
۷. انبیاء، ۲۵: «و ما قبل از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر اینکه به او وحی نمودیم که معبودی جز من نیست پس مرا بپرستید!»
۸. همان، ۸۷ و ۸۸: «ذوالنّون را به یادآور هنگامی که خشمگین از میان آنها رفت او گمان می‌کرد که ما زندگی را بر او تنگ نخواهیم کرد، پس او در آن ظلمتهای متراکم صدا زد: خداوندا! جز تو معبودی نیست، منزّهی تو، من از ستمکاران بودم سرانجام ما دعای او را مستجاب کردیم و از اندوه رهائیش دادیم آری این گونه مؤمنان را نجات می‌بخشیم».
۹. طه، ۱۱۴: «پس بلند مرتبه است خدایی که مالك بر حق است».

وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ»[۱] «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللهِ يَرْزُقُكُم مِنَ السَّماءِ وَالْأَرْضِ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ»[۲]

«إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ يَسْتَكْبِرُونَ»[۳] «ذلِكُمُ اللهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ»[۴] «غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ»[۵] «ذلِكُمُ اللهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ»[۶] «تَبَارَكَ اللهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ»[۷] «لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ»[۸] «فَاعْلَمْ أَنَّهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ»[۹] «لَوْ أَنزَلْنَا هذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعاً مُتَصَدِّعاً مِنْ خَشْيَةِ اللهِ

---

۱. قصص، ۷۰: «او خدایی است که معبودی جز او نیست، هر ستایشی در دنیا و آخرت برای اوست، حاکمیت نیز از آنِ اوست و همه شما به سوی او برگردانده می‌شوید!»

۲. فاطر، ۳: «ای مردم! نعمتهای خدا را بر خودتان به یاد آورید، آیا خالقی غیر از خدا از آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد؟ معبودی جز او نیست با این حال چگونه از حق منحرف می‌شوید؟!»

۳. صافّات، ۳۵: «آنها چنان بودند که وقتی به آنها گفته میشد: لا اله الاّ الله، استکبار می‌ورزیدند!»

۴. زمر، ۶: «این است خداوند، پروردگار شما که حکومت عالم هستی از آنِ اوست، هیچ معبودی جز او نیست، پس چگونه منحرف می‌شوید؟!»

۵. غافر، ۳: «آمرزنده گناه، پذیرنده توبه، دارای مجازات سخت، صاحب نعمت فراوان، هیچ معبودی جز او نیست و بازگشت همه به سوی اوست».

۶. همان، ۶۲: «این است خداوند پروردگار شما؛ آفریننده همه چیز است، معبودی جز او نیست، با این حال چگونه منحرف می‌شوید؟!»

۷. همان، ۶۴: «پربرکت است خداوندی که پروردگار عالمیان است».

۸. دخان، ۸: «هیچ معبودی جز او نیست، زنده می‌کند و می‌میراند، اوست پروردگار شما و پدران نخستین شما».

۹. محمد، ۱۹: «پس بدان که معبودی جز خدا نیست و برای گناه خود و مردان و زنان باایمان استغفار کن، خداوند محل حرکت و قرارگاه شما را می‌داند».

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ هُوَ اللهُ الَّذِي لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَانُ الرَّحِيمُ هُوَ اللهُ الَّذِي لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلاَمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ اللهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّماوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ»[1] «اللهُ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ وَعَلَى اللهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ»[2] «رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لاَ إِلهَ إِلاَّ هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلاً»[3]

هفت مرتبه می‌گویی: «وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ لاَ يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلاَ مِنْ خَلْفِهِ تَنزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ»[4] آنگاه می‌گویی: «آمَنَّا بِاللهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَبِّهِمْ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ»[5] «رَبُّنَا رَبُّ السَّماوَاتِ

---

۱. حشر، ۲۴-۲۱: «اگر این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم می‌دیدی در برابر آن خاشع می‌شود و از خوف خدا می‌شکافد. و اینها مثالهایی است که برای مردم می‌زنیم، شاید در آن بیندیشند. او خدایی است که جز او معبودی نیست، او دانای آشکار و نهان و رحمان و رحیم است، او خدایی است که جز او معبودی نیست، مالك اصلی اوست، منزّه است، به کسی ستم نمی‌کند امنیت بخش، قدرتمند، بااراده نافذ، شایسته بزرگی است، منزّه است از آنچه برای او شریك قرار دهند؛ او خداوند آفریننده، صورتگر، دارای نامهای نیکوست، آنچه در آسمانها و زمین است او را تسبیح می‌گویند و او مقتدر داناست».

۲. تغابن، ۱۳: «خداوند، هیچ معبودی جز او نیست مؤمنان باید تنها به اوتوکل کنند».

۳. مزمّل، ۹: «پروردگار شرق و غرب که معبودی جز او نیست، پس او را نگهبان و وکیل خود انتخاب کن!»

۴. فصّلت، ۴۱ و ۴۲: «و این کتابی است شکست‌ناپذیر هیچگونه باطلی نه از پیش رو و نه از پشت سر به سراغ قرآن نمی‌آید چرا که از سوی خداوند دانای ستوده نازل شده است».

۵. بقره، ۱۳۶: «ما به خدا ایمان آوردیم و به آنچه از ناحیه او بر ما نازل شده و به آنچه بر ابراهیم، اسماعیل اسحاق، یعقوب و پیامبران اسباط بنی اسرائیل نازل گردیده و همچنین به آنچه بر موسی و عیسی و پیامبران دیگر از پروردگارشان داده شده ایمان داریم و هیچ فرقی میان آنها نمی‌گذاریم و در برابر فرمان حق تسلیم هستیم».

وَالْأَرْضِ لَن نَدْعُوَا مِن دُونِهِ إِلهاً لَقَدْ قُلْنَا إِذاً شَطَطاً»[۱] «الْحَمْدُ للهِ الَّذِي هَدَانَا لِهذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلاَ أَنْ هَدَانَا اللهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ»[۲]

سپس می‌گویی: اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا رَسولَ اللهِ السَّلامُ عَلَيْكَ يا نَبِيَّ اللهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خِيَرَةَ اللهِ مِنْ خَلْقِهِ وَ اَمينَهُ عَلى وَحْيِهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلاىَ يا اَميرَالْمُؤْمِنينَ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا مَولاىَ اَنْتَ حُجَّةُاللهِ عَلى خَلْقِهِ وَ بابَ عِلْمِهِ وَ وَصِيُّ نَبِيِّهِ وَ الْخَليفَةُ مِنْ بَعْدِهِ فى اُمَّتِهِ لَعَنَ الله اُمَّةً غَصَبَتَكَ حَقَّكَ وَ قَعَدَتْ مَقْعَدَكَ اَنَا بَرِئٌ مِنْهُمْ وَ مِنْ شيعَتِهِمْ اِلَيْكَ.

درود بر تو ای رسول خدا! سلام بر تو ای پیامبر خدا! سلام بر تو ای برگزیده خدا از میان خلق خود و امین وحی او! سلام بر تو از مولای من؛ امیرالمؤمنین، سلام بر تو ای مولای من! تو حجت خدایی بر خلق و باب علم او و وصیّ پیامبر او و خلیفهٔ پس از او در میان امتش هستی! خدا امتّی را که حق تو را غصب کردند و به جای تو نشستند از رحمت خود دور سازد! من از ایشان و از پیروانشان بیزارم!

اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا فاطِمَةَ الْبَتولِ، اَلسَّلامُ عَلَيكِ يا زَيْنَ نِساءِ الْعالَمينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْكِ وَ عَلَيْهِ السَّلامُ عَلَيْكِ يا اُمَّ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ لَعَنَ الله اُمَّةً غَصَبْتكِ حَقِّكِ وَ مَنَعَتْكِ ما جَعَلَهُ اللهُ لَكِ حَلالاً اَنَا بَرِئٌ اِلَيْكِ مِنْهُمْ وَ مِنْ شيعَتِهِمْ. اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلاىَ يا اَبامُحَمَّدِ الْحَسَنِ الزَّكِيِّ اَلسَّلامُ عَليكَ يا مَولاىَ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَ بايَعَتْ

---

۱. کهف، ۱۴: «پروردگار ما پروردگار آسمانها و زمین است هرگز غیر او معبودی را نمی‌خوانیم اگر چنین کنیم سخن گزافه گفته‌ایم».

۲. اعراف، ۴۳: «سپاس مخصوص خداوندی است که ما را به این نعمت هدایت کرد و اگر خدا ما را راهنمایی نمی‌کرد هرگز هدایت نمی‌یافتیم مسلما فرستادگان ما حق را آوردند، درود خدا بر همه ایشان باد».

فی اَمْرِکَ وَ شایَعَتْ وَ اَنا بَرِیءٌ اِلَیْکَ مِنْهُمْ وَ مِنْ شیعَتِهِمْ. اَلسَّلامُ عَلَیْک یا مَولایَ یا اَباعَبْدِاللهِ الْحُسَیْنِ بْنِ عَلِیٍّ صَلَواتُ اللهِ عَلَیْکَ وَ عَلی اَبیکَ وَ عَلی جَدِّکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً اِسْتَحَلَّتْ دَمَکَ وَ لَعَنَ اللهُ اُمَّةً قَتَلَتْکَ وَ اسْتَباحَتْ حَریمَکَ وَ لَعَنَ اَشْیاعَهُمْ وَ اَتْباعُهُمْ وَ لَعَنَ الْمُمَهِّدینَ لَهُمْ بِالتَّمْکینِ مِنْ قِتالِکُمْ اَنا بَرِیءٌ اِلَی اللهِ وَ اِلَیْکَ مِنْهُمْ.

سلام برتوای فاطمه بتول، سلام برتوای زینت زنان عالمیان، درود خدا بر تو و براو و پدرت، سلام برتوای مادر حسن و حسین؛ خداوند لعنت کند امّتی را که حق تورا غصب و تورا از آنچه خداوند برتو حلال کرده بود، بازداشتند! من از آنها و پیروانشان به نزد شما بیزاری می‌جویم! سلام برتوای مولای من، ای ابومحمّد حسن زکی، سلام برتوای مولای من! خداوند امتی را که تورا کشتند و در امر تو با هم بیعت و پیروی کردند از رحمتش دور سازد، من از ایشان و پیروانشان بیزارم!

سلام برتوای اباعبدالله الحسین بن علی درود خدا برتو و برپدرت و برجدت محمّد ﷺ خدا امتی را که خون تورا حلال شمرد لعنت کند و امتی را که تورا کشتند و حریم تورا مباح ساختند و پیروان و دنباله روان آنها را از رحمت خود دور سازد و آنهایی را که جهت امکان کشتارِ شما آماده کردند، من به درگاه خدا و به محضر شما از ایشان بیزاری می‌جویم!

اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَبامُحَمّدٍ عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَولایَ یا اَباجَعْفَرٍ مُحَمّد بْنِ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَولایَ یا اَبَاالْحَسَنِ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَولایَ یا اَبَاالْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسی، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مَولایَ یا اَباجَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَولایَ یا اَبَاالْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَولایَ یا اَبامُحَمَّدٍ الْحَسَنِ

بْنِ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَولایَ یا اَبَاالْقاسِمِ مُحَمّدِبْنِ الْحَسَنِ صاحِبَ الزَّمانِ صَلَّی اللهُ عَلَیْكَ وَ عَلی عِتْرَتِكَ الطّاهِرَةِ الطَّیِّبَةِ یا مَوالِیَّ کُونُوا شُفَعائی فی حَطِّ وِزْری وَ خَطایایَ آمَنْتُ بِاللهِ وَ بِما اُنْزِلَ اِلَیْکُمْ وَ اَتَوالی آخِرَکُمْ بِما اَتَوالی بِهِ اَوَّلَکُمْ وَ بَرِئْتُ مِنَ الْجِبْتِ وَ الطّاغوتِ وَ اللاّتِ وَ الْعُزّی.

سلام برتوای ابومحمّد علی بن حسین، سلام برتوای مولای من ابوجعفر محمّد بن علی! سلام برتوای مولای من! ابوالحسن موسی بن جعفر! سلام بر توای ابوالحسن علی بن موسی! سلام برتوای مولای من ای ابوجعفر محمّد بن علی! سلام برتوای مولای من ای ابوالحسن علی بن محمّد! سلام برتوای مولای من ای ابومحمّد حسن بن علی! سلام برتوای ابوالقاسم محمّد بن حسن؛ صاحب الزّمان، درود خدا برتو و برعترت پاك و پاکیزه تو! ای موالیان من! شما شفیعان من در پاك شدن گناهان و خطاهای من باشید! به خدا و آنچه به شما نازل شده ایمان دارم و آخرین شما را دوست دارم بدان گونه که اولین شما را دوست می‌دارم و از جِبت، طاغوت، لات و عزّی بیزارم!

یا مَولایَ اَنَا سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ وَ حَرْبٌ لِمَنْ حارَبَکُمْ وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عاداکُمْ وَ وَلِیٌّ لِمَنْ والاکُمْ اِلی یَومِ الْقِیامَةِ وَ لَعَنَ اللهُ ظالِمِیکُمْ وَ غاصِبِکُمْ وَ لَعَنَ اَشْیاعَهُمْ وَ اَتْباعَهُمْ وَ اَهْلَ مَذْهَبِهِمْ وَ اَبْرَأُ اِلَی اللهِ وَ اِلَیْکُمْ مِنْهُمْ. اَللّهُمَّ اِنّی اُشْهِدُكَ وَ کَفی بِكَ شَهیداً وَ اُشْهِدُ مُحَمّداً صلی‌الله‌علیه‌وآله وَ عَلَیّا وَ الثَّمانِیَةَ مِنْ حَمَلَةِ عَرْشِكَ وَ الاَرْبَعَةَ الاَمْلاكِ خَزانَةِ عِلْمِكَ اِنّی بَریءٌ مِنْ اَعْدائِهِمْ وَ اَنَّ فَرْضَ صَلَواتی لِوَجْهِكَ وَ نَوافِلی وَ زَکَواتی وَ ما طابَ مِنْ قَولٍ وَ عَمَلٍ عِنْدَكَ فَعَلی مُحَمّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ.

مولای من! من در صلحم با کسی که با شما در صلح است و در جنگم با کسی که با شما در جنگ است و دشمنم با کسی که با شما دشمن است. و

دوستم با کسی که با شما دوست است تا روز قیامت، و خدا ستمکاران بر شما و غاصبان حق شما و پیروان و دنباله روان آنها را و پیروان خط آنها را لعنت کند و به درگاه خدا و سوی شما از آنها بیزاری می‌جویم. خدایا من تو را گواه می‌گیرم و تو تنها برای گواهی بسی و محمّد و علی و هشت فرشته حاملان عرش و چهار فرشته خزانه‌دار علم تو را گواه می‌گیرم که از دشمنان آنها بیزارم و اینکه نمازهای واجب و نافله‌ها و صدقه و زکاتهایم و هر گفتار و رفتارم در نزد تو برای ذات مقدس تو است و بر محمّد و اهل بیت پاك و پاکیزه‌اش.

اَللّٰهُمَّ اَقِرَّ عَيْنِى بِصَلاتِهِ وَ صَلاةِ اَهْلِ بَيْتِهِ وَ اجْعَلْ ما هَدَيْتَنى اِلَيْهِ مِنَ الْحَقِّ وَ الْمَعْرِفَةِ بِهِمْ مُسْتَقِرّاً لامُسْتَودَعا يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ. اَللّٰهُمَّ و عَرِّفْنى رُسُلِكَ وَ عَرِّفْنى مَلائِكَتِكَ وَ عَرِّفْنى وُلاةَ اَمْرِكَ. اَللّٰهُمَّ اِنّى لا آخِذُ اِلاّ ما اَعْطَيْتَ وَ لا واقٍ اِلاّ ما وَقَيْتَ. اَللّٰهُمّ لاتُحْرِمْنى مَنازِلَ اَولِيائِكَ وَ لاتُزِغْ قَلْبى بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنى وَ هَبْ لى مِنْ لَدُنْكَ رَأفَةً وَ رُشداً. اَللّٰهُمَّ وَ عَلِّمْنى ناطِقَ التَّنْزيلِ وَ خَلِّصْنى مِنَ الْمَهالِكِ. اَللّٰهُمَّ وَ خَلِّصْنى مِنَ الشَّيْطانِ وَ حِزْبِهِ وَ مِنَ السُّلْطانِ وَ جُنْدِهِ وَ مِنَ الْجِبْتِ وَ اَنْصارِهِ بِحَقِّ مُحَمّدٍ الْمَحْمُودِ وَ بِعَلِيّ الْمَقْصُودِ وَ بِحَقِّ شُبَّرٍ وَ شُبَيْرٍ وَ بِحَقِّ اَسْمائِكَ الْحُسْنى صَلِّ عَلى اَفْضَلِ الصَّفْوَةِ اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَئٍ قَديرٌ وَ اَنْتَ بِكُلِّ شَئٍ مُحيطٌ.

خدایا چشم مرا به درود او و اهل بیتش روشن کن و آنچه از حق و معرفت ایشان سوی خود هدایتم کرده‌ای، هدایتی ماندگار نه عاریه قرار ده، ای بخشنده‌ترین بخشایندگان!

خداوندا پیامبرانت و فرشتگانت را و والیان امرخود را بر من بشناسان! خدایا من دست آویز قرار نمی‌دهم مگر آنچه را که تو عطا فرموده‌ای و نگاهداری نیست، مگر آنچه را که تو نگهداری. خدایا مرا از منازل اولیایت محروم نگردان و دلم را

پس از اینکه هدایتم کردی منحرف نگردان و به من از جانب خود مهر و کمالی مرحمت کن! خداوندا زبان گویای تنزیل را به من بیاموز و مرا از مهلکه ها نجات ده! خدایا مرا از شرّ شیطان و حزبش و از شرّ سلطان و سپاهیانش و از جِبت و یارانش رهایی بخش! بحق محمّد ستوده و به علیّ و مورد توجه و بحق شُبَّر و شُبیر حسن و حسین و به حق بهترین نامهایت بر بهترین گزیده‌ات درود و رحمت فرست، زیرا که تو بر هر چیزی توانایی و تو بر همه چیز احاطه داری!

یارَبِّ یارَبِّ یارَبِّ! یا اَللّٰه یا اَللّٰهُ یا اَللّٰهُ، یا رَبّاهُ یارَبّاهُ یا رَبّاهُ! یاسَیِّداهُ یاسَیِّداهُ یاسَیِّداهُ! یا مَولاهُ یا مَولاهُ یا مَولاهُ، یا عِمادَ مَنْ لاعِمادَ لَهُ، یا سَنَدَ مَنْ لاسَنَدَ لَهُ وَ یا ذُخْرَمَنْ لاذُخْرَلَهُ اَنْتَ رَبّی وَ اَنَا عَبْدُكَ عَلی عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ. اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ مَوْقِفا مَحْمُوداً وَ لاتَجْعَلْهُ آخِرَالْعَهْدِ مِنّا وَ اَشْرِكْنا فی صالِحِ مَنْ دَعاكَ بِمِنی وَ عَرَفاتٍ وَ مُزْدَلِفَةٍ وَ عِنْدَ قَبْرِنَبِیِّكَ عَلَیْهِ السَّلامُ وَ عِنْدَ زَمْزَمَ وَ الْمَقامِ. اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَیْثُ رَفَعْتَ اَقْدارَنا عَنْ شَدِّ الزَّنانیرِفِی الاَوْساطِ وَ الْخَواتیمِ فِی الاَعْناقِ وَ لَكَ الْحَمْدُ حَیْثُ لَمْ تَجْعَلْنا زَنادِقَةَ مُضَلِّینَ وَ لامُدَّعِیَةً شاكّینَ مُرْتابینَ وَ لامُعارِضینَ وَ لا عَنْ اَهْلِ بَیْتِ نَبِیِّكَ صلی‌الله‌علیه‌وآله مُنْحَرِفینَ وَ لابَیْنِ عِبادِهِ مَشْهُورینَ.

ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای خدا، ای خدا، ای خدا، ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای سرور! ای سرور، ای سرور! ای مولای من، ای مولای من، ای مولای من! ای مورد اعتماد کسی که پشتیبانی ندارد، ای تکیه گاه کسی که تکیه گاه ندارد! ای اندوخته کسی که اندوخته ندارد! تو پروردگار منی و من بنده تو بر عهد و پیمان توام! خدایا او را موقفی ستوده قرار ده و آن را آخرین عهد ما نگردان و ما را در دعای صالحان در منی، عرفات، مُزدَلفه و کنار قبر پیامبرت صلی‌الله‌علیه‌وآله و کنار زمزم و مقام شریک گردان!

خدایا سپاس مخصوص تواست جایی که قدر ما را از محکم بستن کمرها و به گردن انداختن مهرها بالا بردی! و تورا سپاس از جایی که ما را از بی‌دینان گمراه و مدّعیان با شك و تردید و از مخالفان و منحرفان از اهل بیت پیامبرت و در بین عابدانِ شُهرَت طلب قرار ندادی!

اَللّٰهُمَّ كَما بَلَّغْتَنا هذَا الْیَومَ الْمُبارَكَ مِنْ شَهْرِنا وَ سُنَّتِنا هذِهِ الْمُبارَكَةِ فَبَلِّغنا آخِرَها فی عافِیَةٍ وَ بَلِّغْنا اَعْواماً كَثیرَةً بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ. یارَبِّ یارَبِّ یارَبِّ! یااَللهُ یا اَللهُ یااَللهُ! یا رَبّاهُ یا رَبّاهُ یا رَبّاهُ یا سَیِّداهُ یا سَیِّداهُ یا سَیِّداهُ یا مَولاهُ یا مَولاهُ یا مَولاهُ. اَللّٰهُمَّ وَ ما قَسَمْتَ لی فی هذِهِ السّاعَةِ وَ فی هذا الْیَومِ وَ فی هذَا الشَّهْرِوَ فی هذِهِ السَّنَةِ مِنْ خَیْرٍ اَوْ بَرَكَةٍ اَو عافِیَةٍ اَو مَغْفِرَةٍ اَو رَأفَةٍ اَو رَحْمَةٍ اَو عِتْقٍ مِنَ النّارِ اَوْ رِزْقٍ واسِعٍ حَلالٍ طَیِّبٍ اَو تَوبَةٍ نَصوحٍ فَاجْعَلْ لَنا فی ذالِكَ اَوفَرَنَصیبٍ وَ اَجْزَلَ الْحَظِّ. اَللّٰهُمَّ ما اَنْزَلْتَ فی هذِهِ السّاعَةِ وَ فی هذَا الْیَومِ وَ فی هذَا الشَّهْرِوَ فی هذِهِ السَّنَةِ مَنْ حَرْقٍ اَو شَرْقٍ اَو غَرْقٍ اَو هَدْمٍ اَوْ رَدْمٍ اَوْ خَسْفٍ اَوْ قَذْفٍ اَو رَجْفٍ اَو مَسْخٍ اَوْ صَیْحَةٍ اَوْ زَلْزَلَةٍ اَو فِتْنَةٍ اَو صاعِقَةٍ اَو بَرْدٍ اَو جُنونٍ اَو جُذامٍ اَو بَرَصٍ اَو اَكْلِ سَبُعٍ اَو مَیْتَةِ سُوءٍ وَ جَمیعِ اَنْواعِ الْبَلاءِ فِی الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ فَاصْرِفْهُ عَنّا كَیفَ شِئْتَ وَ اَنّی شِئْتَ وَ عَنْ جَمیعِ الْمُؤْمِنینَ فی كُلِّ دارٍ وَ مَنْزِلٍ فی شَرْقِ الْاَرْضِ وَ غَرْبِها.

خداوندا چنانکه ما را بر این روز مبارك از ماه و سال مبارك رساندی پس به آخر آن نیز با عافیت برسان و به رحمت خود سالهای زیادی ما را برسان! ای مهربان‌ترین مهربانان! ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای خدا، ای خدا، ای خدا! ای پروردگار، ای پروردگار، ای پروردگار! ای آقای من، ای آقای من، ای آقای من! ای مولای من، ای مولا، ای مولا! خدایا آنچه در این ساعت و در این روز و در این ماه و در این سال، از خیر یا برکت، عافیت، مغفرت، رأفت و رحمت

یا آزادی از آتش جهنم یا روزی فراخ حلال پاکیزه یا توبه نصوح نصیبم کرده‌ای، در آنها بیشترین نصیب و فراوان‌ترین بهره را برایم قرار ده! خداوندا! آنچه در این ساعت، در این روز، در این ماه در این سال از سوختن خون آلود شدن، غرق شدن، یا زیرآوار آمدن، خراب شدن دیوار، فرورفتن زمین، خوردن سنگ، زمین لرزه، مسخ، صیحه آسمانی، زلزله، فتنه، صاعقه، سرمازدگی، دیوانگی، جذام، پیسی، خوردن درنده، مرگ بد و همه انواع بلاها را در دنیا و آخرت، نازل شود هرطور که خواهی و هروقت خواهی و از همه مؤمنان در هرسرا و منزلی در شرق و غرب زمین از ما بازدار!

عَزَّجارُكَ وَ جَلَّ ثَناؤُكَ وَ لا اِلـهَ غَيْرُكَ وَحْدَكَ لاشَريكَ لَكَ فاطِرَالسَّمواتِ وَ الاْرْضِ عالِمَ الْغَيبِ وَ الشَّهادَةِ رَبَّ كُلِّ شَئْ وَ مَليكَهُ اَشْهَدُ اَنْ لا اِلـهَ اِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لاشَريكَ لَهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمّداً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَ اَنَّ السّاعَةَ آتِيَةٌ لارَيْبَ فيها وَ اَنَّ اللهَ يَبْعَثُ مَنْ فِى الْقُبورِ. اَشْهَدُ اَنْ لا اِلـهَ اِلاَّ اللهَ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ عَلَيْها اَحْيا وَ عَلَيْها اَمُوتُ وَ عَلَيْها اُبْعَثُ حَيّاً اِنْ شاءَ اللهُ رَضِيتُ بِاللهِ رَبّا وَ بِالاْسْلامِ دِينا وَ بِمُحَمّدٍ صلی‌الله‌علیه‌وآله نَبِيّا وَ بِعَلِيٍّ وَلّياً وَ بِالْقُرآنِ اِماماً وَ بِالْكَعْبَةِ قِبْلَةً وَ بِاِبْراهيمَ علیه‌السلام اَباً وَ بِمُحَمّدٍ صلی‌الله‌علیه‌وآله نَبِيّاً وَ بِاَميرِالْمُؤْمِنينَ صَلَواتُ اللهُ عَلَيهِ وَ آلِهِ لِلْحَقِّ واضِحاً وَ لِلْجَنَّةِ وَ النّارِ قاسِماً وَ بِالْمُؤْمِنينَ مِنْ شيعَتِهِ اِخْواناً. لااُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئاً وَ لا اَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ وَلِيّا وَ لا اَدَّعى مَعَهُ اِلهاً لا اِلـهَ اِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاشَريكَ لَهُ اِلهاً واحِداً فَرْداً صَمَداً لَمْ يَتَّخِذْ صاحِبَةً وَ لا وَلَداً.

خدایا مجاور تو عزیز و ثنای تو مهم است و معبودی جز تو تنهای بی‌شریك نیست؛ آفریننده آسمانها و زمین، دانای غیب و شهود، پروردگار و مالك همه چیز گواهی می‌دهم که معبودی جز خدای یگانه بی‌شریك نیست. و گواهی

می‌دهم که محمّد صلی الله علیه و آله بنده و فرستاده اوست. و گواهی می‌دهم که بهشت حق است و قیامت بدون تردید خواهد آمد و محققاً خداوند کسانی را که در گورها هستند برمی‌انگیزد. گواهی می‌دهم که شایسته پرستش نیست جز خدای یکتای بی‌شریك، من برآن زنده‌ام و برآن می‌میرم و با همان عقیده دوباره زنده می‌شوم ان شاء الله! خدا را به پروردگاری اسلام را به عنوان آیین و محمّد صلی الله علیه و آله به پیامبری و علی علیه السلام را به عنوان ولیّ در قرآن را به رهبری و کعبه را به قبله و ابراهیم علیه السلام را به پدری و محمّد صلی الله علیه و آله را به پیامبری و امیرالمؤمنین علیه السلام را توضیح دهنده حق و تقسیم کننده بهشت و دوزخ، و مؤمنان از شیعیان او را به برادری، پسندیده و راضیم. چیزی را شریك خدا نمی‌دانم و جزاو را سرپرست خود نمی‌گیرم و با او معبود دیگری را مدّعی نیستم؛ هیچ سزاوار پرستشی جزخدای یگانه بی‌شریك نیست. خدای یگانه، یکتای بی‌نیازی که همسرو فرزندی نگرفته است.

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِالْعَظیمِ مِنْ آلائِكَ وَ الْقَدیمِ مِنْ نَعْمائِكَ وَ الْمَخْزُونِ مِنْ اَسْمائِكَ وَ بِما وارَتْهُ الْحُجُبُ مِنْ بَهائِكَ وَ مَعاقِدِ الْعِزِّمِنْ عَرْشِكَ وَ مُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتابِكَ وَحْدَكَ لاشَريكَ لَكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَرْحَمَ هذِهِ النَّفْسَ الْجَزُوعَةِ وَ هذا الْبَدَنَ الْهَلُوعَ الَّذی لایُطیقُ حَرَّشَمْسِكَ فَكَیْفَ حَرَّنارِكَ اِنْ تَعاقِبُنی لایَزیدُ فی مُلْكِكَ شَیْءٌ وَ اَنْ تَعْفَ عَنّی لایَنْقُصُ عَنْ مُلْكِكَ شَیْءٌ.

خداوندا! تو را به حق بزرگترین نعمتها و احسان قدیمت و خزانه شده از نامهایت و آنچه از نور تورا که پرده‌ها پنهان ساخته و جایگاه عزت از عرشت و منتهای رحمت از کتابت، ای یگانه بی‌شریك درخواست دارم که برمحمّد و آل محمّد درود فرستی و این وجود نالان و این بدن آزمندی که طاقت گرمای آفتاب

را ندارد تا چه رسد به سوز آتش عذابت، مشمول رحمتت بگردانی، اگر مجازاتم کنی چیزی در ملك تو نیافزاید و اگر از من بگذری چیزی از ملك تو نکاهد.

اَنْتَ یا رَبِّ اَرْحَمُ وَ بِعِبادِكَ اَعْلَمُ وَ بِسُلْطانِكَ اَرْأَفُ وَ بِمُلْكِكَ اَقْدَمُ وَ بِعَفْوِكَ اَكْرَمُ وَ عَلی عِبادِكَ اَنْعَمُ لایَزیدُ فی مُلْكِكَ طاعَةُ الْمُطیعینَ وَ لایَنْقُصْ مِنْهُ مَعْصیةُ الْعاصینَ وَاعْفُ عَنّی یا اَكْرَمَ الاَكْرَمینَ وَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ اَلُوذُ بِعِزَّتِكَ وَ اسْتَظِلُّ بِفَنائِكَ وَ اسْتَجیرُ بِقُدْرَتِكَ وَ اَسْتَغیثُ بِرَحْمَتِكَ وَ اَعْتَصِمُ بِحَبْلِكَ وَ لااَثِقُ اِلاّ بِكَ وَ لا اَلْجَأُ اِلاّ اِلَیْكَ یا عَظِیمَ الرَّجاءِ یا كاشِفُ الْبَلاءِ وَ یا اَحَقَّ مَنْ تَجاوَزَ وَ عَفاً.

توای پروردگار! مهربان‌ترین و به بندگان خود آگاه‌تر و با وجود سلطنت مهرورزتر و ملکت قدیم‌تر و عفوت کریمانه‌تر و بر بندگانت با احسان‌تری، نه طاعت اطاعت کنندگان چیزی در ملك تو بیافزاید و نه معصیت گنهکاران چیزی از آن بکاهد! ای بخشنده‌ترین بخشایندگان و ای مهربان‌ترین مهربانان از من بگذر! به عزّت تو پناه آورده‌ام و به آستان تو سایه نشینم و به قدرت تو پناه جو و به رحمت تو فریاد خواه و به ریسمان تو چنگ زده و به جز تو اعتماد نکنم!

و به خیر تو پناه نبرم! ای آنکه امید به تو عظیم است و ای آنکه برطرف کنندۀ بلایی و ای آنکه سزاوارترینی به گذشت و عفو!

اَللّهُمَّ اِنَّ ظُلْمی مُسْتَجیرٌ بِعَفْوِكَ وَ خَوفی مُسْتَجیرٌ بِاَمانِكَ وَ فَقْری مُسْتَجیرٌ بِغِناكَ وَ وَجْهِیَ الْبالِی الفانی مُسْتَجیرٌ بِوَجْهِكَ الدّائِمِ الْباق اَلَّذی لایَفْنی وَ لایَزُولُ یا مَنْ لایَشْغَلُهُ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ. وَ لاتَجْعَلْ مُصیبَتَنا فی دِینِنا وَ لاتَجْعَلِ الدُّنْیا اَكْبَرَهَمِّنا وَ لاتُسَلِّطْ عَلَیْنا مَنْ لایَرْحَمُنا وَ عُدْ بِحِلْمِكَ عَلی جَهْلِنا وَ بِقُوَّتِكَ عَلی ضَعْفِنا وَ بِغِناكَ عَلی فَقْرِنا وَ اَعِذْنا مِنَ الاَذی وَ الْعَداوُسُوءِ الْقَضاءِ وَ شَماتِةِ الاَعْداءِ وَ سُوءِ الْمَنْظَرِفِی الْمالِ وَ الدِّینِ وَ الاَهْلِ وَ الْوَلَدِ وَ عِنْدَ مُعایَنَةِ الْمَوْتِ.

خدایا! ظلم من، پناه خواه عفو تو و بیم من پناهجوی امان تو و تهی دستی من پناهخواه بی‌نیازی و چهره پلاسیدهٔ فانی من به ذات دائم ماندگار تو پناهجو است که فنا و زوال ندارد، ای کسی که هیچ کاری از کار دیگر او را باز ندارد! مصیبت ما را در دین ما قرار نده! و دنیا را بزرگترین همّ و غم ما نگردان! و کسی را که به ما رحم نکند بر ما مسلّط نکن! و با شکیبایی خود بر جهل ما بازگرد و به نیرومندی خویش به ناتوانی ما و به بی‌نیازی خود بر نیازمندی من توجّه کن! و ما را از آزار و دشمنی و قضای بد و سرزنش دشمنان و جلوهٔ بد در مال، دین، خانواده و فرزند و موقع دیدار مرگ پناه ده!

اَللّٰهُمَّ یارَبِّ نَشْكُو غَیبَةَ نَبِیِّنا وَ قِلَّةَ ناصِرِنا وَ كَثْرَةَ عَدُوِّنا وَ شِدَّةَ الزَّمانِ عَلَیْنا وَ وُقُوعَ الْفِتَنِ بِنا وَ تَظاهُرَ الْخَلْقِ عَلَیْنا. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ فَرِّجْ ذالِكَ بِفَرَجٍ مِنْكَ تُعْجِّلُهُ وَ نَصْرٍ وَ حَقٍّ تُظْهِرُهُ اَللّٰهُمَّ وَابْعَثْ بِقائِمِ آلِ مُحَمّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ لِلنَّصْرِ لِدِینِكَ وَ اِظْهارِ حُجَّتِكَ وَ الْقِیامِ بِاَمْرِكَ وَ تَطْهِیرِ اَرْضِكَ مِنْ اَرْجاسِها بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمِینَ.

خدایا ای پروردگار از غیبت پیامبرمان و کمی یاورمان و زیادی دشمنانمان و سختی روزگار بر ما و فرارسیدن فتنه‌ها بر ما و غلبه خلق بر ما، به درگاه تو شکایت داریم! خداوندا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و به وسیله فرجی عاجل از جانب خود و پیروزی و حقی که پیروز می‌گردانی، آنها را گشایش بخش! خدایا قائم آل محمّد صلی الله علیه و آله را برای یاری دین خود و اظهار حجّت و قیام به امرت و پاک کردن زمینت از پلیدیهای آن، به رحمت خود برانگیز ای مهربان‌ترین مهربانان!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِكَ اَنْ اُوالِی لَكَ عَدُوّاً اَوْ اُعادِی لَكَ وَلِیّاً اَوْ اَسْخِطَ لَكَ رِضاً اَو اَرْضی لَكَ سَخَطاً اَوْ اَقُولَ لِحَقٍّ هذا باطِلٌ اَو اَقُولَ لِباطِلٍ هذا حَقٌّ اَوْ اَقُولُ لِلَّذینَ كَفَرُوا

هؤلاءِ اَهْدی مِنَ الَّذینَ آمَنوا سَبیلاً. اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ آتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَ فِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنا بِرَحْمَتِكَ عَذابَ النّارِ.

خداوندا! به تو پناه می‌برم که دشمن تورا دوست یا دوست تورا دشمن بدارم و به آنچه تو راضی هستم خشم گیرم یا به آنچه تو خشمناکی راضی باشم یا درباره حقی بگویم. این باطل است یا باطلی را بگویم: حق است، یا به کسانی که کافرند بگویم: اینان هدایت یافته‌تر از کسانی که ایمان به راه تو دارند! خدایا برمحمّد و آلش درود فرست و در دنیا حسنه‌ای و در آخرت حسنه‌ای به ما بده و به رحمت خود از عذاب آتش نگاه دار!

۶-از جمله دعاهای روز عرفه که از امام صادق ـ براو برترین درود باد ـ روایت شده است فرمود: «صد بار الله اکبر می‌گویی و صد مرتبه لااله الاّ الله و با صد بار سبحان الله تقدیس می‌کنی و صد مرتبه آیه‌الکرسی را قرائت می‌کنی و صد بار بر پیامبر صلی الله علیه و آله صلوات می‌فرستی آنگاه دعا را شروع می‌کنی و می‌گویی:

اِلهی وَ سَیِّدی وَ عِزَّتِكَ وَ جَلالِكَ ما اَرَدْتُ بِمَعْصِیَتی لَكَ مُخالِفَةَ اَمْرِكَ بَلْ عَصَیْتُ اِذْ عَصَیْتُكَ وَ ما اَنَا بِنِكالِكَ جاهِلٌ وَلالِعُقُوبَتِكَ مُتَعَرِّضٌ وَلكِنْ سَوَّلَتْ لی نَفْسی وَ غَلَبَتْ عَلَیْهِ شَقْوَتی وَ اَعانَنی عَلَیْهِ عَدُوُّكَ وَ عَدُوّی وَ غَرَّنی سِتْرُكَ الْمُسْبِلُ عَلَیَّ فَعَصَیْتُكَ بِجَهْلی وَ خالَفْتُكَ بِجُهْدی.[۱]

خدای من، سرورم! به عزّت و جلالت سوگند من با نافرمانی تو قصد مخالفت امر تو را نداشتم بلکه نافرمانی کردم موقعی که نافرمانی تو را کردم در حالی از عقوبت تو ناآگاه نبودم و خود را در معرض عقوبت تو هم قرار ندادم، بلکه هوای نفسم برمن مشتبه کردم و بدبختی برمن غلبه کرد و دشمن تو و من، مرا در آن

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۳۶۹.

باره کمك کرد و پرده‌پوشی تو بر من مرا مغرور ساخت، از این رو با نادانیم تو را نافرمانی کردم و با وجود ناتوانیم مخالفت تو را نمودم.

فَالْاٰنَ مِنْ عَذابِكَ مَنْ یُنْقِذُنی وَ بِحَبْلِ مَنْ اَتَّصِلُ اِنْ اَنْتَ قَطَعْتَ حَبْلَكَ عَنّی اَنَا الْغَرِیقُ الْمُبْتَلی فَمَنْ سَمِعَ بِمِثْلی اَوْ رَأی مِثْلَ جَهْلی لا رَبُّ لی غَیْرُكَ یُنْجِینی وَ لاعَشِیرَةٌ تَكْفِینی وَلامالٌ یَفْدِینی فَوَعِزَّتِكَ یا اِلهی لَاَبْتَهِلَنَّ اِلَیْكَ وَ عِزَّتِكَ یا رَجائی لَاَمُدَّنَّ یَدی مَعَ جُرْمِها اِلَیْكَ.

اکنون چه کسی مرا از عذاب تو نجاتم می‌دهد و اگر تو رشته‌ی خود را از من قطع کنی به ریسمان چه کسی چنگ زنم؟ من غرق شدهٔ گرفتارم، چه کسی مثل مرا شنیده و یا چون نادانتی مرا دیده است؟ پروردگاری جز تو ندارم که نجاتم دهد و نه عشیره‌ای که از من دفاع کند و نه مالی که خونبهایم شود.

سرورم به عزّتت سوگند که تو را خواهم جست و ای مولای من! به عزّتت سوگند که در درگاه تو پافشاری خواهم کرد و به عزّتت خدایا به درگاهت گریه و زاری خواهم کرد و به عزّتت ای امید من، با وجود جرم، دستم را به پیشگاهت دراز می‌کنم!

اِلهی فَمَنْ لي مَوْلایَ فَبِمَنْ اَلُوذُ سَیِّدی فَبِمَنْ اَعُوذُ اَمَلی فَمَنْ اَرْجُو اَنْتَ اَنْتَ اِقْطَعَ الرَّجاءُ اِلاّ مِنْكَ وَحْدَكَ لاشَرِیكَ لَكَ یا اَحَدُ مَنْ لا اَحَدَ لَهُ یا اَكْرَمَ مَنْ اُقِرَّلَهُ بِذَنْبٍ یا اَعَزَّمَنْ خَضَعَ لَهُ بِذُلٍّ یا اَرْحَمَ مَنْ اِعْتَرَفَ لَهُ بِجُرْمٍ لِكَرَمِكَ اَقْرَرْتُ بِذُنُوبی وَ لِعِزَّتِكَ خَضَعْتُ بِذِلَّتی فَما صانِعٌ مَولای وَ لِرَحْمَتِكَ اَنْتَ اِعْتَرَفْتُ بِجُرْمی فَما اَنْتَ فاعِلٌ سَیِّدی لَمُقِرٌّلَكَ بِذَنْبِهِ خاضِعٌ لَكَ بِذُلِّهِ مُعْتَرِفٌ لَكَ بِجُرْمِهِ.

خدایا چه کسی مرا سرپرستی می‌کند و به چه کسی پناه ببرم؟ سرورم به

چه کسی امیدم را پناه سازم؟ پس به چه کسی امیدوار باشم؟ به تو و به تو، جز از تو خدای یگانه‌ی بی‌شریك امیدم قطع است. ای یگانه که کسی او را سود نرساند، ای بزرگوارترین که به درگاه او اقرار به گناه کنند، ای تواناترین که با خواری در برابرش خضوع کنند. ای مهربان‌ترین که به خاطر کرمت به جرم خود اعتراف کنند! من به گناهانم اقرار دارم. بنابراین مولای من و ای سرورم! با کسی که به جرم خود اقرار دارد و با خواری در برابر تو خاضع و به گناه خود اعتراف دارد چه می‌کنی؟!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اسْمَعِ اللّهُمَّ دُعائی اِذا دَعَوتُكَ وَ نِدائی اِذا نادَیْتُكَ وَ اَقْبَلْ عَلَیَّ اِذا ناجَیْتُكَ فَاِنّی اَمَرُّلَكَ بِذُنُوبی وَ اَعْتَرِفُ وَ اَشْكُو اِلَیْكَ مَسْكَنَتی وَ فاقَتی وَ قِساوَةَ قَلْبی وَ ضُرّی وَ حاجَتی یا خَیْرَمَنْ آنَسْتُ بِهِ وَحْدَتی وَ ناجَیْتُهُ بِسِرّی یا اَكْرَمَ مَنْ بَسَطْتُ اِلَیْهِ یَدی وَ یا اَرْحَمَ مَنْ مَدَدْتُ اِلَیْهِ عُنُق صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرْلی ذُنُوبِیَ الَّتی نَظَرَتْ اِلَیْها عَیْنایَ.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود فرست! خداوندا دعای مرا چون تورا بخوانم و ندایم را چون تورا ندا کنم بشنو و به هنگام مناجاتم بر من توجه کن! زیرا که من به گناهانم اقرار و اعتراف می‌کنم و از درماندگی و بیچارگی و سنگدلی و خسارت و نیازمندی خودم را به درگاه تو شکایت دارم ای بهترین کسی که تنهائیم را با او انس گرفتم و در پنهانی با او نجوا نمودم، ای بخشاینده‌ترین کسی که دستهایم را به سوی او گشودم و او مهربان‌ترین کسی است که گردنم را نزد او کج کردم! بر محمّد و آلش درود فرست و گناهانم را که چشمانم به آنها دوخته است بر من ببخش!

اَللُّهمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرلی ذُنُوبِیَ الَّتی نَطَقَ بِها لِسانی. اَللُّهمَّ صَلِّ عَلی

مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرْلی ذُنُوبِیَ الَّتی اِکْتَسَبْتَها یَدایَ وَ اغْفِرْلی ذُنُوبی الَّتی باشَرَها جِلْدی وَ اغْفِر اَللّهُمَّ الذُّنُوبَ الَّتی اَحْتَطَبْتُ بِها عَلی بَدَنی وَ اغْفِرْ اَللّهُمَّ الذُّنُوبَ الَّتی قَدَّمْتُها لَدَیَّ وَ اغْفِرِ اللّهُمَّ ذُنُوبِیَ الَّتی اَحْصاها کُتابُکَ وَاغْفِرِ اللّهُمَّ ذُنُوبِیَ الَّتی سَتَرْتُها مِنَ الْمَخْلُوقِینَ وَ لَمْ اسْتُرْها مِنْکَ.

خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و گناهانی را که به زبان آوردم بر من ببخش! خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و گناهانی را که به دست خود فراهم کرده‌ام، بیامرز و گناهانی را که پوست بدنم تماس داشته و گناهانی را که چون هیزمی بر بدنم بار کرده‌ام بر من ببخش! و ای خدا گناهانی را که از پیش نزد خود گرد آورده‌ام و گناهانی را که فرشتگان نویسنده‌ات برشمرده‌اند و گناهانی را که از مخلوقات تو پنهان داشته‌ام ولی از تو پنهان نکرده‌ام بر من ببخش!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْلی ذُنُوبی اَوَّلَها وَ آخِرَها وَ صَغیرَها وَ کَبیرَها دَقیقَها وَ جَلیلَها ماعَرَفْتُ مِنْها وَ ما لا اَعْرِفُ. مَولایَ عَظُمَتْ ذُنُوبی وَ جَلَّتْ وَ هِیَ صَغیرَةٌ فی جَنْبِ عَفْوِکَ فَاعْفُ عَنّی فَقَدْ قَیَّدَتْنی وَ اشْتَهَرَتْ عُیُوبی وَ غَرَّقَتْنی خَطایایَ وَ اَسْلَمَتَنی نَفْسی اِلَیْکَ بَعْدَ ما لَمْ اَجِدُ مَلْجَأً وَ لامَنْجی مِنْکَ اِلاّ اِلَیکَ مَولایَ اِسْتَوجَبْتُ اَنْ اَکُونَ لِعُقُوبَتِکَ غَرَضا وَ لِنَقْمَتِکَ مُسْتَحِقّا اِلهی قَدْ غَیَّرَ عَقْلی فیما وَجِلَتْ مِنْ مُباشَرَةِ عِصْیانِکَ وَ بَقیتُ حِیرانَ مُتَعَلّقا بِعَمُودِ عَفْوِکَ. فَاَقِلْنی یا مَولایَ وَ اِلهی بِالْاَعْتِرافِ فَها اَنَا ذابَیْنَ یَدَیْکَ عَبْدٌ ذَلیلٌ خاضِعٌ صاغِرٌ داخِرٌ راغِبٌ اَنْ تَرْحَمَنی فَقَدیما شَمِلَنی عَفْوُکَ وَ اَلْبَسَتْنی عافِیَتُکَ فَاِنْ تُعَذِّبْنی فَاِنّی لِذالِکَ اَهْلٌ وَ هُوَ یارَبِّ مِنْکَ عَدْلٌ.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و گناهان مرا از اول تا آخر، کوچك و بزرگ و ریز و درشت آنها را چه آنها که من می‌دانم و چه نمی‌دانم بیامرز! مولای من! گناهان من بزرگ و مهم است، ولی در برابر عفو تو کوچك است پس از من

درگذر! به راستی عیبهایم مرا در بند کرده و بدنام ساخته است و خطاهایم مرا غرق کرده و من خود را پس از این‌که هیچ ملجأ و پناهی از عذاب تو نیافتم جز به درگاه تو، به تو تسلیم کردم! مولای من! من مستحقم که هدف عقوبت تو و سزاوار عذابت باشم! خدایا دربارهٔ آن‌چه از تماس با نافرمانیهای تو داشته عقلم دگرگونه شده و سرگردان آویخته به ستون عفو تو مانده‌ام. پس مولای من بر من ببخش! و ای خدای من با اعترافی که دارم، اینک این بنده ذلیل خوار، ناچیز، بی‌مقدار، علاقمند به بخشش تو در محضر تو ایستاده است، در حالی‌که از قدیم عفو تو شامل حالم بود و عافیت تو مرا پوشانده است، اگر مرا عذاب کنی براستی مرا سزاست و از تو ای پروردگار عین عدالت است!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِالْمَخْزُونِ مِنْ اَسْمائِكَ وَ ما دارَتِ الْحُجُبُ مِنْ بَهائِكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ تُرَحِّمَ عَلی هذِهِ النَّفْسِ الْجَزُوعَةِ وَ هذَا الْبَدَنِ الْهَلُوعِ وَ الْجِلْدِ الرَّقیقِ وَ الْعَظْمِ الدَّقیقِ مَولای عَفْوَكَ عَفْوَكَ. اَللّٰهُمَّ قَدْ غَرَقَتْنی الذُّنُوبُ وَ غَمَرَتْنی النِّعَمُ وَ قَلَّ شُكْری وَ ضَعُفَ عَمَلی وَ لَیْسَ لی ما اَرْجُوهُ اِلاّ رَحْمَتَكَ فَاعْفُ عَنّی فَاِنّی اِمْرِؤٌ حَقیرٌ وَ خَطَری یَسیرٌ.

خداوندا من از تو به حق نامهای اندوخته‌ات و آن‌چه حجابها از نور تو پنهان داشته‌اند درخواست دارم که بر محمّد و آلش درود فرستی و بر این پیکر نالان و این بدن بی‌قرار و پوست نازك و استخوان باریك ترحّم فرما! مولای من مرا عفو کن! عفو کن!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اَنْ تَعْفُوَ عَنّی فَاِنَّ عَفْوَكَ اَرْجی لی مِنْ عَمَلی وَ اَنْ تَرْحَمَنی فَاِنَّ رَحْمَتَكَ اَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبی وَ اَنْتَ الَّذی لاتُخَیِّبُ السّائِلَ وَ لایَنْقُصُكَ النّائِلُ یا خَیْرَ مَسْؤُلٍ وَ اَكْرَمَ مَأمُولٍ هذا مَقامُ الْمُسْتَجیرِ بِكَ مِنَ النّارِ.

خدایا گناهان مرا فراگرفته‌اند و از سویی غرق در نعمتهایم ولی سپاسگزاریم اندك و عملم ناچیز و چیزی جز رحمت مایه امیدواریم نیست، بنابراین از من درگذر که من شخصی حقیر و کم‌ارزشم! خداوندا من از تو درخواست دارم که بر محمّد و آلش درود فرستی و از من بگذری زیرا که گذشت تو از عمل من برایم امیدبخش‌تر است و بر من ترحّم کنی که رحمت تو از گناهان من گسترده‌تر است! و تو ای آنکه درخواست‌کننده را ناامید نمی‌کنی، رسیدن کسی به خواسته‌اش چیزی از دریای رحمت تو کم نمی‌کند! ای بهترین درخواست‌شده و ای گرامی‌ترین مورد درخواست، این جایگاه بنده‌ای است که از آتش دوزخ به تو پناه آورده است! این جایگاه پناهنده به تو از آتش است.

صد مرتبه: هذا مَقامُ الْعائِذِ بِكَ مِنَ النّارِ.[1] صد مرتبه: هذا مَقامُ الْبائِسِ الْفَقیرِ هذا مقامُ الْمُسْتَجیرِ. هذا مَقامُ مَنْ لا اَمَلَ لَهُ سِواكَ هذا مَقامُ مَنْ لایُفَرِّجُ کَرْبَهُ سِواكَ. اَلْحَمْدُلِلّهِ الَّذی هَدانا لِهذا وَ ما کُنّا لِنَهْتَدِیَ لَولا اَنْ هَدانَا اللهُ لَقَدْ جائَتْ رُسُلُ رَبِّنا بِالْحَقِّ.

این مقام کسی است که جز تو امیدی ندارد! این جایگاه کسی است که جز تو کسی مشکل او را برطرف نسازد. سپاس مخصوص خداوندی است که مرا بر این هدایت کرد که اگر خداوند ما را هدایت نکرده بود ما خود هدایت نمی‌شدیم فرستادگان پروردگارمان به حق آمدند .

اَللّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما رَزَقْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما مَنَحْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما اَلْهَمْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما وَفَّقْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما شَفَیْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما عافَیْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ما هَدَیْتَنی وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَی السَّرّاءِ وَ الضَّرّاءِ وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلی ذالِكَ کُلِّهِ وَ لَكَ

---

۱. این جایگاه بیچاره تهی‌دست، این جای فرد پناهجوست!

الْحَمْدُ عَلى كُلِّ نِعْمَةٍ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ ظاهِرَةً وَ باطِنَةً حَمْدا كِثيرا سَرْمَدا دائِمًا لايَنْقَطِعُ وَ لايَفْنى اَبَداً حَمْداً تُرْضى بِحَمْدِكَ عَنّا حَمْداً يَصْعَدُ اَوَّلُهُ وَ لايَفْنى آخِرُ حَمْداً يَزيدُ وَ لايَبيدُ.

خدایا سپاس تورا به خاطر روزی که مرا دادی و سپاس تورا برآن‌چه ارزانی داشتی و سپاس تورا برآن‌چه الهام کردی و برآن‌چه موفّق داشتی و سپاس تو را برآن‌چه شفا و عافیتم داد و سپاس تورا برآن‌چه هدایتم کردی و سپاس به خاطر خوشی و ناخوشیها و سپاس تورا برای همه اینها و سپاس تورا برهر نعمت ظاهری و باطنی، سپاسی فراوان، پایدار ناگسستنی و فناناپذیر همیشگی سپاسی که خود سپاست را از ما بپسندی سپاسی که اولش بالا رود و آخرش پایدار باشد، سپاسی روزافزون ناگسستنی!

اَللّهُمَّ اِنّى اَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ ذَنْبِ قَوىَ عَلَيْهِ بَدَنى بِعافِيَتِكَ اَوْ نالَتْهُ قُدْرَتى بِفَضْلِ نِعْمَتِكَ اَوْ بَسَطْتُ اِلَيْهِ يَدى بِسابِغِ رِزْقِكَ اَو اتِّكَلْتُ عِنْدَ خَوفى مِنْهُ عَلى اَناتِكَ اَوْ وَثَقْتُ فيهِ بِحَولِكَ اَوْ عَوَّلْتُ فيهِ عَلى كَريمِ عَفْوِكَ. اَللّهُمَّ اِنّى اَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ خُنْتُ فيهِ اَمانَتى اَوْ بَخِسْتُ بِفِعْلِهِ نَفْسى اَو اِحْتَبَطْتُ بِهِ عَلى بَدَنى اَوْ قَدَّمْتُ فِيهِ لَذَّتى اَو آثَرْتُ فيهِ شَهَواتى اَو سَعِيتُ فيهِ لِغَيْرى اَوْ اِسْتَغْوَيْتُ فيهِ مَنْ تَبَعَنى اَوْ غَلَبْتُ عَلَيْهِ بِفَضْلِ حيلَتى اَوْ اِحْتَلْتُ عَلَيكَ فيهِ مَولاىَ فَلَمْ تَغْلِبْنى عَلى فِعْلى اِذْ كُنْتَ كارِها لِمَعْصِيَتى لكِنْ سَبَقَ عِلْمُكَ فى فِعْلى فَحَلِمْتَ عَنّى لَمْ تَدْخُلْنى يا رَبِّ فيهِ جَبْراً وَ لَمْ تَحْمِلْنى عَلَيْهِ قَهْراً وَ لَمْ تَظْلِمْنى فيهِ شَيْئاً.

خدایا از هر گناهی که بدنم به وسیله عافیت تونیرو گرفته یا به فضل نعمت تودست قدرتم رسیده یا دست به سوی روزی فراوان توگشوده‌ام یا به هنگام ترس از آن گناهان برشکیبائی توتکیه داشتم یا به قدرت تودلگرم بودم و یا به گذشت کریمانه‌ات متّکی بودم، در گذرا!

خداوندا! از هر گناهی که در امانتم خیانت کرده یا با انجام آن به خود بد کرده‌ام یا بر بدنم بار عذاب را تحمیل نموده‌ام و یا در آن لذّت خود را مقدم و شهواتم را ترجیح داده‌ام یا برای دیگران سِعایت نموده و یا درصدد گمراه ساختن پیروان خود بودم، یا با فزونی حیله‌ام بر آن دست یافته‌ام یا در آن بر تو تکبّر ورزیده‌ام، مولای من! تو مرا در برابر آن کار مغلوب نکرده‌ای؛ زیرا که نافرمانی مرا خوش نداشتی ولی در علم تو آن فعل من گذشته بود، ازاین‌رو بر من حلم ورزیدی و مرا مجبور نکردی و به زور وادارم ننمودی و در هیچ چیز به من ستم نکردی، از تو طلب آمرزش می‌کنم!

اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَ مَنْ عَمَّرَتْهُ مَساغِبُ الاِسائَةِ فَاَيْقَنَ مِنْ اِلهِهِ بِالْمُجازاتِ. اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَ مَنْ تَهَوَّرَ تَهَوُّراً فِى الْغَياهِبِ وَ تَداحَضَ لِلشَّقْوَةِ فى اَوداءِ الْمَذاهِبِ اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَ مَنْ اَورَطَهُ الاِفْراطُ فى مَآثِمِهِ وَ اَوْثَقَهُ الاِرْتِباكُ فى لُجَجِ جَرائِمِهِ اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَ مَنْ اَنافَ عَلَى الْمَهالِكِ بِما اجْتَرَمَ. اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَ مَنْ اَوحَدَتْهُ الْمَنيّةُ فى حُفْرَتِهِ فَاَوحَشَ بِما اَقْتَرَفَ مِنْ ذَنْبٍ اِسْتَكْفَفَ فَاسْتَرْحَمَ هُنالِكَ رَبَّهُ.

از خداوند طلب آمرزش می‌کنم همچون کسی که طول رفتارهای بد او باعث شده است که یقین به مجازات خدای خود دارد! استغفار می‌کنم مانند استغفار کسی که در بیابانها بی‌باکی شدید کرده و برای شقاوت در راه‌های مختلف باطل گام برداشته است و استغفار می‌کنم بمانند کسی که زیاده‌روی در گناهان او را گرفتار منجلاب نموده و فرورفتن در امواج جرایم او را دربند کرده است، و چون کسی استغفار می‌کنم که به خاطر گناهانش مشرف بر هلاکتها شده است و همچون کسی که مرگ او را در گودال قبرش تنها گذاشته و به خاطر گناهانی که مرتکب شده هراسناك است، بازمانده پس آنجا درخواست ترحّم دارد.

اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمَنْ لَمْ يَتَزَوَّدْ لِبُعْدِ سَفَرِهِ زاداً وَ لَمْ يَعُدْ لِمَظاعِنِ تِرْحالِهِ اِعْداداً، اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَ مَنْ شسَعَتْ شَقَّتُهُ وَ قَلَّتْ عِدَّتُهُ فَغِشَيَتْهُ هُنالِكَ كُرْبَتُهُ. اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمَنْ لايَعْلَمُ عَلى اَيِّ مَنْزِلَتِهِ هاجَمَ اَفِى النّارِ يُصْلى اَمْ فِى الْجَنَّةِ ناعِمٌ يَحْيا. اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمَنْ غَرَقَ فى لُجَجِ الْمَآثِمِ وَ تَقَلَّبَ فى اَضاليلِ مَقْتِ الْمَحارِمِ. اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمِنْ عَنَدَ عَنْ لَوائِحِ حَقِّ الْمَنْهَجِ وَ سَلَكَ سَوادِفَ سُبُلِ الْمُرْتَتَجِ اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمَنْ لَمْ يَهْمَلْ شُكْرى وَ لَمْ يَضْرِبْ عَنْهُ صَفْحا اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمَنْ لَمْ يَنْجَهِ الْمَفَرَّمِنْ مُعاناةِ ضَنْكِ الْمُنْقَلِبِ وَ لَمْ يُجْزِهِ الْمَهْرَبُ مِنْ اَهاويلِ عَبْئِ الْمَكْسِبِ، اسْتَغْفِرُاللهُ اِسْتِغْفارَمَنْ تَمَرَّدَ فى طُغْيانِهِ عَدُوّا وَ بارَزَهُ بِالْخَطيئَةِ عُتُوّاً.

و همچون کسی‌که برای سفر طولانی خود توشه‌ای برنگرفته و جهت امکانات سفرش چیزی را آماده نکرده است. و همچون کسی استغفار می‌کنم که افرادش درهم‌شکسته و نیروهایش پراکنده و اندك شده است، از این‌رو در آنجا بلا و گرفتاری او را فرا گرفته است و چون کسی استغفار می‌کنم که نمی‌داند درنهایت سر منزلش کجاست؟ آیا در آتش افکنده می‌شود یا در بهشت زندگی مرفّهی دارد؟! و چون کسی در ژرفای گناهان غرق شده و در تاریکی‌های محرمات نفرت‌انگیز حرکت می‌کند! استغفار می‌کنم به‌مانند کسی که از روشنیهای راه منحرف شده و کوره‌راههای تاریك و پرخطر را پیموده است! و همچون کسی که سپاسگزاریش را مهمل نگذاشته و به بررسی آن پرداخته است. و چون کسی که راه فراری از روبه‌رو شدن با تنگنای منقلب قبر نیافته و فرار از هول و هراسهای سنگینی بار دستاورد خودش، او را کفایت نکند، همچون کسی که در طغیانش دشمنانه تمرد کرده و با خطا سرکشانه به مبارزه برخاسته است.

اَسْتَغْفِرُاللهَ اِسْتِغْفارَمَنْ اَحْصى عَلَيْهِ كُرُورَلَوافِظِ اَلْسِنَتِهِ وَزِنَةَ مَخانِقِ الْجَنَّةِ،

اَسْتَغْفِرُكَ اِسْتِغْفارَ مَنْ لا يَرْجُو سِواهُ، اَسْتَغْفِرُاللهَ الَّذى لا اِلهَ اِلاّ هُوَ الْحَىُّ الْقَيّومُ مِمّا اَحْصاهُ الْعُقُولُ وَ الْقَلْبُ الْمَجْهولُ وَ اقْتَرَفَتْهُ الْجَوارِحُ الْخاطِئَةُ وَ اَكْتَسَبَتْهُ الْيَدُ الْباغِيَةُ. اَسْتَغْفِرُاللهَ الَّذى لا اِلهَ اِلاّ هُوَ بِمِقدارٍ وَ مِقياسٍ وَ مِكْيالٍ وَ مَبْلَغِ ما اَحْصى وَ عَدَدِ ما خَلَقَ وَ ما فَلَقَ وَ ذَرَأَ وَ بَرَأَ وَ اَنْشَأَ وَ صَوَّرَ وَ دَوَّنَ وَ اَسْتَغْفِرُاللهَ اَضْعافَ ذالِكَ كُلِّهِ وَ اَضْعافَ مُضاعَفَةٍ وَ اَمْثالاً مُمَثِّلَةٍ حَتّى اَبْلُغَ رِضا اَللهِ وَ اَفُوزَ بِعَفْوِهِ!

استغفار می‌کنم چون کسی که به زیان او پرحرفیهای زبانش و وزن گردن بندهای پنهان بار گناهانی را که به گردن دارد برشمرده‌اند. استغفار می‌کنم چون کسی که امیدی جز تو ندارد. به درگاه خداوندی استغفار می‌کنم که جز او زنده پاینده، معبودی نیست از آن‌چه عقلها و قلب ناشناخته آن را بشمارد و اعضای خطاکاران را مرتکب و دست تجاوزگران را فراهم سازد. به درگاه خداوندی که جز او معبودی نیست، به مقدار و مقیاس، پیمانه و اندازه آن‌چه شمار دارد و به شمار آن‌چه آفریده و نیافریده و پدید آمده و خلق و ایجاد شده و تصویر و تدوین گشته است. استغفار می‌کنم دو چندان همه اینها را و چندین برابر آنها را و نظایر مجسّم آنها را استغفار می‌کنم تا به رضای خدا برسم و از عفو او برخوردار شوم!

وَالْحَمْدُللهِ الَّذى هَدانا لِدِينِهِ الَّذى لايُقْبَلُ عَمَلٌ اِلاّ بِهِ وَ لايُغْفَرُ ذَنْباً اِلاّ لاَهْلِهِ وَالْحَمْدُللهِ الَّذى جَعَلَنى مُسْلِماً لَهُ وَ لِرَسُولِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فيما اَمَرَ بِهِ وَ نَهى عَنْهُ وَ الْحَمْدُللهِ الَّذى لَمْ يَجْعَلْنى اَعْبُدُ شَيْئاً غَيْرُهُ وَ لَمْ يُكْرِمْ بِهَوانى اَحَداً مِنْ خَلْقِهِ وَ اَلْحَمْدُلله عَلى ما صَرَفَ عَنّى اَنْواعَ الْبَلاءِ فى نَفْسى وَ اَهْلى وَ مالى وَ وُلْدى وَ اَهْلِ حِزانَتى وَ الْحَمْدُللهِ رَبِّ الْعالَمينَ عَلى كُلِّ حالٍ. وَ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الْمَلِكُ الرَّحْمانُ وَ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الْمُفَضِّلُ الْمَنّانُ وَ لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الاَوَّلُ وَ الْآخِرُ.

سپاس خدای را که ما را به آیین خود هدایت کرد، آیینی که هیچ عملی جز

به آن پذیرفته نمی‌شود و هیچ کسی جز برای اهل آن بخشوده نمی‌گردد و سپاس خدای را که ما را تسلیم خود و پیامبرش صلی‌الله‌علیه‌وآله در امر و نهیش نمود و سپاس خدای را که مرا چنان قرار نداد که چیزی جز او را بپرستم، کسی از خلق را به پستی من گرامی نداشت. و سپاس خدای را به خاطر برطرف کردن انواع بلاها از جان خودم و خانواده، مال، فرزند و نزدیکانم. و سپاس خداوند پروردگار عالمیان را به هر حال، و هیچ معبودی جز خداوند مالك هستی، بخشنده نیست، معبودی جز خداوند با فضل و احسان فراوان وجود ندارد، معبودی جز خدای اول و آخر نیست.

وَلا اِلـهَ اِلاَّ الله ذُوالطَّولِ وَ اِلَیْهِ الْمَصیرُ وَ لا اِلـهَ اِلاَّ اللهُ الظّاهِرُ وَ الْباطِنُ. وَ الله اَکْبَرُ مِدادَ کَلِماتِهِ وَ الله اَکْبَرُ مِلأَ عَرْشِهِ وَ اَللهُ اَکْبَرُ عَدَدَ ما اَحْصی کِتابُهُ وَ سُبْحانَ الله الْحَلیمِ الْکَریمِ وَ سُبْحانَ اللهِ الْغَفُورِ الرَّحیمِ وَ سُبْحانَ اللهِ الَّذی لایَنْبَغِی التَّسْبِیحُ اِلاّ لَهُ وَ سُبْحانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمّا یَصِفُونَ وَ سَلامٌ عَلَی الْمُرْسَلینَ وَ الْحَمْدُلله رَبِّ الْعالَمینَ وَ صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَیْتِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ الَّذینَ اَذْهَبَ اللهُ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَ طَهَّرَهُمْ تَطْهیراً.

هیچ سزاوار پرسستشی جز خدای صاحب کرم نیست و سرانجام همه به سوی اوست و معبودی جز خدای ظاهر و باطن وجود ندارد. خداوند بزرگ‌تر است به قدر تعداد کلماتش و بزرگتر است به پُری عرشش و بزرگ‌تر است، به شماری که کتاب او بشمارد و منزّه است خداوند شکیبایی با کرم، و منزّه است خداوند آمرزنده مهربان، و منزّه است خدایی‌که منزّه داشت جز او را سزانیست و منزّه است پروردگارت. پروردگار تو، پروردگار با عزّت از آن‌چه نادانان توصیف می‌کنند و سلام بر رسولان و ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار

جهانیان است و درود خدا بر محمّد و اهل بیت پاك و پاكیزه‌اش كه خداوند از آنها پلیدی را دور ساخته و آنها را كاملاً پاك نموده است.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ نَبِیِّكَ وَ صَفِیِّكَ وَ حَبیبِكَ وَ خِیَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ الْمُبَلِّغِ رِسالاتِكَ فَاِنَّهُ قَدْ اَدَّی الْاَمانَةَ وَ مَنَحَ النَّصیحَةَ وَ حَمَلَ عَلَی الْمُحَجَّةِ وَ كابَدَ الْعُسْرَةَ. اَللّٰهُمَّ اَعْطِهِ بِكُلِّ مَنْقَبَةٍ مِنْ مَناقِبِهِ وَ مَنْزِلَةٍ مِنْ مَنازِلِهِ وَ حالٍ مِنْ اَحْوالِهِ خَصائِصَ مِنْ عَطائِكَ وَ فَضائِلَ مِنْ حَبائِكَ تَسُرُّبِها نَفْسَهُ وَ تُكْرِمُ بِها وَجْهَهُ وَ تَرْفَعُ بِها مَقامَهُ وَ تُعْلی بِها شَرَفَهُ عَلَی الْقُوّامِ بِقِسْطِكَ وَ الذّابّینَ عَنْ حَریمِكَ.

خدایا بر محمّد بنده و فرستاده و پیامبر، برگزیده، حبیب و برگزیده‌ات از میان خلق خود و تبلیغ كننده پیامهایت درود و رحمت فرست كه او امانت را ادا كرد و خیرخواهی را انجام داد و راه اعتدال را پویید و سختیها را تحمل كرد. خداوندا! هر منقبتی از مناقب و منزلتی از منازل و حالتی از احوالش ویژگیهایی از عطایت و فضیلت‌هایی از بخشایشت را به او عطا كن تا بدان وسیله او را شاد و گرامی بداری و مقامش را بالا ببری و شرافت او را بر همه‌ی برپا دارندگان عدالت و مدافعان حریمت برتری دهی.

اَللّٰهُمَّ وَ اَورِدْ عَلَیْهِ ذُرِّیَتَهُ وَ اَزْواجَهُ وَ اَهْلَ بَیْتِهِ وَ اَصْحابَهُ وَ اُمَّتَهُ ما تُقِرُّبِهِ عَیْنَهُ وَاجْعَلْنا مِنْهُمْ وَ مِمَّنْ تُسْقیهِ بِكَأسِهِ وَ تُورِدُهُ حَوضَهُ وَ تَحْشُرُنا فی زُمْرَتِهِ وَ تَحْتَ لِوائِهِ وَ تُدْخِلُنا فی كُلِّ خَیْرٍ اَدْخَلْتَ فیهِ مُحَمَّدا وَ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِمْ اَجْمَعینَ. اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنی مَعَهُمْ فی كُلِّ شِدَّةٍ وَ رَخاءٍ وَ فی كُلِّ عافِیَةٍ وَ بَلاءٍ وَ فی كُلِّ اَمْنٍ وَ خَوْفٍ وَ فی كُلِّ مَثْوی وَ مُنْقَلَبٍ.

خداوندا! فرزندان، همسران، خاندان، اصحاب و امتش را بر جوار او وارد كن تا بدان وسیله شادمان گردد! و ما را از آن جمله و از كسانی قرار ده كه به جام او

سیراب و وارد حوض کوثر او گردند و در زمرهٔ او و زیر پرچم او محشور شوند. و ما را وارد کن در هر خیری که محمّد و آل محمّد صلی الله علیهم اجمعین را وارد کرده‌ای. خداوندا در هر سختی و آسانی و هر عافیت و گرفتاری و در هر امنیت و ترس و در هر منزل و منزلگاه ما را با ایشان قرار ده!

اَللّهُمَّ اَحْیِنی مَحْیاهُمْ وَ اَمِتْنی مَماتَهُمْ وَاجْعَلْنی مَعَهُمْ فِی الْمَواطِنِ کُلِّها وَ لاتُفَرِّقْ بَیْنی وَ بَیْنَهُمْ اَبَداً اِنَّكَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. اَللّهُمَّ اَفْنِنی خَیْرَالْفَناءِ اِذا اَفْنَیْتَنی عَلی مُوالاتِكَ وَ مُوالاةِ اَوْلیائِكَ وَ مُعاداةِ اَعْدائِكَ وَ الرَّغْبَةِ وَ الرَّهْبَةِ اِلَیْكَ وَ الْوَفاءِ بِعَهْدِكَ وَ التَّصْدیقِ بِکِتابِكَ وَ الْاِتِّباعِ لِسُنَّةِ نَبِیِّكَ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ تُدْخِلَنی مَعَهُمْ فی کُلِّ خَیْرٍ وَ تُنْجینی بِهِمْ مِنْ کُلِّ سُوءٍ.

خداوندا مرا بمانند زنده بودن آنها زنده بدار و چون مرگ آنها بمیران! و در همه جا با آنها قرار ده و بین من و ایشان هرگز جدایی نینداز، زیرا که تو بر هر چیزی توانایی. خدایا مرا به بهترین وجه در وقتی که فانی کنی، بر موالات خود و اولیایت و دشمنی با دشمنانت و شوق و ترس به درگاهت و وفای به عهد و تصدیق کتاب و پیروی سنّت پیامبرت صلی‌الله‌علیه‌وآله فانی کن! و با ایشان در هر خیری واردم گردان و به وسیله ایشان از هر بدی نجاتم بخش!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاغْفِرْ ذَنْبی وَ وَسِّعْ خُلْقی وَ طَیِّبْ کَسْبی وَ قَنِّعْنی بِما رَزَقْتَنی وَ لاتَذْهَبْ نَفْسی اِلی شَیْءٍ صَرَفْتَهُ عَنّی. اَللّهُمَّ اِنّی اَعُوذُ بِكَ مِنَ النِّسْیانِ وَ الْکَسَلِ وَ التَّوانی فی طاعَتِكَ وَ مِنْ عِقابِكَ الْاَدْنی وَ عَذابِكَ الْاَکْبَرِ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ دُنْیاً تَمْنَعُ الْآخِرَةَ وَ مِنْ حَیاةٍ تَمْنَعُ خَیْرَالْمَماتِ وَ مِنْ اَمَلٍ یَمْنَعُ خَیْرَالْعَمَلِ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لاتَشْبَعُ وَ مِنْ قَلْبٍ لایَخْشَعُ وَ مِنْ دُعاءٍ لایُرْفَعُ وَ مِنْ صَلاةٍ لاتُقْبَلُ.

خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و گناه مرا ببخش و خلق خوش مرحمت

کن و در آمد مرا پاك و به روزی داده‌ات قانعم گردان، و دلم را به چیزی که از من منصرف کرده‌ای نبر! خدایا از فراموشی، تنبلی، سستی در طاعت تو و از کم‌ترین مجازات و بزرگترین عذابت به توپناه می‌برم و از دنیایی که مانع آخرت، از زندگیی که مانع خوب مردن و از آرمانی که مانع عمل خیر شود به تو پناه می‌برم و از نفسی که سیرنشود و دلی که خاشع نباشد و دعایی که بالا نرود و نمازی که پذیرفته نباشد به تو پناه می‌برم!

اَللّهُمَّ افْتَحْ مَسامِعَ قَلْبی لِذِکْرِكَ حَتّی اَتْبَعَ کِتابَكَ وَ اُصَدِّقَ رَسُولَكَ وَ اُمِنَ بِوَعْدِكَ وَ اَوْفی بِعَهْدِكَ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اَسْأَلُكَ الصَّبْرَ عَلی طاعَتِكَ وَ الصَّبْرَ لِحُکْمِكَ. وَ اَسْأَلُكَ اَللّهُمَّ حَقائِقَ الاِیْمانِ وَ الصِّدْقَ فِی الْمَواطِنِ کُلِّها وَ الْعَفْوَ وَ الْمُعافاةَ وَ الْیَقینَ وَ الْکِرامَةَ فِی الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ وَ الشُّکْرَ وَ النَّظَرَ اِلی وَجْهِكَ الْکَریمِ فَاِنَّ بِنِعْمَتِكَ تُتِمُّ الصّالِحاتِ.

خدایا گوشهای دلم را برای ذکر خود بگشا تا از کتابت پیروی کنم و رسولت را باور، و به وعده تو ایمان داشته باشم و به عهد تو وفا کنم. معبودی جز تو نیست خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و از تو صبر بر طاعت و صبر برای حکم تو را می‌خواهم و ای خدا حقایق ایمان و صداقت در تمام جاها و عفو و معافات و یقین و کرامت در دنیا و آخرت و شکر و توجه به ذات کریمت را درخواست دارم زیرا که به نعمت تو نیکیها تمام و کمال می‌یابد.

اَللّهُمَّ اَنْتَ تُنْزِلُ الْغِنی وَ الْبَرَکَةَ مِنَ الرَّفیعِ الْاَعْلی عَلَی الْعِبادِ قاهِرًا مُقْتَدِرًا اَحْصَیْتَ اَعْمالَهُمْ وَ قَسِمْتَ اَرْزاقَهُمْ وَ سَمَّیْتَ اَجالَهُمْ وَ کَتَبْتَ اٰثارَهُمْ وَ جَعَلْتَهُمْ مُخْتَلِفًا اَلْسِنَتَهُمْ وَ اَلْوانَهُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ لایَعْلَمُ الْعِبادُ عِلْمَكَ وَ کُلُّنا فُقَراءُ اِلَیْكَ فَلاتَصْرِفِ اَللّهُمَّ عَنّی وَجْهَكَ وَ لاتَمْنَعْنی فَضْلَكَ وَ لاتَمْنَعْنی طَولَكَ وَ عَفْوَكَ وَ اجْعَلْنی اُوالی اَوْلِیائَكَ وَ

أُعادی اَعْدائَكَ وَ ارْزُقْنِی الرَّغْبَةَ وَ الرَّهْبَةَ وَ الْخُشُوعَ وَ الْوَفاءَ وَ التَّسْلیمَ وَ التَّصْدیقَ بِكِتابِكَ وَ اتِّباعَ سُنَّةِ نَبِیِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ.

ای خدایی که بی نیازی، برکت را از بالاترین جایگاه بر بندگانت، قاهرانه و مقتدرانه نازك می‌کنی در حالی‌که اعمال آنها را برشمرده و روزی آنها را تقسیم کرده و اجلشان معیّن و آثارشان را مکتوب و آنها را با زبانها و رنگهای گوناگون یکی پس از دیگری آفریده‌ای، بندگان از علم تو بی خبرند و همه ما نیازمندان توایم پس خداوندا از ما روبرنگردان و فضل و احسان و عفوت را از من دریغ نفرما و مرا چنان کن با دوستانت دوست و با دشمنانت دشمن باشم و شوق و ترس و خشوع، وفا، تسلیم و تصدیق به کتابت و پیروی سنّت پیامبرت محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله را نصیبم فرما!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَاكْفِنِی ما اَهَمَّنِی وَ غَمَّنِی وَ لاتَكِلْنِی اِلی نَفْسی وَ اَعِذْنی مِنْ شَرِّ ما خَلَقْتَ وَ ذَرَأْتَ وَ بَرَأْتَ وَ اَلْبِسْنی دِرْعَكَ الْحَصینَةَ مِنْ شَرِّ جَمیعِ خَلْقِكَ وَ اقْضِ عَنّی دَینی وَ وَفِّقْنی لِما یُرْضِیكَ عَنّی وَ اَحْرِسْنی وَ ذُرِّیَتی وَ اَهْلی وَ قَرابَتی وَ جَمیعَ اِخْوانی فیكَ وَ اَهْلِ حَزانَتی مِنَ الشَّیْطانِ الرَّجیمِ وَ مِنْ شَرِّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَ الْعَجَمِ وَ شَیاطِینِ الاْنْسِ وَ الْجِنِّ وَ انْصُرْ عَلی مَنْ ظَلَمْنی وَ تَوَفَّنی مُسْلِما وَ اَلْحِقْنی بِالصّالِحینَ.

خداوندا بر محمّد و آلش درود و رحمت فرست و هم و غم مرا کفایت کن و مرا به خودم وانگذار! و از شرّ آن‌چه خلق کرده و آفریده و پدید آورده‌ای نگهدار و سپر نگهدارنده ات را از شر همه خلق بر من بپوشان و دین مرا ادا کن و مرا به آن‌چه می‌پسندی موفّق بدار و من، نسل من، خانواده و خویشان و جمیع برادران ایمانی و بستگان مرا از شر شیطان رجیم و از شر تبهکاران عرب و عجم و شیاطین انس و جن نگهدار و در برابر کسی که بر من ستم کن یاری کن و مرا مسلمان بمیران و به شایستگان ملحق گردان!

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْاَلُكَ بِعَظیمِ ما سَئَلَكَ بِهِ اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ مِن كَريمِ اَسْمائِكَ وَ جَميلِ ثَنائِكَ وَ خاصَّةِ دُعائِكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَجْعَلَ عَشِیَّتی هذِهِ اَعْظَمَ عَشِیَّةٍ مَرَّتْ عَلَیَّ مُنْذُ اَخْرَجْتَنی اِلَی الدُّنْیا بَرَكَةً فی عِصْمَةٍ مِنْ دینی وَ خَلاصِ نَفْسی وَ قَضاءِ حاجَتی وَ تَشْفیعی فی مَسْاَلَتی وَ تَمامِ النِّعمَةِ عَلَیَّ وَ صَرْفِ السُّوءِ عَنّی وَ لِباسِ الْعافِیَةِ وَ اَنْ تَجْعَلَنی مِمَّنْ نَظَرْتَ اِلَیْهِ فی هذِهِ الْعَشِیَّةِ بِرَحْمَتِكَ اِنَّكَ جَوادٌ كَریمٌ.

خداوندا! تورا به حق بزرگترین چیزی که یکی از آفریدگانت؛ از نامهای کریم و ثنای جمیل و دعای مخصوصت درخواست کند، مسألت می‌کنم که برمحمّد و آل محمّد درود فرستی و این شامگاه مرا بزرگترین شامگاهی قرار دهی که از زمان آوردنم به این دنیا از نظر برکت در حفظ دین و نجات جان و برآوردن حاجت و قبول شفاعت در درخواستم و تمام کردن نعمت بر من و بازگرداندن بدی از من و پوشش عافیت، بالاترین شامگاه باشد، و مرا از کسانی قرار دهی که در این شامگاه به او نظر داشتی به رحمت خودت چرا که تو بخشنده کریمی!

اَللّهُمَّ اِنْ كُنْتَ لَمْ تَكْتُبْنی مِنْ حُجّاجِ بَیْتِكَ الْحَرامِ اَوْ اَحْرَمْتَنِی الْحُضُورَ مَعَهُمْ فی هذِهِ الْعَشِیَّةِ فَلاتحرِمْنی مِنْ شِرْكَتِهِمْ فی دُعائِهِمْ وَ انْظُرْ اِلَیَّ بِنَظْرَتِكَ الرَّحیمَةِ لَهُمْ وَ اَعْطِنی مِنْ خَیْرِما تُعْطی اَوْلِیائِكَ وَ اَهْلَ طاعَتِكَ.

خدایا اگر تا این شامگاه مرا از حاجیان بیت‌الحرامت و با حضور و همراه آنها قرار نداده‌ای مرا از شرکت دعایشان محروم نفرما و به من هم با نگاه رحمتی که به آنها داری نگاه کن و هر چیزی که به اولیاء و اهل طاعتت می‌دهی به من هم عطا کن!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لاتَجْعَلْ هذِهِ الْعَشِیَّةَ آخِرَالْعَهْدِ مِنّی حَتّی تَبْلُغَنیها

مِنْ قابلٍ مَعَ حُجّاجِ بَيْتِكَ الْحَرامِ وَ زُوّارِ قَبْرِ نَبيّكَ عَلَيْهِ السَّلامُ فى اَعْفى عافِيَتِكَ وَ اَعَمِّ نِعْمَتِكَ وَ اَوْسَعِ رَحْمَتِكَ وَ اَجْزَلِ قَسْمِكَ وَ اَسْبَغِ رِزْقِكَ وَ اَفْضَلِ رَجائِكَ وَ اَتَمِّ رَأْفَتِكَ اِنَّكَ سَميعُ الدُّعاءِ. اَللُّهمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اسْمَعْ دُعائى وَ ارْحَمْ تَضَرُّعى وَ تَذَلُّلى وَ اسْتِكانَتى وَ تَوَكّلى عَلَيْكَ فَاَنَا مُسَلِّمٌ لاَمْرِكَ لااَرْجُو نَجاحا وَ لامُعافاةً وَ لاتَشْريفا اِلاّ بِكَ وَ مِنْكَ فَامْنُنْ عَلَيَّ بِتَبْليغى هذِهِ الْعَشِيَّةَ مِنْ قابِلٍ وَ اَنا مُعافاً مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ وَ مَحْذُورٍ وَ مِنْ جَميعِ الْبَوائِقِ وَ مَحْذُوراتِ الطّوارِقِ.

خداوندا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و این شامگاه را آخرین عهد از من قرار نده تا در سال آینده با حاجیان بیت الحرام و زائران پیامبرت صلی الله علیه و آله در سالم‌ترین عافیت و گسترده‌ترین نعمت و رحمت و بیشترین قسمت و روزی و بالاترین امید و رأفت خود، به آنجا برسانی زیرا که تو شنوای دعایی! خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و دعای مرا بشنو و به زاری و خواری و درماندگی و توکّلم بر تو ترحّم کن! زیرا که من تسلیم امر تو و امیدوار به نجات و معافات توام و هیچ بزرگداشتی جز وسیله و از جانب تو نیست پس با رساندن من در همین شامگاه سال آینده با معافیت از هر ناگواری و خطری و از همه حوادث و رویدادهای کوبنده بر من منت بگذار!

اَللّهُمَّ اَعِنّى عَلى طاعَتِكَ وَ طاعَةِ اَوْلِيائِكَ الَّذينَ اِصْطَفَيْتَهُمْ مِنْ خَلْقِكَ لِخَلْقِكَ وَ الْقيامِ فيهِمْ بِدينِكَ. اَللُّهمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلِّم لى دِينى وَ زِدْ فى اَجَلى وَ اَصِحَّ لى جِسْمى وَ اَقِرَّ بِشُكْرِ نِعْمَتِكَ عَيْنى وَ آمِنْ رَوْعَتى وَ اَعْطِنى سُؤْلى اِنَّكَ عَلى كُلِّ شَئٍ قَديرٌ. اَللُّهمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ تَمِّمْ آلائَكَ عَلَيَّ فى مابَقِيَ مِنْ عَمْرى وَ تَوَفَّنى اِذا تَوَفَّيْتَنى وَ اَنْتَ عَنّى راضٍ.

خدایا مرا به طاعت خودت و اولیایت که آنها را از میان خلق برای خلق و

اقامه دینت در بین آنها برگزیده‌ای یاوری کن! خداوندا بر محمّد و آلش درود فرست و دین مرا برایم سالم بدار و در مدت عمرم بیفزای و جسمم را سالم و باشکر نعمتت مرا خشنود و ترسم را ایمن ساز و درخواستم را عطا کن زیرا که تو بر هر مکاری توانایی. خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و نعمت هایت را بر من در باقیمانده عمرم تمام کن و مرا در حال مردن چنان بمیران که از من راضی باشی!

اَللّٰهمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ ثَبِّتْنی عَلی مِلَّةِ الْاِسْلامِ فَاِنّی بِحَبْلِكَ اِعْتَصَمْتُ فَلاتَكِلْنی فی جَمیعِ الْاُمورِ اِلاّ اِلَیْكَ. اَللّٰهمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَامْلَأْ قَلْبی رَهْبَةً مِنْكَ وَ رَغْبَةً اِلَیْكَ وَ خَشْیَةً مِنْكَ وَ غِنیً بِكَ وَ عَلِّمْنی مایَنْفَعُنی وَ اسْتَعْمِلْنی بِما عَلَّمْتَنی. اَللّٰهمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُضْطَرِّ اِلَیْكَ الْمُشْفِقِ مِنْ عَذابِكَ الْخائِفِ مِنْ عُقُوبَتِكَ اَنْ تُغْنِیَنی بِعَفْوِكَ وَ تُجیرَنی بِعِزَّتِكَ وَ تُحَنِّنَ عَلَیَّ بِرَحْمَتِكَ وَ تُؤَدّی عَنّی فَرائِضَكَ وَ تَسْتَجیبَ لی فیما سَأَلْتُكَ وَ تُغْنِیَنی عَنْ شَرارِ خَلْقِكَ وَ تُدْنِیَنی فیمَنْ كادَّنی وَ تَقِیَنی مِنَ النّارِ وَ ما قَرَّبَتَ اِلَیْها مِنْ قَولٍ اَوْ عَمَلٍ وَ تَغْفِرَلی وَ لِوالِدَیَّ وَ لِلْمُؤْمِنینَ وَ الْمُؤْمِناتِ یا ذَاالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ اِنَّكَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.

خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و مرا بر ملّت اسلام استوار بدار! زیرا که من به ریسمان تو چنگ زده‌ام و در همه امور جز به خودت مرا وانگذار! خدایا بر محمّد و آلش درود فرست و دلم را از ترس و عشق به خودت و خشیت از خود، بی نیازی وسیله خودت پر کن! و مرا از آن چه سود هر بیاموز و بدانچه تعلیمم دادی به کارم بند! خداوندا! من از تو همچون درمانده‌ای بیمناك از عذاب، هراسناك از عقوبتت درخواست دارم که به عفو خود مرا بی‌نیاز گردانی و به عزّت خودت پناهم دهی و به رحمت خودت بر من ترحّم ورزی و واجباتت را از ادا نموده و در انچه درخواست کردم مستجاب گردانی!

دعا در روز غدیر

۱- علی بن حسین عبدی نقل می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام شنیدم که می‌فرمود: «روزه روز غدیر برابر روزه یك عمر دنیاست؛ اگر انسانی زنده باشد سپس تا وقتی‌که در دنیا زنده است روزه بگیرد، پاداش آن را دارد. و روزه وی در نزد خدای عزّوجلّ در هر سال معادل صد حج و صد عمرهٔ پذیرفته مقبول است و آن عید بزرگ خداست.

خداوند هیچ پیامبری را هرگز مبعوث نکرده است، مگر در این روز عید بگیرد و حرمت آن را پاس بدارد و نام آن روز در آسمان روز عهد معهود و در زمین پیمان گرفته و جمع مشهود است. هرکس در آن روز دو رکعت نماز بخواند؛ پیش از موقع ظهر ـ نیم ساعت مانده ـ غسل کند، از خداوند درخواست کند و در هر رکعت ده مرتبه سوره حمد و ده مرتبه سوره توحید و ده مرتبه آیه‌الکرسی و ده مرتبه سوره قدر را بخواند نزد خدای عزّوجلّ برابر با صد هزار حج و عمره است. و هیچ حاجتی از حوایج دنیا و آخرت را از خدای عزّوجلّ نخواهد مگر برآورده شود؛ حاجتش هرچه باشد و اگر این دو رکعت نماز و دعا از تو فوت شد بعدها قضای آن را بجا آور. و هرکس مؤمنی را در آن روز افطاری دهد همچون کسی است که فآمی، فآمی، فآمی را اطعام کند. همچنان می‌گفت تا ده مرتبه دستش را بست سپس فرمود: آیا می‌دانی فآم چند تاست؟ گفتم: نه.

فرمود: هر فآمی صد هزار، پاداشی برابر ثواب کسی را دارد که در یك روز گرسنگی از پیامبران، صدیقان و شهیدان در حرم خدای عزّوجلّ اطعام کند و سیراب نماید و یك درهم آن روز برابر هزار هزار درهم است.

فرمود: شاید تو تصوّر کنی که خداوند حرزی مهم‌تر از آن روز را آفریده باشد،

نه به خدا، نه به خدا، نه به خدا. آن‌گاه فرمود: باید وقتی که یکدیگر را ملاقات کردید، بگویید: سپاس خدا را که ما را به وسیله امروز گرامی داشت و ما را از جمله وفاداران به عهد خود با ما و پیمان خود که با ما بسته بود دربارهٔ ولایت والیان امرش و به پادارندگان عدل و دادش، قرار داد، نه از منکران و تکذیب‌کنندگان روز جزا.

سپس فرمود: باید از جمله دعاهای توبه دنبال آن دو رکعت نماز این باشد که بگویی: «رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِياً يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّآتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ»[1]

پس از آن می‌گویی: **اَللّهُمَّ اِنّی اُشْهِدُكَ وَ كَفی بِكَ شَهیداً وَ اُشْهِدُ مَلائِكَتَكَ وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَ سُكّانَ سَماواتِكَ وَ اَرْضِكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللهُ الَّذی لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْمَعْبُودُ الَّذی لَيْسَ مِنْ لَدُنْ عَرْشِكَ وَ سُكّانِ سَماواتِكَ اِلی قَرارِ اَرْضِكَ مَعْبُودٌ يُعْبَدُ سِواكَ اِلاّ باطِلٌ مُضْمَحِلٌّ غَيْرَ وَجْهِكَ الْكَريمِ. لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْمَعْبُودُ فَلا مَعْبُودَ سِواكَ تَعالَيْتَ عَمّا يَقُولُ الظّالِمُونَ عُلُوّاً كَبيراً وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ وَ اَشْهَدُ اَنَّ عَلِيّاً صَلَواتُ اللهِ عَلَيْهِ اَميرَالْمُؤْمِنينَ وَ وَلِيُّهُمْ وَ مَولاهُمْ.**

خدایا! من تو را گواه می‌گیرم و تو به گواهی کفایت کنی و فرشتگان تو و حاملان عرش و ساکنان آسمانها و زمینت را گواه می‌گیرم که تو ای معبودی که

---

۱. آل‌عمران، ۱۹۳ و ۱۹۴: «بارالها ما صدای منادی توحید را شنیدیم که ما را دعوت به سوی ایمان به پروردگارمان می‌کرد و به دنبال آن ایمان آوردیم. خداوندا ما را ببخش و گناهان ما را بیامرز و لغزشهای ما را بپوشان و ما را با نیکان و راه و رسم ایشان بمیران! پروردگارا! آن‌چه را که وسیله پیامبرانت به ما وعده دادی، به ما مرحمت کن و ما را در روز رستاخیز رسوا نگردان! زیرا که تو هرچه را وعده می‌دهی تخلّف‌ناپذیر است!»

جز تو شایسته عبادتی نیست، از کنار عرشت و ساکنان آسمانها تا قرار زمینت معبودی که پرستش شود، جز ذات کریمت نیست مگر باطل نابود شونده! معبودی جز تو نیست؛ پرستیده‌ای که جز تو پرستش شده نیست، تو بسی بالاتر از آنی که ستمگران می‌گویند و گواهی می‌دهم که محمّد بنده و فرستاده تو است و گواهی می‌دهم که علی صلوات الله علیه، امیرالمؤمنین و سرپرست آن‌ها و مولای ایشان است.

رَبَّنا اِنَّنا سَمِعْنا بِالنِّداءِ وَ صَدَّقْنَا الْمُنادی رَسولَ اللهِ اِذا نادی بِنَداءٍ عَنْكَ بِالَّذی اَمَرْتَهُ بِهِ اَنْ يَبْلُغَ ما اَنْزَلْتَ اِلَيْهِ مِنْ وِلايَةِ وَلِيِّ اَمْرِكَ فَحَذَّرْتَهُ وَ اَنْذَرْتَهُ اِنْ لَمْ يُبَلِّغْ اَنْ تَسْخُطَ عَلَيْهِ وَ اَنَّهُ اِنْ بَلَّغَ رِسالاتِكَ عَصِمْتَهُ مِنَ النّاسِ فَنادی مُبَلِّغا وَحْيَكَ وَ رِسالاتِكَ اَلا مَنْ كُنْتُ مَولاهُ فَعَلِيٌّ مَولاهُ وَ مَنْ كُنْتُ وَلِيُّهُ فَعَلِيٌّ وَلِيُّهُ وَ مَنْ كُنْتُ نَبِيُّهُ فَعَلِيٌّ اَميرُهُ.

پروردگارا ما ندایی شنیدیم و ندادهنده‌ای را که فرستادهٔ خدا بود تصدیق کردیم موقعی که از جانب تو ندا کرد بدانچه تو او را امر کرده بودی که آن‌چه را به وی درباره ولایت ولیّ امرت فروفرستاده‌ای ابلاغ کند و او را برحذر داشتی و بیم دادی اگر ابلاغ نکند بر او خشم‌گیری و اگر رسالات تو را ابلاغ کند او را از شر مردم حفظ کنی از این رو وحی تو و رسالات تو را جهت تبلیغ فریاد زد: ای مردم! بدانید هر کس را من مولای او هستم علیّ مولای او و هر که را من ولیّ اویم علیّ ولیّ اوست و هر که را من پیامبرم، علیّ امیر اوست.

رَبَّنا فَقَدْ اَجَبْنا داعِيَكَ النَّذيرَ الْمُنْذِرَ مُحَمَّداً صلی‌الله‌علیه‌وآله عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ اِلی عَلِيِّ بْنِ اَبي‌طالِبٍ علیه‌السلام اَلَّذی اَنْعَمْتَ عَلَيْهِ وَ جَعَلْتَهُ مَثَلاً لَبَنی اِسْرائيلَ اِنَّهُ اَميرُالْمُؤْمِنينَ وَ مَولاهُمْ وَ وَلِيُّهُمْ اِلی يَومِ الْقِيامَةِ يَوْمِ الدِّينِ فَاِنَّكَ قُلْتَ: «اِنْ هُوَ اِلاّ عَبْدٌ اَنْعَمْنا عَلَيْهِ وَ

جَعَلْناهُ مَثَلاً لِبَنی اِسْرائیلَ» رَبَّنا آمَنّا وَ اتَّبَعْنا مَولانا وَ وَلِّینا وَ هادِیَنا وَ داعِیَنا وَ داعِیَ الْأنامِ وَ صِراطَكَ الْمُسْتَقیمَ السَّوِیَّ وَ حُجَّتَكَ وَ سَبیلَكَ الدّاعِی اِلَیكَ عَلی بَصیرَةٍ هُوَ وَ مَنْ اِتَّبَعَهُ وَ سُبْحانَ اللهِ عَمّا یُشْرِكُونَ بِوِلایَتِهِ وَ بِما یُلْحِدُونَ بِاتِّخاذِ الْوَلائِجِ دُونَهُ.

فَاشْهَدْ یا اِلهی اَنَّهُ الْاِمامُ الهادی اَلْمُرْشِدُ الرَّشیدُ عَلِیٌّ اَمیرُالْمُؤْمِنینَ الَّذی ذَكَرْتَهُ فی كِتابِكَ فَقُلْتُ: «وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ» لاتُشْرِكْ مَعَهُ اِماما وَ لااَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ وَلیجَةً.

پروردگارا ما را فرا خوان بیم دهنده و انذار کننده‌ات محمّد ﷺ بنده و رسول تو را سوی علی ابن‌ابی‌طالب علیه‌السلام که بر او انعام کرده و او را مثلی برای بنی‌اسرائیل قرار دادی که او امیرالمؤمنین و مولای ایشان و ولیّ آنها تا روز قیامت؛ روز جزاست اجابت کردیم زیرا که تو گفته‌ای: «او فقط بنده‌ای بود که ما نعمت به او بخشیدیم و الگوبرای بنی اسرائیلی قرار دادیم، پروردگارا ما ایمان آوردیم و از مولایمان و ولی و هادی و فراخوانمان و فراخوان مردم و صراط مستقیم راست و حجّت و راه تو که به سوی تو دعوت کرد، پیروی کردیم او و پیروانش بر بصیرت بودند. منزّه است خداوند از آن‌چه به ولایت او شرك آورند و به خاطر گرفتن دوستانی جز او ملحد شدند.

پس گواه باش خدایا که او امام هادی راهنمای برجسته علی امیرالمؤمنین است که در کتابت او را یاد کرده و گفته‌ای: «و آن در امّ‌الکتاب (لوح محفوظ) نزد ما بلند پایه و استوار است»[1] با او امامی را شریك نمی‌دانیم و جز او صمیمی کسی را نمی‌گیریم!

---

۱. زخرف، ۴.

اَللّهُمَّ فَاِنّا نَشْهَدُ بِاَنَّهُ عَبْدُكَ الْهادی مِنْ بَعْدِ نَبیِّكَ الْمُنْذِرِ وَ صِراطِكَ الْمُسْتَقیمِ وَ اَمیرِالْمُؤْمِنینَ وَ قائِدِا الْغَرِّالْمُحَجِّلینَ وَ حُجَّتُكَ الْبالِغَةُ وَ لِسانُكَ الْمُعَبِّرِ عَنْكَ فی خَلْقِكَ وَ الْقائِمُ بِالْقِسْطِ مِنْ بَعْدِ نَبیِّكَ وَ دَیّانُ دینِكَ وَ خازِنُ عِلْمِكَ وَ مَوضِعُ سِرِّكَ وَ عَیْبَةُ عِلْمِكَ وَ اَمینُكَ الْمَأْمُونُ الْمَأْخوذُ میثاقَهُ مَعَ میثاقِ رَسُولِكَ مِنْ جَمیعِ خَلْقِكَ وَ بَرِیَّتِكَ.

خداوندا، ما گواهی می‌دهیم که او پس از پیامبر بیم‌دهنده‌ات بنده هدایتگر تو و صراط مستقیم تو و امیرمؤمنان و پیشوای نخبگان و حجّت رسای تو و زبان بیانگر از جانب تو در میان خلقت و برپادارنده عدالت پس از پیامبر و حاکم دین و خزانه‌دار علم و جایگاه اسرار و گنجینه علمت و امین ایمن گشته که از همه خلق و بندگانت پیمان ولایت او را با پیمان (نبوت) پیامبرت گرفتی.

شِهادَةً بِالاِخْلاصِ لَكَ بِالْوَحْدانِیَّةِ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللهُ الَّذی لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ وَ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ وَ عَلیّاً اَمیرُالْمُؤْمِنینَ وَ اَنَّ الاِقْرارَ بِوِلایَتِهِ تَمامُ تَوحیدِكَ وَ الاِخْلاصُ بِوَحْدانِیَّتِكَ وَ كَمالُ دینِكَ وَ تَمامُ نِعْمَتِكَ وَ فَضْلِكَ عَلی جَمیعِ خَلْقِكَ وَ بَرِیَّتِكَ فَاِنَّكَ قُلْتُ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ: «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتَ لَكُمُ الْإِسْلاَمَ دِيناً». اَللّهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلی ما مَنَنْتَ بِهِ عَلَیْنا مِنَ الاِخْلاصِ لَكَ بِوَحْدانِیَّتِكَ اِذْ هَدَیْتَنا لِمُوالاةِ وَلِیِّكَ الْهادِی مِنْ بَعْدِ نَبیِّكَ الْمُنْذِرِ وَ رَضیتُ لَنَا الاِسْلامَ دیناً بِمُوالاتِهِ وَ اَتْمَمْتَ عَلَیْنا نِعْمَتَكَ الَّتی جَدَّدْتَ لَنا عَهْدَكَ وَ میثاقَكَ وَ مِنْ اَهْلِ الْوَفاءِ بِذالِكَ وَ لَمْ تَجْعَلْنا مِنَ النّاكِثینَ وَ الْجاحِدینَ وَ الْمُكَذِّبینَ بِیَومِ الدّینِ وَ لَمْ تَجْعَلْنا مِنْ اَتْباعِ الْمُغَیِّرینَ وَ الْمُبَدِّلینَ وَ الْمُنْحَرِفینَ وَ الْمُبَتِّكینَ اٰذانَ الاَنْعامِ وَ الْمُغَیِّرینَ خَلْقَ اللهِ وَ مِنَ الَّذینَ اِسْتَحْوَذَ عَلَیْهِمُ الشَّیْطانُ فَاَنْساهُمْ ذِكْرَاللهِ وَ صَدَّهُمْ عَنِ السَّبیلِ وَ عَنِ الصِّراطِ الْمُسْتَقیمِ.

گواهی خالصانه به یگانگی تو بر اینکه تو ای آن خدایی که جز تو معبودی نیست و محمّد بنده و فرستاده تو و علی علیه‌السلام امیرمؤمنان است و اینکه اقرار به

ولایت او مُتَمِّم توحیدت و اخلاص به وحدانیّت و کمال دین و تمام نعمت و فضل تو بر جمیع خلق و بندگان تو است، زیرا که تو خود گفته‌ای و گفته تو حق است: «امروز دین شما را برای شما کامل و نعمتم را بر شما تمام و اسلام را برای شما آیین پسندیدم» خدایا پس تو را سپاس برآن چه بدان وسیله بر ما منّت نهادی از اخلاص به وحدانیت تو، چرا که ما را به موالات ولیّت، راهنمای پس از پیامبر بیم دهنده ما را راهنمایی کردی و اسلام را به عنوان آیین به وسیله موالات وی برای ما پسندیدی و نعمت خود را بر ما تمام کردی که عهد و پیمان خود و اهل وفا را بدان وسیله تجدید کردی و ما را از بیعت شکنان و منکران و تکذیب کنندگان روز جزا و از پیروان تغییر و تبدیل کنندگان و منحرفان و بُرَندگان گوش چهارپایان و دگرگون سازان آفرینش خدا و از کسانی که شیطان بر آنها مسلّط شده و از یاد خدا آنها را فراموشی می‌دهد و از راه خدا و صراط مستقیم آنها را باز می‌دارد، قرار ندادی.

و این عبارت را در شب و روزت زیاد بگو: اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الْجاحِدِینَ وَ النّاکِثِینَ وَ الْمُغَیِّرِینَ وَ الْمُکَذِّبِینَ بِیَومِ الدّینِ مِنَ الاَوَّلِینَ وَ الآخِرِینَ. اَللّٰهُمَّ فَلَکَ الْحَمْدُ عَلی اِنْعامِکَ عَلَیْنا بِالَّذی هَدَیْتَنا اِلی وَلایَةِ وُلاةِ اَمْرِکَ مِنْ بَعْدِ نَبِیِّکَ الاَئِمَّةِ الرّاشِدِینَ الَّذِینَ جَعَلْتَهُمْ اَرْکاناً لِتَوحِیدِکَ وَ اَعْلامَ الْهُدی وَ مَنارَالتَّقْوی وَ الْعُرْوَةَ الْوُثْقی وَ کَمالَ دِینِکَ وَ تَمامَ نِعْمَتِکَ فَلَکَ الْحَمْدُ آمَنّا بِکَ وَ صَدَّقْنا بِنَبِیِّکَ وَ اتَّبَعْنا مِنْ بَعْدِهِ النَّذِیرَ الْمُنْذِرَ و والَیْنا وَلِیَّهُمْ وَ عادَیْنا عَدُوَّهُمْ وَ بَرِئْنا مِنَ الْجاحِدِینَ وَ النّاکِثِینَ وَ الْمُکَذِّبِینَ اِلی یَوْمِ الدِّینِ.

خداوندا! منکران، بیعت شکنان و تغییردهندگان و تکذیب کنندگان روز جزا از اولین و آخرین را لعنت کن! خدایا سپاس تو را به خاطر احسانت بر ما به اینکه

ما را به ولایت والیان امر خود پس از پیامبرت هدایت کردی؛ امامان راشدی که آنها را ارکان توحید خود و نشانه‌های هدایت و مشعل تقوا و ریسمان محکم و کمال دینت قرار دادی! پس سپاس تو را سزاست، ما به تو ایمان آوردیم و پیامبرت را تصدیق نمودیم و پس از وی بیم دهنده زنهارگر را پیروی کردیم و دوستدار ایشان را دوست و با دشمنان ایشان دشمنیم، از منکران و بیعت‌شکنان و تکذیب‌کنندگان تا روز قیامت بیزاریم!

اَللّٰهُمَّ فَکَما کانَ مِنْ شَأْنِكَ یا صادِقَ الْوَعْدِ یا مَنْ لایُخْلِفُ الْمِیعادَ یا مَنْ هُوَ کُلَّ یَوْمٍ فی شَأْنٍ اَنْ اَنْعَمْتَ عَلَیْنا بِمُوالاةِ اَوْلِیائِكَ الْمَسْؤُولِ عَنْها عِبادُكَ فَاِنَّكَ قُلْتَ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ: «ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ یَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِیمِ».

خدایا چنانکه از شأن تو است، ای که وعده‌ات راست است، ای آنکه وعده خلافی نمی‌کنی! ای کسی‌که هرروز در کاری هستی! براستی که وسیله موالات اولیایت بر ما احسان کردی؛ اولیایی که بندگانت درباره ولایت آنها بازجویی شوند! زیرا که تو خود فرموده‌ای و قول تو حق است: «وانگهی در آن روز از نعمت الهی شما بازجویی می‌شوید»[۱].

وَ قُلْتُ: «وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْؤُولُونَ» وَ مَنَنْتَ عَلَیْنا بِشَهادَةِ الاِخْلاصِ لَكَ بِمُوالاةِ اَوْلِیائِكَ الْهُداةِ مِنْ بَعْدِ النَّذیرِ الْمُنْذَرِ وَ السِّراجِ الْمُنیرِ وَ اَکْمَلْتَ الدّینَ بِمُوالاتِهِمْ وَ الْبَرائَةِ مِنْ عَدُوِّهِمْ وَ اَتْمَمْتَ عَلَیْنَا النِّعْمَةَ الَّتی جَدَّدْتَ لَنا عَهْدَكَ وَ ذَکَرْتَنا میثاقَكَ الْمَأْخُوذُ مِنّا فی مُبْتَدَءِ خَلْقِكَ اِیّانا وَ جَعَلْتَنا مِنْ اَهْلِ الْاِجابَةِ وَ ذَکَرْتَنَا الْعَهْدَ وَ الْمیثاقَ وَ لَمْ تُنْسِنا ذِکْرَكَ فَاِنَّكَ قُلْتَ: «وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْوَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى».

---

۱. تکاثر، ۸.

«آنها را نگاه دارید زیرا که آنها مسئولند» و با شهادت خالصانه به دوستی اولیای هدایتگرت پس از بیم‌دهنده زنهارگر و چراغ تابان بر ما منّت نهادی و دین را وسیله موالات ایشان و بیزاری از دشمن ایشان کامل کردی و نعمت را بر ما تمام کردی؛ نعمتی که عهد خود را برای ما تجدید و پیمانت را که در آغاز آفرینش‌ها از ما گرفته بودی به یاد ما آوردی و ما را از اهل اجابت قرار دادی و عهد و پیمان را برما یادآور شدی و یاد خود را فراموشمان نسازی؛ زیرا که تو خود گفته‌ای: «هنگامی‌که پروردگارت از نسل آدم، فرزندانشان پیمان گرفت و آنها را بر خودشان گواه ساخت؛ آیا من پروردگار شما نیستم؟ گفتند: آری».[1]

اَللّٰهُمَّ بَلی شَهِدْنا بِمَنِّكَ وَ لُطْفِكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ اللهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ رَبّنا وَ مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ نَبيُّنا وَ عَلِيٌّ اَميرُالْمُؤْمِنينَ وَ الْحُجَّةُ الْعُظمی وَ آيَتُكَ الْكُبْری وَ النَّبَاءِ الْعَظيمُ الَّذی فيهِ مُخْتَلِفونَ.

خدایا آری ما به احسان و لطف تو گواهی می‌دهیم که تو ای خداوندی که جز تو پروردگار ما معبودی نیست و محمّد ﷺ بنده و فرستاده تو پیامبر ما و علی، امیرالمؤمنین و بزرگترین حجت و بزرگترین آیت و نبأ عظیم است که در آن باره اختلاف دارند.

اَللّٰهُمَّ كَما كانَ مِنْ شَأنِكَ اَنْ اَنْعَمْتَ عَلَيْنا بِالْهِدايَةِ اِلی مَعْرِفَتِهِمْ فَلْيَكُنْ مِنْ شَأنِكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُبارِكَ لَنا فی يَوْمِنا هذَا الَّذی ذَكَّرْتَنا فيهِ عَهْدَكَ وَ ميثاقَكَ وَ اَكْمَلْتَ دينَنا وَ اَتْمَمْتَ عَلَيْنا نِعْمَتَكَ وَ جَعَلْتَنا مِنْ اَهْلِ الاِجابَةِ وَ الاِخْلاصِ بِوَحْدانِيَّتِكَ وَ مِنْ اَهْلِ الايمانِ وَ التَّصديقِ بِوَلايَةِ اَولِيائِكَ وَ الْبَرائَةِ مِنْ اَعْدائِكَ وَ اَعْداءِ اَولِيائِكَ الْجاحِدينَ الْمُكَذِّبينَ بِيَومِ الدّينِ وَ اَنْ لا تَجْعَلَنا مِنَ الْغاوينَ

۱. تکاثر، ۸.

وَ لا تُلْحِقَنا بِالْمُكَذِّبينَ بِيَومِ الدِّينِ وَ اجْعَلْ لَنا قَدَمَ صِدْقٍ مَعَ النَّبِيّينَ وَ تجعَلَنا مَعَ الْمُتَّقِينَ اِماما اِلى يَومِ الدّينِ يَوْمَ يُدْعى كُلُّ اُناسٍ بِاِمامِهِمْ وَ احْشُرْنا فى زُمْرَةِ الْهُداةِ الْمَهْديّينَ وَ اَحْيِنا ما اَحْيَيْتَنا عَلَى الْوَفاءِ بِعَهْدِكَ وَ ميثاقِكَ الْمَأْخُوذِ مِنّا وَ عَلَيْنا لَكَ وَاجْعَلْ لَنا مَعَ الرَّسُولِ سَبيلاً وَ ثَبِّتْ لَنا قَدَمَ صِدْقٍ فِى الْهِجْرَةِ.

خدایا! چنان‌که از شأن تو است، هدایت بر شناخت ایشان را بر ما لطف کردی باید از شأن تو باشد که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و امروز که عهد و پیمانت را به ما یادآور شدی و دین ما را کامل و نعمتت را بر ما تمام کردی و ما را از اهل اجابت و اخلاص به وحدانیت خود و از اهل ایمان و به ولایت اولیایت و بیزاری از دشمنانت و دشمنان اولیائت و منکران، تکذیب کنندگانِ روز جزا قرار دادی، برای ما قدم صادقانه با پیامبران قرار ده و با پرهیزکاران پیشوایی تا روز جزا برای ما مقرّر فرما، روزی که هر دسته‌ای از مردم را با پیشوایشان فرا خوانند و ما را در زمرهٔ رهبران هدایت یافته محشور گردان و ما را تا زنده‌ایم بر پایه وفای به عهد و پیمان خود که از ما و بر وعدهٔ ما برای تو گرفته شده است، زنده بدار و برای ما با رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله راهی قرار ده! و ما را در هجرت صادقانه ثابت‌قدم بدار!

اَللّهُمَّ وَاجْعَلْ مَحْياناً خَيْرَ الْمَحْيا وَ مَماتَنا خَيْرَ الْمَماتِ وَ مَنْقَلَبَنا خَيْرَ الْمُنْقَلَبِ حَتّى تَوَفّانا وَ اَنْتَ عَنّا راضٍ قَدْ اَوْجَبْتَ لَنا حُلُولَ جَنَّتِكَ بِرَحْمَتِكَ وَ الْمَثْوى فى دارِكَ وَ الْاِنابَةَ اِلى دارِ الْمُقامَةِ مِنْ فَضْلِكَ لايَمَسَّنا فِيها نَصَبٌ وَ لايَمَسَّنا فيها لُغُوبٌ. رَبَّنا اِنَّكَ اَمَرْتَنا بِطاعَةِ وُلاةِ اَمْرِكَ وَ اَمَرْتَنا اَنْ نَكُونَ مَعَ الصّادِقينَ فَقُلْتَ: «أَطِيعُوا اللهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» وَ قُلْتَ: «اِتَّقُوا اللهَ وَ كُونُوا مَعَ الصّادِقينَ».

خدایا زندگی ما را بهترین زندگی و مرگ ما را بهترین مرگ و انتقال ما را بهترین انتقال، تا از دنیا برویم درحالی‌که تو از ما خشنود و ورود بهشت خود را

برحمت خود و اقامت در سرای خود و بازگشت به سرای جاودانه از فضل خود را بر ما واجب شمرده‌ای که در آنجا نه ما را رنجی رسد و نه سستی. پروردگارا! تو ما را به اطاعت والیان امرت فرمان دادی و دستور دادی با راستگویان باشیم و گفتی: «خدا را اطاعت کنید و از پیامبر و اولوالامر از خودتان فرمان ببرید!»[۱] و فرمودی: «از خدا بترسید و با راستگویان باشید!».[۲]

فَسَمِعْنا وَ اَطَعْنا، رَبَّنا فَثَبِّتْ اَقْدامَنا وَ تَوَفَّنا مُسْلِمینَ مُصَدِّقینَ لِاَوْلِیائِكَ وَ لاتُزِغْ قُلُوبَنا بَعْدَ اِذْ هَدَیْتَنا وَ هَبْ لَنا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهّابُ. اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِالْحَقِّ الَّذی جَعَلْتَهُ عِنْدَهُمْ وَ بِالَّذی فَضَّلْتَهُمْ عَلَی الْعالَمینَ جَمیعاً اَنْ تَبارِكَ لَنا فی یَومِنا هذَا الَّذی اَكْرَمْتَنا فیهِ وَ اَنْ تُتِمَّ عَلَینا نِعْمَتَكَ وَ تَجْعَلَهُ عِنْدَنا مُسْتَقَرّا وَ لا تَسْلِبْناهُ اَبَدا وَ لاتَجْعَلْهُ مُسْتَودَعا فَاِنَّكَ قُلْتَ: «فَمُسْتَقَرٌّ وَ مُسْتَودَعٌ» فَاجْعَلْهُ مُسْتَقَّرا وَ لاتَجْعَلْهُ مُسْتَودَعاً. وَارْزُقْنا نَصْرَدینِكَ مَعَ وَلِیٍّ هادٍ مَنْصُورٍ مِنْ اَهْلِ بَیْتِ نَبِیِّكَ وَ اجْعَلْنا مَعَهُ وَ تَحْتَ رایَتِهِ شُهَداءَ صِدّیقینَ فی سَبیلِكَ وَ عَلی نُصْرَةِ دینِكَ.

ما هم شنیدیم و اطاعت کردیم! پروردگارا قدمهای ما را استوار و ما را مسلمان باور کننده اولیایت بمیران! و دلهای ما را پس از آنکه هدایت فرمودی منحرف نگردان و از جانب خود رحمتی به ما بده! زیرا که تو بخشنده‌ای! خداوندا تو را به حقی که در نزد آنها قرار داده و به آنکه آن‌ها را بر همه عالمیان برتری داده‌ای درخواست دارم که امروز را که ما را در آن گرامی داشته‌ای، بر ما مبارك گردانی و نعمتت را بر ما تمام کنی و آن را بر ما پایدار سازی و هرگز از ما سلب نکنی و عاریه قرار ندهی! زیرا که خود فرموده‌ای: «برقرار و مداوم است و عاریه و زوال‌پذیر!»[۳]

---

۱. نساء، ۵۹ .

۲. توبه، ۱۱۹.

۳. انعام، ۹۸ .

پس آن را پایدار قرار ده نه عاریه و زوال‌پذیر! و یاری دینت را همراه ولی هدایتگر یاری شده از دودمان پیامبرت، نصیب ما کن و ما را با او و زیر پرچم او شهیدان و راستگویان در راه خود و یاری دین خودت قرار ده!»

آن‌گاه حاجت خود را پس از دعا حاجت دنیوی و اخروی را بطلب و خداوند در این روز برآورده سازد.

۲- عبدالرحمان بن سالم به نقل از پدرش آورده است، که می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام پرسیدم: آیا مسلمانان جز روز جمعه و عید قربان و عید فطر عیدی دارند؟ فرمود: «آری با حرمت بیشتر از آنها» گفتم: فدایت شوم! آن کدام عید است؟ فرمود: «آن روزی که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله امیرالمؤمنین علیه‌السلام را نصب کرد و فرمود: هرکه را من مولا و سرپرستم پس علی مولای اوست».

گفتم: آن چه روزی است؟ فرمود: «به روز چه کار داری؟ سال در گردش است ولی آن روز هیجدهم ذیحجه است». گفتم: ما را در آن روز چه کاری سزاوار است؟ فرمود: «آن روز به یاد روزه و عبادت و یاد محمّد و آل محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله باشید و رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به امیرالمؤمنین علیه‌السلام وصیت کرد تا آن روز را عید بگیرد و همه پیامبران چنان رفتاری داشتند به جانشینانشان آن را توصیه می‌کردند و آنها آن روز را عید می‌گرفتند».![1]

۳- عمارة بن جوین عبدی می‌گوید: در روز هیجدهم ذیحجه خدمت امام صادق علیه‌السلام رسیدم دیدم روزه‌دار است و فرمود: «امروز، روزی است که خداوند حرمت آن را بر مؤمنان بزرگ شمرده است، چرا که خداوند در آن روز دینشان را

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۴۶۵.

کامل و نعمت را بر آنها تمام، و پیمانی را که در آفرینش اول گرفته بود بر آنها تجدید کرد، زیرا که آن موقف را خداوند از یاد ایشان برده و آنها را برای قبول از خود بازداشت و از اهل انکار که منکرند آنها را قرار نداد».

عرض کردم: فدایت شوم! روزه آن روز چه پاداشی دارد؟ فرمود: «آن روز عید و شادمانی و سُرور و روز روزه شکر خدای عزّوجلّ و معادل روزهٔ شصت ماه از ماههای حرام است و هرکس در آن روز هر وقت خواست دو رکعت نماز بخواند که نزدیک ظهر بهتر است یعنی ساعتی که امیرالمؤمنین علیه‌السلام برای مردم در غدیرخم تعیین شد و آن وقتی است که مردم در آن وقت نزدیک آن منزل بوده‌اند».

پس هر کسی دو رکعت نماز بخواند، سپس سجده کند و صد مرتبه خدا را شکر گوید و پس از سربرداشتن از سجده این دعا را بخواند:

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدَ وَحْدَكَ لاشَریكَ لَكَ وَ اِنَّكَ واحِدٌ اَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ تَلِدْ وَ لَمْ تُولَدْ وَ لَمْ یَكُنْ لَكَ كُفُواً اَحَدٌ وَ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَآلِهِ یا مَنْ هُوَ كُلَّ یَوْمٍ فی شَأْنٍ كَما كانَ مِنْ شَأْنِكَ اَنْ تَفَضَّلْتَ عَلَیَّ بِاَنْ جَعَلْتَنی مِنْ اَهْلِ اِجابَتِكَ وَ اَهْلِ دینِكَ وَ اَهْلِ دَعْوَتِكَ وَ وَفَّقْتَنی لِذلِكَ فی مُبْتَدَءِ خَلْقی تَفَضُّلاً مِنْكَ وَ كَرَما وَ جُوداً، ثُمَّ رَدَفْتَ الْفَضْلَ فَضْلاً وَالْجُودَ جُودا وَ الْكَرَمَ كَرَما رَأْفَةً مِنْكَ وَ رَحْمَةً اِلی اَنْ جَدَّدْتَ ذلِكَ الْعَهْدَ لی تَجْدیدا بَعْدَ تَجْدیدِكَ خَلْقی وَ كُنْتُ نَسْیا مَنْسِیّاً ناسِیاً ساهِیا غافِلاً فَاَتْمَمْتَ نِعْمَتِكَ بِاَنْ ذَكَّرْتَنی ذلِكَ وَ مَنَنْتَ بِهِ عَلَیَّ وَ هَدَیْتَنی لَهُ فَلْیَكُنْ مِنْ شَأْنِكَ یا اِلهی وَ سَیِّدی وَ مَولایَ اَنْ تُتِمَّ لی ذلِكَ وَ لا تَسْلُبْنیهِ حَتّی تَتَوَفّانی عَلی ذلِكَ وَ اَنْتَ عَنّی راضٍ فَاِنَّكَ اَحَقُّ الْمُنْعِمینَ اَنْ تُتِمَّ نِعْمَتَكَ عَلَیَّ.[1]

---

۱. سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ص ۴۷۵-۴۷۸.

خداوندا از تو درخواست دارم که ستایش مخصوص تو، یگانه بی‌شریکی و یکتای فرد یگانه بی‌نیازی، نه فرزند کسی و نه فرزندی داری، کسی همتای تو نیست و اینکه محمّد بنده و فرستاده تو است، درود تو براو و آل او باد! ای که در هر روز کاری داری چنان که شأن تو است، برمن تفضّل کنی، مرا از اهل اجابت خود قرار داده و اهل دیانت و دعوتت و مرا در آغاز خلقتم برآن موفّق داشتی از باب تفضیل وجود و کرمت سپس فضلی به دنبال فضلی، وجودی در پی وجودی و کرمی پس از کرمی از باب رحمت و رأفت تا این‌که این عهد را پس از تجدید خلقتم تجدید کردی، درحالی‌که من دچار فراموشی و سهو و غفلت بودم پس تو نعمت خود را برمن تمام کردی به اینکه یادم آوردی و برمن منّت گذاشتی و مرا برآن راهنمایی کردی، پس خدایا ای سید و مولای من! باید شأن تو این باشد آن نعمت را برمن تمام کنی و تا زنده‌ام از من سلب نگردانی و تو از من خشنود باشی، زیرا که از همه منعمان سزاوارتری! که نعمت خود را برمن تمام کنی!

اَللّٰهُمَّ سَمِعْنا وَ اَطَعْنا وَ اَجَبْنا داعِيَكَ بِمَنِّكَ فَلَكَ الْحَمْدُ غُفْرانَكَ رَبَّنا وَ اِلَيْكَ الْمَصيرُآمَنّا بِاللهِ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ وَ بِرَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَ آلِهِ وَ صَدَّقْنا وَ اَجَبْنا داعِيَ اللهِ وَ اتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فِى مُوالاةِ مَوْلانا وَ مَوْلَى الْمُؤْمِنينَ اَميرِالْمُؤْمِنينَ عَلِيّ بْنِ اَبِى‌طالِبٍ عَبْدِاللهِ وَ اَخى رَسُولِهِ وَ الصِّديقِ الاَكْبَرِوَ الْحُجَّةِ عَلى بَرِيَّتِهِ الْمُويَّدِ بِهِ نَبِيَّهُ وَ دِينَهُ الْحَقَّ الْمُبينَ عَلَما لِدينِ اللهِ وَ خازِنا لِعِلْمِهِ وَ عَيْبَةَ غَيْبِ اللهِ وَ مَوْضِعَ سِرِّاللهِ وَ اَمينَ اللهِ عَلى خَلْقِهِ وَ شاهِدِهِ فِى بَرِيَّتِهِ.

خداوندا فرمان تو را شنیده و اطاعت کردیم و دعوت فراخوان تو را به لطف تو اجابت نمودیم پس سپاس تو را، پروردگارا به سبب آمرزشت، و بازگشت ما

سوی تو است. ما به خدای یگانه بی‌شریك و به فرستاده‌اش محمّد صلی الله علیه و آله ایمان و باور داریم و فراخوان خدا را اجابت کردیم و پیامبر را درباره دوستی مولایمان، مولای مؤمنان امیرالمؤمنین علی بن‌ابی‌طالب بنده خدا و برادر رسول خدا و صدیق اکبر و حجّت بر خلق خدا و آنکه به وسیلهٔ او پیامبرش را تأیید و دینش حق آشکار است، پیروی کردیم؛ آنکه شاخص برای دین خدا و خزانه‌دار علم خدا و صندوق علم خدا و جایگاه راز الهی و امین خدا بر خلق و شاهد او در بین مخلوق او بود.

اَللّٰهُمَّ «رَبَّنا اِنَّنا سَمِعْنا مُنادِیا یُنادی لِلْایمانِ اَنْ آمِنوا بِرَبِّکُمْ فَامَنّا رَبَّنا فَاغْفِرْلَنا ذُنُوبَنا وَ کَفِّرْعَنّا سَیِّئاتِنا وَ تَوَفَّنا مَعَ الْاَبْرارِ رَبَّنا وَ آتِنا ما وَعَدْتَنا عَلی رُسُلِكَ وَ لاتُخْزِنا یَوْمَ الْقیمَةِ اِنَّكَ لاتُخْلِفُ الْمیعادِ» فَاِنّا یا رَبَّنا بِمَنِّكَ وَ لُطْفِكَ اَجَبْنا داعِیَكَ وَ اتَّبَعْنَا الرَّسولَ وَ صَدَّقْناهُ وَ صَدَّقْنا مَولَی الْمُؤْمِنینَ وَ کَفَرْنا بِالْجِبْتِ وَ الطّاغوتِ فَوَلِّنا ما تَوَلَّیْنا وَاحْشُرْنا مَعَ اَئِمَّتِنا فَاِنّا بِهِمْ مُؤْمِنُونَ مُوقِنُونَ وَ لَهُمْ مُسَلِّمُونَ آمَنّا بِسِرِّهِمْ وَ عَلانِیَتِهِمْ وَ شاهِدِهِمْ وَ غائِبِهِمْ وَ حَیِّهِمْ وَ مَیِّتِهِمْ وَ رَضینا بِهِمْ اَئِمَّةً وَ قادَةً وَ سادَةً وَ حَسْبُنا بِهِمْ بَیْنَنا وَ بَیْنَ اللهِ دُونَ خَلْقِهِ لانَبْتَغی بِهِمْ بَدَلاً وَ لانَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِمْ وَلیجَةً وَ بَرِئْنا اِلَی اللهِ مِنْ کُلِّ مَنْ نَصَبَ لَهُمْ حَرْباً مِنَ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ مِنَ الْاَوَّلینَ وَ الْآخِرینَ وَ کَفَرْنا بِالْجِبْتِ وَ الطّاغوتِ وَ الْاَوْثانِ الْاَرْبَعَةِ وَ اَشْیاعِهِمْ وَ اَتْباعِهِمْ وَ کُلِّ مَنْ والاهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ مِنْ اَوَّلِ الدَّهْرِ اِلی آخِرِهِ.

ای خدا «پروردگار ما، ما ندای منادی را شنیدیم که برای ایمان ندا می‌داد که بر پروردگارتان ایمان آورید، پس ایمان آوردیم، پروردگارا گناهان ما را بیامرز و بدیهای ما را ببخش و ما را با نیکان بمیران! پروردگارا آن چه بر فرستادگانت وعده داده‌ای بر ما عطا کن و روز قیامت ما را خوار نگردان که تو هرگز وعده خلافی

نکنی!»[۱] پروردگارا ما به لطف و کرمت فراخوان تو را اجابت کردیم و از پیامبر پیروی نمودیم و تصدیقش کردیم و مولای مؤمنان را باور نمودیم و به جبت و طاغوت کافر شدیم، پس ایمان و ولایت ما را حفظ کن و ما را با امامانی محشور فرما که ما به آنها ایمان راستین داریم و به باطن و ظاهر، شاهد و غایب، زنده و مرده‌شان تسلیمیم و به امامت، پیشوایی و آقایی آنها خشنودیم، و آنها واسطهٔ بین ما و خدا هستند بدون دیگر خلق و عوض آنها را نمی‌خواهیم و به جز آنها توسّل نمی‌جوییم و از محاربین آنها از جن انس از اولین و آخرین به درگاه خدا بیزاریم و به جبت و طاغوت، بتهای چهارگانه و پیروانشان و از هرکه از جن و انس از اولِ روزگار تا آخر آنها را دوست بدارد کافریم.

اَللّهُمَّ اِنّا نُشْهِدُكَ اَنّا نَدينُ بِما دانَ بِهِ مُحَمَّدٌ وَ آلُ مُحَمّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ قَوْلُنا ما قالُوا وَ دينُنا ما دانُوا بِهِ، ما قالُوا بِهِ قُلْنا وَ ما دانوبِهِ دِنّا وَ ما اَنْكَرُوا وَاَنْكَرْنا وَ مَنْ والَوْا وَالَيْنا وَ مَنْ عادَوْا عادَيْنا وَ مَنْ لَعَنُوا لَعَنّا وَ مَنْ تَبَرَّءُ وَامِنْهُ تَبَرَّأْنا مِنْهُ وَ مِنْ تَرَحَّمُوا عَلَيْهِ تَرَحَّمْنا عَلَيْهِ آمَنّا وَ سَلَّمْنا وَ رَضينا وَ اتَّبَعْنا مَوالِيَنا صَلَواتُ اللهِ عَلَيْهِمْ اَللّهُمَّ فَتَمِّمْ لَنا ذلِكَ وَ لا تَسْلُبْناهُ وَاجْعَلْهُ مُسْتَقِرًّا ثابِتاً عِنْدَنا وَ لا تَجْعَلْهُ مُسْتَعاراً وَ اَحْيِنا ما اَحْيَيْتَنا عَلَيهِ وَ اَمِتْنا اِذا اَمَتَّنا عَلَيْهِ آلُ مُحَمَّدٍ اَئِمَّتُنا فَبِهِمْ نَأْتَمُّ وَ اِيّاهُمْ نُوالى وَ عَدُوَّهُمْ عَدُوَّاللهِ نُعادى فَاجْعَلْنا مَعَهُمْ فِي الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمُقَرَّبينَ فَاِنّا بِذلِكَ راضُونَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

خدایا ما تو را گواه می‌گیریم که ما پیرو دین محمّد و آلش (صلوات‌الله علیهم اجمعین) هستیم؛ هرچه گویند می‌گوییم و به دین آنها دینداریم و گفته آنها را می‌گوییم و به آن‌چه نزدیکند نزدیکیم و آن‌چه را منکرند منکریم و هرکه را دوست

---

۱. آل عمران، ۱۹۳ و ۱۹۴.

یا دشمن دارند ما هم دوست و دشمن می‌داریم و هر که را لعن و بیزاری جویند ما هم لعن می‌کنیم و بیزاریم و به هر که ترحّم کنند ترحّم می‌کنیم! ایمان داریم و تسلیم و راضی و تابع موالیان خود هستیم. خدایا این نعمت را بر ما تمام کن و از ما نگیر و دائم و ثابت بدار نه عاریه و گذرا! و ما را بر آن زنده بدار و در مردن بر آن بمیران که آل محمّد امامان ما و ما پیرو آنها و دوستدارانشان و با دشمن ایشان و دشمن خدا دشمنیم پس ما را در دنیا و آخرت با ایشان و از مقربان قرار ده که به آن راضی هستیم، ای مهربان‌ترین مهربانان!

سپس سجده می‌کنی و صد مرتبه (الحمدلله) و صد مرتبه (شکرا لله) در حال سجده می‌گوی: هرکس این کار را بکند چون کسی باشد که در آن روز حاضر بوده و با رسول خدا صلی الله علیه و آله در آن باره بیعت کرده و با راست‌گویانی که خدا و رسولش را در موالات مولایشان در آن روز تصدیق کرده‌اند هم درجه باشد و همچون کسی که با رسول خدا صلی الله علیه و آله و امیرالمؤمنین علیه السلام و با حسن و حسین علیهما السلام به شهادت رسیده و چون کسی که زیر پرچم قائم علیه السلام و در خیمه او از نجبای نقبا باشد».

دعا دربارهٔ مهمّات

مسعدة بن صدقه می‌گوید: از امام صادق علیه‌السلام خواستم تا دعایی به من بیاموزد که در گرفتاریها (مهمّات) بدان وسیله دعا کنم! اوراقی را از دفتر قدیمی درآورد، به من داد، فرمود: «از روی آن بنویس که دعای جدم علی بن حسین زین العابدین علیهما‌السلام است من آن را عینا رونویسی کردم و هرگز چیزی مرا به مشقت نیفکند و فکرم را مشغول نساخت، مگر آن را خواندم و خداوند غم و گرفتاری مرا برطرف کرد و خواسته‌ام را برآورد و آن دعا این است:

اَللّهُمَّ هَدَیْتَنی فَلَهَوتُ وَ وَعَظْتَ فَقَسَوْتُ وَ اَبْلَیْتَ الْجَمیلَ فَعَصَیْتُ وَ عَرَّفْتُ فَاَصْرَرْتُ ثُمَّ عَرَّفْتُ فَاسْتَغْفَرْتُ فَاَقَلْتَ، فَعُدْتُ فَسَتَرْتَ. فَلَكَ الْحَمْدُ اِلهی تَقَحَّمْتُ اَودیَةَ هَلاکی، وَ تَخَلَّلْتُ شِعابَ تَلَفِی فَتَعَوَّضْتُ فیها لِسَطَواتِكَ، وَ بِحُلولِها لِعُقوباتِكَ، وَ وَسیلَتی اِلَیْكَ التَّوحیدُ وَ ذَریعَتی اِنّی لَمْ اُشْرِكْ بِكَ شَیْئًا وَ لَمْ اَتَّخِذْ مَعَكَ اِلها، قَدْ فَرَرْتُ اِلَیْكَ مِنْ نَفْسی، وَ اِلَیْكَ یَفِرُّ الْمُسیءُ وَ اَنْتَ مَفْزَعَ الْمُضَیِّعِ حَظَّ نَفْسِهِ.[1]

---

۱. شیخ مفید، امالی، ص ۱۴۸.

خدایا هدایتم کردی من غافل شدم، پندم دادی سنگدل شدم و بخششهای زیبا به من نمودی، من نافرمانی کردم خطاهای مرا به من شناساندی ولی من اصرار به گناه کردم، سپس به گناهم پی بردم و آمرزش طلبیدم، تو هم گذشت کردی دوباره گناه کردم و تو پوشاندی. خدای من! پس سپاس تو را! در وادی هلاکت بار خود پا نهادم و به درّه‌های نابود کننده خویش فرو افتادم و با ورودم در این وادیها در معرض خشم تو قرار گرفتم و با فرورفتنم در این دره‌ها در معرض عقوبتها و کیفر تو گردیدم، با وجود این واسطه‌ام برای آشتی با تو توحید است و دستاویزم همین است که شریکی برای تو نگرفته‌ام، از خود به سوی تو گریخته‌ام، البته که گنهکار به درگاه تو می‌گریزد و تو پناهگاه کسی هستی که بهره خویش را تباه ساخته است.

فَلَكَ الْحَمْدُ اِلهی فَكَمْ مِنْ عَدُوٍّ اِنْتَضی عَلَیَّ سَیْفَ عَداوَتِهِ، وَ شَحَذَ لی ظَبَّةَ مِدْیَتِهِ وَ اَرْهَفَ لی شَباحَدِّهِ وَ دافَ لی قَواتِلَ سُمُومِهِ وَ سَدَّدَ نَحْوی صَوائِبَ سِهامِهِ، وَ لَمْ تَنَمْ عَنّی عَیْنُ حِراسَتِهِ، وَ اَضْمَرَ اَنْ یَسومَنِی الْمَكْرُوهَ وَ یُجَرِّعَنی زُعافَ مَرارَتِهِ. فَنَظَرْتُ یا اِلهی اِلی ضَعْفی عَنْ احْتِمالِ الْفَوادِحِ وَ عَجْزی عَنِ الاْنْتِصارِ مِمَّنْ قَصَدَنی بِمُحارَبَتِهِ، وَ وَحْدَتی فی كَثیرِ عَدَدِ مَنْ ناوانی، وَاَرْصَدَ لِیَ الْبَلاءَ فیما لَمْ اَعْمَلْ فیهِ فِكْری فَابْتَدَأْتَنی بِنَصْرِكَ وَ شَدَدْتَ اَزْری بِقُوَّتِكَ ثُمَّ فَلَلْتَ لی حَدَّهُ وَ صَیَّرْتَهُ مِنْ بَعْدِ جَمْعٍ وَحْدَهُ وَ اَعْلَیْتَ كَعْبی عَلَیْهِ وَ جَعَلْتَ ما سَدَّدَهُ مَرْدُودا عَلَیْهِ فَرَدَدْتَهُ لَمْ یُشْفَ غَلیلُهُ وَ لَمْ یُبَرِّدْ حَرارَةَ غَیظِهِ قَدْ عَضَّ عَلی شَواهُ وَ اَدْبَرَ مُوَلِّیا قَدْ اَخْلَفَتْ سَرایاهُ. وَ كَمْ مِنْ باغٍ بَغانی بِمَكائِدِهِ وَ نَصَبَ لی اَشْراكَ مَصائِدِهِ وَ وَكَّلَ بی تَفَقُّدَ رِعایَتِهِ وَ اَضْبَأَ اِلَیَّ اِضْباءَ السَّبُعِ لِمَصائِدِهِ، اِنْتِظارا لاِنْتِهازِ الْفُرْصَةِ لِفَریسَتِهِ.

پس خدایا سپاس تو را! بسا دشمنی که تیغ کینش را بر سرم آویخته و دم

خنجرش را برایم تیز نموده و نوك نیزه‌اش را برایم برّان و مواد زهرهای کشنده‌اش را برایم درهم آمیخته و تیرهای نشان گیرش را به سویم پرتاب نموده و چشمان حراستش از پائیدن من بهم نرفته و عزم چشاندن ناخوشیها و فروریختن زهرهای کشنده در گلویم را به دلش نشانده است. خدای من! پس ناتوانی من در تحمل بلاهای گران و به زبونی من در انتقام از کسی که قصد ستیزمرا دارد و به تنهائیم در شمار فراوانی از آنان که به دشمنیم برخاسته و بلایی که هرگز اندیشه‌ام را در آن به کار نبرده‌ام برایم تهیه دیده، نگریستی؛ ابتدا یاریم کردی و با نیروی خویش پشتم را محکم نمودی سپس لبه تیغ تیزش را برایم کند کردی و او را پس از هم بستگیش تنها گذاردی و گامم را برسرش نهادی و تیرهایی که مرا هدف گرفته بود به خودش بازگرداندی و او را پس زدی در حالی که خشم او هنوز فرونخفته و آتش کینش سرد نشده بود. او انگشت خشم به دندان گزیده و درحالی که سپاهیانش به او بی‌وفایی کرده و یاری ننمودند عقب نشست و فرار کرد. و چه بسا ستمگری که با تزویرش برمن یورش برد و دامهای شکارش را برایم گسترد و مراقب خویش را برمن گمارد و همچون درنده‌ای که در کمین شکارش نشسته تا فرصتی برای دریدن طعمه‌اش یابد، در کمین من نشسته است.

فَنادَیتُكَ یا اِلهی مُسْتَغِیثا بِكَ واثِقا بِسُرْعَةِ اِجابَتِكَ، عالِما اَنَّهُ لَمْ یَضْطَهِدْ مَنْ اَوی اِلی ظِلِّ كَنَفِكَ وَ لَنْ یَفْزَعَ مَنْ لَجَأَ اِلی مَعاقِلِ اِنْتِصارِكَ فَحَصَّنْتَنی مِنْ بَأْسِهِ بِقُدْرَتِكَ وَ كَمْ مِنْ سَحائِبِ مَكْرُوهٍ قَدْ جَلَّیْتَها وَ غَواشی كُرُباتٍ كَشَفْتَها، لاتُسْأَلُ عَمّا تَفْعَلُ، وَ لَقَدْ سُئِلْتَ فَاَعْطَیْتَ وَ لَمْ تُسْأَلْ فَابْتَدَأتَ وَ اسْتُمیحَ فَضْلُكَ فَما اَكْدیتَ. اَبَیْتَ اِلاّ اِحْسانا وَ اَبیتُ اِلاّ تَقَحُّمَ حُرُماتِكَ وَ تَعَدّی حُدودِكَ وَالْغَفْلَةَ عَنْ وَعیدِكَ. فَلَكَ الْحَمْدُ اِلهی مِنْ مُقْتَدِرٍ لایُغْلَبُ وَ ذی اَناةٍ لایَعْجَلُ هذا مَقامُ مَنِ اعْتَرَفَ لَكَ بِالتَّقْصیرِ وَ شَهِدَ عَلی نَفْسِهِ بِالتَّضْییعِ.

خدای من! تورا می‌خوانم درحالی که از تویاری می‌طلبم و به سرعت اجابت تومطمئنم و می‌دانم که هرکس در سایه حمایت توجای گیرد ستم نبیند و هرکس به سنگریاری و انتقام توپناه ببرد هرگزنگران و پریشان نشود. و توبا قدرت خود مرا از شداید و سختیهای او حفظ نمودی و چه ابرهای ناخوشی که زدودی و چه پرده‌های اندوهی که کنار زدی و درخواست نشده عطا کردی و از فضل خود درخواست شد عطا نمودی! توجزاحسان نفرموده و من جزآلودگی به محرمات و تجاوزاز حدودت و غفلت از تهدیدت چیزی نداشتم!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَتَقَرَّبُ اِلَیْكَ بِالْمُحَمَّدیة الرَّفیعَةِ وَ اَتَوَجَّهُ اِلَیْكَ بِالْعَلَوِیَّةِ الْبَیْضاءِ، فَاَعِذْنی مِنْ شَرِّما خَلَقْتَ، وَ شَرِّمَنْ یُریدُ بی سُوءً، فَاِنّ ذالِكَ لایَضیقُ عَلَیْكَ فی وَجْدِكَ وَ لایَتَکَأَدُّكَ فی قُدْرَتِكَ وَ اَنْتَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.

خدای من، سپاس تورا که توآن توانایی که مغلوب نگردی و بردباری که شتاب نورزی. اینجا جایگاه کسی است که به تقصیر خود معترف و در مورد تضییع حق توبه ضرر خود گواه است! خداوندا من به آیین بلند محمّدی به درگاه تو تقرب می‌جویم و به شیوه علوی به سوی تو رومی‌آورم، بنابراین از شرّ آنچه آفریده‌ای و هرکه به من سوء قصد کند پناهم ده! که این کار در برابرقدرت گسترده توگران نیاید و در برابرتوانائیت دشوار نباشد و توبرهر چیزتوانایی.

اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنی بِتَرْكِ الْمَعاصی ما اَبْقَیْتَنی وَ ارْحَمْنی بِتَرْكِ تَکَلُّفِ مالایَعْنینی وَارْزُقْنی حُسْنَ النَّظَرِفیما یَرْضیكَ عَنّی وَ اَلْزِمْ قَلْبی حِفْظَ کِتابِكَ کَما عَلَّمْتَنی وَاجْعَلْنی اَتْلُوهُ عَلی ما یُرْضیكَ بِهِ عَنّی وَ نَوِّرْبِهِ بَصَری وَ اَوْعِهِ سَمْعی وَ اشْرَحْ بِهِ صَدْری وَ فَرِّجْ بِهِ عَنْ قَلْبی وَ اَطْلِقْ بِهِ لِسانی وَاسْتَعْمَلَ بِهِ بَدَنی وَاجْعَلْ فِیَّ مِنَ الْحَولِ وَ الْقُوَّةِ ما یُسَهِّلُ ذالِكَ عَلَیَّ فَاِنَّهُ لاحَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِكَ.

خداوندا تا وقتی که زنده‌ام به ترک گناهان و با ترک رنجاندن خویش درباره آنچه به کارم نیاید برمن ترحم کن و حسن نظردر آنچه تورا از من خشنود سازد، نصیبم کن و دلم را به حفظ کتابت همان طور که به من آموخته‌ای همراه ساز و چنان کن که کتابت را آن طور که می‌پسندی بخوانم و چشمم را بدان وسیله روشن و گوشم را شنوا و سینه‌ام را فراخ و غم دلم را زایل و زبانم را گویا ساز و بدنم را به کارگیر! و آن قدر توانایم کن که انجام آن برمن آسان گردد، زیرا که حرکت و نیرویی جز تورا نباشد.

اَللّهُمَّ اجْعَلْ لَيْلى وَ نَهارى وَ دُنْياىَ وَ آخِرَتى وَ مُنْقَلَبى وَ مَثْواىَ عافِيَةً مِنْكَ وَ مُعافاةً وَ بَرَكَةً مِنْكَ. اَللّهُمَّ اَنْتَ رَبّى وَ مَولاىَ وَ سَيِّدى وَ اَمَلى وَ اِلهى وَ غِياثى وَ سَنَدى وَ خالِقى وَ ناصِرِوَ ثِقَتى وَ رَجائى لَكَ مَحْياىَ وَ مَماتى وَ لَكَ سَمْعى وَ بَصَرى وَ بِيَدِكَ رِزْقى وَ اِلَيْكَ اَمْرى فِى الدُّنْيا وَ الْآخِرَةِ. مَلَكْتَنِى بِقُدْرَتِكَ وَ قَدَرْتَ عَلَىَّ بِسُلْطانِكَ، لَكَ الْقُدْرَةُ فى اَمْرى وَ ناصِيَتى بِيَدِكَ لايَحُولُ اَحَدٌ دونَ رِضاكَ، بِرَأْفَتِكَ اَرْجُو رَحْمَتَكَ وَ بِرَحْمَتِكَ اَرْجُو رِضْوانَكَ لااَرْجُو ذالِكَ بِعَمَلى، فَقَدْ عَجَزَعَنّى عَمَلى، وَ كَيْفَ اَرْجُوما قَدْ عَجَزَعَنّى، اَشْكُو اِلَيْكَ فاقَتى وَ ضَعْفَ قُوَّتى وَ اِفْراطى فى اَمْرى وَ كُلُّ ذالِكَ مِنْ عِنْدى وَ ما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّى فَاكْفِنى ذالِكَ كُلَّهُ.

خداوندا! شب و روز، دنیا و آخرت و سرانجام و قرارگاه مرا در سلامتی و برکتی از جانب خودت قرار ده! خدایا! تو پروردگار، مولا، سرور، آرزو و معبود، پناه، پشتیبان، آفریننده، یاور و مورد اعتماد و امید منی! زندگی و مرگ، گوش و چشم من مال تو و روزی من به دست تواست و امر دنیا و آخرت من با تو است. با قدرت خود برمن مسلّطی و در تمام امورم اختیار باتو است. کسی بدون رضا و خواست تو حرکتی نکند. با مهر تو رحمتت را و با رحمت تو خشنودیت را امیدوارم؛ اینها

را با عمل خود آرزو نمی‌کنم، زیرا که عملم از یاریم ناتوان است چگونه به چیزی که از یاریم ناتوان است امید بندم؟! از تهیدستی و ناتوانی، زیاده روی در کار خود و آنچه که تو بهتر از من می‌دانی به درگاه تو شکایت می‌کنم پس مرا از شرّ اینها کفایت کن!

اَللّهُمَّ اجْعَلْنی مِنْ رُفَقاءِ مُحَمّدٍ حَبیبِكَ وَ اِبْراهیمَ خَلیلِكَ وَ یَومَ الْفَزَعِ الاْكْبَرِ مِنَ الاْمِنینَ فَآمِنّی وَ بِبُشْرِكَ فَبَشِّرنی وَ فی ظِلالِكَ فَاَظِلَّنی وَ بِمَفازَةٍ مِنَ النّارِ فَنَجِّنی وَ لاتَسُمْنِی السُّوءَ وَ لاتُخْزِنی وَ مِنَ الدُّنْیا فَسَلِّمْنی وَ حُجَّتی یَومَ الْقِیامَةِ فَلَقِّنی وَ بِذِكْرِكَ فَذَكِّرْنی وَ لِلْیُسْری فَیَسِّرْنی وَ لِلْعُسْری فَجَنِّبْنی وَ الصَّلاةِ وَ الزَّكاةِ مادُمْتُ حَیّا فَاَلْهِمْنی وَ لِعَبادَتِكَ فَوَفِّقْنی وَ فِی الْفِقْهِ وَ مَرْضاتِكَ فَاسْتَعْمِلْنی وَ مِنْ فَضْلِكَ فَارْزُقْنی وَ یَومَ الْقِیامَةِ فَبَیِّضْ وَجْهی وَ حِسابا یَسیرا فَحاسِبْنی وَ بِقَبیحِ عَمَلی فَلاتَفْضَحْنی وَ بِهُداكَ فَاهْدِنی وَ بِالْقَولِ الثّابِتِ فِی الْحَیاةِ الدُّنْیا وَ الاْخِرَةِ فَثَبِّتْنی وَ ما اَحْبَبتَ فَحَبِّبْهُ اِلَیَّ وَ ما كَرِهتَ فَبَغِّضْهُ اِلَیَّ وَ ما اَهَمَّنی مِنَ الدُّنْیا وَ الآخِرَةِ فَاكْفِنی وَ فی صَلاتی وَ صِیامی وَ دُعائی وَ نُسُكی وَ شُكْری وَ دُنْیایَ وَ آخِرَتی فَبارِكْ لی. وَ الْمَقامَ الْمَحْمودَ فَابْعَثْنی وَ سُلْطانا نَصیرا فَاجْعَلْ لی وَ ظُلْمی وَ جَهْلی وَ اِسْرافی فی اَمْری فَتَجاوَزْ عَنّی وَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْیا وَ الْمَماتِ فَخَلِّصْنی وَ مِنَ الْفَواحِشِ ماظَهَرَ مِنْها وَ ما بَطَنَ فَنَجِّنی وَ مِنْ اَوْلِیائِكَ یَوْمَ الْقِیامَةِ فَاجْعَلْنی وَ اَدِمْ لی صالِحَ الَّذی آتَیْتَنی وِ بِالْحَلالِ عَنِ الْحَرامِ فَاغْنِنی وَ بِالطَّیِّبِ عَنِ الْخَبیثِ فَاكْفِنی.

خدایا مرا از همراهان حبیبت محمّد ﷺ و خلیلت ابراهیم علیه‌السلام قرار ده! و روزی که همه بی‌تاب و در هراسند مرا از امان یافتگان قرار ده و ایمن بدار! و به بشارت خود مژده‌ام ده! و در سایه خودت سایه‌ام ده! و با آزادی از آتش دوزخ نجاتم ده! و هیچگونه بدی به من نرسان! و خوارم نکن! و از شرّ دنیا مرا سالم

بدار! و در قیامت حجت مرا برزبانم جاری ساز! و به یاد خودت مرا یادآوری کن! و راه آسایش را برمن آسان کن! و از رنج و سختی دور ساز! و تا زنده‌ام به نماز و زکات و انجام عبادت خودت موفّق بدار! و در آگاهی و راه رضای خودت مرا به کار گیر! و از فضل خود نصیبم کن و در رستاخیز روسفیدم گردان! و در حسابرسی آسان گیر! و به خاطر کردار زشتم آبرویم را نریز! و با راهنمای خویش مرا راهنمایی کن و در دنیا و آخرت به قول ثابت توحید استوارم بدار! و آنچه را که دوست می‌داری محبوبم گردان و هرچه را خوش نداری مبغوضم بدار! و از مهمات دنیا و آخرت کفایتم کن! و در نماز، روزه، دعا، عبادت، شکرگزاری و دنیا و آخرتم را مبارك گردان! مرا در جایگاهی پسندیده برانگیز! و برایم برهانی قوی و یاری دهنده قرار ده! از ظلم، جهل و ستم در امر خویشتن از من بگذر! و از فتنه زندگی و مرگ نجاتم ده! و گناهان آشکار و پنهان مرا ببخش و در قیامت مرا از اولیایت قرار ده! و مرا در عمل صالحی که مرحمت کرده‌ای پایدار بدار! و با روزی حلال از حرام و به وسیله پاك از ناپاك بی‌نیاز بدار و کفایتم کن!

اَقْبِلْ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ اِلَيَّ وَ لاتُصْرِفْهُ عَنّي وَ اِلى صِراطِكَ الْمُسْتَقيمِ فَاهْدِني وَ لِما تُحِبُّ وَ تَرْضى فَوَفِّقْني. اَللّهُمَّ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الرِّياءِ وَ السُّمْعَةِ وَ الْكِبْرِياءِ وَ الاِعْجابِ وَ الْخُيَلاءِ وَ الْفَخْرِ وَ الْبَذَخِ وَ الاَشَرِ وَ الْبَطَرِ وَ الاِعْجابِ بِنَفْسي وَ الْجَبَرِيَّةِ رَبِّ فَنَجِّني وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَ الْبُخْلِ وَ الشُّحِّ وَ الْحَسَدِ وَ الْحِرْصِ وَ الْمُنافَسَةِ وَ الْغِشِّ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الطَّمَعِ وَ الطَّبْعِ وَ الْهَلَعِ وَ الْجَزَعِ وَ الزَّيغِ وَ الْقَمْعِ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَغْيِ وَ الظُّلْمِ وَ الاْعْتِداءِ وَ الْفَسادِ وَ الْفُجورِ وَ الْفُسُوقِ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخِيانَةِ وَ الْعُدْوانِ وَ الطُّغْيانِ. رَبِّ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَعْصِيَةِ وَ الْقَطيعَةِ وَ السَّيِّئَةِ وَ الْفَواحِشِ وَ الذُّنُوبِ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الاْثْمِ وَ الْمَأْثَمِ وَ الْحَرامِ وَ الْمُحَرَّمِ وَ الْخَبيثِ وَ كُلِّ مالا تُحِبُّ.

خدایا با روی کریمت به من توجه کن و آن را از من نگردان و به راه راست خود هدایتم فرما و نسبت به آنچه دوست داری و می‌پسندی موفّق بدار!

خداوندا! از خودنمایی، شهرت‌طلبی، خودبزرگ بینی، برتری جویی، کبر، فخرفروشی، گردن فرازی، سرکشی در اثر وفور نعمت و خودبینی و زورگویی به تو پناه می‌برم و نیز از عجز و ناتوانی، بخل، خسّت، حسد، حرص، هم چشمی و دغلی، طمع، فرومایگی، آزمندی، بی‌تابی، کجروی، ذلّت، سرگردانی به تو پناه می‌برم! از ستم، سرکشی، ستمکاری، دشمنی، فساد و کارهای زشت و ناپسند، به تو پناه می‌برم! پروردگارا، از خیانت و عدوان و طغیان! از معصیت، قطع رَحِم، هرزگیها، نافرمانی‌ها به تو پناه می‌برم از گناه، بزهکاری، از حرام، ناروا، پلیدی و از آنچه که تو دوست نداری به تو پناه می‌برم!

رَبِّ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الشَّيْطانِ وَ مَكْرِهِ وَ بَغْيِهِ وَ ظُلْمِهِ وَ عَداوَتِهِ وَ شَرِكِهِ وَ زبانِيَتِهِ وَ جُنْدِهِ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما خَلَقْتَ مِنْ دابَّةٍ وَ هامَّةٍ اَوْ جِنٍّ اَو اِنْسٍ مِمّا يَتَحَرَّكُ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما يَنْزِلُ مِنَ السَّماءِ وَ ما يَعْرُجُ فيها وَ مِنْ شَرِّ ما ذُرِأَ فِى الْاَرْضِ وَ ما يَخْرُجُ مِنْها. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ كاهِنٍ وَ ساحِرٍ وَ راكِزٍ وَ نافِثٍ وَ راقٍ. رَبِّ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ حاسِدٍ وَ طاغٍ وَ باغٍ وَ نافِسٍ وَ ظالِمٍ وَ مُعْتَدٍ وَ جائِرٍ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعِمى وَ الصَّمَمِ وَ الْبَكَمِ وَ الْبَرَصِ وَ الْجُذامِ وَ الشَّكِّ وَ الرَّيْبِ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَ الْفَشَلِ وَ الْعَجْزِ وَ التَّفْريطِ وَ الْعَجَلَةِ وَ التَّضْييعِ وَ التَّقْصيرِ وَ الْاِبْطاءِ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما خَلَقْتَ فِى السَّماواتِ وَ الْاَرْضِ وَ ما بَيْنَهُما وَ ما تَحْتَ الثَّرى. رَبِّ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَ الْحاجَةِ وَ الْفاقَةِ وَ الْمَسْأَلَةِ وَ الضَّيْعَةِ وَ الْعائِلَةِ. وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقِلَّةِ وَ الذِّلَّةِ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الضَّيْقِ وَ الشِّدَّةِ وَ الْقَيْدِ وَ الْحَبْسِ وَ الْوَثاقِ وَ السُّجُونِ وَ الْبَلاءِ وَ كُلِّ مُصيبَةٍ لاصَبْرَ لى عَلَيْها آمينَ رَبَّ الْعالَمينَ. اَللّهُمَّ اَعْطِنا كُلَّ الَّذى سَأَلْناكَ وَ زِدْنا مِنْ فَضْلِكَ

عَلی قَدْرِ جَلالِكَ وَ عَظَمَتِكَ بِحَقِّ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ الْعَزیزُالْحَکیمُ.

پروردگارا از شر شیطان، مکر، سرکشی، ستم، دشمنی، دام او و مأموران و سپاهیان او به تو پناه می‌برم. و از گزند هرآنچه از چهارپایان و خزندگان یا جن و انس و همه جنبندگان که خود آفریده‌ای به توپناه می‌برم! و از شرآنچه از آسمان فرود آید و آنچه که برآسمان بالا رود و از شر هرچه که در زمین آفریده شده و آنچه که از آن بیرون آید. و به توپناه می‌برم از شر هر کاهن، ساحر، فال بین، شعبده باز و جادوگر! پروردگارا از شر حسود، سرکش، یاغی، هم چشم، ستمکار، تجاوزگر، زورگو به توپناه می‌برم! و از کوری، کری، گنگی، پیسی، خوره، شك و تردید به توپناه می‌برم! از بیحالی، سستی، ناتوانی، کوتاهی، شتاب، تباه سازی، تقصیر و کندی به توپناه می‌برم! خدایا از شر هرآنچه در آسمانها و زمین و مابین آنها و زیرزمین آفریده‌ای به توپناه می‌برم! پروردگارا! ازفقر، نیاز، تهی دستی، گدایی، هرزگردی، بینوایی به توپناه می‌برم! خدایا از کاستی، خواری از تنگنا، سختی، بند، حبس، دستگیری، زندان و گرفتاری و هرمصیبتی که طاقت فرساست به توپناه می‌برم! ای پروردگار عالمیان دعایم را مستجاب کن! خدایا آنچه را که از توخواستیم به ما عطا کن! و به قدر جلال و عظمت خود برما بیفزا! به حق لا اله الا انت العزیزالحکیم هیچ معبودی جزتوتوانای دانا نیست.

دعاهای ساعات روز

۱- طوسی ازاسحاق بن عمّار با یك واسطه از امام صادق (علیه السلام) نقل کرده است، فرمود: «خدا را سه ساعت در شب و سه ساعت در روزاست که در آن ساعتها خود را تمجید می‌کند: نخستین ساعات روز موقعی است که آفتاب از این جانب یعنی از مشرق، به همان مقدار درعصر از آن جانب یعنی از مغرب

تا نماز اول باشد و نخستین ساعات شب در ثلث آخر از شب تا وقتی است که صبح طلوع کند، خدای تعالی می‌فرماید: منم خداوند پروردگار جهانیان، منم خداوند علیّ عظیم منم خدای مقتدر حکیم، منم خداوند آمرزنده مهربان، منم خداوند بخشاینده بخشایشگر! منم خداوند مالك روز جزا، منم خدای ازلی و پاینده! منم خداوند آفریدگار خیر و شرّ، منم خداوند آفریننده بهشت و دوزخ، منم خداوند به وجود آورنده همه چیز و همگی به سوی من بازگردند! منم خداوند یکتای بی‌نیاز، منم خداوند دانای نهان و آشکار. منم خداوند مالك منزّه سلام مؤمن مهیمن مقتدر جبّار سزاوار بزرگی! منم خدای آفریننده هستی بخش صورتگر، که نامهای نیکو مخصوص دوزخ، منم خداوند به وجود آورنده همه چیز و همگی به سوی من بازگردند! منم خداوند یکتای بی‌نیاز، منم خداوند دانای نهان و آشکار. منم خداوند مالك منزّه سلام مؤمن مهیمن مقتدر جبّار سزاوار بزرگی! منم خدای آفریننده هستی بخش صورتگر، که نامهای نیکو مخصوص من است منم خداوند بزرگ متعالی»

سپس امام صادق علیه‌السلام به آن کسی که در نزد وی بود، فرمود: «بزرگی زیبنده خداست پس هرکس از آن صفت با وی در چیزی نزاع کند خداوند او را واژگونه در آتش دوزخ اندازد» سپس فرمود: «مؤمنی نیست که خدای عزّوجلّ را به آن نامها با توجه قلبی به درگاه خدا، بخواند مگر خداوند عزّوجلّ حاجت او را برآورد، اگر شقاوتمند باشد امید است که سعادتمند گردد».[۱]

۲-کفعمی می‌گوید: به وقت چهار رکعت از پیش از ظهر تا نماز ظهر این دعا از امام صادق علیه‌السلام وارد است: «**یا مَنْ لَطُفَ عَنْ اِدْراكِ الْاَوْهامِ یا مَنْ كَبُرَ عَنْ مَوجُودِ**

---

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۳۶۱.

الْبَصَرِ یا مَنْ تعالی عَنِ الصِّفاتِ کُلِّها یا مَنْ جَلَّ عَنْ مَعانی اللُّطْفِ وَ لَطُفَ عَنْ مَعانِی الْجَلالِ، اَسْأَلُکَ بِنُورِ وَجْهِکَ وَ ضِیاءِ کِبْرِیائِکَ وَ اَسْأَلُکَ بِحَقِّ عَظَمَتِکَ الصّافِیَةِ مِنْ نُورِکَ وَ اَسْأَلُکَ بِحَقِّ وَلِیِّکَ جَعْفَرِبْنِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِمَا السَّلام عَلَیکَ وَ اُقَدِّمُهُ بَیْنَ یَدَی حَوائِجی وَ رَغْبَتی اِلَیْکَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُعینَنی بِطاعَتِکَ عَلی اَهوالِ الْآخِرَةِ یا خَیْرَمَنْ اُنْزِلَتَ بِهِ الْحَوائِجُ یا رَؤُفُ یا رَحیمُ یا جَوادُ یا کَریمُ وَ اَنْ تَفْعَلَ بی کَذا».[۱]
پیش از هر چیز بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرستی!

ای کسی که از ادراك وهم‌ها به خاطر لطافت، بیرونی ای خدایی که بزرگتر از آنی که در چشم آیی! ای آنکه بالاتر از همه اوصافی! ای آنکه از معانی لطف بالاتر و از معانی جلیل لطیف‌تری! تو را به نور ذات مقدست و روشنی کبرائیت درخواست دارم و به حق عظمت خالص از نورانیّتت می‌خوانم و به حق ولیّت جعفربن محمّد (علیهما السلام) بر تو مسألت می‌کنم و او را مقدّم بر حوایجم و اشتیاقم بر تو به درگاهت می‌آورم که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و مرا بر طاعت خودت در برابر هراسهای آخرت یاری کنی! ای بهترین کسی که حوایج را به درگاه او آورند، ای رئوف! ای مهربان، ای بخشنده، ای کریم و این که با من چنان کنی!

دعای بامدادان

امام صادق علیه‌السلام در بامدادان این دعا را می‌خواند:

بِسمِ اللهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ اَصْبَحْتُ بِاللهِ مُمْتَنِعا وَ بِعِزَّتِهِ مُحْتَجِبا وَ بِاَسْمائِهِ عائِذا مِنْ شَرِّ الشَّیْطانِ وَ السُّلْطانِ وَ مِنْ شَرِّ کُلِّ دابَّةٍ رَبّی آخِذٌ بِناصِیَتِها اِنّ رَبّی عَلی صِراطٍ مُسْتَقیمٍ فَاِنْ تَوَلَّو فَقُلْ حَسْبِیَ الله لا اِلهَ اِلاّ هُوَ عَلَیْهِ تَوَکَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ

۱. کفعمی، مصباح، ص ۱۳۹.

فَسَیَکْفِیکَهُمُ اللهُ وَ هُوَ السَّمیعُ الْعَلیمُ اَللهُ خَیْرٌ حافِظا وَ هُوَ اَرْحَمُ الرّاحِمینَ. اِنّ اللهَ یُمْسِکُ السَّماواتِ وَ الاَرْضَ اَنْ تَزُولا وَ لَئِنْ زالَتا اِنْ اَمْسَکَهُما مِنْ اَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ اِنَّهُ کانَ عَلیما غَفُورا اَلْحَمْدُلِلّهِ الَّذی اَذْهَبَ بِاللَّیْلِ بِقُدْرَتِهِ وَ جاءَ بِالنَّهارِ بِرَحْمَتِهِ خَلْقا جَدیدا وَ نَحْنُ فی عافِیَةٍ مِنْهُ بِمَنِّهِ وَ جُودِهِ وَ کَرَمِهِ مَرْحَبا بِالْحافِظینَ.

به نام خداوند بخشنده مهربان، در حالی صبح کردم که به وسیله خدا بازدارند و به عزّتش در حجاب و به نامهایش از شرّ شیطان و سلطان و هر جنبنده که اختیارش در دست پروردگار من است پناهنده‌ام و براستی که پروردگار بر صراط مستقیم است، اگر آنها پشت کردند بگو: خدا مرا بس است؛ خدایی که معبودی جز او نیست، بر او توکل دارم و از پروردگار عرش عظیم است. پس بزودی خداوند ایشان را کفایت کند که او شنوا و دانا و بهترین نگهبان و هم مهربان‌ترین مهربانان است.

براستی که خداوند آسمانها و زمین را از زوال نگاه می‌دارد، و اگر زایل شود کسی بعد از خدا نگهدار آنها نیست زیرا که دانای آمرزنده است. سپاس خدا را که به قدرت خود شب را برد و روز را به رحمت خود مخلوقی نوآورد و درحالی‌که ما از آن به وسیله احسان و جُود و کرمش در عافیتیم خوش آمدید ای نگهبانان. خوش آمدید فرشتگان نویسنده اعمال!

سپس به سمت راست خود توجه کرده و می فرمود: حَیّاکُما اللهُ مِنْ کاتِبینَ. و به سمت چپ خود نگاه کرده و می‌فرمود: اُکْتُبا رَحِمَکُما اللهُ.[۱]

بِسمِ الله اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ

---

۱. خدا شما را بیامرزد! بنویسید.

وَ اَشْهَدُ اَنَّ السّاعَةَ آتِيَةٌ لارَيْبَ فيها وَ اَنَّ اللهَ يَبْعَثُ مَنْ فِى الْقُبُورِ. عَلى ذالِكَ اَحْيا وَ عَلَيْهِ اَمُوتُ وَ عَلَيْهِ اَبْعَثُ اِنْ شاءَ الله اِقْرَأْ مُحَمَّداً صلی‌الله‌علیه‌وآله مِنّى السّلامَ اَصْبَحْتُ فى جِوارِ اللهِ الَّذى لايُضامُ وَ فى كَنَفِ اللهِ الَّذى لايُرامُ وَ فى سُلْطانِهِ الَّذى لايُسْتطاعُ وَ فى ذِمَّةِ اللهِ الَّتى لاتُخَفَّرُ وَ فى عِزِّاللهِ الَّذى لايُقْهَرُ وَ فى حَرَمِ اللهِ الْمَنيعِ وَ فى ردائِعِ اللهِ الَّتى لاتُضِيعُ وَ مَنْ اَصْبَحَ اللهَ جارا فَهُوَ آمِنٌ مَحْفُوظٌ.

به نام خدا، گواهی می‌دهم که معبودی نیست جز خدای یکتای بی‌شریک و گواهی می‌دهم که محمّد بنده و فرستاده اوست، گواهی می‌دهم که قیامت بی‌تردید خواهد آمد و خداوند اهل قبور را مبعوث گرداند. با این عقیده زنده‌ام و بر آن می‌میرم و ان شاء الله بر آن مبعوث می‌گردم. به محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله از طرف من سلام برسانید! در جوار رحمت خدایی صبح کردم که ضعف ندارد و در کنف (حمایت) او شکست ناپذیر و در سلطنت او که در برابر او کسی قدرت ندارد و در ذمّه خداوند که پیمان نشکند و در عزت خدایی که مغلوب نگردد و در حرم مستحکم خدا و در ودایع الهی که ضایع نسازد و هر که در جوار خدا باشد در امان و محفوظ است.

اَصْبَحْتُ وَ الْمُلْكُ وَ الْملكُوتُ وَ الْعَظَمَةُ وَ الْجَبَرُوتُ وَ الْجَلالُ وَ الاِكْرامُ وَ النَّقْضُ وَ الاْبرامُ وَالْعِزَّةُ وَ السُّلْطانُ وَ الْحُجَّةُ وَ الْبُرْهانُ وَ الْكِبْرِياءُ وَ الرّبُوبِيَّةُ وَ الْقُدْرَةُ وَ الْهَيْبَةُ وَ الْمَنْعَةُ وَ السَّطْرَةُ وَ الرَأْفَةُ وَ الرَّحْمَةُ وَ الْعَفْوُ وَ الْعافيَةُ وَ السَّلامَةُ وَ الطُّولُ وَ الآْلاءُ وَ الْفَضْلُ وَ النَّعْماءُ وَ النُّورُ وَ الضِّياءُ وَ الاْمْنُ وَ خَزائِنُ الدُّنْيا وَ الآْخِرَةِ لِلهِ رَبِّ الْعالَمينَ الْواحِدِ الْقَهّارِ الْمَلِكِ الْجَبّارِ الْعَزيزِ الْغَفّارِ.

در حالی صبح کردم که ملك، ملکوت، عظمت و جبروت، جلال و اکرام، شکست و استحکام، عزّت، سلطنت، حجّت و برهان، بزرگی، ربوبیّت، توانایی

و هیبت، والایی، سطوت، مهربانی، رحمت، بخشش، عافیت، سلامت، جود و نعمت و فضل و احسان، نور و روشنی و امنیّت و خزانه‌های دنیا و آخرت مخصوص پروردگار جهانیّان، یگانه، قهّار، پادشاه پرجبروت، توانای آمرزنده!

اَصْبَحْتُ لا اُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئاً وَ لا اَدْعُو مَعَهُ اِلها وَ لااَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ وَلِيّا وَ لا نَصيراً اِنّى لَنْ يُجِيرَنى مِنَ اللهِ اَحَدٌ وَ لَنْ اَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحِدا اَللهُ اَللهُ اَللهُ رَبّى حَقًّا لا اُشْرِكُ بِهِ شَيْئا اَللهُ اَعَزُّ وَ اَكْبَرُ وَ اَعْلى وَ اَقْدَرُ مِمّا اَخافُ وَ اَحْذَرُ وَ لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ الْعَلِىّ الْعَظيمِ.

داخل صبح شدم درحالی‌که چیزی را شریك خدا نمی‌دانم و با او خدایی را نخوانم و جز او را ولیّ و یاور نگیرم! براستی که مرا جز خدا کسی هرگز پناه ندهد و جز او کسی را پناه‌دهنده نیابیم. خدا، خدا، خدا، به حق [او] پروردگار من است، چیزی را شریك او ندانم، خداوند مقتدرتر، بزرگتر، بالاتر و تواناتر از آن است که بترسم و برحذر باشم درحالی‌که هیچ حرکت و توانی جز خدای بلندپایهٔ عظیم را نیست.

اَللّهُمَّ كَما اَذْهَبْتَ بِاللَّيْلِ اَقْبَلْتَ بِالنَّهارِ خَلْقاً جَديداً مِنْ خَلْقِكَ وَ آيَةً بَيِّنَةً مِنْ آياتِكَ فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اَذْهِبْ عَنّى فيهِ كُلَّ غَمٍّ وَ هَمٍّ وَ حُزْنٍ وَ مَكْروهٍ وَ بَلِيَّةٍ وَ مِحْنَةٍ وَ مُلِمَّةٍ وَ اَقْبِلْ اِلَىَّ بِالْعافِيَةِ وَ امْنُنْ عَلَىَّ بِالرَّحْمَةِ وَ الْعَفْوِ وَ التَّوبَةِ وَ ادْفَعْ عَنّى كُلَّ مُعَرَّةٍ وَ مُضَرَّةٍ وَ امْنُنْ عَلَىَّ بِالرَّحْمَةِ وَ الْعَفْوِ وَ التَّوْبَةِ بِحَوْلِكَ وَ قُوَّتِكَ وَ جُودِكَ وَ كَرَمِكَ.

خدایا چنانکه شب را بُردی و روز را مخلوقی نو از مخلوقاتت و نشانه‌ای از نشانه‌های قدرتت را آوردی پس بر محمّد و آلش درود فرست و در آن روز هر غم و اندوه و ناخوشایند و بلیّه و محنت و غصّه را از من برطرف کن! و عافیت را به من عطا فرما و با رحمت، بخشش، توبه بر من منّت گذار! و هر بدی و زیان را از

من دور کن و به وسیله رحمت و گذشت و توبه به نیرو و توان و جود و کرمت بر من منّت بگذار!

وَ اَعُوذُ بِاللهِ وَ بِما عاذَتْ بِهِ مَلائِکَتُهُ وَ رُسُلُهُ مِنْ شَرِّهذَا الْیَومَ وَ ما یَأتی بَعْدَهُ مِنَ الشَّیْطانِ وَ السُّلْطانِ وَ رُکُوبِ الْحَرامِ وَ الْاٰثامِ وَ مِنْ شَرِّالسّامَةِ وَ الْهامَّةِ وَ الْعَیْنِ اللّامَةِ وَ مِنْ شَرِّکُلِّ دابَّةٍ رَبّی اَخِذٌ بِناصِیَتِها اِنَّ رَبّی عَلی صِراطٍ مُسْتَقیمٍ.

به خداوند آن‌چه فرشتگان و رسولانش پناه می‌برند، از شرّامروز پناه می‌برم و آن‌چه پس از امروز از شیطان و سلطان ارتکاب حرام و گناهان می‌رسد و از شرّ موجودات زهردار و حشرات و چشم بد و از شر هر جنبنده که پروردگارم اختیار آن را در دست دارد، پناه می‌برم به راستی که پروردگار بر صراط مستقیم است.

وَ اَعُوذُ بِاللهِ وَ بِکَلِماتِهِ وَ عَظَمَتِهِ وَ حَولِهِ وَ قُوَّتِهِ وَ قُدْرَتِهِ مِنْ غَضَبِهِ وَ سَخَطِهِ وَ عِقابِهِ وَ اَخْذِهِ وَ بَأْسِهِ وَ سَطْوَتِهِ وَ نَقْمَتِهِ وَ مِنْ جَمیعِ مکارِهِ الدُّنْیا وَ الْاٰخِرَةِ وَ امْتَنَعْتُ بِحَولِ اللهِ وَ قُوَّتِهِ مِنْ حَولِ خَلْقِهِ جَمیعا وَ قُوَّتِهِم وَ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَ مِنْ شَرِّماخَلَقَ وَ مِنْ شَرِّغاسِقٍ اِذا وَقَبَ وَ مِنْ شَرِّالْوَسْواسِ الْخَنّاسِ الَّذی یُوَسْوِسُ فی صُدُورِالنّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النّاسِ.

به خدا و کلمات و عظمت، نیرو و توانش پناه می‌برم، و از غضب و خشم و کیفر و عذاب او پناه می‌برم! و شکنجه، سَطوَت عِقاب و از همه سختیهای دنیا و آخرت پناه می‌برم و به نیرو و قدرت خدا از نیرو و قدرت همه خلق او خود را باز می‌دارم و به وسیله پروردگار سپیده صبح، از شرّآن‌چه آفریده و از شرّشب تار هنگامی که درآید و از شرّزنان افسونگر چون در گره‌ها بدمند و از شرّحسود، چون حسد ورزد. و به پروردگار آدمیان، پادشاه آدمیان، معبود آدمیان از شرّشیطان

وسوسه‌گر که در دل مردمان وسوسه کنند، چه شیطانی که از جنس جنّ باشد و مردم، به او پناه می‌برم.

فَاِنْ تَوَلَّوا فَقُلْ حَسْبِیَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ هُوَ عَلَیْهِ تَوَکَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ بِاللهِ اَسْتَفْتِحُ وَ بِاللهِ اَسْتَنْجِحُ وَ عَلَی اللهِ اَتَوَکَّلُ وَ بِاللهِ اَعْتَصِمُ وَ اَسْتَعینُ وَ اَسْتَجیرُ بِسمِ اللهِ خَیْرِ الاَسْماءِ بِسْمِ اللهِ الَّذی لایَضُرُّ مَعَ اِسْمِهِ شَیْءٌ فِی الاَرْضِ وَ لا فِی السَّماءِ وَ هُوَ السَّمیعُ الْعَلیمُ رَبِّ اِنّی تَوَکَّلْتُ عَلَیْكَ رَبِّ اِنّی فَوَّضْتُ اَمْری اِلَیْكَ. رَبِّ اِنّی اَلْجَأْتُ ضَعْفَ رُکْنی اِلی قُوَّةِ رُکْنِكَ مُسْتَعینا بِكَ عَلی ذَوِی التَّعَزُّزِ عَلَیَّ وَ الْقَهْرِ لی وَ الْقُوَّةِ عَلی ضَیمی وَ الاِقْدامِ عَلی ظُلْمی وَ اَنا وَ اَهْلی وَ مالی وَ وَلَدی فی جِوارِكَ وَ کَنَفِكَ رَبِّ لاضَعیفَ مَعَكَ وَ لاضَیْمَ عَلی جارِكَ رَبِّ فَاقْهَرْ قاهِری بِعِزَّتِكَ وَ اَوْهِنْ مُسْتَوهِنی بِقُدْرَتِكَ وَ اَقْصِمْ ضائمی بِبَطْشِكَ وَ خُذْلی مِنْ ظالِمی بِعَدْلِكَ وَ اَعِذْنی مِنْهُ بِعِیاذِكَ وَ اَسْبِلْ عَلَیَّ سَتْرَكَ فَاِنَّ مَنْ سَتَرْتَهُ فَهُوَ آمِنٌ مَحْفُوظٌ وَ لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ.

پس اگر پشت کنند، بگو خداوند مرا بس است، هیچ معبودی جز او نیست، بر او توکّل دارم، او پروردگار عرش عظیم است به وسیله خدا گشایش می‌طلبم و به وسیله خدا نجات می‌خواهم و بر خدا توکّل می‌کنم و به خدا چنگ می‌زنم و یاری می‌جویم و پناه خواهم! به نام الله که بهترین نامهاست به نام الله با نام او چیزی در زمین و آسمان زیان نرساند و او شنوا و داناست! پروردگارا براستی من بر تو توکّل می‌کنم، پروردگارا! من امر خود را به تو واگذار می‌کنم.

پروردگارا! من ناتوانی رکن خود را به قدرت رکن تو پناهنده می‌سازم، از تو در برابر صاحبان قدرت و غلبه بر من و توانمندی در برابر ناتوانیم و اقدام بر ستم من کمك می‌طلبم! در حالی‌که من و خانواده و مال و فرزندانم در جوار و حمایت تو هستیم. خدایا با وجود تو، ناتوانی و بر مجاور تو شکستی نباشد! بنابراین به

عزّت خود کسی را که بر من غالب است، مقهور ساز و به قدرت خود آنکه در صدد خواری من است خوارگردان و با غضب ستمگر مرا درهم شکن و به وسیلۀ عدل خود انتقام مرا از ستم کننده بر من بگیر و مرا از شرّ او به پناه خود پناه بده! و پوشش خود را بر من بیافکن! زیرا هر که را تو بپوشانی در امان و محفوظ است و هیچ نیرو و توانی جز خدای بلند پایه عظیم را نباشد.

یا حَسَنَ الْبَلایا یا اِلٰهَ مَنْ فِی الْاَرْضِ وَ مَنْ فِی السَّماءِ یا مَنْ لاغِنی لِشَیْءٍ عَنْهُ وَ لابُدَّ لِشَیْءٍ مِنْهُ یا مَنْ مَصیرُکُلِّ شَیءٍ اِلَیْهِ وَ وُرُودُهُ عَلَیْهِ وَ رِزْقُهُ عَلَیْهِ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ تُوَلَّنی وَ لا تُوَلِّنی اَحَداً مِنْ شَرارِ خَلْقِكَ کَما خَلَقْتَنی وَ غَذَوتَنی وَ رَحِمْتَنی وَ رَزَقْتَنی فَلا تُضَیِّعْنی یا مَنْ جُودُهُ وَسیلَةُ کُلِّ سائِلٍ وَ کَرَمُهُ شَفیعُ کُلِّ آمِلٍ. یا مَنْ هُوَ بِالْجُودِ مَوْصوفٌ اِرْحَمْ مَنْ هُوَ بِالْاِساءَةِ مَعْرُوفٌ یا کَنْزَ الْفُقَراءِ وَ یا مُعینَ الضُّعَفاءِ. اَللّٰهُمَّ اِنّی اَدْعوكَ لِهَمٍّ لا یُفَرِّجُهُ غَیْرُكَ وَ لِرَحْمَةٍ لاتَنالُ اِلاّ بِكَ وَ لِحاجَةٍ لایَقْضیها اِلاّ اَنْتَ. اَللّٰهُمَّ کَما کانَ مِنْ شَأْنِكَ ما اَرَدْتَنی بِهِ مِنْ ذِکْرِكَ وَ اَلْهَمْتَنیهِ مِنْ شُکْرِكَ وَ دُعائِكَ فَلیَکُنْ مِنْ شَأنِكَ الْاِجابَةُ لی فیما دَعَوتُكَ وَ النَّجاةَ فیما فَزِعْتُ اِلَیْكَ مِنْهُ وَ اِنْ لَمْ اَکُنْ اَهْلاً اَنْ اَبْلُغَ رَحْمَتَكَ فَاِنَّ رَحْمَتَكَ اَنْ تَبْلُغَنی وَ تَسَعَنی لاَنَّها وَسِعَتْ کُلَّ شَیْءٍ وَ اَنَا شَیْءٌ فَلِتَسَعَنی رَحْمَتُكَ یا مَولایَ.

ای نیکو آزمایش! ای خدای اهل زمین و آسمان! ای کسی که چیزی را از او بی‌نیازی نیست و هر چیزی ناگزیر از اوست، ای آنکه سرانجام همه چیز به او و ورود وی بر او و روزیش برعهده اوست، بر محمّد و آلش درود فرست و مرا سرپرستی کن و سرپرستی مرا به کسی از بدان خلق خود وانگذار، همان‌طورکه مرا آفریدی و غذایم دادی و ترحّم کردی و روزیم دادی مرا ضایع نفرما! ای کسی‌که جودش دستاویز هر درخواست کننده است و کرمش واسط هر آرزومند است!

ای آنکه بخشندگی موصوفی، بر کسی که به بدی معروف است ترحّم فرما! ای گنج تهی‌دستان! و ای یار ناتوانان! خدایا من برای غمی تورا می‌خوانم که جز توآن را نگشاید و برای رحمتی که جز به وسیله تو به آن نرسند و برای حاجتی که جز توآن را برآورده نسازد. خداوندا چنانکه شأن تو است آن‌چه از ذکر تو خواهم و آن‌چه از شکر و دعایت به من الهام کرده‌ای، پس باید از جمله شأن تو اجابت دعایم و نجات از آن‌چه از شر آن به درگاهت ناامیدم، بوده باشد هر چند که من شایسته رسیدن به رحمت تو نباشم، رحمت تو شامل حالم گردد و مرا فراگیرد چرا که رحمتت همه چیز را فرا گرفته است و من چیزی هستم پس مولای من باید رحمتت مرا شامل شود!

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ امْنُنْ عَلَيَّ وَ اَعْطِنی فِكاكَ رَقَبتی مِنَ النّارِ وَ اَوْجِبْ لی الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ وَ زَوِّجْنی مِنَ الْحُورِ الْعَینِ بِفَضْلِكَ وَ اَجِرْنی مِنْ غَضَبِكَ وَ وَفِّقنی لِما یُرْضیكَ عَنّی وَ اَعْصِمْنی مِمّا یَسْخَطُكَ عَلَيَّ وَ رَضِّنی بِما قَسَمْتَ لی وَ بارِكْ لی فیما اَعْطَیْتَنی وَ اجْعَلْنی شاكِراً لِنِعْمَتِكَ وَ ارْزُقْنی حُبَّكَ وَ حُبَّ كُلِّ مَنْ اَحَبَّكَ وَ حُبَّ كُلِّ عَمَلٍ یُقَرِّبُنی اِلی حُبِّكَ. وَ امْنُنْ عَلَيَّ بِالتَّوَكُّلِ عَلَیْكَ وَ التَّفْویضِ اِلَیْكَ وَ الرِّضا بِقَضائِكَ وَ التَّسْلیمِ لِاَمْرِكَ حَتّی لااُحِبُّ ما اَخَّرْتَ وَ لا تَأخیرَ ما عَجَّلْتَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ وَ صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ آمین رَبَّ الْعالَمینَ. اَللّهُمَّ اَنْتَ لِكُلِّ عَظیمَةٍ وَ لِكُلِّ نازِلَةٍ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اكْفِنی كُلَّ مَؤُنَةٍ وَ بَلاءٍ. یا حَسَنَ الْبَلاءِ عِنْدی یا قَدیمَ الْعَفْوِ عَنّی یا مَنْ لاغِنی لِشَیْءٍ عَنْهُ یا مَنْ رِزْقُ كُلِّ شَیْءٍ عَلَیْهِ.

خدایا بر محمّد و آل محمّد درود فرست و بر من منّت گذار و آزادی از آتش را به من عطا کن و به رحمت خودت بهشت را بر من واجب گردان و به فضل از حورالعین همسرم گردان و از غضب خود پناهم ده! و مرا به آن‌چه می‌پسندی

موفّق بدار و از آن‌چه غضبت در آن است نگهدار و مرا به آن‌چه روزی کرده‌ای، راضی کن و در آن‌چه داده‌ای برکت ده! و شاکر نعمت خود گردان و دوستی خود و دوستدارانت و دوستی هر عملی که مرا به دوستی تو نزدیك کند، موفّق گردان!

خدایا! بر من با توکّل بر خودت و واگذاری امورم به خود و خشنودی به قضایت و تسلیم به فرمانت منّت بگذار! تا آنجاکه، تعجیل آن‌چه را که تو تأخیر اندازی و تأخیر آن‌چه را که تو تعجیل فرمایی، نخواهم، ای مهربان‌ترین مهربانان! و درود خدا بر محمّد و آل محمّد! آمین یا ربّ العالمین.

خدایا تو برای هر امر مهم و برای هر مصیبتی پس بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست! و از هر سختی و بلا مرا کفایت کن! ای که آزمایشت نزد من نیکوست! ای که عفو گذشتت از من قدیم است! ای کسی که هیچ چیز از او بی‌نیاز نیست! ای کسی که روزیِ همه چیز بر عهدهٔ اوست!

دعا در نمازهای مستحبّی

۱-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکس بین نماز مغرب و عشاء دو رکعت نماز بخواند در رکعت اول، حمد را و این آیه را: «وَ ذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِباً فَظَنَّ أَن لَن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لاَّ إِلٰهَ إِلاَّ أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ»[۱]؛ و ذوالنّون را به یادآور هنگامی که خشمگین از میان آنها رفت، او گمان می‌کرد که ما زندگی را بر او تنگ نخواهیم کرد، پس او در آن تاریکیهای متراکم صدا زد: خداوندا جز تو معبودی نیست، پاك و منزّهی تو، من از ستمکاران بودم! سرانجام ما دعای او

---

۱. انبیاء، ۸۷ و ۸۸.

را مستجاب کردیم و از غم و اندوه رهائیش دادیم، این گونه مؤمنان را نجات می‌دهیم.

و در رکعت دوم، حمد و این آیه: «وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَيَعْلَمُهَا إِلاَّ هُوَوَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّوَالْبَحْرِوَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلاَّ يَعْلَمُهَا وَلاَحَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلاَرَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ»[1] را بخواند و چون از خواندن آیه فارغ شد دستها را بلند کند و بگوید: «اَللُّهمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِمَفاتیحِ الْغَیبِ الَّذی لایَعْلَمُها اِلاّ اَنْتَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ وَ اَنْ تَفعلَ بی کَذا وَ کَذا. و می‌گویی: «اَللّهُمَّ اَنْتَ وَلِیُّ نِعْمَتی وَ الْقادِرُعَلی طَلِبَتی تَعْلَمُ حاجَتی فَاَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمُ السَّلامُ لَمّا قَضَیْتُها لی؛ خدایا! تو را بحق کلیدها خزانه‌های غیب که جز تو کسی آنها را نمی‌داند درخواست دارم بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و با من چنین و چنان کنی! خدایا تو ولی نعمت من و توانای بر درخواست منی، حاجت مرا می‌دانی پس تو را بر محمّد و آل محمّد - بر او و ایشان سلام باد - می‌خواهم که حاجت مرا برآوری.

و از خدا حاجت خود را بطلبد، (امید است) خداوند آن‌چه را که خواسته است مرحمت کند».

۲- عبید بن زراره درباره نماز روز پنجشنبه می‌نویسد: از امام صادق علیه‌السلام نقل است، فرمود: «هرکس حاجتی به درگاه خدا دارد باید بعد از ظهر پس از آن‌که غسل کرد چهار رکعت نماز بخواند، در هر رکعتی، سوره فاتحة الکتاب و بیست

---

۱. انعام، ۵۹: «کلیدهای غیب همه در نزد خداست و جز او کسی آن را نمی‌داند، آن‌چه در برّ و بحر است خدا می‌داند و هیچ برگی از درخت نمی‌افتد مگر آن را می‌داند و هیچ دانه‌ای در مخفیگاه زمین نیست و هیچ تر و خشکی مگر اینکه در کتاب مبین ثبت است».

مرتبه انا انزلناه را قرائت می‌کند و چون سلام دادی صد مرتبه می‌گویی: اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ سپس دستهایت را به سمت آسمان بلند می‌کنی، آن قدر یاربّ می‌گویی تا نفست قطع شود و بعد دستها را مقابل صورتت بلند می‌کنی و ده مرتبه یا الله یا الله می‌گویی، آن‌گاه می‌گویی: یا اَللهُ یا اَفْضَلَ مَنْ رُجِیَ وَ یا خَیْرَمَنْ دُعِیَ وَ یا اَجْوَدَ مَنْ اُعْطِیَ وَ یا اَکْرَمَ مَنْ سُئِلَ یا مَنْ لایَعِزُّعَلَیْهِ ما فَعَلَهُ یا مَنْ حَیْثُ ما دُعِیَ اَجابَ.[۱]

ای خدا! ای برترین کسی که امید دارند و ای بهترین کسی که درخواست کنند! و ای بخشنده‌ترین کسی که عطا کند و ای گرامی‌ترین کسی که درخواست نمایند! ای آنکه هر چه کند بر او گران نیست! ای کسی که هرجا خواهند اجابت کند!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْاَلُکَ مُوجِباتِ رَحْمَتِکَ وَ عَزائِمِ مَغْفِرَتِکَ وَ بِاَسْمائِکَ الْعِظامِ وَ بِکُلِّ اِسْمٍ لَکَ عَظیمٌ وَ اَسْأَلُکَ بِوَجْهِکَ الْکَریمُ وَ بِفَضْلِکَ الْعَظیمُ وَ اَسْاَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذی اِذا دُعیتُ بِهِ اَجِبْتَ وَ اِذا سُئِلْتَ بِهِ اَعْطَیْتَ وَ اَسْاَلُکَ بِاسْمِکَ الْعَظیمِ الْعَظیمِ دَیّانَ یَومِ الدّینِ یُحْیِی الْعِظامِ وَ هِیَ رَمیمٌ.[۲]

خدایا از تو درخواست دارم آن‌چه را که موجب رحمت و اسباب مغفرت تواست و به نامهای بزرگت و به همه نامهایت که بزرگ و به حق ذات کریم و به فضل عظیمت و به آن نامت درخواست دارم که هرگاه به آن خوانند اجابت کنی و هرگاه بدان وسیله درخواست کنند عطا فرمایی! و به حق اسم عظیم عظیمت، ای جزادهنده روز جزا و زنده کننده استخوانهای پوسیده!

وَ اَسْاَلُکَ بِاَنَّکَ اللهُ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُیَسِّرَلی اَمْری

---

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۱۷۵.

۲. همان، ص۷۶.

وَ لا تُعَسِّرعَلَيَّ وَ تُسَهِّل لی مَطْلَبَ رِزْقی مِنْ فَضْلِكَ الْواسِعِ یا قاضِیَ الْحاجاتِ یا قَدیراً عَلی ما لا یُقْدِرُعَلَیْهِ غَیْرُكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ وَ اَكْرَمَ الاَكْرَمینَ».

درخواست می‌کنم و درخواست دارم که تو ای خدایی که جز تو معبودی نیست، اینکه بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و کار مرا آسان کنی و بر من دشوار نفرمایی و درخواست روزیم را از فضل گسترده خود سهل گردانی، ای برآورنده حاجتها! ای توانای بر آن چه دیگران ناتوانند ای مهربان‌ترین مهربانان و ای کریم‌ترین کریمان!

۳-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «چون خواستی در شب جمعه نماز شب بخوانی در رکعت اول حمد و «قل هو الله احد» و در رکعت دوم حمد و«قل یا ایها الکافرون» و در سومی حمد و «الم سجده» و در چهارمی حمد و یا «ایها المدثّر» و در پنجمی حمد و «حم سجده» و در ششمی حمد و سوره ملك و در هفتمی حمد و یس و در هشتمی حمد و واقعه سپس نماز (شفع و) وتر را با معوذتین و اخلاص بخوان! و مستحب است در دعای وتر شب جمعه افزوده شود: «اَللّهُمَّ هذا مَكانُ الْبائِسُ الْفَقیرُ مَكانُ الْمُسْتَغیثُ الْمُسْتَجیرُ مَكانُ الْهالِكُ الْغَریقُ مَكانُ الْوَجِلِ الْمُشْفِقِ مَكانُ مَنْ یَفِرُّ بِخَطیئَتِهِ وَ یَعْتَرِفُ بِذَنْبِهِ وَ یَتُوبُ اِلی رَبِّهِ. اَللّهُمَّ قَدْ تَری مَكانی وَ لایَخْفی عَلَیْكَ شَیْ مِنْ اَمْری یا ذَاالْجَلالِ وَ الاْكْرامِ. اَسْأَلُكَ اِنَّكَ عَلَی التَّدْبیرِوَ تُمْضی الْمَقادیرِسُوالَ مَنْ اَساءَ وَ اقْتَرَفَ وَ اسْتَكانَ وَ اعْتَرَفَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ وَ اَنْ تَغْفِرَلی ما مَضی فی عِلْمِكَ مِنْ ذُنُوبی وَ شَهِدَتْ بِهِ حَفِظَتُكَ وَ حَفِظَتْهُ مَلائِكَتِكَ وَ لَمْ یَغِبْ عَنْهُ عِلْمُكَ. قَدْ اَحْسَنْتَ فیهِ الْبَلاءِ فَلَكَ الْحَمْدُ وَ اَنْ تَجاوَزَعَنْ سَیّآتی فی اَصْحابِ الْجَنَّةِ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذی كانُوا یُوعَدُون.[۱]

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد. ص ۹۶.

خدا این جایگاه درمانده تهی‌دست است، این جایگاه، دادخواه پناهجوست، این مکان هلاك‌شونده غریق است جایگاه بیمناك ترسان، جای کسی که به سبب خطایش فرار می‌کند و به گناهش اعتراف دارد و به درگاه پروردگارش باز می‌گردد! خدایا تو جای مرا می‌بینی و چیزی از کار من بر تو پوشیده نیست ای صاحب جلال و اکرام!

خدایا از تو درخواست دارم که دارای تدبیری و اندازه‌ها را مقرّر می‌کنی، درخواست کسی که بد کرده، و مرتکب گناه شده و درمانده و معترف است اینکه بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و گذشته گناهان مرا که در علم تو است و فرشتگانت بدان گواهند و نگهداشته‌اند و از علم تو پوشیده نیست بیامرزی. تو در آنها خوب [مرا] آزمودی، پس سپاس تو را از بدی‌های من بگذری در جمع اهل بهشت با وعدهٔ صدقی که به آنها داده می‌شد.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ ائمةِ الْمُؤمِنينَ. اَللّٰهُمَّ اِنّى اَسْأَلُكَ سُؤالَ مَنِ اشْتَدَّتْ فاقَتَهُ وَ ضَعُفَتْ قُوَّتُهُ؛ سُؤالَ مَنْ لايَجِدُ لِفاقَتِهِ مَسَدّاً وَ لا لِضَعْفِهِ مُقَوِّياً غَيْرُكَ يا ذَالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ. اَللّٰهُمَّ اَصْلِحْ بِالْيَقينِ قَلْبى وَ اَقْبِضْ عَلَى الصِّدْقِ اِلَيْكَ لِسانى وَ قَطِّعْ مِنَ الدُّنْيا حَوائِجى شَفْقاً اِلى لِقائِكَ فى صِدْقِ الْمُتَوَكِّلينَ عَلَيكَ وَ اَسْأَلُكَ خَيْرَكِتابٍ سَبَقَ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ جَلَّ ثَناؤكَ وَ اسْتُجيرَبِكَ اَنْ اَقُولَ لَكَ مَكْروها اَسْتَحِقُّ بِهِ عُقَوبَةَ الْآخِرَةِ.

خدایا بر محمّد و آل محمّد پیشوایان مؤمنان درود و رحمت فرست! خداوندا از تو درخواست می‌کنم چون درخواست کسی که در شدت فقر و ناتوانی قوت است؛ چون درخواست کسی که برای جلوگیری از بیچارگی اش جلوگیر و برای ناتوانیش، توان‌بخشی جز تو ندارد، ای صاحب جلال و اکرام!

خدایا با یقین قلب مرا اصلاح کن و زبان مرا بر راستگویی به درگاهت محدود کن و حوایج مرا از دنیا به شوق دیدار رحمت خود در جمع توکّل‌کنندگان برخودت قطع کن و از تو بهترین نامه عمل گذشته را می‌طلبم و از بدترین آن به تو خداوند بزرگ پناه می‌برم! و از این‌که ناروایی بگویم از تو پناه می‌خواهم که از آن بابت سزاوار مجازات اخروی می‌گردم.

وَ اَسْأَلُكَ عِلْمَ الْخائِفینَ وَ اِنابَةَ الْمُخْبِتینَ وَ یَقینَ الْمُتَوَكِّلینَ وَ تَوَكُّلَ الْمُوقِنینَ بِكَ وَ خَوفَ الْعالَمینَ وَ اِخْباتَ الْمُنیبینَ وَ شُكْرَ الصّابِرینَ وَ صَبْرَ الشّاكِرینَ وَ اللِّحاقَ بِالاِحْیاءِ الْمَرْزوقینَ آمینَ آمینَ یا اَوَّلَ الاَوَّلینَ وَ یا آخِرَ الْآخِرینَ یا اَللهُ یا رَحْمانُ یا اَللهُ یا رَحیمُ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُغَیِّرُ النِّعَمَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنُوبُ الَّتی تُوجِبُ النِّقَمَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُورِثُ النَّدَمَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَحْبِسُ الْقِسَمَ وَاغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تَهْتِكُ الْعِصَمْ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُنْزِلُ الْبَلاءَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تُدیلُ الاَعْداءَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تَقْطَعُ الرَّجاءَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنوبَ الَّتی تَحْبِسُ غَیْثَ السَّماءِ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَظْلِمُ الْهَواءَ وَ اغْفِرْلِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَكْشِفُ الْغِطاءَ».

خداوندا! از تو آگاهی ترسناکان و بازگشت امیدواران و یقین توکّل کنندگان و توکّل اهل یقین به رحمت تو و بیم آگاهان و امیدواران توبه‌کنندگان و سپاسگزاری بردباران و بردباری سپاسگزاران و پیوستن به زندگان روزی‌خوار (شهداء) را می‌طلبم! آمین! آمین! ای سرآغاز سلسله موجودات و ای پایانبخش پسینیان! ای خدا! ای بخشاینده! ای خدا! ای مهربان! بر محمّد و آلش درود فرست و گناهانی را که نعمت‌ها را دگرگون سازد و گناهانی را که باعث عذاب گردد و گناهانی را که موجب ندامت شود و گناهانی را که مانع روزی‌ها گردد و گناهانی

را که پرده عصمت مرا بدرد و گناهانی که باعث نزول بلا شود و گناهانی را که دشمنان را بازگرداند و گناهانی را که رشته امیدم را قطع کند و گناهانی را از نزول باران آسمانی مانع شود و گناهانی که هوا را تیره سازد و گناهانی را که باعث رسوایی من گردد، بیامرز!

۴-محمّد بن علی حلبی در روزه جمعه خدمت امام صادق علیه‌السلام رسید، عرض کرد: بهترین کاری را که در چنین روزی انجام دهم برمن بیاموزید! فرمود: «یا محمّد! من کسی را از فاطمه (علیها السلام) در نزد رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله محبوب‌تر و از آن‌چه پدرش محمّد بن عبدالله صلی‌الله‌علیه‌وآله به او آموخت برتر سراغ ندارم، فرمود: هرکس صبح جمعه غسل کند و چهار رکعت نماز، دو رکعت دو رکعت بخواند؛ در رکعت اول سوره حمد و پنجاه مرتبه «اذا زلزلت» و در چهارمی حمد و پنجاه مرتبه «اذا جاء نصرالله» را قرائت کند که این سوره نصر آخرین سوره‌ای است که نازل شده است. و چون فارغ شد این دعا را بخواند:

اِلهی وَ سَیِّدی مَنْ تَهَیَّأَ اَو تَعَبَّأَ اَو اَعَدَّ اَو اِسْتَعَدَّ لِوَفادَةِ مَخْلُوقٍ رَجاءَ رَفْدِهِ وَ فَوائِدِهِ وَ نائِلِه وَ فَواضِلِهِ وَ جَوائِزِهِ فَاِلَیْكَ یا اِلهی کانَتْ تَهیئَتی وَ تَعْبِتی وَ اِعْدادی وَ اِسْتِعْدادی رَجاءَ رَفْدِكَ وَ فَوائِدِكَ وَ مَعْرُوفَكَ وَ نائِلِكَ وَ جَوائِزِكَ فَلا تُخَیِّبْنی مِنْ ذالِكَ. یا مَنْ لاتُخَیِّبُ عَلَیْهِ مَسْأَلَةُ السّائِلِ وَ لا تَنْقُصُهُ عَطِیَّةُ نائِلٍ فَاِنّی لَمْ آتِكَ بِعَمَلٍ صالِحٍ قَدَّمْتُهُ وَ لا شَفاعَةَ مَخْلوقٍ رَجَوْتُهُ، اَتَقَرَّبُ اِلَیْكَ بِشَفاعَتِهِ اِلاّ مُحَمّداً وَ اَهْلَ بَیْتِهِ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَ عَلَیْهِمْ. اَتَیْتُكَ اَرْجُو عَظیمَ عَفْوِكَ الَّذی عُدْتَ بِهِ عَلَى الْخاطِئینَ عِنْدَ عُکُوفِهِمْ عَلَى الْمَحارِمِ فَلَمْ یَمْنَعْكَ طُولَ عُکُوفِهِمْ عَلَى الْمَحارِمِ اَنْ جُدْتَ عَلَیْهِمْ بِالْمَغْفِرَةِ وَ اَنْتَ سَیِّدِی الْعَوّادُ بِالنَّعْماءِ وَ اَنَا الْعَوّادُ بِالْخَطاءِ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطّاهِرینَ اَنْ تَغْفِرَلی ذَنْبِیَ الْعَظیمَ فَاِنَّهُ لایَغْفِرُ الْعَظیمَ اِلاَّ الْعَظیمُ یا

عَظـیمُ یـا عَظیمُ یـا عَظیمُ یـا عَظیمُ یـا عَظیمُ یـا عَظیمُ».[۱]

خدایا! ای آقای من! هر کس برای ورود بر مخلوقی به امید لطف، فواید، احسان و بخشش‌ها و جایزه‌های او خود را آماده و مهیّا و یا زمینه‌سازی می‌کند! من هم ای خدا! آمادگی و مهیا شدن و آمدنم به درگاه توبه امید لطف و فواید و عطا و جوایز تو آمده‌ام! پس مرا از آنها محروم نفرما! ای خدایی که هیچ درخواست کننده‌ای را ناامید نمی‌کنی و برخورداری کسی از عطایت چیزی نکاهد! زیرا که من عمل نیکی را به درگاهت نیاورده و به امید شفاعت کسی نیامده‌ام تا به شفاعت او به درگاهت تقرّب جویم جز محمّد و اهل بیت او - درودت بر او و بر ایشان باد! - به امید عفو عظیمت که آن‌را برای عفو خطاکاران آماده کرده‌ای با وجود اصرار آنها بر گناهان و این اصرار طولانی به گناهان مانع از عفو تو نگردیده است که آنها را به رحمت خود دریابی!

تو ای سرورم! که شیوه‌ات احسان و بخشندگی است و من شیوه‌ام خطا و گناه! از تو به حق محمّد و آل پاکش صلی الله علیه و آله درخواست دارم که گناه عظیم مرا بیامرزی چرا که گناه بزرگ جز بخشاینده بزرگ نبخشد! ای بزرگ! ای بزرگ! ای بزرگ! ای بزرگ! ای بزرگ! ای بزرگ! ای بزرگ!

۵- داوود بن کثیر از پدرش نقل کرده که می‌گوید: خدمت سرورم امام صادق علیه السلام رسیدم، دیدم نماز می‌خواند، بعد دیدم در رکعت دوم در حال قیام قنوت خواند، رکوع و سجود سپس رو به درگاه خدای تعالی کرد.

آنگاه فرمود: «ای داوود! این دو رکعت را به خدا کسی بجا نمی‌آورد که آتش

---

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۱۸۹.

دوزخ را پس از انجام آن که من انجام دادم به چشم خود ببینند».

من از جای خود بلند نشدم تا به من آموخت. محمّد بن داود گفت: پدر! همان طوری که آن حضرت به توآموخت، توهم به من بیاموز! (پدرم) گفت: من از آن بیم دارم که تو[آن را] ضایع کنی! گفتم: هرگز ان شاءالله! گفت: چون روز جمعه شد پیش از ظهرآن دو رکعت را بجا آور؛ در رکعت اول فاتحة الکتاب و «انّا انزلناه» و در رکعت دوم فاتحة الکتاب و «قل هو الله احد» را قرائت کن و نماز را با فاتحه شروع می‌کنی و چون از قرائت «قل هو الله احد» در رکعت دوم فارغ شدی، دست‌ها را پیش از رکوع بالا ببرو بگو: **اِلهی اِلهی اِلهی اَسْأَلُكَ راغِباً وَ اَقْصُدُكَ سائِلاً واقِفاً بَيْنَ يَدَيْكَ مُتَضَرِّعاً اِلَيْكَ اَنْ اَقْنَطَتَنی ذُنُوبی نَشَطَنی عَفْوُكَ وَ اِنْ اَسْكَنْتَنی عَمَلی اَنْطَقَنی صَفْوُكَ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ اَهْلِ بَيْتِهِ وَ اَسْأَلُكَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ.**[1]

خدایا خدایا خدایا! تو را مشتاقانه مسألت و سائلانه آهنگ تو را کرده و به زاری در آستانه تو ایستاده‌ام که گناهانم را ناامید کرده ولی عفو تو مرا به نشاط آورده است و اگرچه عمل من، مرا بیچاره کرده ولی گذشت تو مرا به زبان آورده است، پس بر محمّد و اهل بیتش درود فرست و از تو بخشش، بخشش درخواست دارم !

آن‌گاه رکوع می‌روی و از تسبیحت که فارغ شدی، بگو: **هذا وُقُوفُ الْعائِذِ بِكَ يا رَبِّ اَدْعُوكَ مُتَضَرِّعاً وَ راكِعاً مُتَقَرِّباً اِلَيْكَ بِالذِّلَّةِ خاشِعاً فَلَسْتُ بِاَوَّلِ مُنْطِقٍ مِنْ حِشْمَةٍ مُتَذَلِّلاً اَنْتَ اَحَبُّ اِلَيَّ مَولایَ اَنْتَ اَحَبُّ اِلَيَّ.**

پروردگارا! این ایستادن پناهنده تواست، پرودگارا تو را با آه و ناله فرا می‌خوانم

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد. ص ۱۸۹.

و در حال رکوع با ذلّت و خشوع به درگاهت تقرّب می‌جویم! پس من نخستین کسی نیستم که از حشمت تو احساس خواری می‌کنم، تو محبوب‌ترین، محبوب‌ترین کسی به من!

و چون سجده کردی دستهایت را باز کن مانند کسی که درخواست حاجت می‌کند و بگو: سُبْحانَ رَبِّیَ الْاَعْلی وَ بِحَمْدِهِ رَبِّ هذِهِ یَدایَ مَبْسُوطَةٌ بَیْنَ یَدَیْكَ هذِهِ جَوامِعُ بَدَنی خاضِعَةٌ بِفَنائِكَ وَ هذِهِ اَسْبابی مُجْتَمَعَةٌ لِعِبادَتِكَ لااَدْری بِاَیِّ نَعْمائِكَ اَقُولُ وَ لاَیِّها اَقْصُدُ لِعِبادَتِكَ اَمْ لِمَسْأَلَتِكَ اَمِ الرَّغْبَةُ اِلَیْكَ فَامْلَأْقَلْبی خَشْیَةً مِنْكَ وَ اجْعَلْنی فی کُلِّ حالاتی لَكَ قَصْدی اَنْتَ سَیِّدی فی کُلِّ مَکانٍ وَ اِنْ حَجَبَتْ عَنْكَ اَعْیُنُ النّاسِ اِلَیكَ اَسْأَلُكَ بِكَ اِذْ جَعَلْتَ فِیَّ طَمَعاً فیكَ بِعَفْوِكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ وَ تَرَحَّمَ مَنْ یَسْأَلُكَ وَ هُوَمَنْ قَدْ عَلِمْتَ بِکَمالِ عُیُوبِهِ وَ ذُنُوبِهِ لَمْ یَبْسُطْ اِلیكَ یَدَهُ اِلاّ ثِقَةً بِكَ وَ لا لِسانِهِ اِلاّ فَرَحاً بِكَ.

منزّه است پروردگار بلند پایه‌ترم و او را می‌ستایم. پروردگارا! اینك دستهایم را به درگاهت گشوده و تمام بدنم در آستانه‌ات خاضع و تمام وسایلم برای عبادتت فراهم آمده، نمی‌دانم از کدام نعمت سخن گویم و به خاطر کدام یك تو را ستایش کنم؟ برای درخواستِ از تو یا اشتیاق به تو؟ بنابراین دلم را از خشیت خود آکنده ساز و مرا در هر حال متوجه خودت گردان! ای آقای من! تو در همه جا هستی اگرچه از چشم مردم پنهانی به حقّ خودت درخواست می‌کنم چون در من طمع بخشش خود را قرار داده‌ای که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و به درخواست کننده‌ات ترحّم کنی که به کمال عیب‌ها و گناهانش بخوبی آگاهی، دست به درگاهت بلند نکرده مگر با اطمینان به تو و زبان نگشوده مگر به خاطر شادی وسیلهٔ تو.

فَارْحَمْ مَنْ کَثُرَذَنْبُهُ عَلی قِلَّتِهِ وَ قَلَّتْ ذُنُوبُهُ فی سِعَةِ عَفْوِكَ وَ جَرَأَنی جُرْمی وَ ذَنْبی بِما جَعَلْتَ مَنْ طَمعِ اِذا یَئِسَ الْغَرُورُ الْجَهُولُ مِنْ فَضْلِكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ وَ اَسْأَلُكَ لِاِخْوانی فیكَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ.

پس بـرآنکه بـا وجـود ناچیزیـش گناهـش فـراوان و در برابـر عفو گسـترده تو گناهانـش انـدك اسـت. درحالی‌که جرمـم و گناهم با وجـود طمع عفـوی که قرار داده‌ای مرا گسـتاخ نموده اسـت با این حـال مغرورِ نادان از فضل تـو نومید گردد! درخواسـت دارم که بر محمّد و آل محمّد درود فرسـتی و برای برادران ایمانیم عفو، عفو تو را می‌طلبم !

آنگاه می‌نشینی، دوباره سجده می‌روی و می‌گویـی: یا مَنْ هَدانی اِلَیْهِ وَ دَلَّنی عَلَیْهِ حَقیقَةُ الْوُجُودِ عَلَیْهِ وَساقَنی مِنَ الْحَیْرَةِ اِلی مَعْرِفَتِهِ وَ بَصَّرَنی رُشْدی بِرَأْفَتِهِ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَقْبِلْنی عَبْداً وَلاتَذَرْنی فَرْداً اَنْتَ اَحَبُّ اِلَیَّ مَوْلایَ، اَنْتَ اَحَبَّ اِلَیَّ مَوْلایَ؛ ای آنکه حقیقت هستی مرا به سوی او هدایت و راهنمایی کرد و از سرگردانی به شناخت او کشاند! و عقل من به مهرورزی او آگاهی یافت! بر محمّد و آل محمّد درود فرست و مرا به بندگی بپذیـر و تنها نگذار، مولای من! تو به من محبوب‌تری! تو به من محبوب‌تری!.

۶-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «چون یکی از شما را حاجتی پیش آمد باید روزهای چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بگیرد و چون روز جمعه شد غسل کند و لباس تمیزی بپوشد سپس به بلندترین جای خانه خود برود پس دو رکعت نماز بخواند و آنگاه دست به طرف آسمان بلند کند و بگوید:

اَللّهُمَّ اَنّی حَلَلْتُ بِساحَتِكَ لِمَعْرِفَتی بِوَحْدانیّتكَ وَ صَمَدانِیَّتِكَ وَ اِنَّهُ لاقادِرَ عَلی

قَضاءِ حاجَتی غَیْرُکَ وَ قَدْ عَلِمْتُ یا رَبِّ اَنَّهُ کُلَّ ما شاهَدْتَ نِعْمَتَکَ عَلَیَّ اِشْتَدَّتْ فاقَتی اِلَیْکَ وَ قَدْ طَرَقَنی یا رَبِّ مِنْ مُهِمِّ اَمْری ما قَدْ عَرِفْتَهُ قَبْلَ مَعْرِفَتی لِاَنَّکَ عالِمٌ غَیْرَ مُعَلَّمٍ فَاَسْئَلُکَ بِالاِسْمِ الَّذی وَضَعْتَهُ عَلَی السَّماواتِ فَانْشَقَّتْ وَ عَلَی الاَرْضینَ فَانْبَسَطَتْ وَ عَلَی النُّجُومِ فَانْتَثَرَتْ وَ عَلَی الْجِبالِ فَاسْتَقَرَّتْ. وَ اَسْأَلُکَ بِالاِسْمِ الَّذی جَعَلْتَهُ عِنْدَ مُحَمَّدٍ وَ عِنْدَ عَلِیٍّ وَ عِنْدَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ وَ عِنْدَ الأئِمَةِ کُلِّهُمْ صَلَواتُ اللهِ عَلَیْهِمْ اَجْمَعینَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَقْضِیَ لی یا رَبِّ حاجَتی وَ تُیَسِّرَ لی عَسیرَها وَ تَکْفِیَنی مُهِمَّها وَ تَفْتَحَ لی قَفْلَها فَاِنْ فَعَلْتَ فَلَکَ الْحَمْدُ وَ اِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَلَکَ الْحَمْدُ غَیرَ جائِرٍ فی حُکْمِکَ وَ لامُتَّهِمٍ فی قَضائِکَ وَ لا حائِفٌ فی عَدْلِکَ.

خدایا با شناخت یکتایی و بی‌نیازی تو به درگاهت فرود آمدم و اینکه جز تو کسی قادر به برآوردن حاجت من نیست، پروردگارا! دانستم که هر چه از نعمت تو را مشاهده کردم احتیاجم به تو بیشتر شد! پروردگارا تو مشکل کار مرا که گریبان‌گیر من شده پیش از من می‌دانستی، زیرا که تو دانای بدون تعلیمی! پس به آن نامت که بر آسمانها نهادی، شکافته شد و بر زمینها گسترده شد و بر ستارگان، پراکنده شد و بر کوه‌ها آرام گرفت، درخواست دارم و به آن اسمت که نزد محمّد، علی، حسن، حسین و همه امامان صلوات علیهم اجمعین قرار دادی درخواست می‌کنم که بر محمّد و آل درود فرستی و ای پروردگار حاجت مرا برآوری و دشواری کار مرا آسان کنی و مهمّ آن را کفایت نمایی و قفل آن‌را بگشایی؛ اگر چنان سپاس تو را و اگر نکنی باز هم سپاس سزای تو است زیرا که تو در حکمت ستم نکنی و در قضایت متهم نیستی و در عدالت خود متجاوز نباشی!

آنگاه سمت راست صورت خود را بر زمین گذاشته، می‌گویی: اَللّٰهُمَّ اِنَّ

يُونُسَ بْنِ مَتّى عَبْدُكَ وَ نَبِيُّكَ دَعاكَ فى بَطْنِ الْحُوتِ بِدُعائى هذا فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ اَنَا اَدْعُوكَ فَاسْتَجِبْ لى بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْكَ.

خدایا یونس بن متّی بنده و پیامبرت در شکم ماهی با همین دعای من تورا خواند، او را اجابت کردی و من هم تورا می‌خوانم بحق محمّد و آل محمّد برتو دعایم را مستجاب کن!

سپس می‌گویی: اَللّهُمَّ اِنّى اَسْأَلُكَ حُسْنَ الظَّنِ بِكَ وَ الصِّدْقَ فِى التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ وَ اَعُوذُ بِكَ اَنْ تُبْتِلَنى بِبَلِيَّةٍ تُحَمِّلنى ضَرُورَتُها عَلى رُكوبِ مَعاصِيكَ وَ اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَقُولَ قَولاً اَلْتَمِسُ بِهِ سِواكَ وَ اَعُوذُ اَنْ تَجْعَلَنى عِظَةً لِغَيْرى وَ اَعُوذُ بِكَ اَنْ يَكُونَ اَحَدٌ اَسْعَدُ بِما آتَيْتَنى مِنّى وَ اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَتَكَلَّفَ طَلَبُ ما لَمْ تَقْسِمْ لى وَ ما قَسَمْتَ لى مِنْ قِسْمٍ اَوْ رَزَقْتَنى مِنْ رِزْقٍ فَأْتِنى بِهِ فى يُسْرٍ مِنْكَ وَ عافِيَةٍ حَلالاً طَيِّبا وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُزَحْزِحُ بَيْنى وَبَيْنِكَ اَوْ يَصْرِفُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ عَنّى وَ اَعُوذُ بِكَ اَنْ تَحُولَ خَطيئَتى وَ جُرْمى وَ ظُلْمى وَ اتّباعى هَوايَ وَ اسْتِعْمالِ شَهْوَتى دُونَ مَغْفِرَتِكَ وَ رِضْوانِكَ وَ ثَوابِكَ وَ نائِلِكَ وَ بَرَكاتِكَ وَ وَعْدِكَ الْحَسَنِ الْجَميلِ عَلى نَفْسِكَ يا جَوادُ يا كَريمُ.

خداوندا من از تو حسن ظن به خودت و صدق در توکل بر تورا درخواست دارم و از اینکه مرا با بلیه‌ای آزمایش کنی که پیآمد آن ارتکاب گناهانت باشد، به تو پناه می‌برم و از اینکه سخنی بگویم که بدان وسیله دیگری را بخواهم به تو پناه می‌برم و از اینکه مرا مایه عبرت دیگران قرار دهی به تو پناه می‌برم. و از اینکه کسی با آن‌چه به من داده‌ای خوشبخت‌تر از من باشد، به تو پناه می‌برم! و از اینکه طلب چیزی که نصیب من نکرده و یا قسمتم فرموده‌ای یا روزیی که به من داده‌ای خود را به زحمت بیندازم به تو پناه می‌برم! پس آن‌را در آسانی و عافیت؛ حلال پاکیزه مرا عطا کن!

خدایا از هر چیزی که بین من و تورا تغییر دهد یا بین من و تورا دور سازد به توپناه می‌برم یا به حق ذات بخشنده‌ات از من بازگردد! و از اینکه خطا و جرمم و پیروی از هوای نفسم و شهوت‌رانیم مانع آمرزش و رضوان و پاداش و عطا و برکات و وعدهٔ نیکو و فریبایت بر خود، شود به توپناه می‌برم ای بخشاینده! ای بخشایشگر!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَتَقَرَّبُ اِلَیكَ بِنَبِیِّكَ وَ صَفِیِّكَ وَ حَبیبِكَ وَ اَمینِكَ وَ رَسُولِكَ وَ خِیَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ الذّابِّ عَنْ حَریمِ الْمُؤْمِنینَ الْقائِمِ بِحُجَّتِكَ الْمُطیعِ لِاَمْرِكَ الْمُبَلِّغُ لِرِسالاتِكَ النّاصِحِ لِاُمَّتِهِ حَتّی اَتاهُ الْیَقینُ اِمامَ الْخَیْرِ وَ والِدِ السِّبْطَیْنِ الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ رَیحانَتَی رَسُولِكَ وَ شَنْفِی عَرْشِكَ وَ سَیِّدی شَبابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ مُغَسِّلِ جَسَدِ رَسُولِكَ وَ حَبیبِكَ الطَّیِّبِ الطّاهِرِ وَ مُلَحِّدِهِ فی قَبْرِهِ. اَللّٰهُمَّ فَبِحَقِّهِ عَلَیْكَ وَ بِحَقِّ مُحِبّیهِ مِنْ اَهْلِ السَّماواتِ وَ الْاَرْضِ اغْفِرْلی وَ لِوالِدَیَّ وَ اَهْلی وَ وَلَدی وَ قَرابَتی وَ خاصَّتی وَ عامَّتی وَ جَمیعِ اِخْوانِیَ الْمُؤْمِنینَ وَ الْمُؤْمِناتِ الْاَحْیاءِ مِنْهُمْ وَ الْاَمْواتِ وَ سُقْ اِلَیَّ رِزْقاً واسِعاً مِنْ عِنْدِكَ تَسُدَّ بِهِ فاقَتی وَ تَلُمُّ بِهِ شَعْثی وَ تُغْنی بِهِ فَقْری یا خَیْرَ الْمَسْؤُلینَ وَ یا خَیْرَ الرّازِقینَ وَ ارْزُقْنی خَیْرَ الدُّنْیا وَ الْآخِرَةِ یا قَریبُ یا مُجیبُ.

خدایا! من به درگاهت تقرّب می‌جویم به وسیله پیامبر، برگزیده، حبیب، امین، فرستاده و منتخب از بین خلقت و مدافع حریم مؤمنان، بپادارنده حجت و مطیع فرمان و تبلیغ کنندهٔ رسالاتت، خیرخواه امّتش تا به هنگام مرگ پیشوای خیر، رهبر نیکی، خاتم پیامبران، سرور رسولان و پیشوای پرهیزکاران و حجت تو بر عالمیان، فراخوان به راه راست توکه او را خداوندا! پس به حقّ او بر تو و به حقّ دوستدارانش از اهل آسمانها و زمین! مرا بیامرز و پدر و مادر و خانواده و فرزندان و خویشان و افراد خاص و عام من و همه برادران مؤمن و زنان با ایمان، زنده و

مرده‌شان را بیامرزا! و از جانب خود روزیِ فراخی را جانب من سوق ده که بدان وسیله جلوی تنگدستی مرا ببندی و پریشان‌حالی مرا علاج کنی و نیازمندی مرا بی‌نیاز سازی! ای بهترین درخواست شده و ای نیکوترین روزی‌دهندگان! خیر دنیا و آخرت را نصیب من گردان ای نزدیك! ای اجابت کننده!

اَللّٰهُمَّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالْوَلِيِّ الْبارِّالتَّقِيِّ الطَّيِّبِ الزَّكِيِّ الاَمامِ بْنِ الامامِ السّيدِ بنِ سَيِّدِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالْقَتيلِ الْمَسْلُوبِ قَتيلِ كَرْبلاء الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِسَيِّدِ الْعابِدينَ وَ قُرَّةِ عَيْنِ الصّالِحينَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِباقِرِالْعِلْمِ صاحِبِ الْحِكْمَةِ وَ الْبَيانِ وَ وارِثِ مَنْ كانَ قَبْلَهُ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالصّادِقِ الْخَيْرِالْفاضِلِ جَعْفَرِبْنِ مُحَمَّدٍ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالْكَريمِ الشَّهيدِ الْهادِي الْمَولى موسى بْنِ جَعْفَرٍوَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالشَّهيدِ الْغَريبِ الْحَبيبِ الْمَدْفونِ بِطوسٍ عَلى بْنِ مُوسى. وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالزَّكِي التَّقِيِّ مُحَمَّد بْنِ عَلِيٍّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالطُّهْرِالطّاهِرِالنَّقى عَلىّ بنِ مُحَمَّدٍ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِوَلِيِّكَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِالْبَقيَّةِ الْباقى الْمُقيمِ بَيْنَ اَوليائِهِ الَّذى رَضيتَهُ لِنَفْسِكَ الطَّيِّبِ الطّاهِرِالْفاضِلِ الْخَيْرِنُورِ الاَرْضِ وَ عِمادِها وَ رَجاءَ هذِهِ الاُمَّةِ وَ سَيِّدِها الآمِرِبِالْمَعْرُوفِ وَ النّاهى عَنِ الْمُنْكَرِالنّاصِحِ الاَمينِ الْمُؤَدّى عَنِ النَّبيّينَ وَ خاتَمِ الاَوصِياءِ النُّجَباءِ الطّاهِرينَ صَلَواتُ اللهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعينَ.

خدایا به وسیله ولیّ نیکوکار، پرهیزکار پاك، پاکیزه امام فرزند امام، سرور پسر سرور حسن بن علی به درگاه تو تقرّب می‌جویم. و به وسیله کشته سر به نیزه، شهید کربلا، حسین بن علی به تو تقرّب می‌جویم و به وسیله سرور عابدان و نور چشم صالحان علی بن حسین به درگاهت تقرّب می‌جویم! و به وسیله شکافنده علم صاحب حکمت و بیان، و وارث پیشینیان محمّد بن علی به تو تقرّب می‌جویم! و به وسیلهٔ صادق نیکوکردار، برومند، جعفربن محمّد

به درگاهت تقرّب می‌جویم! و به وسیلهٔ بزرگوار شهید، راهنما مولا موسی بن جعفر به درگاهت تقرّب می‌جویم! و به وسیله آن شهید غریب دوست داشتنی مدفون در طوس علی بن موسی، به تو تقرّب می‌جویم. و به وسیله آن پاکیزهٔ پرهیزکار محمّد بن علی به درگاهت تقرّب می‌جویم! و به وسیله پاك پاکیزهٔ پرهیزکار علی بن محمّد به تو تقرّب می‌جویم! و به وسیله ولیّت حسن بن علی به درگاهت تقرّب می‌جویم و به وسیله بقیّه بازمانده، آن‌که بین اولیایت اقامت دارد، کسی‌که تو او را برای خود پسندیده‌ای؛ پاك و پاکیزه، برومند نیکوکار، مایهٔ روشنایی زمین و ستون آن و مایهٔ امید این امّت و سرورشان، آنکه امر به معروف و نهی از منکر کند، خیرخواه امین است از طرف پیامبران ادای حقوق کند و پایان بخش اوصیای نخبهٔ پاکیزگان، درود خدا بر همه ایشان باد! به درگاه تو تقرّب می‌جویم!

وَ قائِدَ الْخَيْرِ وَ خاتَمِ النَّبِيّينَ وَ سَيِّدِ الْمُرْسَلينَ وَ اِمامَ الْمُتَّقينَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى الْعالَمينَ الدّاعى اِلى صِراطِكَ الْمُسْتَقيمِ الَّذى بَصَرْتَهُ سَبيلَكَ وَ اَوضَحْتُ لَهُ حُجَّتَكَ وَ بُرْهانكَ وَ مَهَّدْتُ لَهُ اَرْضَكَ وَ اَلْزَمْتَهُ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ وَ عَرَجْتَ بِهِ اِلى سَماواتِكَ.

فَصَلّى بِجَميعِ مَلائِكَتِكَ وَ غَيْبَتِهِ فى حُجُبِكَ فَنَظَرَ اِلى نُورِكَ وَ رَأى آياتِكِ وَ كانَ مِنْكَ قابَ قَوسَيْنِ او اَدْنى فَاَوْحَيْتَ اِلَيْهِ بِما اَوْحَيْتَ وَ ناجَيْتَهُ بِما ناجَيْتَ وَ اَنْزَلْتَ عَلَيْهِ وَحْيِكَ عَلى لِسانِ طاوُوسِ الْمَلائِكَةِ الرّوحِ الاَمينِ رَسُولِكَ يا رَبَّ الْعالَمينَ فَاَظْهَرَ الدّينَ لاَوْلِيائِكَ الْمُتَّقينَ فَاَدّى حَقَّكَ وَ فَعَلَ ما اَمَرْتَ بِهِ فى كِتابِكَ بِقَوْلِكَ.

«يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِن رَبِّكَ وَإِن لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ» فَفَعَلَ ﷺ وَ بَلَّغَ رِسالاتِكَ وَ اَوْضَحَ حَجَّتَكَ فَصَلِّ اَللّهُمَّ عَلَيْهِ اَفْضَلَ ما صَلَّيْتَ عَلى اَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ اَجْمَعينَ وَ اغْفِرْلى وَ ارْحَمْنى وَ تَجاوَزْ

عَنّى وَ ارْزُقْنى وَ تَوَفَّنى عَلى مِلَّتِهِ وَاحْشُرْنى فى زُمْرَتِهِ وَاجْعَلْنى مِنْ جبرانِهِ فى جَنَّتِكَ اِنَّكَ جَوادٌ كَريمٌ.

راه بلد خود کرده بودی و حجتّ و برهانت را برای او روشن کرده و زمینت را گهواره او ساختی و او را با حقیقت معرفت خود درآمیختی و او را به آسمانهایت بردی، پس با تمام فرشتگانت نماز گزارد و او را در حجاب‌های خود پنهان ساختی پس به نور تو نگریست و آیات تو را مشاهده کرد و به درگاه تو چون قاب قوسین یا نزدیکتر شد، پس به او آن‌چه لازم بود وحی کردی و آن‌چه خواستی به صورت نجوا به او گفتی و وحی خویش را به زبان طاووس فرشتگان روح‌الامینِ پیام‌رسانت بر او نازل کردی ای پروردگار عالمیان! پس او دین را برای دوستان پرهیزکارت آشکار کرد و حق تو را ادا نمود و آن‌چه را که در کتابت به او فرمان دادی انجام داد! با این بیان: «ای پیامبر! آن‌چه را از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است به مردم برسان اگر از این کار خودداری کنی (که هرگز نمی‌کنی رسالت خدا را تبلیغ نکرده‌ای، خداوند تو را از خطرات نگاه خواهد داشت»[1].

بنابراین خداوندا بر او برترین درودت را که به یکی از تمام خلقت می‌فرستی، بفرست و مرا بیامرز و رحمت کن و از من بگذر! و روزیم ده و بر ملّت وی بمیران! و در زمرهٔ او محشورم کن و از همسایگان او در بهشت قرارم ده، چرا که تو بخشایندهٔ بزرگواری!

اَللّهُمَّ وَ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِوَلِيِّكَ وَ خِيرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ وَصِيّ نَبِيِّكَ مَولاىَ وَ مَولَى الْمُؤْمِنينَ وَ الْمُؤْمِناتِ قَسيمِ النّارِ وَ قائِدِ الْاَبْرارِ وَ قاتِلِ الْكَفَرَةِ وَ الْفُجّارِ وَ وارِثِ الْاَنْبِياءِ وَ سَيِّدِ الْاَوْصِياءِ وَ الْمُؤَدّى عَنْ نَبِيِّهِ وَ الْمُوفى بِعَهْدِهِ وَ الذّائِدِ عَنْ حَوضِهِ الْمُطيعِ لاَمْرِكَ

۱. مائده، ۶۷.

عَیْنِكَ فی بَلادِكَ وَ حُجَّتِكَ عَلی عِبادِكَ زَوجِ الْبَتولِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ اَللّهُمَّ بِهولاءِ اَتَوَسَّلُ اِلَیْكَ وَ بِهِمْ اَتَقَرَّبُ اِلَیْكَ وَ بِهِمْ اَقْسِمُ عَلَیْكَ وَ بِحَقِّهِمْ عَلَیْكَ اَلاّ غَفَرْتَ لی وَ رَحِمْتَنی وَ رَزَقْتَنی رِزْقا واسِعا تُغْنِیَنی بِهِ عَمَّنْ سِواكَ یا عُدَّتی عِنْدَ كُرْبَتی وَ یا صاحِبی عِنْدَ شِدَّتی وَ یا وَلِیِّ عِنْدَ نِعْمَتی یا عِصْمَةَ الْخائِفِ الْمُسْتَجیریا رازِقَ الطِّفْلِ الصَّغیریا مُغْنِی الْبائِسِ الْفَقیریا مُغیثَ الْمَلْهوفِ الضَّریریا مُطْلِقَ الْمُكَبِلِ الاَسیرِوَ یا جابِرَالْعَظیمِ الْكَسیرِیا مُخَلِّصَ الْمَكْرُوبِ الْمَسْحونِ.

خداوندا به درگاه تووسیله ولیّت و برگزیده از میان خلقت و وصیّ پیامبرت مولای من و مولای مردان و زنان با ایمان، تقسیم کنندهٔ آتش دوزخ و رهبر نیکوکاران و کُشَندهٔ کافران و تبهکاران و وارث پیامبران و سرور اوصیا و ادا کننده از جانب پیامبرت و وفا کننده به پیمانش و دور کنندهٔ نااهلان از حوضش، آنکه مطیع فرمان تو؛ دیدبان تو در بین شهرو دیارت و حجت تو بر بندگانت، همسر بتول بانوی زنان جهان و پدر سبطین (نوادگان پیامبر) حسن و حسین، دو گل خوشبوی رسولت و دو گوشواره عرشت و دو آقای جوانان اهل بهشت، شوینده و غسل دهنده پیکر رسول و حبیب تو پاك و پاکیزه و لحدگذار او در قبرش، تقرّب می جویم!

خداوندا! به وسیله اینان به تو توسّل می‌جویم و به وسیلهٔ آنها به درگاهت تقرّب، و به آنها تورا سوگند می‌دهم و به حق ایشان برتو که مرا بیامرزی و برمن ترحّم کنی و به من روزی فراخی دهی تا بدان وسیله از غیر خودت مرا بی‌نیاز سازی، ای پشتوانهٔ من به هنگام بلا و ای صاحب در وقت شدّت و رنج و ای سرپرست من در وقت نعمتم! یا نگهبان، بیمناك پناه‌خواه! ای روزی‌دهندهٔ طفل خردسال! ای بی‌نیاز کننده بیچاره مستمند! ای فریادرس غمدیدهٔ رنج‌کشیده،

ای آزادکنندهٔ زنجیر کشیده اسیر! ای جبران‌کننده استخوان شکسته!! ای آزادکنندهٔ بلادیدهٔ زندانی !

اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تَرْزُقَنی رِزْقاً واسِعاً بِهِ شَعْثی وَ تَجْبُرُبِهِ فاقَتی وَ تَسْتُرْبِهِ عَورَتی وَ تُغْنی بِهِ فَقْری وَ تَقْضی بِهِ دینی وَ تِقُرُّبِهِ عَیْنی یا خَیْرَمَنْ سُئِلَ وَ یا اَوْسَعَ مَنْ جاءَ وَ اَعْطی وَ اَرْأَفُ مَنْ مَلِكَ وَ یا اَقْرَبَ مَنْ دُعی وَ یا اَرْحَمَ مَنِ اسْتَرْحَمَ. اَدْعُوكَ لِهَمٍّ لایُفَرِّجُهُ اِلاّ اَنْتَ وَ لِكَرْبٍ لایَكْشِفُهُ غَیْرُكَ وَ لِهَمٍّ لایُنَفِّسُهُ سِواكَ وَ لِرَغْبَةٍ لاتَنالُ اِلاّ مِنْكَ. اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِحَقِّ مَنْ حَقَّكَ عَلَیْهِمْ عَظیمٌ وَ بِحَقِّ مَنْ حَقُّهُمْ عَلَیْكَ عَظیمٌ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اَنْ تَرْزُقَنِی الْعَمَلَ بِما عَلَّمْتَنی مِنْ مَعْرِفَةِ حَقِّكَ وَ اَنْ تُبْسَطَ عَلَیَّ ما خَطَرْتَ مِنْ رِزْقِكَ یا قَریبُ یا مُجیبُ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.

از تـو درخواسـت دارم کـه بر محمّـد و آل محمّـد درود و رحمت فرسـتی و مرا روزی فراخـی دهـی و پراکندگی امـور مرا جمع کنـی و درماندگی مرا بدان وسـیله جبـران کنـی و آبـروی مرا حفـظ کنـی و نیازمندی مـرا بی‌نیـاز سـازی و دین مرا ادا کنـی! ای بهترین کسـی که درخواسـت کننـد و ای که جـود و عطایت از همه بیشـتر اسـت و از هر مالکـی مهربان‌تـری! و ای نزدیك‌ترین کسـی که فـرا خوانند و ای مهربان‌تریـن کسـی کـه از او ترحّـم جویند! تورا بـرای اندوهـی می‌خوانم که جـز تو کسـی آن را برطرف نسـازد و بـرای گرفتاریی کـه غیر از تو کسـی آن را نزداید و غمـی کـه جز تو کسـی آن را دور نسـازد! و برای شـوق و رغبتی که جز به وسـیلهٔ تو کسی به آن نرسد.

خداونـدا تـو را بـه حـقّ کسـی کـه حـقّ تـو بـر او بزرگ اسـت و بـه حـقّ کسـانی کـه آنهـا حـق بزرگـی بـر تـو دارنـد درخواسـت می‌کنـم کـه بـر محمّـد و آلـش درود فرستی و عمل به آن‌چه را که از معرفت خود به من آمیخته‌ای نصیبم گردانی و

آن‌چه از رزق تو مهم است بر من بگسترانی! ای نزدیك! ای اجابت کننده! ای مهربان‌ترین مهربانان!

۷- امام صادق علیه‌السلام آورده است، فرمود: «هرکه را حاجت مهمی باشد باید روزهای چهارشنبه، پنجشنبه و جمعه روزه بگیرد سپس دو رکعت نماز بخواند پیش از دو رکعت (نافله) که پیش از ظهر می‌خواند، سپس این دعا را بخواند: اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمانِ الرَّحیمِ اَلله الَّذی لا اِلهَ اِلاّ هُوَ لاتَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَ لا نَومٌ. اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ الله الرَّحْمانِ الرَّحیمِ خَشَعَتْ لَهُ الاَصْواتُ وَ عَنَتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَ ذَلَّتْ لَهُ النُّفُوسُ وَ وَجِلَتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ خَشِیَتِكَ وَ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ مَلیكٌ وَ اَنَّكَ مُقْتَدِرٌ وَ اِنَّكَ ماتَشاءُ مِنْ اَمْرِیَكونُ وَ اَنَّكَ اللهُ الْماجِدُ الْواحِدُ الَّذی لا یُحْفیكَ سائِلٌ وَ لایَنْقُصْكَ نائِلٌ وَ لایَزیدُكَ كَثْرَةُ الدُّعاءِ اِلا كَرَما وَ جُوداً.[۱]

خداوندا تو را به نامت بسم الله الرّحمان الرّحیم؛ خدایی‌که معبودی جز او نیست، خواب سبك و سنگین او را نگیرد، تو را به حقّ آن نامت بسم الله الرّحمان الرّحیم که صداها از هیبتش خاموش و گردنکشان عالم پیش او خوار و ذلیل و دلها از ترس او هراسان است و از تو درخواست دارم که پادشاهی و مقتدر و هرچه را که خواهی، بشود و تو ای خداوند بزرگوار یکتایی که درخواست درخواست‌کننده تو را خسته نکند و از عطا و بخشش تو را نقصانی نرسد و زیادی درخواست‌ها جز بر کرم و جودت نیافزاید!

لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْحَیُّ الْقَیّومُ وَ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْخالِقُ الرّازِقُ وَ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْمُحْیی الْمُمیتَ وَ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ الْبَدئُ الْبَدیعُ لَكَ الْفَخْرُ وَ لَكَ الْكَرَمُ وَ لَكَ الْمَجْدُ وَ لَكَ الْحَمْدُ وَ لَكَ الْاَمْرُ وَحْدَكَ لاشَریكَ لَكَ یا اَحَدُ یا صَمَدُ یا مَنْ لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ وَ لَمْ یَكُنْ لَهُ كُفُوا اَحَدٌ صَلِّ

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۲۳۸.

عَلی مُحَمّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ وَافْعَلْ بی کَذا وَ کَذاو این دعای قرض و بدهکاری نیز هست.

خدایا معبودی لایق پرستش جزتو خدای زنده پاینده نباشد و هیچ معبودی جزتو آفریدگارِ روزی‌دهنده نیست و سزاوار پرستشی جزتو زنده‌کنندهٔ میرانندهٔ وجود ندارد و معبودی جزتو پدیدآورندهٔ هستی‌بخش نیست، افتخار و بزرگواری مخصوص تو است و امر و فرمان از آنِ تو یگانهٔ بی‌شریك است. ای یگانه! ای بی‌نیاز مطلق! ای کسی‌که نه فرزندی دارد و نه فرزند کسی است و نه کسی همتای اوست! برمحمّد و آل محمّد درود فرست و با من چنین و چنان کن!

۸- امام عسکری به نقل از پدرانش از قول امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرکه را حاجتی به درگاه خدا پیش آمد روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه و جمعه را روزه بگیرد و با چیزی‌که از حیوان جاندار باشد (از قبیل گوشت) افطار نکند و این دعا را بخواند خداوند حاجتش را برآورد:

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی اِبْتَدَعْتَ عَجائِبَ الْخَلْقِ فی غامِضِ الْعِلْمِ بِجُودِ جَمالِ وَجْهِكَ مِنْ عُظْمِ عَجیبِ خَلْقِ اَصْنافِ غَریبِ اَجْناسِ الْجَواهِرِفَخَرَّتِ الْمَلائِكَةُ سُجَّداً لِهَیْبَتِكَ مِنْ مَخافَتِكَ فَلااِلهَ اِلاّ اَنْتَ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی تَجَلَّیْتَ بِهِ لِلْكَلیمِ عَلَی الْجَبَلِ الْعَظیمِ فَلَمّا بَدا شُعاعُ نُورِ الْحُجُبِ الْعَظیمَةِ اَثْبَتَّ مَعْرِفَتَكَ فی قُلُوبِ العارِفینَ بِمَعْرِفَةِ توحیدِكَ. فَلااِلهَ اِلاّ اَنْتَ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی تَعْلَمُ بِهِ خَواطِرِرَجْمِ الظُّنّونِ بِحَقایِقِ الایمانِ وَ غَیْب عَزیماتِ الْیَقینِ وَ كَسْرالْحواجِب وَ اِغْماضِ الْجُفُونِ وَ مَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ الاَعْطافُ وَ اِدارَةِ لَحْظِ الْعُیُونِ وَ حَرَكاتِ السُّكُونِ فَكَوَّنْتَهُ مِمّا شِئْتَ اَنْ یَكُونَ مِمّا اِذا لَمْ تُكَوِّنْهُ فَكَیْفَ یَكونُ فَلااِلهَ اِلاّ اَنْتَ فَاَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی فَتَقْتُ بِهِ رَتْقِ عَقیمِ غَواشی جُفُونِ حَدَقِ عُیُونِ قُلُوبِ الناظِرینَ.[۱]

---

۱. شیخ طوسی، مصباح المتهجد، ص ۲۹۶ و ۲۹۷.

خدایا تو را به آن اسمت درخواست می‌کنم که شگفتیهای آفرینش را در دانشی پیچیده با بخشندگی زیبایِ ذات خود از بزرگیهای شگفت‌آمیز آفرینش انواع عجیب اجناس عنصری ایجاد کردی و فرشتگان به خاطر هیبت و عظمت تو از روی زمین به سجده افتادند. پس معبودی جز تو نیست. و به آن نامت از تو مسألت دارم که بدان وسیله برای موسی کلیم بر آن کوه عظیم تجلّی کردی و چون شعاع نور حجاب‌های عظیم نمایان شد، معرفت خود را به وسیله معرفت یکتاپرستي ات در دلهای عارفان استوار نمودی، پس شایسته پرستشی جز تو نیست و به آن اسمت از تو درخواست دارم که بدان وسیله گمانه‌زنیها را نسبت به حقایق ایمان و باطن تصمیمات قطعی و شکست ابروها و برهم زدن پلکها و آن‌چه را که مورد توجه و گرایشها و نگرش گوشه‌چشمها و حرکات سکون را می‌دانی! و خلق را از آن‌چه خواستی به وجود آوردی که اگر تو آن را ایجاد نکرده بودی، چگونه هستی می‌یافت! پس معبودی جز تو نیست! و از تو درخواست می‌کنم به آن نامت که بدان وسیله شکاف و پوششِ سختِ پلکهای حدقه چشمان دلهای بینندگان را بستی.

فَلا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی خَلَقْتَ بِهِ فِی الْهَواءِ بَحْرا مُعلّقاً عُجاجاً مُغَطْمَطا فَحَبَسْتَهُ فِی الْهَواءِ عَلی صَمیمِ تَیارِ الْیَمِّ الزّاخِرِ فی مُسْتَعْلی عَظیمِ تَیارِ عَظیمِ اَمْواجِهِ عَلی ضَحْضاحِ صَفاءِ الْماءِ فَعَذْلَجِ الْمَوجُ فَسَبَّحَ ما فیهِ لِعَظَمَتِكَ فَلا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ فَاَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذی تَجَلَّیْتَ بِهِ لِلْجَبَلِ فَتَحَرَّكَ وَ تَزَعْزَعَ وَ اسْتَقَرَّ وَ دَرَجُ اللَّیْلَ الْحَلْكِ وَ دارَ بِلُطْفِهِ الْفَلَكُ فَهَمَكَ فَتَعالی رَبُّنا فَلا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ. وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ یا نُورَ النُّورِ یا مَنْ بَرَأَ الْحُورَ کَدُرٍّ مَنْثورٍ بِقَدَرٍ مَقْدُورٍ لِعَرْضِ النُّشُورِ لِنَقْرَةِ النّاقورِ فَلا اِلـهَ اِلاّ اَنْتَ وَ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ یا واحِدُ یا مَولی کُلِّ اَحَدٍ یا مَنْ هُوَ عَلَی الْعَرْشِ واحِدٌ اَسْأَلُكَ

بِاسْمِكَ يا مَنْ لايَنامُ وَ لا يُرامُ وَ لايُضامُ وَ يا مَنْ بِهِ تُواصَلَتْ الاَرْحامُ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمّدٍ وَ اَهْلَ بَيْتِهِ. آن‌گاه حاجتت را درخواست کن.

پس معبودی جز تو نیست و تو را به آن نامت درخواست می‌کنم که بدان وسیله در فضا دریایی واژگونه پرموج خروشان آفریدی که امواجش روی اندکی آب زلال بود، پس پرموج شد و آن‌چه درون آن بود در برابر عظمت تو تسبیح گفت، پس شایستهٔ پرستش جز تو نیست، از این‌رو به آن نامت از تو درخواست دارم که بدان وسیله که بر کوه تجلّی کردی پس به حرکت درآمد و جنبید و آرام گرفت و شب تیره سپری شد و به لطف او چرخ به گردش درآمد، پس مداوم گشت، پس پروردگار ما بلندمرتبه است و هیچ شایسته پرستشی جز او نیست. به نام تو درخواست دارم، ای روشنی‌بخش نور! ای کسی‌که زنان بهشتی را چون مروارید به رشته کشیده، به مقدار معین برای گسترهٔ محشر به وقت دمیدن صور، آفریدی! پس معبودی جز تو نیست. و به آن نامت درخواست دارم، ای خداوند یکتا! ای آنکه بر فراز عرش یگانه‌ای! به نام تو درخواست می‌کنم! ای آنکه خواب ندارد و شکست‌ناپذیر است و ضعف و ناتوانی در او نباشد! و ای کسی که خویشاوندان بدان وسیله با هم بپیوندند، بر محمّد و اهل بیتش درود و رحمت فرستی!

دعا به هنگام لباس نو پوشیدن

امام صادق علیه‌السلام شنیدم که می‌فرمود: «هرگاه جامه‌ای به تن کردی، بگو: اَلْبِسْنى لَباسَ الاْيمانَ وَ زَيِّنّى بِالتَّقْوى! اَللّهُمَّ اجْعَلْ جَديدَهُ اَبْليهِ فى طاعَتِكَ وَ طاعَةِ رَسُولِكَ وَ اَبدِلْنى بِخَلِقِهِ حُلَلَ الْجَنَّةِ وَ لاتَجْعَلْنى اَبْليهِ فى مَعْصِيَتِكَ وَ لاتَبْدِلْنى بِخَلْقِهِ مُقَطَّعاتِ النّيرانَ![1] خدایا لباس ایمان بر من بپوشان و مرا به وسیلهٔ تقوا

۱. شیخ طوسی، امالی، ج ۱، ص۳۱۱.

بیارای! خداوندا لباس نورا چنان کن که در طاعت تو و طاعت رسولت کهنه سازم و در عوض کهنه‌اش لباسهای فاخر بهشتی به من بده! و چنان نکن که آن را در راه معصیت کهنه سازم و عوض کهنه‌اش قطعات آتش را نصیبم نگردان!

دعای سجده شُکر

دعای سجده از امام صادق علیه‌السلام: «بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ يا اَللهُ يا اَللهُ اَنْتَ الْمَرْهُوبُ مِنْكَ جَميعُ خَلْقِكَ.[1]

(به نام خداوند بخشاینده مهربان) خداوندا! مالك ملکها توهستی! تو هستی که به هرکس بخواهی (شایسته بدانی) حکومت می‌بخشی و از هرکس بخواهی حکومت را جدا می‌سازی، هرکس را بخواهی بر تخت عزّت نشانی و هرکه را اراده کنی بر خاك مذلّت نشانی، زیرا که تو بر هر چیزی توانایی؛ شب را در روز و روز را در شب داخل می‌کنی و زنده را از مرده و مرده را از زنده خارج می‌سازی و به هرکس اراده کنی بی‌حساب روزی می‌دهی. ای خدا ای خدا! تو هستی که همه خلق از تو خائفند!

یانُورَالنُّورِ فَلایُدْرِكُكَ نُورٌ كَنُورِكَ یا اَللهُ یا اَللهُ اَنْتَ الرَّفیعُ فَوقَ عَرْشِكَ مِنْ فَوقِ سَماواتِكَ فَلایَصِفُ عَظَمَتَكَ اَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ. یا نُورَالنُّورِ اَنْتَ الَّذی قَدْ اِسْتَتارَبِنُورِكَ

۱. شیخ طوسی، امالی، ج۱، ص۳۱۱.

اَهْلِ سَماواتِكَ وَ اسْتَضاءُ بِنُورِكَ اَهْلِ اَرْضِكَ یااَللهُ یا اَللهُ! اَنْتَ الَّذی لا اِلهَ غَیْرُكَ تَعالَیْتَ عَنْ اَنْ یَكُونَ لَكَ وَلَدٌ وَ تَعَظَّمْتَ اَنْ یَكونَ لَكَ نِدٌّ. یانُورَالنُّورِ تَكَرَّمْتَ عَنْ اَنْ یَكُونَ لَكَ شَبیهٌ وَ تَجَبَّرْتَ اَنْ یَكُونَ لَكَ ضِدٌّ اَو شَریكٌ. یانُورَالنُّورِ كُلُّ نُورٍ خامِدٌ لِنُورِكَ یا مَلیكَ كُلِّ مَلیكٍ یَفْنی غَیْرُكَ یا اَللهُ یا اَللهُ اَنْتَ الرَّحیمُ وَ اَنْتَ الْباقِی الدّائِمُ مَلَأَتْ عَظَمَتُكَ السَّماواتِ وَ الاَرْضَ یا دائِمَ كُلُّ حَیٍّ یَموتُ غَیْرُكَ یا اَللهُ یا اَللهُ اِرْحَمْنا رَحْمَةً تُطْفِئُ بِها سَخَطَكَ عَلَیْنا وَ تَكُفُّ عَذابا عَنّا وَ تَرْزُقَنا بِها سَعادَةً مِنْ عِنْدِكَ وَ تُحِلَّنا بِها دارَكَ الَّتی یَسْكُنُها خِیَرَتُكَ مِنْ عِبادِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اَنْ تَفْعَلَ بی كَذا وَ كَذا. و حاجتت را می‌طلبی.[۱]

ای نور روشنیها که تورا هیچ نوری چون نور خودت درك نکند، ای خدا! ای خدا! توبالایی،در بالای عرش خود از بالای آسمانهایت پس کسی از خلق، عظمت تورا نمی‌تواند توصیف کند. ای نور روشنیها که وسیله نور اهل آسمانها در پرده‌اند و به نور تو اهل زمینت روشنی یابند، ای خدا، ای خدا! تو‌ای آنکه جز تو سزاوار پرستش نیست، توبرتر از اینی که فرزندی داشته باشی و بزرگتر از آنی که تورا همتایی باشد!

ای نور روشنیها توگرامی‌تر از آنی که تورا مانندی باشد و مهم‌تر از آنی که ضدی یا شریکی داشته باشی. ای نور روشنیها هر نوری در برابر نور تو خاموش است. ای مالك و زمامدار همه شاهان جز تو فانی است ای خدا، ای خدا تو مهربانی، و تو باقی و ماندگاری! بزرگی توآسمانها و زمین را پر کرده است. ای جاودانه! هر زنده‌ای جز تو می‌میرد، ای خدا، ای خدا، ما را رحمتی بخش که بدان وسیله خشم تورا بر ما فرو نشاند! و عذاب را از ما باز دارد و خوشبختی

---

۱. مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۴۰۷.

را از جانب تو نصیب ما گرداند و بدان وسیله ما را در آن سرایت وارد کند که برگزیدگان از بندگانت ساکن آنجا می‌شوند، ای مهربان‌ترین مهربانان! از تو درخواست دارم که بر محمّد و آلش درود و رحمت فرستی و با من چنین و چنان کنی!

دعا به هنگام خواب

۱-امام صادق علیه‌السلام فرمود: «موقع خواب سوره‌های «قل هو الله احد» و «قل یا ایّها الکافرون» را بخوان که باعث دوری از شرك است و «قل هو الله احد» نسبت پروردگار عزوجلّ است».[۱]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله می‌گفت: هرگاه کسی از شما به بستر رفت باید کنار واندازش را به بدنش تماس دهد (بدنش را بپوشاند) زیرا که او نمی‌داند چه اتّفاقی برای او می‌افتد، سپس بگوید:

اَللّهُمَّ اِنّی اَمْسَكْتَ نَفْسی فی مَنامی، فَاغْفِرْلَها وَ اِنْ اَرْسَلْتَها فَاحْفَظْها بِما تُحْفِظُ بِهِ عِبادَكَ الصّالِحینَ؛ خدایا! تو وجود مرا در خوابم نگاه داشتی پس آن را بیامرز و اگر آن را بردی پس حفظش کن بدانچه بندگان صالح خود را بدان وسیله حفظ می‌کنی!»[۲]

دعای استخاره

۱- امام صادق علیه‌السلام درباره استخاره فرمود: «شخص در آخر سجده نماز دو رکعتی صبح صد و یك مرتبه حمد خدا را بگوید و بر پیامبر و آلش صلوات بفرستد، سپس پنجاه مرتبه از خدا درخواست خیر کند آن‌گاه حمد خدا و درود

---

۱. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۳۳۶.

۲. همان، ص ۳۳۸.

بر پیامبر و آلش را صد و یك مرتبه پایان بخش قرار دهد!»[1]

۲- محمّد بن خالد قسری از امام صادق علیه‌السلام دربارهٔ استخاره پرسید ایشان فرمود: «در آخرین رکعت از نماز شب در حال سجده صد و یك مرتبه از خدا طلب خیر کن!» عرض کرد: چگونه درخواست کنم؟ فرمود: می‌گویی: «**اِسْتَخیرُ الله بِرَحْمَتِهِ**».[2]

دعای شُکْر

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «در نماز شکر، وقتی که خدای عزّوجّل نعمتی را به تو داد، دو رکعت نماز می‌خوانی در رکعت اوّل فاتحه الکتاب و «قل هوالله احد» و در رکعت دوّم فاتحة الکتاب و «قل یا ایها الکافرون» را قرائت می‌کنی و در رکوع و سجود رکعت اوّل می‌گویی: **اَلْحَمْدُلله شُکْرا شُکْرا وَ حَمْداً حَمْداً** و در رکعت دوم در رکوع و سجودت می‌گویی: **اَلْحَمْدُلله الَّذی اِسْتَجابَ دُعایی وَ اَعْطایی مَسْألَتی**».[3]

دعا در وقت خشم

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هر که در حال ایستاده خشمگین شد باید بنشیند زیرا که پلیدی شیطان از او برطرف می‌شود. هرکس برخویشاوندش خشم گیرد باید با او در وقت خشم تماس بگیرد!»[4]

---

۱. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۳۷۱.

۲. همان، از خداوند به وسیله رحمتش درخواست خیر دارم.

۳. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۳۷۹. سپاس خدایی را که دعایم را مستجاب و خواسته‌ام را عطا کرد.

۴. همان، ص ۴۰۵.

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «به هنگام خشم، بگو: **اَللّٰهُمَّ اِذْهَبْ عَنّی غَیْظَ قَلْبی وَ اغْفِرلی ذَنْبی وَ اَجِرْنی مِنْ مُضِلاّتِ الْفِتَنِ اَسْأَلُكَ بِرِضاكَ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ. اَسْأَلُكَ جَنَّتَكَ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْ نارِكَ اَسْأَلُكَ الْخَیْرَ كُلَّهُ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِ كُلِّهِ اَللّٰهُمَّ ثَبِّتْنی عَلَى الْهُدی وَ الصَّوابِ وَ اجْعَلْنی راضِیا مَرْضِیّا غَیْرَ ضالٍّ وَ لا مُضِلٍّ**؛ خدایا از من خشم قلبم را بزدای! و گناهم را بیامرز! و از انحرافات و آشوبها مرا پناه ده! خشنودی تورا خواستارم و از خشم توبه توپناه می‌برم. از تو بهشت را درخواست دارم و از آتش دوزخ به توپناه می‌برم، از تو همه خوبیها را می‌طلبم و از هر شرّی به توپناه می‌برم. خدایا مرا بر هدایت و حق استوار بدار و مرا خشنود و مورد پسند؛ نه گمراه و نه گمراه‌گر قرار ده!»

دعا در وقت عطسه زدن

عبدالله بن ابی‌یعفور می‌گوید: در مجلس امام صادق علیه‌السلام حاضر بودم، چنان بود که در مجلس هرگاه مردی عطسه می‌زد امام صادق علیه‌السلام می‌گفت: «خداوند تورا بیامرزد» حاضران می‌گفتند: آمین!».[1]

دعا در وقت فراموشی

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «هرگاه شیطان چیزی را از خاطرت برد دست خود را روی پیشانی بگذار و بگو: «**اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ یا مُذَكِّرَ الْخَیْرِ وَ فاعِلَهُ وَ الْآمِرَ بِهِ اَنْ تُصَلِّیَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تُذْكِرَنی ما اَنْسانیهُ الشَّیطانُ الرَّجیمُ**»؛[2] خداوندا! ای یادآور خیر و انجام دهنده آن و فرمان‌دهنده به آن! از تو درخواست دارم که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی و آن‌چه را که شیطان رجیم از خاطرم برده به یادم آوری!

---

۱. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، ص ۴۱۱.

۲. همان، ص ۴۱۲.

دعای حجاب و تضرّع

از جمله دعاهای امام صادق علیه‌السلام دعای تضرّع است که آن حضرت در شداید و گرفتاری‌ها آن را می‌خواند دست‌ها را می‌گشود و صدایش را بلند می‌کرد و با ندبه و گریه زیاد می‌گفت:

«اَللّهُمَّ لَولا اَنْ اَلْقِیَ بِیَدی وَ اَعینُ عَلی نَفْسی وَ اَخالِفَ کِتابَكَ وَ قَدْ قُلْتَ: اُدْعُونی اَسْتَجِبْ لَکُمْ فَاِنّی قَریبٌ اُجیبُ دَعْوَةَ اَلدّعِ اِذا دَعانِ. لِما انْشَرِحْ قَلْبی وَ لِسانی لِدُعائِكَ وَ الطَّلَبِ مِنْكَ وَ قدْ عَلِمْتَ مِنْ نَفْسی فیما بَیْنی وَ ما بَیْنَكَ ماعَرِفْتُ. اَللّهُمَّ مَنْ اَعْظَمَ جَرْما مِنّی! وَ قَدْ ساوَرْتُ مَعْصِیَتَكَ الَّتی زَجَرْتَنی عَنْها بِنَهْیِكَ اِیّایَ وَ کاثَرْتُ الْعَظیمَ مِنْها الَّتی اَوْجَبْتَ النّارَلِمَنْ عَمِلَها مِنْ خَلْقِكَ وَ کُلّ ذالِكَ عَلی نَفْسی جَنَیْتُ وَ اِیّاها اَوْبَقْتُ. وَ اِلهی فَتَدارَکْنی بِرَحْمَتِكَ الَّتی بِها تَجْمَعُ الْخَیْراتِ لِاَوْلِیائِكَ وَ بِها تَصْرِفُ السَّیِئاتِ عَنْ اَحِبّائِكَ.[۱]

خدایا! اگر چه از دست من دررفته و بر ضرر خودم کمك کرده‌ام و با کتاب تو مخالفت نموده‌ام ولی تو خود فرموده‌ای: مرا بخوانید که خواسته شما را اجابت می‌کنم، زیرا که من نزدیکم و درخواست درخواست کننده را چون دعا اجابت می‌کنم درخواست دارم که قلب مرا و زبانم را برای دعای خودت و درخواست از توبگشا! در حالی که تومی‌دانی بین من و بین توچه گذشته است آن چه را که من ناآگاه بودم!

خدایا جرم چه کسی از من بالاتر است در صورتی که فرمان تورا که با نهی خود مرا از آن باز داشته بودی زیاد مرتکب شدم! و به بخش مهمی از آن را که برای مرتکبان از خلق خود آتش دوزخ را مقرر فرموده بودی مبادرت ورزیدم! و در تمام این‌ها برخودم ستم کردم و خود را خوار ساختم! خداوندا به رحمت

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۲۹۹.

خودت که خوبی‌ها را بدان وسیله برای اولیایت گرد می‌آوری و با آن گناهان و بدی‌ها را از دوستانت باز می‌داری مرا دریاب و جبران کن!

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ التَّوبَةَ النُّصُوحَ فَاسْتَجِبْ دُعائی وَارْحَمْ عَبْرَتی وَ اَقِلْنی عَثْرَتی اَللّٰهُمَّ لَولا رَجائی لِعَفْوِكَ لَصُمْتُ عَنِ الدُّعاءِ وَلٰكِنَّكَ عَلی كُلِّ حالٍ یا اِلٰهی غایَةُ الطّالِبینَ وَ مُنْتَهی رَغْبَةِ الرّغِبینَ وَ اسْتِعاذَةِ الْعائِذینَ. اَللّٰهُمَّ فَاَنَا اَسْتَعیذُكَ مِنْ غَضَبِكَ وَ سُوءِ سَخَطِكَ وَ عِقابِكَ وَ نَقِمَتِكَ وَ مِنْ شَرِّنَفْسی وَ مِنْ شَرِّكُلِّ ذی شَرٍّوَ اَسْتَغْفِرُكَ مِنْ جَمیعِ الذُّنُوبِ وَ اَسْأَلُكَ الْغَنیمَةَ فیما بَقِیَ مِنْ عُمْری بِالْعافِیَةِ اَبَداً ما اَبْقَیْتَنی وَ اَسْأَلُكَ الْفَوزَبِالْجَنَّةِ وَ الرَّحْمَةِ اِذا تَوَفَّیتَنی فَاِنَّك لِذالِكَ لَطیفٌ وَ عَلَیْهِ قادِرٌ.

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَشْكُواِلَیْكَ كُلَّ حاجَةٍ لا یُجیرُنی مِنْها اِلاّ اَنْتَ، یا مَنْ هُوَعُدَّتی فی كُلِّ عُسْرٍوَ یُسْرٍیا مَنْ هُوَحُسْنِ الْبَلاءِ عِنْدی یا قَدیمَ الْعَفْوِعَنّی! اِنَّنی لا اَرْجُوغَیرَكَ وَ لا اَدْعُوسِواكَ اِذا لَمْ تَجِبْنی اَللّٰهُمَّ فَلاتَحْرِمْنی لِقِلَّةِ شُكْری وَ لا تُؤْیِسْنی لِكَثْرَةِ ذُنُوبی فَاِنَّكَ اَهْلُ التَّقْوی وَ اَهْلُ الْمَغْفِرَةِ.

خدایا از تو توبهٔ نصوح را درخواست دارم، پس دعایم را مستجاب کن و به اشک چشمم ترّحم فرما و از لغزشم بگذر! خداوندا اگر امیدم به عفو تو نبود از دعا کردن خودداری می‌کردم ولی تو به هر حال خداوندا مقصد طالبان و نهایت رغبت راغبان و پناهجویی پناهندگانی!

خدایا من از خشم تو و غضب شدید و کیفر و عذابت و از شرّ خودم و از شرّ هر صاحب شرّی از تو پناه می‌خواهم و از همهٔ گناهان از تو آمرزش می‌طلبم و در باقیماندهٔ عمرم همیشه تا وقتی زنده‌ام از تو غنیمت درخواست دارم و تا باقی هستم از تو کامیابی به بهشت و رحمت را می‌خواهم زیرا که تو بدان مهربان و بر آن توانایی!

اِلهی اَنَا مَنْ قَدْ عَرَفْتَ بِئْسَ الْعَبْدُ اَنَا وَ خَیْرُالْمَولی اَنْتَ فَیامُخْشَی الاِنْتِقامُ وَ یا مَرْهُوبَ الْبَطْشِ، یا مَعْرُوفا بِالْمَعْرُوفِ اِنَّنی لَیْسَ اَخافُ مِنْكَ اِلاّ عَدْلَكَ وَ لا اَرْجُوالْفَضْلَ وَ الْعَفْوَ اِلاّ مِنْ عِنْدِكَ وَ اَنَا عَبْدُكَ وَ لا عَبْدٌ لَكَ اَحَقُّ بِاِسْتِیجابِ جَمیعَ الْعُقُوبَةِ وَ بِذُنُوبی مِنّی وَ لكِنّی وَسِعَنی عَفْوَكَ وَ حِلْمُكَ وَ اَخَّرْتَنی اِلَی الْیَومِ؛ خداوندا منم کسی‌که توبه خوبی می‌دانی، بنده بدی هستم و توبهترین مولا! ای آن‌که انتقامت بیمناك و حمله‌ات هراسناك است و ای کسی‌که به نیکی معروفی! به راستی من جز از عدل توبیمی ندارم و فضل و گذشت را جزاز نزد تومرا امیدی نیست و منم بندهٔ تو و هیچ بنده‌ای نداری که از من به خاطر گناهانم سزاوارتر به استحقاق همه مجازات‌ها باشد ولی با این همه عفوو حلم توشامل حال من است و تا امروز مجازات مرا به تأخیر انداخته‌ای!

فَلَیْتَ شِعْری یا اِلهی لاَزْدادُ اِثْما اَخَّرْتَنی اَمْ لِیُتِمَّ لی رَجائی مِنْكَ وَ یَتَحَقَّقُ حُسْنُ ظَنّی بِكَ فَاَمّا بِعَمَلی، فَقَدْ اَعْلَمْتُكَ یا اِلهی اِنَّنی مُسْتَحِقٌّ لِجَمیع عُقُوبَتِكَ بِذُنُوبی غَیْرَ اِنَّكَ اَرْحَمُ الرّحِمینَ وَ اَنْتَ بی اَعْلَمُ مِنْ نَفْسی وَ عِنْدَ اَرْحَمَ الرّحِمینَ رَجاءُ الرَّحْمَةِ فَیا اَرْحَمَ الرّحِمینَ لا تُشَوِّهِ خَلْقی بِالنّارِوَ لا تَقْطَعْ عَصَبی بِالنّارِ یا اَللهُ وَ لا تَفْلِقْ قُحْفَ رَأسی بِالنّارِ یا رَحْمانُ وَ لا تُفَرِّق بَینَ اَوصالی بِالنّارِ یا کَریمُ وَ لا تَهْشِمْ عِظامی بِالنّارِ یا عَفُوُّ وَ لاتَصِلْ شَیْئاً مِنْ جَسَدی بِالنّارِ یا رَحْمانُ! عَفْوُكَ عَفْوُكَ فَاِنَّهُ لا یَقْدِرُعَلی ذالِكَ غَیْرُكَ وَ اَنْتَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ!؛ خدایا کاش می‌دانستم که به خاطرزیاد کردن گناه [اجابت] مرا تأخیر انداخته‌ای و یا برای تکمیل، امیدواریم به تو و تحقّق حسن ظنّم به تو، اما عمل من که اعلام کردم خدایا من مستحق همه نوع مجازات تو به خاطرتوهستم جزاین که تومهربان‌ترین مهربانانی!

و تو از خودِ من به من آگاه‌تری! و در نزد بخشنده‌ترین بخشایندگان امید و

رحمت است. پس ای مهربان‌ترین مهربانان! چهرهٔ مرا با آتش دوزخ زشت نگردان و عصبم را با آتش نگسل، ای خدا کاسه سرم را با آتش دوزخ نشکاف! و بند از بندم با آتش جدانساز! ای بخشایشگر! و استخوان هایم را به وسیلهٔ آتش خرد نکن ای بخشنده! و چیزی از پیکرم را به آتش نرسان ای بخشایشگر! گذشت، گذشت کن! زیرا که جز تورا توانایی برآن نیست و توبر هر چیزی توانایی!

یا مُحیطاً بِمَلَکُوتِ السَّماواتِ وَ الاَرْضِ وَ مُدَبِّرَ اُمُورَهُما اَوَّلَها وَ آخِرَها اَصْلِحْ لی دُنْیایَ وَ آخِرَتی وَ اَصْلِح لی نَفْسی وَ مالی وَ ماخَوَّلْتَنی، یا اَللهُ خَلِّصْنی مِنَ الْخَطایا یا اَللهُ مُنّ عَلَیَّ بِتَرْكِ الْخَطایا یا رَحیمُ تَحُنُّنْ عَلَیَّ بِفَضْلِكَ! یا عَفُوُّ تَحَنَّنْ عَلَیَّ بِفَضْلِكَ یا حَنّانُ جَدْ عَلَیَّ بسِعَةِ عافِیَتِكَ یا مَنّانُ امْنُنْ عَلَیَّ بِالْعِتْقِ مِنَ النّارِ یا ذَالْجَلالِ وَ الاِکْرامِ اَوْجِبْ لِیَ الْجَنَّةَ الَّتی حَشْرُها رَحْمَتُكَ وَ سُکانُّها مَلائِکَتِكَ! یا ذَالْجَلالِ وَ الاِکْرامِ اَکْرِمْنی وَ لا تَجْعَلْ لِاَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ عَلَیَّ سَبیلاً اَبَداً ما اَبْقَیتَنی فَاِنَّهُ لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِكَ وَ اَنْتَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ سُبْحانَكَ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ لَكَ الاَسْماءُ الْحُسْنی وَ اَنْتَ عَلیمٌ بِذاتِ الصُّدُورِ؛ ای آن‌که بر ملکوت آسمان‌ها و زمین احاطه داری و تدبیر کنندهٔ امور اول و آخر آن هایی! دنیا و آخرت مرا اصلاح کن و جان و مال من و آن‌چه را که به من مرحمت کرده‌ای اصلاح فرما!

خداوندا مرا از خطاها رها ساز! ای خدا بر من به ترك خطاها منّت گذار! ای مهربان به فضل خود بر من ترحّم کن! ای مُشفق مهربان با گسترش عافیت خود بر من جود کن! ای بخشندهٔ نعمت با آزاد کردن من از آتش دوزخ برمن منّت بگذار، ای صاحب جلال و اکرام مرا گرامی دار! و کسی از خلق خود را هرگز تا زنده‌ام بر من مسلّط نگردان! زیرا که هیچ نیرو و توانی جز تو را نباشد و تو بر هر چیز توانایی!»

و حاجت خود را نام می‌بری!

قنوت امام صادق علیه‌السلام

ابن طاووس نقل کرده است که آن حضرت (در قنوت) می‌گفت: «یا مَنْ سَبَقَ عِلْمُهُ وَ نَفَذَ حُکْمُهُ وَ شَمِلَ حِلْمُهُ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَزِلْ حِلْمَكَ مِنْ ظالِمی وَ بادِرْهُ بِالنَّقْمَةِ عاجِلْهُ بِالاْسْتیصالِ وَ کَبِّهْ لِمِنْخَرِهِ وَ اغْصُصْهُ بِرِیقِهِ وَارْدُد کیدَهُ فی نَحْرِهِ وَ حُلْ بَیْنی وَ بَیْنَهُ بِشُغْلٍ شاغلٍ مُؤْلِمٍ وَ سُقْمٍ دائِمٍ وَامْنَعْهُ التَّوبَةَ وَ حُلْ بَیْنَهُ وَ بَیْنَ الاِنابَةِ وَاسْلُبْهُ رُوحَ الرّحَةِ وَاشْدُدْ عَلَیْهِ الْوَطْأَةَ وَ خُذْ مُنْهُ بِالْمُخْنِقِ وَ حَشْرَجَةٍ فی صَدْرِهِ وَ لاتَثْبُتْ لَهُ قَدَماً وَ اَثْکِلْهُ وَنَکِّلْهُ وَاجْتُثَّهُ وَاجتُثَّ راحَتَهُ وَاسْتَأْصِلْهُ وَ جُثَّهُ وَ جُثَّ نِعْمَتَكَ عَنْهُ وَاَلْبِسْهُ الْصِّغارَوَاجْعَلْ عُقْباهُ النّارَ. بَعْدُ مَحْوِآثارِهِ وَ سَلْبِ قَرارِهِ وَ اِجْهارِ قَبیحِ آصارِهِ وَاسْکُنْهُ دارَبَوارِهِ وَ لاتَبْقِ لَهُ ذِکْراً وَ لاتَعْقِبْهُ مِنْ مُسْتَخْلِفٍ اَجْراً.[۱]

ای آن‌که علمش بر همه چیز پیشی گرفته و حکمش نافذ و حلمش فراگیر است، برمحمّد و آل محمّد درود فرست و حلم خود را از ستمکاران من بردار و به عذاب و نابودی او هرچه زودتر بشتاب! او را به بيني اش به خاك انداز! و آب دهانش را گلوگیرش کن و کید او را در گلوهای خودش بازگردان و بین من و او را وسیلۀ مشغله رنج آور و دردی مداوم فاصله بیانداز و به او اجازه توبه نده و بین او و بازگشت فاصله انداز و روح آسایش را از او بگیر و عرصه را بر او تنگ کن و او را گلوگیرش کن! به خرخره سینه گرفتار کن! واو را ثابت قدم نگردان و او را به سوگ فرزندش بنشان و عزادارش نما و او را ریشه کن ساز و رشتۀ آسایش او را قطع کن و نابودش گردان، او را هلاك ساز و نعمت خود را از او باز دار و لباس لذّت بر او بپوشان و عاقبتش را آتش دوزخ قرار ده! پس از محوآثار و سلب قرار و فاش کردن زشتی گناهانش. و او را در سرای هلاکت ساکن نما و نام و نشانی از

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص۵۳.

او باقی نگذار و اجر و پاداشی در پی او قرار نده!

اَللّهُمَّ بادِرْهُ اَللّهُمَّ عاجِلْهُ وَ لاتُؤَجِّلْهُ اَللّهُمَّ خُذْهُ اَللّهُمَّ اَسْلُبْهُ التَّوْفيقَ اَللّهُمَّ لاتَنْهَضْهُ اَللّهُمَّ لاتَرِثْهُ اَللّهُمَّ لاتُؤَخِّرْهُ اَللّهُمَّ عَلَيْكَ بِهِ اَللّهُمَّ اشْدُدْ قَبْضَتَكَ عَلَيْهِ اَللّهُمَّ بِكَ اِعْتَصَمْتُ عَلَيْهِ وَ بِكَ اِسْتَجَرْتُ مِنْهُ وَ بِكَ تَوارَيْتُ عَنْهُ وَ بِكَ اِسْتَكْلَفَفْتُ دُونَهُ وَ بِكَ اِسْتَتَرْتُ مِنْ ضَرَّئِهِ. اَللّهُمَّ اَحْرِسْنى بِحِراسَتِكَ مِنْهُ وَ مِنْ عَذابِكَ وَاكْفِنى بِكَفايَتِكَ كَيْدَهُ وَ كَيْدَ بُغاتِكَ اَللّهُمَّ احْفِظْنى بِحِفْظِ الْايمانِ وَ اَسْبِلْ عَلَيَّ سَتْرَكَ الَّذى سَتَرْتَ بِهِ رُسُلَكَ عَنِ الطَّواغيتِ وَ حِصْنى بِحِصْنِكَ الَّذى وَقَيْتَهُمْ بِهِ مِنَ الْجَوابيتِ. اَللّهُمَّ اَيِّدْنى مِنْكَ بِنَصْرٍ لايَنفَكَّ وَ عَزيمَةِ صِدْقٍ لا تَخْتَلُّ وَجَلِّلْنى بِنُورِكَ وَاجْعَلْنى مُتَدَرِّعا بِدِرْعِكَ الْحَصينَةِ الْواقِيَةِ وَاكْلَأْنى بِكَلائَتِكَ الْكافِيَةِ اِنَّكَ واسِعٌ لِما تَشاءُ وَ وَلِيٌّ لِمَنْ لَكَ تَوَالا وَ ناصِرٌ لِمَنْ اِلَيْكَ آوى وَ عَونٌ مَنْ بِكَ اسْتَعْدى وَ كافى مَنْ بك اسْتَكْنى وَ الْعَزيزُ الَّذى لا يُمانِعُ عَمّا يَشاءُ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِالله وَ هُوَ حَسْبى عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ.

خدایا او را زود بگیر و مهلت نده، خداوندا او را مجازات کن و توفیق را از او بگیر، او را مقام نگردان! او را وارث و مؤخر از کسانش قرار نده! خدایا گریبان او را بگیر! به شدّت در قبضهٔ قدرتت قرار ده! خداوندا در برابر او به تو تمسّك می‌جویم و از شر او به تو پناه می‌برم و در پوشش تو قرار می‌گیرم و حمایت تو را می‌طلبم و جلوگیری از زیان او را خواستارم! خدایا به حفظ خود از شر او و عذاب خودت مرا نگهدار!

و به کفایت خود کید او و متجاوزان از فرمان خود را از من بازدار! خدایا مرا به وسیله حفظ ایمان حفظ کن و پرده پوشش خود را که بدان وسیله سفیرانت را از شرّ طاغوت‌ها، پوشاندی بر من بینداز! و به وسیله سنگری که آنان را از شرّ

ساحران نگه داشتی، مرا نگهدار! خداوندا مرا با کمك زوال‌ناپذیر و اراده خلل ناپذیرت یاری کن و به وسیلهٔ نور خود گرامی دار و مرا با زره محکم نگهدارنده‌ات زره‌پوش نما و با حفاظت خود حفظم کن! زیرا که قدرت تو هرچه را خواهی فراگیر است و سرپرست کسی هستی که تورا سرپرست داند و یاور کسی که به توپناه و کمك کسی که از تو کمك خواسته و مدافع کسی که از توکفایت طلبیده و آن مقتدری که از آن چه خواهد مانع نشود و هیچ نیرویی جزبه خدا نیست و او مرا بس است و به او توکل دارم او پروردگار عرش عظیم است.

دعای پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «دعای پیامبر در روز جنگ حُنین از این قرار است: **رَبِّ كُنْتَ وَ تَكُونُ حَيّاً لاتَمُوتُ، تَنامُ الْعُيُونُ وَ تَنْكَدِرُالنُّجُومُ وَ اَنْتَ حَيٌّ قَيّومٌ وَ لا تَأْخُذُكَ سِنَةٌ وَ لانَوْمٌ**».[۱]؛ پروردگارا! توزنده بوده و هستی، نمی‌میری، چشم‌ها به خواب روند و ستارگان تاریك شوند و توزنده پایداری و تورا خواب سبك و سنگین نبرد.

۲- امام صادق از پدر بزرگوارش از قول جدش علیهم‌السلام آورده است که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به علی علیه‌السلام فرمود: «هرگاه امری تورا پیش آمد یا شدّتی برتووارد شد، بگو: **اَللّهُمَّ اِنّي اَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَنْ تُنْجِيَني مِنْ هذَا الْغَمِّ**»؛[۲] به نام خداوند بخشایندهٔ مهربان، معبودی جزاو نیست، براو توکّل دارم و او پروردگار عرش عظیم است، آن چه را که او بخواهد بشود و آن چه را که نخواهد نشود. گواهی می‌دهم که خداوند برهرچیزتواناست و به

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۷۱.

۲. همان، ص ۷۲.

همه چیز احاطه علمی دارد. خدایا به تو پناه می‌برم از شر هوای نفسم و از شر هر جنبنده‌ای که تو زمام اختیارش به دست تو است، به راستی که پروردگار من برراه استواری است.

دعای آدم علیه‌السلام

۱- ابن طاووس می‌گوید: دعایی است که خداوند به آدم علیه‌السلام جهت دفع حدیث نفس تعلیم داد، از هشام بن سالم به نقل از امام صادق علیه‌السلام آورده است، فرمود: «آدم علیه‌السلام به درگاه خدا از حدیث نفس شکایت کرد جبرئیل علیه‌السلام نازل شد و گفت: بگو: لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ! آن را گفت و خداوند حدیث نفس (وسوسه) او را از بین برد. پس این اصلی است لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِاللهِ![1]

۲- وقتی حضرت آدم کلماتی را از پروردگارش دریافت کرد و احتمالا به وسیله آن‌ها دعا کرد و آن دعا این است: یا رَبّاهُ یا رَبّاهُ یا رَبّاهُ! لایَرُدُّ غَضَبَكَ اِلاّ حِلْمَكَ وَ لایُنْجی مِنْ عُقُوبَتِكَ اِلاَّ التَّضَرُّعَ اِلَیْكَ حاجَتِی الَّتی اِنْ اَعْطَیْتَنِیها لَمْ یَضُرُّنی ما حَرَّمْتَنی وَ اِنْ حَرَمْتَنیها لَمْ یَنْفَعْنی ما اَعْطَیْتَنی.[2]

پروردگار من! پروردگار من، پروردگارا! چیزی جز حلمت جلوی خشم تو را نگیرد و جز زاری به درگاهت از عقوبت تو نجات ندهد! اگر حاجتم را عطا کنی آن چه را که محرومم کرده‌ای زیانی مرا نرساند و اگر محرومم سازی، آن چه را که عطا کرده‌ای سودی مرا نبخشد.

اَللّهُمَّ اِنّی اَسْأَلُكَ الْفَوزَ بِالْجَنَّةِ وَ اَعُوذُ بِكَ مِنَ النّارِ یا ذَالْعِرشِ الشّامِخِ الْمُنیفِ یا ذَالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ الْباذِخِ الْعَظیمِ یاذَالْمُلْكِ الْغافِرِ الْقَدیمِ یا اِلهَ الْعالَمینَ یا صَریخَ

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۳۰۳.

۲. همان، ص ۳۰۴.

الْمُسْتَصْرِخِينَ وَ يا مَنْزُولاً بِكُلِّ حاجَتى اِنْ كُنْتَ قَدْ رَضِيتَ عَنّى فَازْدُدْ عَنّى رِضا مِنْكَ وَ قَرِّبْنى مِنْكَ زُلْفى وَ اِلاّ تَكُنْ رَضَيْتَ عَنّى فَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ بِفَضْلِكَ عَلَيْهِمْ لِما رَضيتَ عَنّى اِنَّكَ اَنْتَ التَّوابُ الرَّحيم.

خدایا از تو کامیابی به بهشت را از درگاه تو خواستارم و از آتش دوزخ به تو پناه می‌برم! ای صاحب عرش برین مرتفع! ای صاحب جلال و اکرام والامقام عظیم! ای صاحب ملك والای قدیم، ای خدای جهانیان، ای دادرس دادخواهان! و ای آن که به هر حاجتی اگر از من راضی باشی، فروفرستی پس بیشتر از من راضی باش و مرا مقرّب درگاهت کن و اگر از من راضی نیستی پس به حق محمّد و آلش و به فضل خود بر ایشان ازمن راضی باش زیرا که تو توبه‌پذیر مهربانی!

دعای یوسف علیه‌السلام

۱- روایت شده که داوود علیه‌السلام گفت: پروردگارا بنی‌اسرائیل را چه شده است وقتی که غمی یا سختی برآن‌ها نازل می‌شود می‌گویند: ای خدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب! خداوند وحی کرد: ای داوود! ابراهیم بین من و بین چیزی متحیّر نشد مگر مرا بر او ترجیح داد و اسحاق خون دلش را در راه من داد و یعقوب را به بلایی گرفتار کردیم، در آن بلا به من بدگمان نشد تا این‌که بلا را از او برطرف کردیم.

در روایت دیگری دعای یوسف علیه‌السلام را در چاه چنین یافتیم و شاید آن دعا را کرده باشد:

يا صَريخَ الْمُسْتَصْرِخينَ وَ يا غَوثَ الْمُسْتَغيثينَ وَ يا مُفَرِّجَ كَرْبِ الْمَكْروبينَ قَدْ تَرى مَكانى وَ تَعْرِفُ حالى وَ لا يَخْفى عَلَيْكَ شَئٌ مِنْ اَمْرى»؛[۱] ای دادرس دادخواهان، ای

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۳۰۸.

فریـادرس فریادخواهان، ای برطرف‌کننده غم غمزدگان! تو جایگاه مرا می‌بینی و از حال من باخبرو چیزی از امرمن برتو پوشیده نیست!.

۲- از جمله دعاهـای یوسف علیه السلام در بعضـی اوقات گرفتاری چنیـن بود: «**یا راحِمَ الْمَساكِينَ وَ يا رازِقَ الْمُتَكَلِّمينَ وَ يا رَبِّ الْعالَمينَ وَ يا مالِكَ يَومِ الدّينِ وَ يا غِياثَ الْمَكْرُوبينَ وَ يا مُجيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرّينَ وَ يا اَحْكَمَ الْحاكِمينَ وَ يا اَسْرَعَ الْحاسِبينَ وَ يا خَيْرَالْمَسْئُولينَ وَ يا ذَالْجَلالِ وَ الاِكْرامِ يا كَبيرَكُلِّ كَبيرٍوَ يا مَنْ لا شَريكَ لَهُ وَ لا وَزيرَ، يا مَنْ هُوَعَلى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌيا مَنْ هُوَعَليمٌ قَديرٌيا مَنْ هُوَعَليمٌ خَبيرٌيا مَنْ هُوَبِكُلِّ شَيْءٍ بَصيرٌ.**[1]

ای مهـرورز بـردرماندگان و ای روزی بخش گوینـدگان و ای پروردگار عالمیان و ای مالـك روز جـزا و ای فریـادرس غمـزدگان! و ای اجابـت کننـده دعـای درمانـدگان! و ای حاکم‌ترین حاکمان و ای سـریع‌ترین حسابرسـان! و ای بهترین درخواست‌شدگان و ای صاحب جلال و اکرام! ای بزرگ همه بزرگان! و ای کسی‌که شـریك و مشـاوری نداری! ای‌کسـی کـه برهر چیزی قـادری! ای‌کسـی که دانای توانایـی! ای آن‌کـه بسـی آگاه و قدرتمنـدی، ای آن‌کـه بسـیار دانـا و آگاهی! ای کسی‌که به هر چیزی بینایی!

دعای موسی و ایّوب علیهما السلام

۱ - ابـن طاووس می‌گویـد: از جمله دعاهای امام صـادق علیه السلام دعای ایّوب علیه السلام اسـت: «**اَللّهُـمَّ اَعُـوذُ بِكَ الْيَـومَ فَأَعِذْني وَ اَسْـتَجيرُبِـكَ الْيَوْمَ مِـنْ جَهْدِ الْبَـلاءِ فَاَجِرْني وَاسْـتَغِيثُ بِـكَ الْيَـومَ فَاَغِثْـني وَ اَسْـتَصْرِفُكَ الْيَـومَ عَـلى عَـدُوِّكَ وَ عَـدُوّی فَاَصْرِفْـني**

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۳۰۸.

وَاسْـتَنْصِرُكَ الْيَـومَ فَانْصُـرْنى وَ اَسْـتَعِينُ بِـكَ الْيَومَ عَـلى اَمْرى فَاَعِـنّى وَ اَتَـوَكَّلُ عَلَيْكَ فَاكْفِنِى وَاَعْتَصِمُ بِكَ فَاَعْصِمْنى وَ آمِنُ بِكَ فَآمِنّى وَ اَسْـأَلُكَ فَاَعْطِنى وَ اَسْـتَرْزِقُكَ فَارْزُقْنى وَ اَسْـتَغْفِرُكَ فَاغْفِـرْلى وَ اَدْعُوكَ فَاذْكُـرْنى وَ اَسْـتَرْحِمُكَ فَارْحَمْنى».[۱]

خداونـدا امـروز بـه تـو پنـاه آورده‌ام، پناهـم ده! و امـروز از تـوبـه خاطـر شـدّت بـلا پناهخواهـی می‌کنـم، مـرا پنـاه ده! و امـروز از تـو دادخواهـی می‌کنـم بـه دادم بـرس! و تـورا در برابـر دشـمن تـو و دشـمن خـودم فریـاد می‌زنـم بـه فریـادم بـرس! و امـروز از تـو یـاری می‌طلبـم مـرا یـاری کـن و از تـو کمـك می‌طلبـم، کمکـم کـن و از تـو درخواسـت دارم عطایـم فرمـا! و از تـو روزی می‌طلبـم روزیـم ده! و از تـو طلـب آمـرزش می‌کنـم مـرا بیامـرز و تـو را می‌خوانـم، بـه یـاد مـن بـاش و از تـو درخواسـت ترّحـم دارم بـه مـن ترحّـم فرمـا!

۲ -از امـام صـادق علیه‌السلام نقـل اسـت کـه حضـرت موسـی ایـن دعـا را خوانـد: «اَللّهُمَّ بَديعُ السَّـماواتِ وَ الاَرَضِـينَ ذَالجَلالِ وَ الاِكْرامِ الَّذى نَـواصِى الْعِبادِ بِيَدِكَ فَاِنَّ فِرْعَـونَ وَ جَميعَ اَهْلِ السَّـماواتِ وَ اَهْلِ الاَرْضِ وَ ما بَيْنَهُـما عَبيدُكَ وَ نَواصِيهِـمْ بِيَدِكَ وَ اَنْـتَ تَصْرِفُ الْقُلُوبَ حَيْثُ شِئْتَ. اَللّهُـمَّ اِنّى اَعُوذُ بِخَيْرِكَ مِنْ خَيْرِهِ عَزَّجارُكَ وَ جَلَّ ثَناؤُكَ وَ لا اِلـهَ غَيْرُكَ كُنْ لَنا جاراً مِنْ فِرعَـونَ وَ جُنُودِهِ![۲]

خدایا! ای پدیـد آورنـده آسـمان‌ها و زمین‌هـا، صاحـب جـلال و اکـرام کـه زمـام اختیـار بنـدگان بـه دسـت تواسـت، فرعـون و همـه اهـل آسـمان‌ها و زمیـن و مـا بیـن آن‌هـا بنـدگان تـو و زمـام اختیارشـان بـه دسـت تـواسـت و تـو دل را بـه هرطـور کـه خواهـی دگرگـون سـازی! خداونـدا! بـه خیـر تـو از خیـر او فرعـون پنـاه مـی بـرم، پناهنـده

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص۳۰۸.

۲. همان، ص ۳۰۹.

تو عزیز و ثنای تو والاست و هیچ معبودی جز تو نیست، پناهگاه ما از شرّ فرعون و سپاهیانش باش!

سپس وارد دربار فرعون شد درحالی‌که خداوند او را سپری از قدرت خود پوشش داده بود تا به یاری خدا بر او دست نیابد!

دعای عیسی علیه‌السلام

امام صادق علیه‌السلام دعایی را از حضرت عیسی علیه‌السلام روایت می‌کند: **«اَللّٰهُمَّ خالِقَ النَّفْسِ مِنَ النَّفْسِ وَ مُخْرِجَ النَّفْسِ مِنَ النَّفْسِ وَ مُخْلِصَ النَّفْسِ مِنَ النَّفْسِ فَرِّجْ عَنّا وَ خَلِّصْنا مِنْ شِدَّتِنا»**.[1]

خداوندا به حق نام یگانه و یکتایت به نام یکتای بی‌نیازت تو را می‌خوانم، و به آن نامت ای خدا که بزرگ یگانه است و به آن نامت که بزرگ متعالی است، آن‌که تمام ارکان را پر کرده است از تو درخواست دارم که غمی را که با آن صبح و شام کردم از من برطرف سازی!

اسم اعظم

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «بِسْمِ اللهِ الرَّحْمانِ الرَّحیمِ، بزرگ‌ترین یا مهم‌ترین نام خداست».[2]

۲- امام صادق علیه‌السلام فرمود: «اسم اعظم خدا در امّ‌الکتاب قطعی و حتمی است».[3]

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص ۳۱۲.

۲. همان، ص ۳۱۶.

۳. همان.

۳- عمر بن توبه از امام صادق علیه‌السلام نقل کرده است که امام به یکی از اصحابش فرمود: «آیا بزرگ‌ترین اسم اعظم خدا را به تو نیاموزم؟» عرض کرد: آری. فرمود: «سوره‌های حمد، «قل هوالله احد»، آیه‌الکرسی و «انا انزلناه». بخوان سپس رو به قبله بایست هرچه خواستی از خدا بخواه!».[1]

دعا برای میّت

کفعمی آورده است که از امام صادق علیه‌السلام نقل شده است، پس از دفن میّت گفته شود: «اَللّهُمَّ آنِسْ وَحْشَتَهُ وَارْحَمْ غُرْبَتَهُ وَ سَکِّنْ رَوعَتَهُ وَصِلْ وَحْدَتَهُ وَاسْکِنْ اِلَیْهِ مِنْ رَحْمَتِكَ رَحْمَةً یَسْتَغْنی بِها عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواكَ وَاحْشُرْهُ مَعَ مَنْ کانَ یَتَولاّهُ».[2]

خدایا وحشت او را انیس باش و به غربت او ترّحم کن و ترس او را آرامش بخش و به تنهایی او مدارا کن! و از رحمت خود، چنان رحمتی به او مرحمت کن که از رحمت دیگران بی‌نیاز باشد و او را با کسانی که دوست می‌دارد، محشور فرما!

دعاهای کم نظیر

۱- امام صادق علیه‌السلام فرموده است: «و این از جمله دعاهای الحاح است و این از آن جمله است: یا مَنْ لا یَحْجِبُهُ سَماءٌ عَنْ سَماءٍ وَ لا اَرْضٌ عَنْ اَرْضٍ وَ لا جَنْبٌ عَنْ قَلْبٍ وَ سَتْرٌ عَنْ کُنٍّ وَ لاجَبَلٌ عَمّا فی اَصْلِهِ وَ لابَحْرٌ عَمّا فی قَعْرِهِ یا مَنْ لاتَشْتَبِهُ عَلَیْهِ الاَصْواتُ وَ لاتَغْلِبُهُ کَثْرَةَ الْحاجاتِ وَ لایَبْرِمُهُ اِلْحاحُ الْمُلِحّینَ وَ صَلَّی اللهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمّدٍ. سپس حاجت خود را بطلب!».[3]

---

۱. سید بن طاووس، مهج الدعوات، ص۳۱۶.

۲. همان، ص ۹.

۳. حمیری، قرب الاسناد، ص ۴.

ای کسی که آسمانی از آسمان دیگر و زمینی از زمین دیگر و پهلویی از قلب و طیّ مسافتی از پناهگاه، کوهی از پایه کوه و دریایی از دل دریا او را مانع و حجاب نمی‌شود! ای کسی که صداها بر او مشتبه نمی‌گردد و زیادی حاجت‌ها او را مغلوب نمی‌سازد و اصرار زیاد اصرارکنندگان او را خسته نمی‌کند و درود خدا بر محمّد و آل محمّد باد!

۲- امام صادق از قول پدرانش علیهم‌السلام آورده است که از جمله دعاهای پیامبر علیهم‌السلام این بود: «اَللّهُمَّ ارْحَمْنی بِتَرْكِ مَعاصیكَ اَبَدا ما اَبْقَیْتَنی وَ ارْزُقْنی حُسْنَ النَّظَرِ فیما یُرْضیكَ عَنّی وَ اَلْزِمْ قَلْبی حِفْظَ كِتابكَ كَما عَلَّمْتَنی وَاجْعَلْنی اَتْلُوهُ عَلَی النَّحْوِ الَّذی یُرْضیكَ عَنّی. اَللّهُمَّ نَوِّرْبِكِتابِكَ بَصَری وَاشْرَحْ بِهِ صَدْری وَ افْرَحْ بِهِ قَلْبی وَاطْلَقْ بِهِ لِسانی وَاسْتَعْمَلْ بِهِ بَدَنی وَ قَوِّنی عَلی ذالِكَ فَاِنَّهُ لا حَولَ وَ لا قُوَّةَ اِلاّ بِكَ»..[۱]

خداوندا مرا تا زنده‌ام همیشه بر ترك نافرمانی‌هایت ترحّم کن و خوش‌بینی درباره آن‌چه تو را از من خورسند سازد نصیبم گردان و قلبم را به حفظ کتابت قرآن همان‌طوری‌که تعلیم دادی ثابت کن! و چنانم قرار ده که آن‌را طوری بخوانم که تو را از من راضی کند. خدایا کتاب خود را نور چشم من قرار ده و بدان وسیله سینه‌ام را گشاده فرما و دلم را شادگردان و زبانم را باز کن و بدنم را به کار گمار و مرا بر آن نیرومند گردان! زیرا که هیچ نیرو و توانی نیست جز تو را.

۱. حمیری، قرب الاسناد، ص ۵.